

თბილისის უროვის წითელი ღროვის ორდენოსანი
სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ჯეფილ ბიუნაფვილი

სვარსული ენის სახელმეღვანელო

71

თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა
თბილისი 1987

8.I.2.11ep - 9

გ. 534

წინამდებარე სახელმძღვანელო განკუთვნილია გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკულტეტის საზღვარგარეთის ქვეყნების ეკონომიკური გეოგრაფიის სპეციალიზაციის სტუდენტებისათვის. იგი დიდ დახმარებას გაუწევს ასევე ყველას, ვინც დაინტერესებულია თანამედროვე სპარსული სალიტერატურო ენის შესწავლით.

რედაქტორი პროფ. კონსტანტინე ფაღავა

რეცენზენტები: დოც. ლ. თუშიშვილი

ისტ. მეცნ. კანდ. გ. ბერაძე

ГИУНАШВИЛИ Джемшид Шалвович

УЧЕБНИК ПЕРСИДСКОГО ЯЗЫКА

(на грузинском языке)

Издательство Тбилисского университета

Тбилиси: 1987

© თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 1987

Г 43.10020000
М608(06)-87

წინასიტყვაობა

ირანისტიკის დარგში ინტენსიური მუშაობა თბილისის უნივერსიტეტის დაარსებისთანავე (1918) დაიწყო ჩვენში. ცნობილი ქართველი მეცნიერების გიორგი ახვლედიანისა (1887-1973) და იუსტინე აბულაძის (1874-1962) სამეცნიერო და პედაგოგიურმა მოღვაწეობამ განაპირობა ირანული ენამეცნიერების, კერძოდ სპარსული ენის, შესწავლისა და კვლევის მაღალი დონე ქართულ აღმოსავლეთმცოდნეობაში. სპარსული ენის სწავლებას თბილისის უნივერსიტეტში დიდი ტრადიციები აქვს. ჩვენი სპეციალისტების მიერ შედგენილია ძირითადი სახელმძღვანელოები და ქრესტომათიები.^I

სპარსულის, როგორც უცხო ენის, სწავლება ითვალისწინებს ოთხ მომენტს: ა) სპარსულ ენაზე მოლაპარაკე პირის მეტყველების გაგებას; ბ) სპარსულ ენაზე ლაპარაკს; გ) ნაბეჭდი და ხელნაწერი სპარსული ტექსტების კითხვასა და დ) სპარსულ ენაზე წერას.

^I იუსტ. აბულაძე, ირანული ენის გრამატიკა, ტფილისი, 1936 (ყდაზე - 1937); სპარსული ენის სახელმძღვანელო, თბილისი, 1953; ვ. ფუთურიძე, სპარსული ენა, სავარჯიშო მასალა, I, ტფილისი, 1936; სპარსული ქრესტომათია ლექსიკონითურთ, I, თბილისი, 1946; დ. კობიძე, სპარსული ქრესტომათია, I, II, თბილისი, 1963/1981, 1967; ლ. თუშიშვილი, სპარსული ქრესტომათია ლექსიკონით, თბილისი, 1970; ჯ. გიუნაშვილი, დ. კაციტაძე, სპარსული საისტორიო ტექსტები, I, თბილისი, 1972; ჯ. გიუნაშვილი, საკითხავი წიგნი სპარსულში, თბილისი, 1980.

უპირველესი ამოცანაა შეზღუდული რაოდენობის ლექსიკური მასალის საფუძველზე დავუფიქროთ სპარსული ენის ბგერით სისტემას და ენობრივი ელემენტების გარკვეულ თანამიმდევრობაში მოქცევის წესებს.

ცნობილია, რომ ენა პირველ რიგში არსებობს ზეპირ მეტყველებაში, ხოლო შემდეგ - დამწერლობაში. წერა-კითხვის ცოდნის საყოველთაო გავრცელებამ თანამედროვე საზოგადოებაში განაპირობა ის, რომ ჩვენ ხშირად ვივიწყებთ ამ ჭეშმარიტებას. ლოგიკურია, უცხო ენის შესწავლა დავიწყოთ მისი ზეპირი ფორმის სწავლებით. ² გასათვალისწინებელია ისიც, რომ როდესაც შესასწავლი ენის დამწერლობის სისტემა ადეკვატურად არ შეეფარდება ზეპირ მეტყველებას და უჩვეულა შემსწავლელთათვის, მისი შესწავლა არავითარ შემთხვევაში ჯარ უნდა უსწრებდეს ენის ათვისებას. ³ კომპეტენტური სპეციალისტების აზრით, იმ შემთხვევაშიც კი, როცა უცხო ენის შემსწავლელს სურს დაეუფლოს მხოლოდ კითხვას, ენის საფუძვლების, მისი ბგერითი სისტემისა და სტრუქტურის ათვისება უმჯობესია განხორციელდეს ზეპირი მეტყველების მეშვეობით. ⁴

ავტორი შეეცადა, წინამდებარე სასწავლო წიგნი, რომელიც ძირითადად განკუთვნილია თბილისის უნივერსიტეტის გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკულტეტის საზღვარგარეთის ქვეყნების ეკონომიკური გეოგრაფიის სპეციალიზაციის სტუდენტებისათვის, აეგო აღნიშნული პრინციპების მიხედვით. სახელმძღვანელო შედგება 55 გაკვეთილისაგან, წარმოადგენილი ლექსიკური მასალა - 1400 ერთეული-

2 იხ. E.N.Mayer, D.H.Obrecht, The Application of Linguistics to Language Teaching, French Review, XXX, 1955, გვ.32.

3 L.Bloomfield, Outline Guide for the Practical Study of Foreign Languages, Baltimore, 1942, გვ.8.

იხ. Ch.Fries, Teaching and Learning English as a Foreign Language, Ann Arbor, 1945, გვ.6.

საგან. პირველი 45 გაკვეთილის სპარსული მასალა გად-
მოცემულია ოდნავ მოდიფიცირებული ქართული გრაფიკით,
რომელიც ზედმიწევნით ასახავს სპარსულ მეტყველებას.
გარდა ამისა, სპარსული ენის ათვისების პირველ ეტაპ-
ზე ქართული გრაფიკის შემოღება ქართველ სტუდენტს ათა-
ვისუფლებს მისთვის ძალზე უჩვეულო სიტუაციისაგან, რო-
ცა მან პირველსავე მეცადინეობებზე, მაგალითად, ფონე-
მა (ბგერა) ზ-ს გამოსახატავად უნდა გამოიყენოს 9
განსხვავებული მოხაზულობის გრაფემა.

ავტორი ითვალისწინებს აგრეთვე იმ ფაქტს, რომ
უცხო ენის შემსწავლელის მეხსიერებაში უკეთ აღიბეჭ-
დება ის თანამიმდევრობები, რომლებიც ხშირად მეორდ-
ებიან.⁵ ამიტომ, თითოეულ გაკვეთილსა და სავარჯიშოში
მაქსიმალურადაა გამოყენებული განვლილი მასალა: ცალ-
კეული სიტყვები, გრამატიკული ფორმები და ენობრივი
ელემენტების განლაგების მოდელები. ამით, ვფიქრობთ, შემ-
სწავლელს გაუადვილდება სპარსული წინადადებების იმპ-
როვიზაცია და მათი სწორად შედგენა შეთვისებული სტე-
რეოტიპების საფუძველზე.

სახელმძღვანელოს მომხმარებელს მოვახსენებთ, რომ
წინადადებათა წევრების გაფორმებისა და გარკვეულ თან-
მიმდევრობაში მოქცევის წესების უკეთ დაუფლების მიზ-
ნით დავალებათა ქართული ტექსტი დაახლოებულია სპარ-
სულ ენაზე სათარგმნი მასალის სტრუქტურასთან, რაც ზოგ-
ჯერ ხელს უშლის ქართული ენის ნორმების ზუსტად დაცვას.

სპარსული ზეპირი მეტყველების უკეთ დაუფლების
მიზნით სტუდენტებმა თსუ ზეპირი მეტყველების სასწავ-
ლო-სამეცნიერო ლაბორატორიაში უნდა მოისმინონ სახელ-
მძღვანელოს გაკვეთილების მიხედვით მომზადებული ლინ-
გაფონის სავალდებულო კურსი.

5 იხ. Э.П.Шубин, Языковая коммуникация и обучение иностранным
языкам. М., 1972, გვ.99, 145, 264.

სპარსული ენა და მისი ადგილი
— ირანულ ენათა ჯგუფში —

„ირანული ენების“ სახელით ცნობილია ენათა დიდი ჯგუფი, რომელშიც ამჟამად შედის სპარსული, ტაჯიკური, ავღანური (პაშტო), დარი, ოსური, ქურთული, თათური, თალი-შური, ბელუჯური და პამირის ენები.

ტერმინი „ირანული“ მომდინარეობს ირანულენოვანი ტომების ეთნიკური სახელწოდებიდან „არიჩა“ ან „არჩა“. ამ სიტყვის ნათესაობითი ბრუნვის მრ. რიცხვის ფორმას წარმოადგენდა „არიჩანამ“. აქედანაა მიღებული სპარსული „ირან“ და ტაჯიკური „ერონ“.

ირანული ენების განვითარების ისტორია პირობითად სამ ეტაპად იყოფა: I. ძველი - დაახლოებით II ათასწლეულის დასაწყისიდან IV-III სს. ჩვენს წელთაღრიცხვამდე; 2. საშუალო - IV-III სს. ჩვენს წელთაღრიცხვამდე - VIII-IX სს. ჩვენი წელთაღრიცხვით; 3. ახალი - VIII-IX სს. დღევანდლამდე. ძველ ირანულ ენებს განეკუთვნებიან სოლისებრი წარწერების ძველი სპარსული ენა, ზორასტრიული რელიგიური ტექსტების (ავესტა) ენა, მიდიური, სკვითური ენები; საშუალო ირანულ ენებს - პართული, საშუალო სპარსული, სოლდური, ალანური. ახალი ირანული ენები ჩვენ უკვე დავასახელებთ.

ყველაზე მნიშვნელოვანი ირანულ ენათაგან არის სპარსული (ტაჯიკური). სპარსულ ენაზე განვითარდა უმდიდრესი მწერლობა - პოეზია, მხატვრული და ისტორიული პროზა, სხვადასხვა დარგის სამეცნიერო ლიტერატურა. ირანის სახელმწიფოს ოფიციალური ენა სპარსული გახლავთ. „ქაბულის სპარსული“ (ანუ დარი) გამოცხადებულია ავღანეთის მეორე სახელმწიფო ენად. სპარსულ ენას ეწოდება პაკისტანის, ინდოეთისა და ერაყის მოსახლეობის გარკვეული ნაწილი.

ადამიანს შეუძლია წარმოქმნას მრავალი ბგერა, მაგრამ ურთიერთობის დასამყარებლად იგი, როგორც წესი, იყენებს სამეტყველო ბგერებს. თუ სამეტყველო ბგერის განხილვისას ყურადღებას გავამახვილებთ ბგერის ფიზიკურ, ფიზიოლოგიურ-აკუსტიკურ მხარეზე, მაშინ მის აღსანიშნავად უნდა ვიხმაროთ ტერმინი ბგერა; თუ სამეტყველო ბგერის განხილვისას ყურადღების ცენტრში გვიქნება მისი სოციალური ღირებულება, მაშინ მას აღვნიშნავთ ტერმინით - ფონემა.

დავაკვირდეთ საკუთარ მეტყველებას. ქართველი კაცი ხან იტყვის „ვჭამ“, ხან - „ჭჭამ“. ფიზიკურად, აკუსტიკურად ვ და ჭ სხვადასხვა ბგერებია, მაგრამ ვ-ს ნაცვლად ჭ-ს ხმარება არ იწვევს აზრის შეცვლას, ე.ი. ვ - ჭ დაპირისპირება ქართულში მოკლებულია სოციალურ ღირებულებას. ახლა ავიღოთ ასეთი წყვილი: „ბოლი“ და „დოლი“. ფიზიკურად, აკუსტიკურად ბ და დ სხვადასხვა ბგერებია და, რაც მთავარია, ბ-ს ნაცვლად დ-ს ხმარება იწვევს აზრის შეცვლას, ე.ი. ამ სიტყვებში ბ დაუპირისპირდა დ-ს და ამით მიიღო სიტყვაგანმასხვავებლობითი მნიშვნელობა, ე.ი. ბ - დ დაპირისპირებას ქართულში აქვს სოციალური ღირებულება, იგი დისტინქტური ფუნქციის მქონეა. ამრიგად: „ვჭამ“ - „ჭჭამ“ წყვილის განხილვისას ჩვენ საქმე გვაქვს ერთ ფონემასთან, რომელიც ვლინდება ორ სხვადასხვა ბგერაში; „ბოლი“ - „დოლი“ წყვილის განხილვისას კი გვაქვს ორი ფონემა, რომლებიც ვლინდებიან ორ სხვადასხვა ბგერაში.

ქართველი სტუდენტებისათვის სპარსული სალიტერატურო ენის თანხმონების ათვისება და წარმოქმნა არ არის ძნელი. ამ თვალსაზრისით სპარსულსა და ქართულს შორის ასეთი განსხვავება იჩენს თავს: სპარსულში არის ფონემა „ჭ“ (რომელსაც ქართველი მშობლიურ მეტ-

ყველგებაში ხშირად წარმოიქმნება ბგერის დონეზე), მაგ-
 რამ არ არის ფონემა „ღ“ (რომელსაც სპარსელი მშობლი-
 ურ მეტყველებებაში ხშირად წარმოიქმნება ბგერის დონეზე).
 სპარსულში არის ფონემები ჟ და ძ.

შეცადროთ ქართული და სპარსული ენების თანხმო-
 განთა სისტემები:

<u>ქართული ხშული ფონემები</u>	<u>სპარსული ხშული ფონემები</u>
ბ - ფ - ვ	ბ - ფ
დ - თ - ტ	დ - თ
ძ - ც - წ	
ჯ - ჩ - ჭ	ჯ - ჩ
გ - ქ - კ	გ - ქ
(ვ) - ყ	

როგორც ვხედავთ, ქართული ენის ხშულ თანხმოგანთა
 სისტემა სპარსულთან შედარებით გაცილებით უფრო მდი-
 დარია და ფაქტიურად მთლიანად „იტევს“ მას თავის
 თავში. ქართულმა სტუდენტმა მხოლოდ უნდა „ისწავლოს“
 მკვეთრი ხშულის „ქ“-ს წარმოქმა.

<u>ქართული ნაპარალოვნები</u>	<u>სპარსული ნაპარალოვნები</u>
ვ - -	ვ - ფ
ზ - ს	ზ - ს
შ - ზ	შ - ზ
ღ - ხ	- - ხ
- - ჰ	- - ჰ

* გ. ახვლედიანი აღნიშნავს: „... ქ ხოვში წარმოებუ-
 ლი მკვეთრია - სახმო სიმების ხშვა-სკდომით -
 და ანასიათებს მეგრულს (მაგ. სიტყვაში ყუდე); ქარ-
 თულ მეტყველებაში გვხვდება, როგორც კენესის ან ჭინ-
 თვის ბგერა, აგრეთვე აკრძალვის შორისდებულში: ყაჰ.
 მეგრულში იგი ფონემაა, ქართულში - არა (ზოგადი ფო-
 ნეტიკის საფუძვლები, თბილისი, 1949, გვ. 88).

როგორც ვხედავთ, ქართული ენის ნაპრალოვან თან-
 ხმოვანთა სისტემა თითქმის მთლიანად ემთხვევა სპარ-
 სული ენის ნაპრალოვან თანხმოვანთა სისტემას, ოღონდ
 სპარსული ენის შესწავლისას ქართველმა სტუდენტმა
 უნდა „ისწავლოს“ ფონემა ჭ-ს ხმარება, და „დაივიწი-
 ყოს“ ფონემა ღ.

ქართული ენის სონორული <u>თანხმოვნები</u>	სპარსული ენის სონო- <u>რული თანხმოვნები</u>
რ	რ
ლ	ლ
ნ	ნ
მ	მ
	ჰ

აქ „სასწავლია“ მხოლოდ ფონემა ჰ, რაც ქართვე-
 ლისათვის სიძნელეს არ წარმოადგენს (ზღრ. დიალექტ.
 დედაჰ).

ახლა შევადაროთ ერთმანეთს ორი ენის ხმოვნები.

ქართული ენის ხმოვნები <u>მარტივი ხმოვნები</u>	სპარსული ენის ხმოვნები <u>მარტივი ხმოვნები</u>
ი	ი
ე	ე
ა	ა
ო	ო
უ	უ
<u>დიფთონგები</u>	<u>დიფთონგები</u>
--	ეჰ
--	ოჰ

სპარსული ენის მარტივი ხმოვნების შესწავლისას ქართველმა სტუდენტმა უნდა „დაივიწყოს“ მშობლიური ენის ფონემა „ა“, და დაეუფლოს უფრო წინა წარმოების უ-ს და უფრო უკანა წარმოების უ-ს წარმოქმას. სპარსული ენის შემსწავლელის მეტყველებაში უ და უ მკვეთრად უნდა განსხვავდებოდეს ერთმანეთისაგან, ვინაიდან მათ აქვთ სიტყვაგანმასხვავებლობითი მნიშვნელობა.

სპარსული ენის დიფთონგების შესწავლისას ქართველი სტუდენტი უნდა დაეუფლოს ეჰ და ოჰ კომპლექსების წარმოქმას.

სპარსული ენის ბგერითი სისტემის დაუფლებისას დიდი ყურადღება უნდა დაეთმოს აგრეთვე მახვილსა და წინადადების მელოდიკას.

გაკვეთილი № I

✓ ისწავლეთ სიტყვები:

ბსთ - არის	დნრ - კარი
ნისთ - არ არის	სიბ - ვაშლი
ბსბ - ცხენი	სორხ - წითელი
ან - ის	ფედნრ - მამა
ინ - ეს	მადნრ - დედა
ჩისთ? - რა არის?	ოთაყ - ოთახი
ქისთ? - ვინ არის?	სბბბდ - კალათი
უ - ის, იგი	ბოზრრგ - დიდი
მბრდ - კაცი	ქურქქ - პატარა
ზნ - ქალი	

ისწავლეთ წინადადებები:

- ინ # სიბ ბსთ - ეს ვაშლია
- ინ # ბსბ ბსთ - ეს ცხენია
- ან # დნრ ბსთ - ის კარია
- ან # სიბ ნისთ - ის ვაშლი არ არის
- ან # ოთაყ ბსთ - ის ოთახია
- ან სიბ # სორხ ბსთ - ის ვაშლი წითელია
- ან სიბ # სორხ ნისთ - ის ვაშლი წითელი არ არის

უ ქისთ? - იგი ვინ არის?
 უ# მაღარ სსთ - იგი დედაა.

დავლება #1 თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

1. ეს კარი დიდია. 2. ეს კარი პატარაა. 3. ეს ოთახია. 4. ის ოთახი დიდია. 5. ეს ოთახი პატარაა. 6. ეს კალათია. 7. ის კალათი დიდია. 8. იგი ვინ არის? 9. იგი მამაა. 10. იგი დედა არ არის. 11. ის კაცი დიდია. 12. იგი ქალია. 13. ის ქალი ვინ არის? 14. იგი დედა არ არის.

დაიმახსოვრეთ - სპარსული არ ასხვავებს გრამატიკულ სქესს:

ინ ზან - ეს ქალი
 ინ მარდ - ეს კაცი

გაკვეთილი #2 ✓

ისწავლეთ სიტყვები:

აშ	- ფაფა	სინი	- სინი
აბ	- წყალი	ხანე	- სახლი
გრამ	- ცხელი, თბილი	შარბ	- დვინო
სარდ	- ცივი	შირინ	- ტკბილი
ხუბ	- კარგი	ჩაა	- ჩაი

ისწავლეთ წინადადებები:

ინ აშ#სარდ სსთ - ეს ფაფა ცივია
 ან ხანე # ქუჩე ქ სსთ - ის სახლი პატარაა
 ინ აბ # შირინ სსთ - ეს წყალი ტკბილია (დასალევია)
 ინ სინი # ბოზრგ სსთ - ეს სინი დიდია

დავალება №2 • თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუ-
დის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშვნით)

1. ფაფა ცხელია. 2. წყალი ცივია. 3. ჩაი კარგია.
4. ვაშლი ტკბილია. 5. ღვინო წითელია. 6. ეს სახლი არ
არის დიდი. 7. ის სინი პატარაა. 8. ის კაცი კარგია.
9. ის ქალი არ არის კარგი. 10. ის ოთახი არ არის ცი-
ვი. 11. ის ცხენი კარგია. 12. ჩაი არ არის ტკბილი.
13. ის კალათი კარგია. 14. ის კალათი არ არის პატარა.

დამახსოვრეთ - სპარსულ მეტყველებაში ბ, ე და ი
ნმოვნებინ-წინ თანხმოვნები ოდნავ „რბილად“ წარმოითქ-
მის, განსაკუთრებით სილბო შეინიშნება გ, ქ, და ლ
თანხმოვნების წარმოთქმის დროს ბ ხმოვნის წინ.

გაკვეთილი № 3

ისწავლეთ სიტყვები:

მწნ	-	მე	ნაღარამ	-	არ მაქვს
თო	-	შენ			(არ მყავს)
ღარამ	-	მაქვს /მყავს/	სიამაჰ	-	შავი
ღარი	-	გაქვს /გყავს/	ფესარ	-	ბიჭი, ვაჟი
ღარად	-	აქვს /ჰყავს/	დობთარ	-	გოგო, ქალიშვილი
			შექარ	-	შაქრის ფხვნილი

ისწავლეთ წინადადებები: ან მწარდ # ანბ ღარად -
იმ კაცს ცხენი ჰყავს. ინ მწარდ # დობთარ ნაღარად - ამ
კაცს ქალიშვილი არ ჰყავს.

დავალება №3 • თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუ-
დის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

1. მე ბიჭი მყავს. 2. შენ ქალიშვილი არ გყავს.
3. ის ცხენი შავია. 4. მე არ მაქვს კალათი. 5. ის კარი

არ არის შავი. 6. შაქრის ფხვნილი ტკბილია. 7. ეს გოგო კარგია. 8. ის ბიჭი არ არის კარგი. 9. შენ სახლი არ გაქვს. 10. ის ღვინო არ არის შავი. II. მას კალათი არ აქვს. 12. მე ფაფა არ მაქვს. 13. შენ სინი გაქვს. 14. ეს ჩაი შავია.

დაიმახსოვრეთ: სპარსულ მეტყველებაში ქვემდებარეს წინადადებაში პირველი ადგილი უკავია. ქვემდებარე ყოველთვის პირდაპირ ბრუნვაშია, ე. ი. რაიმე მორფოლოგიური ელემენტი მას არ ერთვის:

მწრდ ვსბ დწრდ (შდრ: კაც-ს ცხენი ჰყავს).

გაკვეთილი №4

ისწავლეთ სიტყვები:

ქარ - საქმე	შომბ - თქვენ ✓
ქწრ - ყრუ	ანჰა - ისინი
ქურ - ბრმა	დწრმ - გვაქვს (გყავს)
გოლ - ყვავილი, ვარდი	დწრდ - გაქვთ (გყავთ)
ქრთაბ - წიგნი	დწრნდ - აქვთ (ჰყავთ)
საბზ - მწვანე	
მა - ჩვენ	

დავალეზა №4 . თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

1. ეს ჩაი არ არის მწვანე. 2. მათ არა აქვთ ღვინო. 3. იმ ქალს ბიჭი ჰყავს. 4. ჩვენ წიგნი არ გვაქვს. 5. ის ვარდი წითელია. 6. მე საქმე მაქვს. 7. მათ საქმე არა აქვთ. 8. ის ცაყი არ არის ბრმა. 9. ეს გოგო ყრუა. 10. ის კაცი შავი არ არის. II. ის ქალი არ არის ყრუ. 12. ეს წიგნი პატარაა. 13. თქვენ არა გაქვთ სახლი. 14. ჩვენ საქმე გვაქვს.

დაიმახსოვრეთ ზმნის აწმყო დროის ფორმათა და-

ბოლოებები:

(მხოლოებით)

დარ - უმ

დარ - ღ

დარ - ბდ

(მრავლობითი)

დარ - იმ

დარ - იდ

დარ - ბნდ

გაკვეთილი № 5

ისწავლეთ სიტყვები:

ასან - ადვილი

დოშვარ - ძნელი

ინჯა - აქ

ანჯა - იქ

ქოჯა? - სად?

დარს - გაკვეთილი

ცაყა - დრო

როსტომ - როსტომი

გივი - გივი

გონარ - გულნარა

ისწავლეთ წინადადებები:

დობარ ქოჯასთ? (<ქოჯა + ასთ) - გოგო სად არის?

დობარ ინჯასთ (<ინჯა + ასთ) - გოგო აქ არის

გონარ ცაყათ ნდარად - გულნარას დრო არ აქვს.

დავალეზა № 5. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაცია-
ციის შრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

I. ეს გაკვეთილი ადვილია. 2. ის საქმე ძნელია.
3. მამა სად არის? 4. მამა აქ არ არის. 5. ის ქალი
სად არის? 6. ის ქალი აქ არის. 7. გივის დრო აქვს.
8. როსტომს არა აქვს დრო. 9. ცხენი სად არის? 10. ცხენი
იქ არის. II. ფაფა აქ არის. 12. მათ დრო აქვთ?
13. მათ არა აქვთ დრო. 14. შენ გაკვეთილი გაქვს?
15. მე გაკვეთილი არ მაქვს. 16. ეს ჩაი ცხელია.

დაიმახსოვრეთ: როდესაც „ა“-ზე დაბოლოებულ სიტყვას

ერწყმის „ასთ“-ი, ა იკარგება - ქოჯა + ასთ ->ქოჯასთ.

საკონტროლო წერა

თარგმნეთ სპარსულად:

- 1.ეს კარი არ არის პატარა.
- 2.ის საქმე ძნელია.
- 3.მათ არა აქვთ წიგნი.
- 4.იმ ქალს ქალიშვილი ჰყავს.
- 5.ეს ქალიშვილი არ არის ყრუ.
- 6.მათ დრო აქვთ.
- 7.ის ვარდი წითელი არ არის.
- 8.ჩვენ საქმე არ გვაქვს.
- 9.მე ფაფა მაქვს.
- 10.ჩაი არ არის ტკბილი.

გაკვეთილი №6√

ისწავლეთ სიტყვები

ბაზარ - ბაზარი

ამაძი - მოხვედი

ბე ქოჯა? - საითკენ?

ამაძ - მოვიდა

აზ ქოჯა? - საიდან?

რაძთამ - წავედი

დარ - ში, შიგ(ეს სიტყვა

რაძთი - წახვედი

ვისწავლეთ „კარის მნიშ-

რაძთ - წავიდა

ვნელობით)

ამაძამ - მოვედი

დავალება №6 . თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

- 1.ის ქალი სად არის?
- 2.ის ქალი ბაზარში (ბაზარისკენ) წავიდა.
- 3.დედა სად არის?
- 4.დედა ოთახშია.
- 5.ბიჭი სად არის?
- 6.ბიჭი სახლში (სახლისკენ) წავიდა.
- 7.დედა საიდან მოვიდა?
- 8.დედა სახლიდან მოვიდა.
- 9.შენ სად (საით, საითკენ) წახვედი?
- 12.მე ბაზარში (ბაზარისკენ) წავედი.
- 13.წიგნი სად არის?
- 14.წიგნი ოთახშია.

დამახსოვრეთ! ისეთი ქართული კონსტრუქციები, როგორცაა: „სახლში წავიდა“, სპარსულში „ბე“-თი გადმოიცემა- ბე ხანე რაძთ.

გაკვეთილი №7

ისწავლეთ სიტყვები:

ბაყ - ბაღი	ამაღანდ - მოვიდნენ
დეჰ - სოფელი	რანჰთიმ - წავედიო
შანჰრ - ქალაქი	რანჰთიდ - წახვედიო
ამანდიმ - მოვედიო	რანჰთანდ - წავიდნენ
ამანდიდ - მოხვედიო	დანშანმ - მქონდა

მიაქციეთ ყურადღება აწმყოსა და ნამყო დროის ფორმებს შორის არსებულ განსხვავებებს:

აწმყო

ნამყო

(მხოლოებითი რიცხვი)

(მხოლოებითი რიცხვი)

დარ - ამ

დანშ - ამ

დარ - ი

დანშ - ი

დარ - ად

დანშ

(მრავლობითი რიცხვი)

(მრავლობითი რიცხვი)

დარ - იმ

დანშ - იმ

დარ - იდ

დანშ - იდ

დარ - ანდ

დანშ - ანდ

აწმყო დროის ფორმებში გამოიყოფა აწმყო დროის ფუძე, ხოლო ნამყო დროის ფორმებში - ნამყო დროისა. დაბოლოების თვალსაზრისით განსხვავება მხოლოდ III პირის ფორმებში შეინიშნება: ნამყო დროის ფორმა წარმოადგენილია ფუძის სახით, იგი სუფიქსით არ არის გაფორმებული.

დავალება №7. აუღლეთ ნამყო დროის ფორმები: ამაღანმ, რანჰთანმ.

დავალება №8. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

1. ვარდი სად არის? 2. ვარდი ბაღშია. 3. მამა სად

(საიო, საიოკენ) წავიდა? 4. მამა სოფელში (სოფლისკენ) წავიდა. 5. დედა საიდან მოვიდა? 6. დედა სოფლიდან მოვიდა. 7. ბიჭი სად არის? 8. ბიჭი ქალაქშია. 9. ის საქმე ძნელია? 10. ის საქმე არ არის ძნელი, ადვილია. 11. ეს გაკვეთილი ადვილია? 12. ეს გაკვეთილი არ არის ადვილი. 13. მათ წიგნი ჰქონდათ. 14. შენ ღვინო არ გქონდა.

გაკვეთილი № 8

იზაფეტრი

ისწავლეთ შესიტყვებები:

ქეთბზე ხუბ - კარგი წიგნი შანბზე სიძაშ - შავი ღვინო
 სრბზე სორხ - წითელი ვაშლი მადარზე მან - ჩემი დედა
 ახთარზე მან - ჩემი ქალი - თასყუ ანჰან - მათი ოთახი
 შვილი

შანბრზე მან - ჩემი ქალაქი ბანადარზე თო - შენი ძმა
 გრლზე სორხ - წითელი ვარდი

როგორც ხედავთ, საზღვრულ-მსაზღვრელის ურთიერ-
 თობა (ქართულში მსაზღვრელ-საზღვრულის წყობა გვაქვს)
 და კუთვნილება გამოიხატება -ე სუფიქსით. ამ სუფიქსს
 იზაფეტს უწოდებენ, ხოლო კონსტრუქციას - იზაფეტურ
 კონსტრუქციას.

დავალეზა № 9. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუ-
 დის, მახვილისა და ჰაუზის აღნიშვნით):

1. შენი ბაღი სად არის? 2. ჩემი ბაღი სოფელშია.
 3. მისი წიგნი სად არის? 4. მისი წიგნი ოთახშია.
 5. ეს კაცი ვინ არის? 6. ეს კაცი ჩემი მამაა. 7. დე-
 და ჩემი სად არის? 8. დედა შენი ბაზარშია. 9. მისი ქა-
 ლი შვილი სად არის? 10. მისი ქალი შვილი ქალაქშია.
 11. მათ კარგი ცხენი ჰყავთ. 12. სოფელში ჩვენ კარგი
 ბაღი გვაქვს. 13. მათ არა აქვთ სოფელში კარგი ბაღი.

14. ქალაქში შენ ცხენი არ გყავს? 15. მისი ძმა ბრმა არ არის. 16. დედაშენს სინი არ ჰქონდა.

დაიმახსოვრეთ! მახვილი იზაფეტზე არ მოდის - სიბზე სორხ.

გაკვეთილი № 9

იზაფეტი (გაგრძელება)

ისწავლეთ სიტყვები და შესიტყვებები:

ნამ - სახელი	ნამე - წერილი, წიგნი
ნამე მან - ჩემი სახელი	ნამეჲ მან - ჩემი წერილი
ჩაშ - თვალი	ჩაშე - წყარო
ჩაშე მან - ჩემი თვალი	ჩაშეჲ დეჰ - სოფლის წყარო
ქურ - ქურა	ქურეჲ მან - ჩემი ქურა

ხმოვანზე დაბოლოებულ სახელებს იზაფეტურ კონსტრუქციაში ემატებათ **ჲ**, რომელსაც მხოლოდ ხმოვანთა გასაყარის ფუნქცია აქვს:

ნამე + ე მან > ნამე + **ჲ** + ე მან - ჩემი წერილი

დავალეზა №10. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

1. ჩემი წერილი სად არის? 2. შენი წერილი ოთახშია. 3. დიდი სინი სად არის? 4. დიდი სინი აქ არის. 5. შენი სახლი არ არის დიდი. 6. მათი ქურა პატარაა. 7. იმ ქალიშვილს რა ჰქვია (ქალიშვილის სახელი რა არის)? 8. იმ ქალიშვილს გულნარა ჰქვია (ქალიშვილის სახელი გულნარა არის). 9. სოფლის წყარო სად არის? 10. სოფლის წყარო აქ არის. 11. იმ კაცს რა ჰქვია? (კაცის სახელი რა არის)? 12. იმ კაცს გივი ჰქვია (კაცის სახელი არის გივი). 13. ის კაცი სადაურია (სა-

იდან არის)? 14.ის კაცი ქალაქელია (ქალაქიდან არის). 15.ეს წერილი სოფლიდან არის. 16.წყაროს ცივი წყალი აქვს. 17.წყაროს წყალი ცივია. 18.ამ წყაროს ცივი წყალი ჰქონდა. 19.მათ ცხელი ჩაი არა აქვთ. 20.ის კაცი არ არის ქალაქელი (ქალაქიდან).

გაკვეთილი №10

იზაფეტურ ძეწვევი

ისწავლეთ სიტყვები და შესიტყვებები:

მამდა - ფანქარი; მამდაე სიამჰ - შავი ფანქარი;
მამდაე სიამჰე მამნ - ჩემი შავი ფანქარი.
ყაღამ - კალამი; ყაღამე ხუბ - კარგი კალამი;
ყაღამე ხუბე ფეღარ - მამის კარგი კალამი;
ყაღამე ხუბე ფეღარე თო - შენი მამის კარგი კალამი.

მიზ - მაგიდა; მრზე ბოზარგ - დიდი მაგიდა; მრზე
ბოზარგე თაჰყ - თაბხის დიდი მაგიდა; მრზე ბოზარგ-
გე თაჰყე ფეღარ; მამის თაბხის დიდი მაგიდა; მრზე
ბოზარგე თაჰყე ფეღარე მამნ - ჩემი მამის თაბხის
დიდი მაგიდა.

აქ ჩვენ საქმე გვაქვს საზღვრულ-მსაზღვრელისა
და კუთვნილების გამომხატველი კონსტრუქციების ანა-
მიმდევრობასთან, რომელსაც იზაფეტურ ძეწვეს უწოდებენ.

დავალება №11. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუ-
დის, მახვილისა და ბაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

1.სად არის შენი დიდი მწვანე ფანქარი? 2.ჩემი
დიდი მწვანე ფანქარი თაბხია. 3.სად არის შენი ვა-
ჟიშვილის წერილი? 4.ჩემი ვაჟიშვილის წერილი აქ
არის. 5.მე კარგი შავი ფანქარი მაქვს. 6.იმ ბიჭს
კარგი წითელი ვარდი აქვს. 7.სად არის თქვენი ცხე-
ლი ჩაი? 8. თქვენი დიდი მაგიდა იქ არ არის. 9.მათ
კარგი ცხენი არ ჰყავთ. 10.ეს მათი სახლის კარია.

11. მისი კარგი წითელი ვაზლი იქ არის. 12. ეს კარგი კალათი სადაურია? (საიდან არის?) 13. ეს კარგი კალათი თქვენი სოფლისაა (სოფლიდან არის). 14. თქვენი სოფლის წყაროს წყალი ცივია. 15. ეს რა არის? 16. ეს თქვენი ტკბილი შავი ღვინოა. 17. სად წავიდა თქვენი უფროსი (დიდი) ვაჟი? 18. ჩემი უფროსი ვაჟი ქალაქში წავიდა.

დაიმახსოვრეთ: საზღვრულ-მსაზღვრელისა და კუთვნილების გამომხატველი კონსტრუქციების ძეწკვები სპარსულსა და ქართულში საპირისპირო წყობისანი არიან - რითაც იწყება ქართული კონსტრუქცია, იმით სპარსული მთავრდება.

შდრ: ქნაბე ხუბე მან
ჩემი კარგი წიგნი

საკონტროლო წერა
თარგმნეთ სპარსულად:

1. თქვენი უფროსი ქალიშვილი ქალაქს (ქალაქში) წავიდა. 2. თქვენი შავი ღვინო არ არის ტკბილი. 3. ეს კარგი ვაზლი თქვენი სოფლისაა (სოფლიდან არის). 4. მათი სახლის კარი დიდაა. 5. სოფელში მათ კარგი ცხენი ჰყავთ. 6. თქვენი ცხელი ჩაი არ არის ტკბილი. 7. თქვენს ბაღში კარგი წითელი ვარდებია. 8. სად არის ჩემი ვაჟის წერა? 9. ჩემი ქალიშვილის მწვანე ფანქარი აქ არის. 10. მისი გაკვეთილი ადვილი არ არის. 11. მამაშენი სახლში არ წასულა (არ წავიდა). 12. ის ქალიშვილი სოფელში წავიდა. 13. იმ ვაჟს წიგნი არ ჰქონდა.

გაკვეთილი № II

ენკლიტიკიანი კონსტრუქცია

სპარსულ ენაში კუთვნილების გამომხატვა შეიძლება ნაც, აღსახელობითი სუფიქსების, ანუ ენკლიტიკების საშუალებითაც:

იზაფეტური კონსტრუქცია

ენკლიტიკიანი კონსტრუქცია

ქნობზე	<u>მპნ</u>	ქნობბმ
ქნობზე	<u>თო</u>	ქნობბთ
ქნობზე	<u>უ</u>	ქნობბუ
ქნობზე	<u>მა</u>	ქნობზემან
ქნობზე	<u>შომპ</u>	ქნობზეთან
ქნობზე	<u>ანჰან</u> (იზან)	ქნობზეზან

მაგალითები:

ფედრე შომპ ქოჯასთ? - ფედრეთან ქოჯასთ?

დობთბრე მანჰინჯასთ - დობთბრე მანჰინჯასთ.

იმავე სუფიქსებით გამოხატავენ ობიექტს (დაწვრილებით იხ. გაკვეთილი №18)

დრმბმუ - მე მაქვს (მყავს) იგი.

სბრდუ ასთ - მას სცივა

დავალეზა №12. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუდის, მახვილისა და ჰაუზის ნიშნების აღნიშვნით), პარალელურად გამოიყენეთ იზაფეტური და ენკლიტიკიანი კონსტრუქციები.

1. სად არის შენი ცხენი? 2. ჩემი ცხენი სოფელშია.
3. სად არის მისი ღვინო? 4. მისი ღვინო ოთახშია.
5. თქვენი ვაშლი ტკბილია. 6. მათი კალათი დიდია.
7. მათი ოთახის კარი პატარაა. 8. მათი ფაფა არ არის ცხელი.
9. მამაშენის კარგი კალამი აქ არ არის.
10. სად არის თქვენი შავი ფანქარი? 11. თქვენი ქალაქის ბაზარი კარგია.
12. მისი საქმე ძნელია. 13. თქვენი ტკბილი ჩაი კარგია.
14. ჩვენი მწვანე ქალაქი კარგია. 15. თქვენი უფროსი ვაჟი წავიდა.
16. ეს კაცი თქვენი სოფლიდან მოვიდა. 17. ჩვენ გვცივა.

დაიმახსოვრეთ! ენკლიტიკას, ისევე როგორც იზაფეტის

მაჩვენებელ ე-ს, მახვილი არ მოუდის. ხმოვანზე დაბოლოებულ სიტყვასა და ენკლიტიკას შორის (მრავლობით რიცხვში) ჩნდება ა: ნამქვამ, ნამქვამ, ნამქვამ, ნამქვამან, ნამქვამან, ნამქვამან.

გაკვეთილი №12

სახელთა მრავლობითი რიცხვი

სპარსული ენა მრავლობით რიცხვს მრავალნაირად გამოხატავს. ამჟერად საკმარისია გაცეცნოთ მრავლობითი რიცხვის მაწარმოებელ ორ სუფიქსს: - ჰა, - ან. თანამედროვე სალიტერატურო სპარსულში უფრო ხშირად გამოიყენება - ჰა სუფიქსი:

სიბ - სიბჰა - ვაშლები; სიბჰაჟე შომან // სიბჰაჟეთან - თქვენი ვაშლები. პს - პსჰა - ხელჯობები; პსჰაჟე შომა // პსჰაჟეთან - თქვენი ხელჯობები. პსბ - პსბჰა - ცხენები; პსბჰაჟე შომან // პსბჰაჟეთან - თქვენი ცხენები. მპრდ - მპრდჰა - კაცები; მპრდჰაჟე მა // მპრდჰაჟეთან - ჩვენი კაცები. ჩაყ - ჩაყჰა - დანები (ჯაყები); ჩაყჰაჟე შომან // ჩაყჰაჟეთან - თქვენი დანები.

სპარსულ ენაში . ა და უ ხმოვნებზე დაბოლოებული სულიერი საგნის აღმნიშვნელი სახელები - ან სუფიქსით მრავლობითი რიცხვის ფორმის წარმოებისას ირთავენ ა-ს:

გედან - მათხოვარი > გედანან - მათხოვრები

დანეშუ - სტუდენტი > დანეშუან - სტუდენტები

ზოგჯერ ხმოვანთგასაყარად გვევლინება უ თანხმოვანი:

ბანუ - ქალბატონი > ბანუან - ქალბატონები

დავამახსოვროთ, რომ ე-ზე დაბოლოებული სულიერი საგნების აღმნიშვნელი სახელები მრავლობითი რიცხვის ფორმას აწარმოებენ გან ელემენტის დარღვივით:

ნევისანდ - მწერალი > ნევისანდგან - მწერლები

ბანდქ - მონა > ბანდქან - მონები

ზოგჯერ გარკვეული სტილისტური ელფერის მისაცემად თანამედროვე სალიტერატურო სპარსულში - ჰა სუფიქსით წარმოებული მრავლობითის ფორმის გვერდით გვხვდება - ან-იანი ფორმა:

მპრდან - კაცები (იგულისხმება „ვაჟკაცები“, „თავდადებულნი“).

- ან სუფიქსი კლასიკურ სპარსულში ერთვოდა მხოლოდ სულიერი საგნების აღმნიშვნელ სახელებს.

დავალება №13. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

1.სად არის ამ ქალის დიდი დანები? 2.ამ ქალის დიდი დანები ოთახშია. 3.ის ბიჭები საიდან მოვიდნენ? 4.ის ბიჭები სოფლიდან მოვიდნენ. 5.საიო წავიდნენ ეს გოგონები? 6.ეს გოგონები ქალაქში წავიდნენ. 7.თქვენი ვაკვეთილები ძნელია. 8.თქვენი კარგი შავი ფანქრები აქ არის. 9.მათი დიდი მაგიდები აქ არ არის. 10. წითელი ვაშლები ბაღშია. 11.ჩვენი სტუდენტები სახლში წავიდნენ. 12.ის კაცები სოფელში წავიდნენ. 13.მათი ვაჟები აქ მოვიდნენ. 14.თქვენი კალათები იმ ოთახშია. 15.ამ გოგოს დიდი თვალები აქვს.

დაიმახსოვრეთ! იზაფეტური კონსტრუქციის მრავლობითში დასმული წევრი არ ითანხმებს მეორე წევრს რიცხვში:

ქეთაბჰაჰე ხუბ

კარგი წიგნები (რუსულში კი - хорошие книги)

გაკვეთილი № 13

ზმნების აწმყო დროის ფორმების წარმოება

ჩვენ ვიცით, რომ ზმნების ფორმების წარმოები-

სას მთავარი ვიცოდეთ ნამყო დროისა და აწმყო დროის ფუძეები. სპარსულში ზმნის განუსაზღვრელი ფორმა (ინფინიტივი) ბოლოდება - ბნ ელემენტით. საკმარისია ზმნის განუსაზღვრელ ფორმას ჩამოვაშოროთ - ბნ ელემენტი, რომ მივიღოთ ნამყო დროის ფუძე. აწმყო დროის ფუძის მიღება რთულია. ზოგ შემთხვევაში იგი მიიღება განუსაზღვრელი ფორმისაგან - თბნ /- დბნ დაბოლოების ჩამოშორებით, მაგრამ უმრავლეს შემთხვევაში ამა თუ იმ ზმნის აწმყო დროის ფუძე დასაზეპირებელია.

<u>ინფინიტივი</u>	<u>ნამყოს ფუძე</u>	<u>აწმყოს ფუძე</u>
„მოტანა“ - აცბრდბნ	აცბრდ	აცბრ
„მოსვლა“ - ამბდბნ	ამბდ	ამ
„შეცვრა“ - ბბსთბნ	ბბსთ	ბბნდ
„ადება, დაჭერა“ - გერეჭთბნ	გერეჭთ	გრრ
„თქმა“ - გოჭთბნ	გოჭთ	გუ
„მიცემა“ - დადბნ	დად	დეჭ
„წერა“ - ნეცეშთბნ	ნეცეშთ	ნეცრს
„დაცემა, ჩამოცარდნა“ ოჭთაბნ	ოჭთაბ	ოჭთ
„წასვლა“ - რბჭთბნ	რბჭთ	რბგ (რრუ)
„კეთება“ - ქბრდბნ	ქბრდ	ქონ
„ჭამა, „სმა“ - ხორდბნ	ხორდ	ხორ
„გაგზავნა“ - ჟერესთაბნ	ჟერესთაბ	ჟერესთ

აწმყო დროის ფორმების წარმოებისას ჩვეულებრივ იხმარება მახვილიანი მი-პრეფიქსი:

ამბდბნ - აწმყოს ფუძე - ამ -

<u>მრამბ</u>	მოვდივარ	<u>მრ</u> ამიმ	მოვდივართ
<u>მრამბ</u>	მოდიხარ	<u>მრამბ</u>	მოდიხართ
<u>მრამბდ</u>	მოდიხ	<u>მრამბდ</u>	მოდიხან

უარყოფითი ფორმები :

<u>ნებრაჰმ</u>	არ მოვდივარ	<u>ნებრაჰიმ</u>	არ მოვდივარ
<u>ნებრაჰი</u>	არ მოდიხარ	<u>ნებრაჰიდ</u>	არ მოდიხარ
<u>ნებრაჰდ</u>	არ მოდის	<u>ნებრაჰდნდ</u>	არ მოდის

დავალება №14. აუღლეთ აწმყოსა და ნამყო წყვეტილის (დადებითი და უარყოფითი) ფორმები ზმნებისა- გან I. გ-ერეჰტან, 2. ნევეშან, 3. ხორდან.

დავალება №15. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშვნით) :

1. ის სტუდენტები აქედან წავიდნენ. 2. ჩვენ სოფელში მივდივარ. 3. იმ გოგომ ვაშლი ჭამა. 4. მამარემ-მა წერილი გაგზავნა. 5. სტუდენტები სოფლიდან ჩამოვიდნენ (მოვიდნენ). 6. მათ ღვინო დალიეს (ჭამეს). 7. თქვენ ჩვენს ბაღში (ბაღიდან) მოხვედით. 8. თქვენ საიდან მოდიხარ? 9. თქვენ საი მიდიხარ? 10. თქვენ-მა მამამ წერილი დაწერა. 11. მე იგი დავიჭირე. 12. მოცივებანე აქ.

დარიმახსოვრეთ! ზმნის განუსაზღვრელი ფორმა (ინფინიტივი) შეიძლება გამოყენებულ. იქნეს არსებითი სახელის ფუნქციით:

გოჰთან ასან პსთ, ქანდან დოშვან პსთ.

თქმა (ლაპარაკი) ადვილია, გაკეთება - ძნელი.

გაკვეთილი №14

„ყოფნა“ ზმნის ფორმები

ჩვენ უკვე ვისწავლეთ სიტყვა პსთ - არის(ნისთ- ნან + პსთ; ჩისთ? ღი + პსთ?; ქისთ < ქი + პსთ?).

ამ ზმნის განუსაზღვრელი ფორმაა ბუდან - „ყოფნა“

ნამყო წყვეტილის ფორმები :

ბუნდამ	ბუნდომ
ბუნდი	ბუნდიდ
ბუნდ	ბუნდანდ

აწმყო დროის ფუძეები - ჰესთ, ბაშ:

ჰესთამ	ჰესთომ	მინბაშამ	მინბაშომ
ჰესთი	ჰესთიდ	მინბაში	მინბაშიდ
ჰესთ	ჰესთანდ	მინბაშანდ	მინბაშანდ

კოპულას სახით ამ ზმნიდან:

- ბმ	- იმ
- ი	- იდ
- ბსთ	- ბანდ

ქარგპრ-ბმ - მუშა ვარ	ქარგპრ-იმ - მუშები ვართ
ქარგპრ-ი - მუშა ხარ	ქარგპრ-იდ - მუშები ხართ
ქარგპრ-ბსთ - მუშა არის	ქარგპრ-ბანდ - მუშები არიან
მან-ბმ - მე ვარ	მან-იმ - ჩვენ ვართ
თრ-ი - შენ ხარ	შომან-იდ - თქვენ ხართ
უსთ(←უსთ)-ის არის	ანჰან-ბანდ - ისინი არიან

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

1. მინბაშამ რა მუშა აკეთებს? 2. დამ რა ხანაში ვარ? 3. თრ-ი? 4. მან-ბმ. 5. შომან ქოჯა ჰესთიდ? 6. მან იმ? 7. მინ რისა? 8. მინ მანდანდ ბსთ. 9. მინ ნამე ბმ თრ-ის ბსთ? ნა, ბზ მისქო.

დავალეზა №16. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

1. ის კაცი მამარეში იყო. 2. ჩვენ ბაღში ციყავით. 3. მე თქვენი სტუდენტი ვარ. 4. ის გოგონა თქვენი სტუდენტი არ არის. 5. თქვენი გაკვეთილი ადვილია. 6. სად არის ის დიდი მწერალი? 7. მას დრო არ ჰქონდა, იგი წავიდა. 8. დედათქვენი იქ იყო. 9. თქვენი

ჩაი ტკბილი იყო. IO.შენ კარგი ბიჭი ხარ. II.შენ კარგი ხარ. I2.მისი დიდი სინი ოთახში იყო.

გაკვეთილი №15

რაოდენობითი რიცხვითი სახელები

ვმ - და კავშირი

რიცხვითი სახელებია:

სეჭრ	0	აზღაპ	11
აქ	1	ღვაზღაპ	12
დო	2	სიზღაპ	13
სე	3	ჩაპაღაპ	14
ჩაპა	4	ფაზღაპ	15
ფაზ	5	შაზღაპ	16
შე	6	ჭეღაპ	17
ჭა	7	ჭეღაპ	18
ჭა	8	ნეზღაპ	19
ნა	9	ბისა	20
და	10		

„ოცდაერთი“ და ა.შ. იწარმოება ვმ - და კავში- რის მეშვეობით: ბისა ვმ აქ, რომელიც აუცილებლად უნდა წარმოთქვათ ბისთააქ.

ათობითი რიცხვითი სახელები:

და	10	შასა	60
ბისა	20	ჭა	70
სი	30		
ჩე	40	ჭა	80
ფა	50	ნა	90
		სა	100

სალიტერატურა სპარსულში ერთი მთლიანი ცნების გადმოცემისას ვმ კავშირი გამოითქმის ლ-დ:

ფედერაცია
ფედერაციის

მამა და დედა
მშობლები

ბიძა და ძმები
ბიძაძე

ოცნება და ხელი
ოცნებები

რძე და ძმები
რძეები

წავიდა და მოვიდა
მიმოსვლა

დაცემა №17. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის
მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების
აღნიშვნით):

I. ოთხი სტუდენტი ქალაქში წავიდა. 2. იმ დღე
ქალაქში სამი ბაზარია. 3. მან ბაღიდან ათი წითელი
ვარდი მოიტანა. 4. თქვენი ორი დიდი სინი ოთახშია.
5. მათ ოთხი შავი ფანქარი აქვთ. 6. მისი წითელი ფან-
ქრები აქ არის. 7. იმ კაცს სახლში ოთხი დიდი მაგიდა
აქვს. 8. მე იმ ქალისაგან ხუთი წერილი მივიღე. 9. სა-
იდან საით მიდიხარ? 10. იმ სოფელში ოთხმოცი ცხენია.
II. მე თორმეტი მწვანე ფანქარი მაქვს. 12. მე ამ ქა-
ლაქის ორ ბაზარში ვიყავი.

დაიმახსოვრეთ! როცა მსაზღვრელად რიცხვითი სახელი
გვევლინება, საზღვრული მხოლოდით რიცხ-
ვში იხმარება:

სე მარდ - სამი კაცი
დო ქედაზ - ორი წიგნი

საკონტროლო წერა

თარგმნეთ სპარსულად:

I. ის ოთხი სტუდენტი თქვენს სახლში წავიდა.
2. იმ ქალმა ორი ტკბილი ვაშლი მისცა გულნარას. 3. მა-
მარემი სოფლიდან ჩამოვიდა. 4. თქვენი უფროსი ვაჟი-

ვილი დიდ ოთახშია. 5.ჩემმა ქალიშვილმა ცხელი ფაფა მოიტანა. 6.იმ ბიჭმა ორი წერილი დაწერა. 7.მათ თხუთმეტი მწვანე ფანქარი აქვთ. 8.ის დიდი მწერალი ჩვენს ქალაქში ჩამოვიდა (მოვიდა). 9.იგი აქედან იმ სოფელში წავიდა. 10.ისინი საიდან მოდიან? 11.თქვენ ტკბილ ჩაის სვამთ (ჭამთ). 12.იმ ქალიშვილს კარგი სახლი არ აქვს.

გაკვეთილი №16

რიგობითი რიცხვითი სახელები

რიგობითი რიცხვითი სახელი იწარმოება რაოდენობითის ფორმაზე -ომ სუფიქსის დართვით:

ჩაჭარ	-	ოთხი	ჩაჭარომ	-	მეოთხე
ბისთოდრ	-	ოცდარო	ბისთოდრაომ	//	ბისთოდრ-გომ
				-	ოცდამეორე

წილობითი რიცხვითი სახელის წარმოება:

აქე	ჩაჭარომ	-	ერთი მეოთხედი
ფანჯ	შეშომ	-	ხუთი მეექვსედი

ისწავლეთ ნუმერატივები:

ნაჭარ	-	სული
ადა	-	ცალი
რაცს	-	თავი (სული)
ჯოჭთ	-	წყვილი
დასთ	-	ხელი
ნოსხრ	-	ცალი (იგზემპლარი)

დო ნაჭარ ადა	ორი სული ადამიანი
სე ადა მად	სამი ცალი ფანქარი
შეშ რაცს გუსაქნ	ექვსი სული ცხვარი
აქე ჯოჭთ ქაქ	ერთი წყვილი ფეხსაცმელი

დო დასთ ქოთოშაღვარ
სე ნოსხტ ქედაბ

ორი ხელი კოსტიუმი
სამი ეგზემპლარი წიგნი

ისწავლეთ ზომა-წონის ერთეულები:

გრამ - გრამი	ხარვარ-წონის ერთეული-300კგ.
სირ-წონის ერთეული-75გ.	თონ - ტონა
ქილოგრამ - კილოგრამი	ლითრ - ლიტრი
მან-წონის ერთეული-3კგ	

მილიმეტრ - მილიმეტრი	ქილომეტრ - კილომეტრი
სანთიმეტრ - სანტიმეტრი	მეტრე მორბაბჟ-კვადრატული მეტრი
მეტრ - მეტრი	მეტრე მოქაბაბ - კუბური მეტრი

დროის ერთეულები:

სანიჯე - წამი	შაბანერუბ - დღე-ღამე
დაყიყე - წუთი	ჰაბთე - კვირა
საჟანთ - საათი	მაჰ - თვე
რუბ - დღე	სალ - წელი
შაბ - ღამე	

დაცალება №18

თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუდის, მახვილისა და ბაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

1. მამარემმა ორი წყვილი ფეხსაცმელი მოიტანა.
2. მათი სამი ხელი კოსტიუმი ოთახში არის.
3. ოცდაათი (სული) სტუდენტი ქალაქიდან ჩამოვიდა.
4. ჩემმა ცაჟმა ექვსი ეგზემპლარი წიგნი მოიტანა.
5. მათ რვა კილოგრამი ცაშლი გაგზავნეს.
6. თქვენი დიდი ოთახი ოცდაათი კვადრატული მეტრია.
7. მათ სამი საათი დრო აქვთ.
8. ერთი „სირი“ ჩაი მქონდა.
9. თქვენი ოცდახუთი შავი ფანქარი იქ არის.
10. მე სამი წერილი დავწერე.
11. ორი ცაშლი ჩქიდან ჩამოვტარდა.
12. ბიჭ-

მა ორი ლიტრი ცივი ღვინო მოიტანა.

გაკვეთილი № 17

-ღ სუფიქსის ძირითადი ფუნქციები

სპარსულ ენაში იხმარება -ღ სუფიქსი, რომელიც მრავალ ფუნქციას ასრულებს.

ა) უმახვილო -ღ სუფიქსი აღნიშნავს განუსაზღვრელობას, „ერთვინმეობას“ ან „ერთრამეობას“:

მწრღი # დობთწრ დაწო - ერთ კაცს (ვიღაც კაცს) ქალიშვილი ჰყავდა.

უწნამეღ ქერესაღ - მან ერთი წერილი გაგზავნა.

გეღწი # ამეღ - ერთი მათხოვარი მჩვიდა.

ბ) მახვილიანი -ღ სუფიქსი აწარმოებს აბსტრაქტულ სახელებს:

მწრღ - კაცი

მწრღი - კაცობა

გეღწი - მათხოვარი

გეღწი - მათხოვრობა

ბოზორგ - დიდი

ბოზორგი - სიდიადე, დიდება

მწრღი # ხუბ წსთ - კაცობა კარგია

გეღწი # ბეღ წსთ - მათხოვრობა ცუდია

გ) მახვილიანი -ღ სუფიქსი აწარმოებს წარმომავლობის აღმნიშვნელ სახელებს:

დანეშგაჰ - უნივერსიტეტი დანეშგაჰი - უნივერსიტეტელი (უნივერსიტეტული)

შეჰრ - ქალაქი შეჰრი - ქალაქელი (ქალაქური)

თეჰრან - თეირანი თეჰრანი - თეირანელი (თეირანული)

დ) -ღ სუფიქსს ენიჭება განმსაზღვრელი ნაწივარის ფუნქცია, თუ იგი ერთვის სახელს და მას შესაქმნის მი-

მართებითი ნაცვალსახელი ქვე:

მწარღ ქვე ამწდ, ფედარე შომამ ბუდ.

კაცი, რომელიც მოვიდა, თქვენი მამა იყო.

ბე შმწრღ ქვე შირწვიმ, მოსქოუ ვსთ.

ქალაქი, რომელიც მივდივართ, მოსკოვია.

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

→ I. დანეშუაშან # დარ დანეშგან ბუდწდ. 2. ესტა -
შან # შმწრი დარ ირწნ ვსთ. 3. უწმექ სინი სიბ ვან დო
ქილრ შექწარ დად. 4. ინ მწრდ # ქარტგ წარ ბუდ. 5. როსთამ
ვან გოლწარ # დანეშუაშან-წდ. 6. ზანწა # ბე ბაწარ რაწ-
თწდ. 7. ნევისწანდევანწდარ ოთაყე ბოზარტ ვწსთწდ.
8. მწრდი ქვე ამწდ # ნევისწანდევან წისთ. 9. ან მწრდ # სვე ფე-
სწარ დარწდ. 10. შმწრი ქვე დარ ან ვწსთიმ # თებილი-
სწსთ.

დავლება № 19. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის
მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების
აღნიშვნით):

I. რა მოიტანა დედამ? 2. დედამ ორი კილო ვაშლი
მოიტანა. 3. იმ ბიჭებმა რა მოიტანეს? 4. იმ ბიჭებმა
სამი კილო შაქრის ფხვნილი მოიტანეს. 5. კაცი, რომელიც
მოვიდა, თქვენი მამა იყო. 6. დიდი სინი, ოთახში
რომ იყო, სად არის? 7. გულწარას წიგნი და ფანქარი
აქვს. 8. ცხენი, რომელიც ბადში იყო, სად არის? 9. ის
ორი წყვილი ფეხსაცმელი, მამაშენმა რომ მოიტანა, ვის
მიეცი? 10. ის თეიჩანელი კაცი სად წავიდა? II. ეს
მუშაა სახლია. 12. თქვენი ბინა (სახლი) სამოცი
კვადრატული მეტრია.

დაიმახსოვრეთ! თუ სახელი უ-ზე ბოლოვდება, -ღ-სუფიქ-
სიანი აბსტრაქტული სახელი იწარმოება

გ-ს ჩართვით:

ნევისპანდრე - მწერალი

ნევისპანდრეტი - მწერლობა

გაკვეთილი №18

ბზ, ბა, ბე, ბპრადე წინდებულები და რა თანდებული

წინადადების წევრთა შორის მიმართებათა გამო-
ხატვისას დიდი მნიშვნელობა ენიჭება წინდებულებსა
და თანდებულებს.

ბზ წინდებული თა წინდებულთან კომბინაციაში უტოლ-
დება ქართულ -დან -მდე თანდებულებს:

ბზ ან ვწყთ თა ჰალა იმ დროიდან დღევანდლამდე

ბზ სობჰ თა შპბ დილიდან საღამომდე

ბა წინდებული უტოლდება ქართული ენის -თან თან-
დებულსა და მოქმედებითი ბრუნვის ნიშანს:

ბა მან ამან ჩემთან ერთად მოვიდა.

ბა ყალბ ნეცეშთ კალმით დაწერა

ბე წინდებული უტოლდება ქართული ენის -კენ და -ში
თანდებულებსა და მიცემითი ბრუნვის ნიშანს:

ბე ხანრ რაჭთ სახლისკენ (სახლში) წავიდა

ბე მარდ გოჭთ კაცს უხარა

ბპრადე წინდებული უტოლდება ქართული ენის -თვის
თანდებულს:

ბპრადე თო(ბპრადეთ) ავარდამ შენთვის მოგიტანე

რა თანდებული აფორმებს პირდაპირ ობიექტს (რომლის
შესახებ ჩვენ გარკვეული ინფორმაცია გვაქვს)

როსტომ # ნამე ნევეში - როსტომმა დაწერა წერილი
(რომლის შესახებ ჩვენ არა-
ფერი ვიცით).

როსტომ # ნამე ნევეში - როსტომმა (ერთი, რაღაც) წე-
რილი დაწერა.

როსტომ # ნამე რა ნევეში - როსტომმა დაწერა წერილი
(ჩვენ ვიცით, ეს რა წერილია).

გოლნარ ნან მიხორდ - გულნარა (საზოგადოდ) ჭამს
პურს.

გოლნარ ნან რა მიხორდ - გულნარა ჭამს პურს (ჩვენ
ვიცით, ეს რა პურია).

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

I. მა#პზ დეჰ ამდღი. 2. ინ ნამე რა # ბა ყბღმ
ნევეშიანდ. 3. მადნკმ ბე შომს ჩი გოტ? 4. ან ფე-
სპრკა#მიზ რა პზ ხანე ავბრდნდ. 5. ქეთბი რა, ქე ბე
თო დდმ, ჭერესთადი? 6. ზნკაქდარ რა ბსსანდ.
7. შომს პზ ქოჯან ამდღი? 8. თა ან რუზქდარ შპრ ბუ-
დმ. 9. ნამე რა ბე ქი ნევეშიი? 10. ბე ფედრე შო-
მს. II. მანჭბა ყბღმ ნევეშიანდ, თოჭბა მადანდ. 12. ინ
შნკპ რაჭბარქე თო ჭერესთადნდ.

დავალეზა №20. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის
მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების
აღნიშვნით):

1. ის წერილი შენ ფანქრით დაწერე. 2. დედაჩემ-
მა ცხელი პური შენ მოგცა. 3. საიდან არის ეს წერი-
ლი? 4. რა გააკეთეს ქალბებმა ბაზარში? 5. სად არის

* რა თანდებულის ფუნქცია შეიძლება შეასრულოს ენკ-
ლიტიკამ:

უ რა დრდი? იგი ნახე? დიდმპშ = უ რა დრდმ -

ან რა ხორდი? ის ჭამე? ხორდმპშ = ან რა ხორდმ -
ის მჭამე

გულნარა? 6. აქედან თქვენს სახლამდე ოთხმოცდათხუთ-
 მეტი კილომეტრია. 7. ის გოგო დიდიდან საღამომდე ბაღ-
 ში იყო. 8. მათ შენი წიგნი მე მომცეს. 9. ის წითელი
 ვაშლი შენ შეჭამე. 10. მან მათი წერილი მე მომცა.
 11. ეს ღვინო საიდან მოიტანე? 12. როსტომმა ეს წიგნი
 თქვენთვის გამოგზავნა (გაგზავნა). 13. ეს მაგიდა
 თქვენი ოთახისთვის არის. 14. თქვენი დედა აქედან
 სახლში წავიდა.

გაკვეთილი №19

ბრძანებითი კილო

ზმნის ბრძანებითი კილოს მხოლოდითი რიცხვი
 იწარმოება აწმყო დროის ფუძისაგან მახვილიანი ბე -
 პრეფიქსის დართვით:

ქბრდბნ - კეთება ქონ-->ბქონ - გააკეთე
 დაშბბნ - ქონება დარ-->ბდარ - იქონიე

ბრძანებითი ფორმის მრავლობითი რიცხვის მისა-
 ღებად მხოლოდითის ფორმას უნდა დაერთოს -იდ სუ-
 ფიქსი:

ბქონ - გააკეთე ბქონიდ - გააკეთეთ

ისწავლეთ სიტყვები და შესიტყვებები

ზემესტან - ზამთარი -ბარ) - ბარდნა, წვიმის
 ჰბვბ - ჰაერი, ჰავა, ამინდი მოსვლა
 შოდბნ - (აწმყო დრ. ფუძე - ქუჰესტან - მდიანეთი
 შბვ/ შოჰუ მბხ - ყინული
 - გახდომბ, დამართვა ზიხბდ - ბევრი
 (статья) ფბს ბზ - შემდეგ (после)
 ბარბნ - წვიმა ბბჰბრ - გაზაფხული
 ბბრჩ - თოვლი დერბბთ - ხე
 ბარბდბნ - (აწმყო დრ. ფუძე ყბბლ ბზ - მდე (до)

წიკითხეთ და თარგმნეთ:

დარ ზემესთან^წქვან^წ სარდ მრზანად. ბარან ვა ბარაქ^წ
მრზანად. დარ ქუქესთან^წქვან^წ ვა მახ ზიანად^წ სსთ. ფან
ვა ზემესთან^წქვან^წ მრზანად. დერანთ^წქვან^წ სსა^წ მრზანად.

დავალება №21. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუ-
დის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშ-
ვნით):

1. მე თქვენ შემდეგ მოვედი.
2. გაზაფხულზე (გა-
ზაფხულში) ჩვენი დიდი ბაღი კარგია.
3. ჩვენს ბაღში
ბევრი ხე დგას (არის).
4. სოფელში ჩვენ დიდი ბაღი
გვაქვს.
5. ჩვენს ქალაქში თოვლი მოვიდა.
6. მე შენს
მოსვლამდე მოვედი სახლში.
7. ჩვენი ქალაქის შავა კარ-
გია.
8. ჩვენი სახლის ბიჭები და გოგონები სტუდენტე-
ბი (სტუდენტი) გახდნენ.
9. ჩვენს მთებში ხე ბევრია.
10. ყინული ცივია.
11. თქვენი ფეხსაცმელები თბილია.
12. თქვენს ბაღში ხეები ამწვანდნენ (მწვანედ იქცნენ).
13. ეს წითელი ვარდი მამათქვენის ბაღიდან მოვიტანე.
14. გაზაფხულზე (გაზაფხულში) ჩვენი მთები მწვანეა.

გაკვეთილი №20
რთული ზმნები

სპარსულში უხვად არის წარმოდგენილი ისეთი შე-
ერთებანი, რომელთა პირველი კომპონენტი სახელია, ხოლო
მეორე - დამხმარე ზმნა:

ქარ-საქმე + ქარდან - კეთება -> ქარ ქარდან - საქ-
მის კეთება, მუშაობა
ფიქრ-ფიქრი + ქარდან - კეთება -> ფიქრ ქარდან - ფიქრი, გა-
ფიქრება
თაქსირლ-შეძენა + ქარდან - კეთება -> თაქსირლ ქარდან - სწავ-
ლა, განათლების მიღება

დ^არს-გაკვეთილი+დად^ენ-მიცემა->დ^არს დად^ენ-სწავლება,
 მასწავლებლობა
 ზ^ეშ^ემ^ენ-გარჯა+ქ^ეშ^ეი^ედ^ენ-წივა,თრევა->ზ^ეშ^ემ^ენ ქ^ეშ^ეი^ედ^ენ-
 გარჯა, შრომა
 პ^ენ^ერ^ე-სიტყვა+ზ^ედ^ენ-ცემა, დარტყმა->პ^ენ^ერ^ე ზ^ედ^ენ-ლაპა-
 რაკი, უბნობა
 ზ^ემ^ენ-მიწა+ხორდ^ენ-ჭამა->ზ^ემ^ენ ხორდ^ენ-დაცემა, და-
 ვარდნა
 მად-მეხსიერება+გ^ერე^ეფ^ეთ^ენ-დაჭერა->მად გ^ერე^ეფ^ეთ^ენ -
 სწავლა, შესწავლა

რთულ ზმნებში მხოლოდ მეორე კომპონენტი იუღლება:

მ ^ე ნ ქ ^ე რ მ ^ე რ ^ე ქონ ^ე ბ ^ე	მა დ ^ა რს მ ^ე რ ^ე დ ^ე ჟ ^ი მ
თ ^ე მ ქ ^ე რ მ ^ე რ ^ე ქონ ^ე	შ ^ე მ ^ე ნ ზ ^ე შ ^ე მ ^ე ნ მ ^ე რ ^ე ქ ^ე შ ^ე ი ^ე
უ ^ნ ა ^ე ნ ^ე რ ^ე მ ^ე რ ^ე ქონ ^ე ბ ^ე	ან ^ე შ ^ე პ ^ე ნ ^ე რ ^ე მ ^ე რ ^ე ქონ ^ე ბ ^ე

მ ^ე ნ ქ ^ე რ ქ ^ე რ ^ე დ ^ე ბ ^ე	მა დ ^ა რს დ ^ა დ ^ე მ
თ ^ე მ ქ ^ე რ ქ ^ე რ ^ე დ ^ე	შ ^ე მ ^ე ნ ზ ^ე შ ^ე მ ^ე ნ ქ ^ე რ ^ე დ ^ე
უ ^ნ ა ^ე ნ ^ე რ ^ე ქ ^ე რ ^ე დ ^ე	ან ^ე შ ^ე პ ^ე ნ ^ე რ ^ე ზ ^ე დ ^ე ნ ^ე

უარყოფითი ფორმები:

მ ^ე ნ ქ ^ე რ ნ ^ა მ ^ე რ ^ე ქონ ^ე ბ ^ე	მ ^ე ნ ქ ^ე რ ნ ^ა ქ ^ე რ ^ე დ ^ე ბ ^ე
--	--

ბრძანებითის ფორმები:

თ ^ე მ ქ ^ე რ ბ ^ე ქ ^ე ნ ^ე	შ ^ე მ ^ე ნ ქ ^ე რ ბ ^ე ქ ^ე ნ ^ე ი ^ე
--	--

ისწავლეთ სიტყვები:

ბ ^ე რ ^ე ბ ^ე რ ^ე - ბუბარი	ნ ^ე მ ^ე ქ ^ე თ - მერხი
გ ^ე რ ^ე - ცარი	ს ^ე ნ ^ე დ ^ე ლ ^ე რ - სკამი
ზ ^ე ბ ^ე ნ - ენა	ფ ^ე ნ ^ე ჯ ^ე რ ^ე - ფანჯარა
თ ^ე ბ ^ე თ ^ე - ფიცარი, დაფა	ქ ^ე ლ ^ე ნ ^ე ს - კლასი, საკლასო ოთახი
თ ^ე ბ ^ე თ ^ე ფ ^ე ქ ^ე რ ^ე ნ - ჩვარი (და- ფის გასაწმენდი)	

წიკითხეთ და თარგმნეთ:

მაქდარ დანეზგაჲ თჳსსრლ მრქონიმ. მან ჯ დანეზ-
ჯუჲე სნლე დოვრმ ჰსსთამ. მაქზბანე ჭარსრ მად მრგირ-
იმ. ინჯაქქელსე დარსე მასთ. ქელსე მაქდნვაზდჳ ნიმ-
ქნთ, აექ მიზ, აექ სნდნლრ ვმ აექ თბხთეჲე სიმამჳ დნ-
რად. ქელსე მაქაექ დარ, სე ფნჯარე ვმ აექ ბოხარ
დარად. ინქტარ ვსთ ვმ ინქთბხთეფაქქრნ. ოსთადე ზბანე
ქარსრქვე მა დარს მრდეჰნდ. მა ჯ ბარაჲე მად გერეჲ-
თნე. ზბანე ჭარსრ ზიმად ქარ მრქონიმ ვმ ზჳჰმნთ მრ-
ქეშიმ.

დავლება №22. აუღლეთ აწმყოსა და ნამყო წყვეტილის
ფორმები ზმნებისაგან „ზმინ ხორდნ“
(დაღებითი) და „მად გერეჲთნ“ (უარყოფითი)

დავლება №23. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის
მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების
აღნიშვნით):

√ I. როსტომი და გულნარა უნივერსიტეტში სწავლო-
ბენ. 2. მათს სასწავლო ოთახში ოცდაოთხი მერხია.
3. ჩვენს სახლში ბუხარი არ გვაქვს. 4. იგი ჩემ შემ-
დეგ წავიდა უნივერსიტეტში. 5. თქვენი დიდი ოთახის
ბუხარი ცხელია. 6. თქვენი სახლის პატარა ოთახში ერთი
დიდი მაგიდა და ექვსი სკამი დგას (არის). 7. ის ზა-
ვი დაფა აქ მოიტანეს. 8. მათი სახლის ფანჯრები
დიდია. 9. ის ქალი ბევრს ფიქრობს. 10. ის ბიჭი ბევრს
არ ლაპარაკობს. 11. ის, მუშები ჩვენს სახლში მუშაო-
ბენ. 12. თქვენ ნუ ლაპარაკობთ.

დაიმახსოვრეთ! „თჳსსრლ ქარდნ“ აღნიშნავს „განათ-
ლების მიღებას“, ხოლო „მად გერეჲთნ“ -
(კონკრეტული საგნის) „სწავლას“.

მან დარ დანეშგაჰ თჷჰსილ მიქონჷმ ვა დარ ანჯა ზა-
ბანე ჭარსი დად მიგირჷმ.

საკონტროლო წერა

თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუდის,
მახვილისა და ჰაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

I. მამაშენის სამი შავი ჯანქარი აქ არ არის.
2. მისი ჩაი ტკბილი იყო და კარგი. 3. თქვენი უფროსი
ქალიშვილი უნივერსიტეტში წავიდა. 4. ჩვენ თქვენს
სახლში არ მოვდივართ. 4. თქვენი გაკვეთილები ძნელი
არ იყო. 5. დედამ ბაზრიდან ოთხი კილო წითელი ვაშლი
მოიტანა. 6. ცივა, კარი მიხურეთ (დაკეტეთ). 7. დედა-
ჩემმა ორი წერილი გაგზავნა. 8. საიდან მოდის ის კა-
ცი? 9. ჩვენი სტუდენტები სპარსულს სწავლობენ. 10. შენ
არ ხარ კარგი ბიჭი. II. თქვენს დიდ ქალაქში ოთხი
ბაზარია. 12. იმ სოფელში ჩვენ ცხენები (ცხენი) არ
გვყავს. 13. იმ სახლში ოთხი სული ცხვარია. 14. მამა-
ჩემს სამი ხელი კოსტიუმი აქვს. 15. ჩვენ ორ საათს
არ გვცალია (დრო არ გვაქვს). 16. კაცობა კარგია.
17. ვაჟი, რომელიც მოვიდა, თქვენი სტუდენტი იყო. 17. აქე-
დან თქვენს სახლამდე ოთხმოცი მეტრია. 18. მან თქვე-
ნი წიგნი მე მომცა. 19. ჩვენს სასწავლო ოთახში ორი
მაგიდა დგას (არის). 20. ის შავი დაფა აქ მოიტანეთ.

გაკვეთილი №21

მყოფადის წარმოება

მყოფადის ფორმა მიიღება საუღლებელი ზმნის
ნამყო დროის ფუძისაგან „ხასთან“ - ნდომა - (აწმყ.
ფუძე - ხაჰ) ზმნის აწმყო დროის (მი- პრეფიქსის
გარეშე) დახმარებით.

ქმრდბნ - კეთება

ხაჰმბი ქმრდ - გავაკეთებ ხაჰიმი ქმრდ - გავაკეთებთ
ხაჰი ქმრდ - გააკეთებ ხაჰიდ ქმრდ - გააკეთებთ
ხაჰმბდ ქმრდ - გააკეთებს ხაჰმბდ ქმრდ - გააკეთებენ

ნხაჰმბი ქმრდ - არ გავაკეთებ
ნხაჰი ქმრდ - არ გააკეთებ
ნხაჰმბდ ქმრდ - არ გააკეთებს

ნხაჰიმი ქმრდ - არ გავაკეთებთ
ნხაჰიდ ქმრდ - არ გააკეთებთ
ნხაჰმბდ ქმრდ - არ გააკეთებენ

ამრიგად, მყოფადის ფორმების წარმოებისას იულ-
ღვის მხოლოდ დამხმარე ზმნა.

რთული ზმნების მყოფადის ფორმები:

ესთერაჰმბ ქმრდბნ - დასვენება > ესთერაჰმბ ხაჰმბ ქმრდ
- დავისვენებ

ბაზ ქმრდბნ - გახსნა > ბაზ ხაჰი ქმრდ - გააღებ

მოსაჰერმბ ქმრდბნ - მგზავრობა > მოსაჰერმბ ნხაჰმბდ
ქმრდ - არ იმოგზაურებს

ყმრარ დაჰმბნ - დაფუძნება, მდებარეობა, ყოფნა > ყმ-
რარ ნხაჰმბდ დაჰმ - არ ექნება ადგილი

მწყლუმ შოდბნ - გამოაშკარავება, გამომჟღავნება >

მწყლუმ ხაჰმბდ შოდ - დადგინდება, ნათელი გახდება.

ისწავლეთ სიტყვები:

ჰვევდლ - პირველი

მარს - მარტი

ანგუნე - იმნაირი, იმნაირად სმბზე - ბალახი, მწვანე

ანთორ - იმნაირად

ადგილი

ახმრ - ბოლო, ბოლოს

სმბზი - მწვანელი

ბმრამბრ - ტოლი

სმჰრა - ველი

ბა ჰემ - ერთად	ქემ - ცოტა
ბიდარ - მდვიდარე	ქემი - ცოტადენი
ბიდარი - სიფხიზლე, უძილობა	ქემ-ქემ - ცოტ-ცოტა
დემ - მდელი, ველი	ქუთაჰ - მოკლე
დერაზ - გრძელი	ჩინდან - იმდენად, რამ- დენადმე
ებთედა - დასაწყისი	ჩეგუნე - როგორ, როგორი
ზიბა - ლამაზი	ჩეთორე - როგორ, რა ვი- თარებაში
თბიკუთ - ბუნება	ჰემე - ყველა
ინგუნე - ამნაირი, ამნაირად	ხორრემ - აყვავებული
ინთორე - ამნაირად	ქასლ - დრო, სეზონი

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

ბჰჰარ ქასლე ზიბაჲე ხუბისთ. ებთედაჲე ბჰჰარ ბისთოჲექომე მათჲე მარს ასთ. ბჰჰარ სე მათჰ ასთ. ბჰჰარ ქასლე ბიდარიჲე თბიკუთ ასთ. დარ ბჰჰარ დემ ვე სან-ჰრა სბზე ვე ხორრემ მიშეგად. ჰემეჲა გოლ ვე სბზე ასთ. თბიკუთ დარ ქასლე ბჰჰარ ხეჲლი ზიბასთ. ჰევა ნე ზიჲად გარემ ვე ნე ჩინდან სარდ ასთ. დარ ებთედაჲე ბჰჰარ რუზ ვე შებ ბა ჰემ ბარაბარ ასთ. დარ ბჰჰარ ქემ - ქემ რუჰჰა დერაზ ვე შებჰა ქუთაჰ მიშეგად. დარ ახარე ქასლე ბჰჰარ რუჰჰა დერაზ ასთ. დარ ირან ქარგარდინ მათჲე ავეგლე ქასლე ბჰჰარ ასთ.

დავალება №24. უბასუხეთ შეკითხვებს:

1. ბჰჰარ ჩეგუნე ქასლისთ? 2. ებთედაჲე ბჰჰარ ჩე რუზისთ? 3. ბჰჰარ ჩინდ მათჰ დარდ? 4. ჰალა ჩე ქასლისთ? 5. თბიკუთ დარ ბჰჰარ ჩეგუნე ასთ? 6. დემ ვე სანჰრა დარ ბჰჰარ ჩეგუნე მიშეგად? 7. ჰევა დარ ბჰჰარ ჩეთორე ასთ? 8. დარ ახარე ბჰჰარ შებ ვე რუზ ჩეთორე ასთ?

დავალეზა №25. თარგმნეთ სპარსულად: ✓

I. მე თქვენს ცივ ჩაის არ დავლევ. 2. ის მუშები თქვენს სახლში მოვლენ. 3. ეს სტუდენტი თქვენ შემდეგ წავა უნივერსიტეტში. 4. მე და დედათქვენი თქვენი სახლის დიდ ოთახში მოვალთ. 5. თქვენს სოფელში ბუნება ლამაზია. 6. თქვენ ზამთარში სად წახვალთ? 7. დედათქვენი ორი კილო შაქრის ფხვნილს მოიტანს. 8. ის ორი წყვილი ფეხსაცმელი, რომელიც მამათქვენმა მოიტანა, იმ ბიჭს მიეცით. 9. ის ოთხი სტუდენტი სოფელში დაისვენებს. 10. ორი თვის შემდეგ გავემგზავრებით მოსკოვში. II. მე დილით შვიდ საათზე შენ გაგადვიძებ. 12. ჩვენი ბაღი გაზაფხულზე (გაზაფხულში) მწვანე და აყვავებული იქნება. 13. მისი დიდი სინი სახლში წაიღეთ. 14. ის თეირანელი კაცი ჩვენს უნივერსიტეტში მოვა.

გაკვეთილი №22

კავშირებითი კილო

დაშთან ზმნის თავისებურებანი

კავშირებითი კილო იწარმოება აწმყო დროის ფუძისაგან ბე- პრეფიქსის დართვით

ბერვამ - წავიდე

ბერვიმ - წავიდეთ

ბერვი - წახვიდე

ბერვიდ - წახვიდეთ

ბერვამდ - წავიდეს

ბერვამდ - წავიდნენ

როულ ზმნებთან ბე- პრეფიქსის ხმარება არ არის სავალდებულო:

საღამათ ბუდან - ჯანმრთელად ყოფნა

საღამათ ბაშამ

ჯანმრთელად ვიყო

საღამათ ბაში

ჯანმრთელად იყო

საღამათ ბაშამდ

ჯანმრთელად იყოს

უარყოფითი ფორმების წარმოებისას როგორც მარტივ, ისე რთულ ზმნებში ბე-პრეფიქსი არ იხმარება :

ნაქონამ	ქარ ნაქონამ
ნაქონი	ქარ ნაქონი
ნაქონად	ქარ ნაქონად ✓

კავშირებითი კილო ხშირად იწარმოება დამხმარე ზმნების ხასთან „ნდომა, სურვილი“, თანვანესთან - „შეძლება“, და ბაჟესთან „ვალად დება“ დახმარებით, პირველ ორ შემთხვევაში დამხმარე და ძირითადი ზმნები ერთნაირად იუღლებიან :

მიხატვამ	ბენევისამ	მსურს დავწერო
მიხატვი	ბენევისი	გსურს დაწერო
მიხატვად	ბენევისად	სურს დაწეროს

ნამითვანამ	ჰნაჩ	ბეზანამ	არ შემიძლია ვილაპარაკო
ნამითვანი	ჰნაჩ	ბეზანი	არ შეგიძლია ილაპარაკო
ნამითვანად	ჰნაჩ	ბეზანად	არ შეუძლია ილაპარაკოს

ბაჟად (ბაჟსთ)	ბეგირამ	უნდა დავიჭირო
ბაჟად (ბაჟსთ)	ბეგირი	უნდა დავიჭირო
ბაჟად (ბაჟსთ)	ბეგირად	უნდა დავიჭიროს

ლაშთან ზმნის შესახებ. ჩვენ ვიცით, რომ ამ ზმნას აქვს „ქონა-ყოლა“ მნიშვნელობა. გარდა ამისა, მისი დახმარებით ვადწევთ აგრეთვე „მოქმედების პროცესში ყოფნის“ მნიშვნელობის გადმოცემას :

დარამ მირავამ - სვლის პროცესში ვარ , მივდივარ
 დარი მირავი - სვლის პროცესში ხარ, მიდიხარ
 დარად მირავად - სვლის პროცესში არის, მიდის

ისწავლეთ სიტყვები:

პვახერ(ახწარ სიტყ.მრ.
რიცხვი)

აღუ - ქლიავი

აღუბაღუ - აღუბაღი

აღურე - აღურა

ანჯურ - იმნაირი

აყაზ - დასაწყისი

აყაზ ქარდან-დაწყება
(მოქ. გვარი)

აყაზ შოდან - დაწყება
(ვნებითი გვარი)

აფთაბ - მზე

აფთაბი - მზიანი

ახწარ - ბოლო, ბოლოს

გრლას - ბალი

გოლაბი - მსხალი

გორჯე - აღურა

გორჯე(აე)ქარანგი-პომიდორი

ზარდაღუ-ჭერამი, გარგარი

თაბესთან - ზაფხული

თაყრიბან - დაახლოებით

მესლ - მსგავსი

ინჯურ - ამნაირი

მივე - ხილი

მივეჟე სარდერახთი - ხე-
ხილის ხილი

მივეჟე ფადერახთი - ბოსტ-
ნეული

ქოდამ - რომელი

ჰამიშე - ყოველთვის

ჰენდევანე - საზამთრო

ჰოლუ - ატამი

ხარბოზე - ნესვი

ხიჟარ - კიტრი

ჯურ - ჯური, ნაიკსახეობა

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

ფას პზ ბაჰარ თაბესთან სსთ.თაბესთან პზ პვა-
ხერე მაჰე ჟუნ აყაზ მიშანვან.თაბესთან მესლე ბა-
ჰარ მ მაჰ დარანდ.დარ თაბესთან პვა გარმ სსთ.რუზ-
ჰა თაყრიბან პამიშე აფთაბისთ.თაბესთან ქასლე მი-
ვე სსთ. მივეჰა დოჯურ-ანდ. მივეჰაჟე ფადერახთი,ინ-
ჰა პასთანდ: ხიჟარ,გორჯე ქარანგი...ჰენდევანე, ხარ-
ბოზე.მივეჰაჟე სარდერახთი ინჰა პასთანდ: აღუ, ზარ-
დაღუ, გორჯე, აღუბაღუ, გრლას, ჰოლუ, სიბ, გოლაბი...რუზე
ახწარე თაბესთან შანვ ვა რუზ ბარაბარ მიშანვან.დარ
ირან მაჰე თირ მაჰე პვენლე თაბესთან სსთ.

დავალეზა №26. უზასუხეთ კითხვებს:

1. ფჳს ჳზ ბჳჳარ ქოღამ ჭჳსლ ჳსთ? 2. თაბესთან ჩე ვჳჳთ აჳაზ მიშჳგბდ? 3. თაბესთან ჩჳნდ მამ ღარდ? 4. დარ თაბესთან ჳჳვა ჩეთორჳრ ჳსთ? 5. რუზჳაჳე თაბეს-თან ჩეთორჳრ ჳსთ? 6. თაბესთან ჩე ჭჳსლისთ? 7. ჩჳნდჯუერ მივე ჳჳსთ? 8. მივეჳაჳე სარდერჳხთი ქოღამ-ჳნდ? 9. მი-ვეჳაჳე ფადერჳხთი ქოღამ-ჳნდ?

დავალეზა №27. კაცჳირებით კილოში აულღეთ შემდეგი

ზმნები: 1. ხორდჳნ (აწმჳო უარჳოფითი);
2. ესთერაჳჳთ ჳარდჳნ (აწმჳო) 3. ნჳმიხასთჳმ ზეხორჳმ.

დავალეზა №28. თარგმნეთ სჳარსულად:

1. ჩევენ ორი დღის შემდეგ თქვენს დედასთან ერთად გვინდა წავიდეთ მოსკოვში. 2. როსტომი ჩევენს სახლში უნდა მოვიდეს. 3. მამარემს სურს, ეს წერილი დაწეროს. 4. ჩვენ გვსურს დილით სამოგზაუროდ წასვლა (წავიდეთ). 5. ვერ შევძელი მისთვის ამ სინის მიცემა. 6. მე და თქვენ ის ცხენი უნდა დავიჭიროთ. 7. თქვენ შეგიძლიათ ამ ბაღში (ბაღისკენ) შეხვიდეთ (წახვიდეთ)? 8. ეს წერილი შავი ფანქრით უნდა დაწერო? 9. ცნახთ ჩვენი ქალაქის ბაზარი. 10. თქვენი ოთახი არ შეიძლება ოცი კვადრატული მეტრი იყოს.

დამიხსოვრეთ! „ბაჳდ ბექონჳმ“, „მიოჳცანი ბერჳვი“, „მიხაჳჳმ ბენევისჳმ“ ტიპის კონსტრუქციები გავრკობის დროს „იხლიჩება“:

მიხაჳჳმ ბა მჳდადე ბოზორგე ფედარეთან ბენევისჳმ.
ბაჳდ ბა ან დანეშუჳანე ირანი ბე დანეშუჳაჳ ბე-
რჳვიმ.

გაკვეთილი №234
მიმღეობები

სპარსულში სამგვარი მიმღეობა გვაქვს: ნამყოსი, აწმყოსი და მყოფადისა.

ნამყო დროის მიმღეობა მიიღება ნამყო დროის ფუძეზე მახვილიანი -ე ელემენტის დართვით.

რძჳთჳნ - წასელა - რძჳთ > რძჳთე - წასული(ან წავიდა რა).

გოჳთჳნ - თქმა - გოჳთ > გოჳთე - თქმული (ან თქვა რა)

სამი აწმყო დროის მიმღეობა სამნაირად იწარმოება:

I. აწმყო დროის ფუძე + მახვილიანი სუფიქსი -ე:

დიდჳნ - ხედვა, ბინ > ბინე - მხედი, მხედველი

ნევეშჳნ - წერა, ნევის > ნევისე - წერის უნარის მქონე

-ე სუფიქსით ნაწარმოებ მიმღეობას ზმნიზედური მიმღეობის მნიშვნელობაც აქვს. მაგალითად, ნევისე - წერით.

2. აწმყო დროის ფუძე + მახვილიანი სუფიქსი -ან - იხმარება, როგორც შემასმენელი ან ზმნიზედური მიმღეობა:

დიდჳნ - ხედვა, ბინ > ბინან - ხედვით, ცქერით

ნევეშჳნ - წერა, ნევის > ნევისან - წერით, წერის პროცესში.

3. აწმყო დროის ფუძე + სუფიქსი -ანდე იხმარება, როგორც ზედსართავი ან არსებითი სახელი:

დიდჳნ - ხედვა, ბინ > ბინანდე - მხილველი, მხედველი; თვალ

ნევეშჳნ - წერა, ნევის > ნევისანდე - მწერალი

მყოფადი დროის მიმღეობა მიიღება ზმნის განუსაზღვრელ ფორმაზე მახვილიანი სუფიქსის -ი-ს დართ-

ციო :

დიდენ - ხედვა > დიდენდ - სანახავი
ნევეშთან - წერა > ნევეშანდ - დასაწერი
ხანდენ - კითხვა > ხანდენდ - საკითხავი

ისწავლეთ სიტყვები :

ანარ - ბროწეული	რანგ - ფერი
ბარანდეგი - ნაღებები	რიხთან (აწმყო ფუძე რიხ)
ბარგ - ფოთლი, ქაღალდის ფურცელი	- დასხმა, დაყრა
ბეჰ - კომში	ფაციზ - შემოდგომა
ზარდ - ყვითელი	ხეჰლი - ძალზე

წაკითხეთ და თარგმნეთ :

ფანს აზ თაბესთან ფაციზ ასთ.ფასლე ფაციზ სე მაჰ
დარანდ.აზ ავახერე ფაციზ ანვა კანმ-კანმ სარდ მიშანვად.
ბარანდეგი ზიჰად ასთ.დარ ფაციზ მესლე თაბესთან სანბ-
ზი ზიჰად ასთ.ანარ ვან ბეჰ დარ ფაციზ ხეჰლი ზიჰად
ასთ.ბარგენ დერახთჰა დარ ავახერე ფაციზ ზარდ მიშან-
ვად ვან მირიზანდ.რუზე ავეანლე ფაციზ რუზ ვან შანბ ბან-
რანბარ ასთ.დარ ავახერე ფაციზ რუზჰა ხეჰლი ქუთაჰ ვან
შანბჰა ხეჰლი დერაზ ასთ.რუზე ბისთასეგომე სეფთამბრ
ავეანლე ფაციზ ასთ.სალე თანჰსილი აზ რუზე ავეანლე სეფ-
თამბრ აყაზ მიშანვად.

დავალეზა №29. უპასუხეთ კითხვებს :

1. ანვაჰე ფაციზ ჩეთორ ასთ? 2. დარ ფაციზ ბარან
კანმ ასთ, ჰა ზიჰად? 3. ბარგენ დერახთჰა დარ ფაციზ ჩე
რანგ მიშანვად? 4. ფაციზ ჩანდ მაჰ ასთ? 5. მივეჰაჰე
ფაციზ ქოღამ-ანდ? 6. სალე თანჰსილი ჩე რუზი აყაზ
მიშანვად?

დავალება №30. აწარმოეთ მიმდებარების ფორმები ზმნე-
ბიდან გოჭოძნ, ბაზ ქწრდწნ, ყწრარ დაშაწნ.

დავალება №31. თარგმნეთ სპარსულად:

1. ჩვენი სოფელი გაზაფხულზე (გაზაფხულში) სანა-
ხავია. 2. როსტომი ჩვენს სახლში მოსასვლელია. 3. მამა-
თქვენის წიგნი წასაკითხია (საკითხავი არის). 4. გულ-
ნარას არ შეუძლია უნივერსიტეტში მოსვლა (მოვიდეს).
5. გულნარა და როსტომი ლაპარაკ-ლაპარაკით სახლში მი-
დიან (სვლის პროცესში არიან). 6. შემოდგომის დასაწ-
ყისიდან ზამთრის ბოლომდე ჩვენ მოსკოვში ვიყავით.
7. თქვენი სპარსული ენის გაკვეთილები ადვილი არ
არის. 8. ფანქრები, რომელიც მამათქვენმა მე მომცა,
გულნარამ წამარბვა (გამომარბვა). 9. იმ სტუდენტის
სამი კოსტიუმი დიდ ოთახშია. 10. მას არ შეუძლია რაი-
მე (რაიმე სიტყვა ერთი სიტყვა) გიხსრავ.

გაკვეთილი №24
პრევერბები

სპარსულ ენაში პრევერბების ფუნქციით გვევლი-
ნება ზმნიზედები და წინდებულები:

ბწრ - ზე, ზედ:

ამწდწნ - მოსვლა > ბწრ-ამწდწნ - ამოსვლა

ხორდწნ - ჭამა > ბწრ-ხორდწნ - შეხვედრა; წყენინება.

გწშაწნ - სერიანობა > ბწრ-გწშაწნ - დაბრუნება

დწრ - ში, შიგ:

ამწდწნ - მოსვლა > დწრ-ამწდწნ - გამოსვლა

რწჰაწნ - წასვლა > დწრ-რწჰაწნ - გაქცევა, (სახსრის)
ამოვარდნა

გოზწშაწნ - გაცლა > დწრ-გოზწშაწნ - გარდაცვალება

ჭორუ(დ) - ძირს, ქვევით:

ამბდენ - მოსვლა > ჭორულ - ამბდენ - ჩამოსვლა (ზევი-
დან ქვევით)

ბორდენ - წადება > ჭორუ - ბორდენ - ჩაყლაპვა

ქნრდენ - კეთება > ჭორუ - ქნრდენ - ჩარჭობა, ჩაცემა

ჭპრა - კენ, ახლოს, გარე:

რასიდენ - მიღწევას, მისვლას > ჭპრა - რასიდენ - (დრო-
ზე) მისვლა

რჭთენ - წასვლა > ჭპრა - რჭთენ - მისვლა (თავზე
დადგომა)

გრეფთენ - აღება, წარმევა > ჭპრა - გრეფთენ -
შესწავლა (მოცვა)

ბაზ - უკან, დია:

ავნრდენ - მოტანა > ბაზ-ავნრდენ - უკან მოტანა

დაზენ - ქონა > ბაზ-დაზენ - დაკაცება, დაპატიმრება

ქნრდენ - კეთება > ბაზ-ქნრდენ - გახსნა

ფიშ - წინ, წინაშე:

რჭთენ - წასვლა, სვლა > ფიშ-რჭთენ - წინსვლა

ხანდენ - კიბვას; ხმოვას > ფიშ-ხანდენ - წინაშე ხმოვას

ფან - უკან:

დადენ - მიცემა > ფან-დადენ - დაბრუნება (*возвратить*)

რჭთენ - სვლა > ფან-რჭთენ - უკან დახევა.

ბირუნ - გარეთ:

ამბდენ - მოსვლა > ბირუნ-ამბდენ - გამოსვლა

ქნრდენ - კეთება > ბირუნ-ქნრდენ - გაგდება

ჯელრუ - წინ:

ოქთადნ - დაცემა, ვარდნა > ჯელრუ-ოქთადნ - გასწრება.
რჭჳთნ - სვლა > ჯელრუ-რჭჳთნ - წინსვლა.

ბალა - ზევით, მაღლა:

ბორდნ - წადება > ბალა-ბორდნ - ამადლება (დონის).
ქეშიდნ - გაწევა, თრევა > ბალა-ქეშიდნ - ამოთრევა,
ამოწევა.

სწრ - ზე, თავი:

რჭჳთნ - სვლა > სწრ-რჭჳთნ - გადმოსვლა (მაგ. რძის).
ზდნ - დარტყმა > სწრ-ზდნ - (უდი თვისების) გა-
მოფლენა, გამომჟღავნება;

პრევერბიანი ზმნების ნამყო დროის ფუძე ზოგჯერ
იხმარება არსებითი სახელის მნიშვნელობით:

დწრ-ამდ - შემოსავალი

ბწრ-ხორდ - შეხვედრა, მიღება

ბაზ-გწრ - დაბრუნება

ფიშ-რჭჳთ - პროგრესი

ისწავლეთ ზოგიერთი თავისებური ზმნური კონსტრუქცია:

ბზ მად რჭჳთნ (მად - ცოდნა, მეხსიერება) - დავიწყება

ბზ მადმ რჭჳთ - დამავიწყდა

ბზ მადწ რჭჳთ - დავავიწყდა

ბზ მადწ რჭჳთ - დავავიწყდა

ბნ დობთწრ ბზ მადმ ნამირწვდ - იმ გოგოს ვერ ვი-
ვიწყებ

ბე მად ამდნ - გახსენება (вспомнить)

ბე მადმ ამდ - გამახსენდა

ბე მადწ ამდ - გაგახსენდა

ბე მადწ ამდ - გაახსენდა

გოჭთეძე შომა ხუბ ბე ადამ ამად - თქვენი ნათქვამი
კარგად გამახსენდა.

პზ ქვსი /ჩიზი/ ხოშ ამადან (ხოშ - კარგი, კეთილი) -
მოწონება.

პზ თო ხოშმ ამად - შენ მომეწონე

პზ თო ხოშთ ამად - შენ მოგეწონა (შენი თავი).

პზ თო ხოშშ ამად - შენ მოეწონე.

ფედარმ პზ ინ სიბ ხოშშ ნამამად - მამარემს ეს
ვაშლი არ მოეწონა.

ისწავლეთ სიტყვები:

ადინე - პარასკევი

დომანბე - ორშაბათი

თესთილ ქვრდან - უქმე დღით

სარგებლობა, გაუქმება

თესთილ შოდან - გაუქმება

(ვენებითი გვარი)

მვსიჰ , მესია, ქრისტე

მვსიჰი - ქრისტიანული

მოსალმან - მუსულმანი-
მაჰმადიანი

აა - ან

აექმანბე - კვირა

სემანბე - სამშაბათი

ფანჯმანბე - ხუთშაბათი

შანბე - შაბათი

ჩაჰარმანბე - ოთხშაბათი

ჰარ - ყოველი

ჯომცე - პარასკევი

ქარანგი - ევროპული,

ევროპელი.

წაიკითხეთ და თარგმნეთ: ეპყთ .

ჰარ სალ დევაზდჰ მათ დარად. ჰარ მათ სი აა
სიამოაქ რუზ ვსთ. აქ სალ ჩაჰარ ჭასლ დარად: ბაჰარ,
თაბესთან, ფაყიზ, ზემესთან. ჰარ ჭასლ სე მათ დარად.
ჰარ მათ ჩაჰარ ჰანთე დარად. ჰარ ჰანთე ჰანთ რუზ
ვსთ. რუზააჰე ჰანთე ინჰა ჰესთანდ: დომანბე, სემან-
ბე, ჩაჰარმანბე, ფანჯმანბე, ჯომცე, შანბე, აექმანბე.

ქარანგია რუხე აქეშენზე რა თხუთილ მიქონანდ ცმ მო-
 სლმანან - ჯომცე რა.რუხე პეცელე შანქთედე მოსლმა-
 ნან შანზე სსთ ცმ რუხე პეცელე შანქთედე მსსიშია -
 დოშენზე.მაშააე ირანი ინა შასთანდ; ქარგვრდინ,
 ორდიბეშეშე, ხორდად - სე მაჰე ბაშარ; თირ,მორდად,
 შაქრივარ - სე მაჰე თაბესთან; მეჰარ, აბან, აზარ -
 სე მაჰე ფაყიზ; დეჰ, ბაშმან,ესტანდ - სე მაჰე ზე-
 მესთან.

მაშააე ირანი	მაშააე მსსიში
I. ქარგვარდინ	2I/III - 20-IV
2. ორდიბეშეშე	2I - IV - 2I - V
3. ხორდად	22-V - 2I-VI
4. თირ	22-VI - 22-VII
5. მორდად	23-VII - 22-VIII
6. შაქრივარ	23-VIII - 22-IX
7. მეჰარ	23-IX - 22-X
8. აბან	23-X - 2I- XI
9. აზარ	22-XI - 2I-XII
10. დეჰ	22-XII - 20-I
II. ბაშმან	2I-I - I9-II
12. ესტანდ	20-II-20-III

დავალეზა №32. უპასუხეთ შეკითხვებს:

I.ჰარ მაჰ რანდ რუხ სსთ? 2.ქარანგია ქოდამ
 რუხ რა თხუთილ მიქონანდ? 3.რუხე პეცელე შანქთედე
 მოსლმანან ქოდამ სსთ? 4.მაშააე ირანიდე ქასლე ზე-
 მესთან ქოდამანდ? 5.მაშააე ირანიდე ქასლე ბაშარ
 ქოდამანდ? 6.დარ ირან რე რუხი ესთერაშათ მიქონანდ?

დავალება №33. თარგმნეთ სპარსულად:

I. იმ კაცმა არ მოისურვა ჩემი წიგნის დაბრუნება (დამიბრუნოს წიგნი). 2. მამარემს მრეწონა თქვენი წარმატება (პროგრესი). 3. გულნარამ გაკვეთილი კარგად ისწავლა. 4. სტუდენტი გამოვიდა სახლიდან და წავიდა უნივერსიტეტში (კენ). 5. იმ მუშის შემოსავალი არ არის ცოტა. 6. დედათქვენის დამოკიდებულება (შეხვედრა) ჩემ მიმართ (ჩემთან) კარგია. 7. როსტომმა დანა საზამთროში ჩაარჭო. 8. იმ გოგოს მამა გარდაიცვალა. 9. ჩვენ ორი დღის წინაშე მოსკოვიდან დავბრუნდით. 10. მათ მოსწონთ თქვენი ქალიშვილი. 11. თქვენ მოგწონთ ჩემი ცივი ღვინო? 12. მე დაგიბრუნეთ წიგნები.

დაიმახსოვრეთ -ნბ- კომპლექსი ჩვეულებრივი ლაპარაკის დროს წარმოთქმის როგორც -მბ-:

შანბე წარმოთქმის - შანბე

გაკვეთილი № 25 ✓

წარსული დრო

ნამყო უწყვეტილი, ნამყო სრული, ნამყო მეორე, ნამყო მესამე, კაუზატივი; ნასახელარი ზმნები

ნამყო უწყვეტილი იწარმოება წყვეტილის ფორმაზე მახვილიანი მრ- პრეფიქსის დართვით:

მრქანდამ	გაკეთებდი
მრქანდი	აკეთებდი
მრქანდ	აკეთებდა

ნამრქანდამ	არ მივდიოდდი
ნამრქანდი	არ მიდიოდდი
ნამრქანდ	არ მიდიოდა

ნამყო უწყვეტლის მეშვეობით ყალიბდება სხვადას-
ხვა საინტერესო სტრუქტურა:

ბჭარ დირუზ მიამბდი, ჟ რა მიდიდი - გუშინ რომ
მოსულიყავი, მას ნახავდი.

მპნ მივე რა მიხბრიდემ, ვბლი ფულ ნადაშემ -
მე ხილს ვიყიდდი, მაგრამ ფული არ მქონდა.

ქაშ მიამბდი! - ნეტავ მოსულიყავით!

ნამყო სრულის (პერფექტუმი) დრო იწარმოება საულ-
ლებელი ზმნის ნამყო დროის მიმდევობისა და ბუდან ზმნის
პირიანი ფორმებისაგან:

გერეჟთე-ბმ	აღებული მაქვს, დაჭერილი მაქვს
გერეჟთე-ი	აღებული გაქვს, დაჭერილი გაქვს
გერეჟთე-ასა	აღებული აქვს, დაჭერილი აქვს

შდრ.: ფედარბმ ბე მპნ ფულ ნადად
მამამ ფული არ მომცა

ფედარბმ ბე მპნ ფულ ნადადე-ასა
მამას ჩემთვის ფული მოცემული არ აქვს.

ნამყო მეორე (პლუსქუამპერფექტუმ I) იწარმო-
ება საულლებელი ზმნის ნამყო დროის მიმდევობისა და
ბუდან ზმნის ნამყო დროის ფორმების დახმარებით:

რბჟთე ბუდემ - წავსულიყავ

რბჟთე ბუდი - წასულიყავ

რბჟთე ბუდ - წასულიყო ✓

ნამყო მესამე (პლუსქუამპერფექტუმ II) იწარმო-
ება საულლებელი ზმნის მიმდევობისა და ბუდან ზმნის
ნამყო სრულის შერწყმის მეშვეობით:

რბჟთე ბუდე-ბმ წასული ცყოფილვარ

რბჟთე ბუდე-ი წასული ყოფილხარ

რბჟთე ბუდე-ასა წასული ყოფილა

კატორივი იწარმოება ზმნის აწმყო დროის ფუძესა და ინფინიტივის დაბოლოებას შორის ან მორფემის ჩასმით:

ხორ-დენ - ჭამა	ხორ-ან-დენ - ჭმევა
მორ-დენ- - კვდომა	მორ-ან-დენ-მოკვდინება (მოკვლა)

მი-ხორან-მ	ვაჭმევ
------------	--------

მი-ხორან-ი	აჭმევ
------------	-------

მი-ხორან-ად	აჭმევს
-------------	--------

ნასახელარი ზმნები სპარსულში მიიღება სახე-
ლებზე -იდენ დაბოლოების დართვით:

დოზდ - ქურდი > დოზდიდენ - მოპარვა

ჭბჭმ - გონება, ჭკუა > ჭბჭმიდენ - გაგება

ისწავლეთ სიტყვები:

აღყან - ახლა, ახლავე

მორ - მაჯა

აყრბ - მორიელი

ნიმ - ნახევარი

აყრბე - ისარი (სათის)

ნოყ - ნაირსახეობა

ბიდარ შოდენ-გადვიდება

რობ - მეოთხედი

დწყიყეშომარ-წუთმზომი

რუმიზი - მაგიდაზე და-

დივარ - კედელი

სადები(ან გადასაფარე-
ბელი)

დიშბ - წუხელ

სანიეშომარ-წამმზომი

ეთმინან დაშბენ-დარწმუ-

საყნთშომარ-სათმზომი

ნებული ყოფნა

შომორდენ(აწმყ. შომარ)-
დათვლა

ემრუზ - დღეს

შორუყ ქარდენ - დაწყება

ემსალ - წელს

ჭბყნთ - მხოლოდ

ემშბ - ამადამ

მანზელ - ბინა

წაიკითხეთ და თარგმნეთ:

ხანდენე საყნთ

დარსე ემრუზე მა ხანდენე საყნთ ვსთ.საყნთ სე
ნოყ ვსთ: საყნთე მორი, საყნთე რუმიზი, საყნთე დივა-
არი. საყნთე მორი სე აყრბე დარბ: აყრბეყ საყნთშო-

მარ,პყრბზედ დყიყეშომარ გვ პყრბზედ სანიდეშომარ. საყბაშაე დივარი გვ რუმიზი ჭპყბთ დო პყრბზე დარბნდ. პლყან საყბათე ნოჰ-ო-რბჰარდჰმ დყიყე ვსთ.ნოჰ-ო-რობყ ვსთ.ნოჰ-ო-ბისთოჰჰთ დყიყე ვსთ.ნოჰ-ო-ნიმ ვსთ.დჰჰ-ო-ბისთ დყიყე ქჰმ ვსთ.დჰჰ-ო-რობყ ქჰმ ვსთ(ნოჰ-ო-სე რობყ ვსთ). მჰნ ჰჰრ რუზ დჰრ საყბათე ჰჰშთ ბე დანეშგაჰ მირბგჰმ.საყბათე მჰნზელე მა ხჰჰლი ხუბ ქარ მიქონდ.მა ბე ქარე ან საყბათ ეთმინან დარიმ.

დავალეზა №34.უპასუხეთ შეკითხვებს:

1.სობჰ რე საყბათი ბიდარ მიშნვთ? 2.დჰრსე პე-გვლე შომა რე საყბათი შორუყ მიშნვბდ? 3.დჰრსე დოგომე შომა რე საყბათი შორუყ მიშნვბდ. 4.დჰრსე სეგომე შომა რე საყბათი შორუყ მიშნვბდ?

დავალეზა №35. თარგმნეთ სჰარსულად:

1.თქვენ სჰარსული ენა გესმით? 2.მამარემმა თქვა,რომ იმ ბიჭებს ჩვენი ბაღის ვაშლები მოუპარავთ (მოპარული აქვთ). 3.მე თქვენ ძალიან მომწონხარო. 4.ჩემთვის რომ გეთქვათ,მე თქვენს სახლში მოვიდოდი. 5.მე თქვენ დღეს გულნარას სახლში წაგიყვანთ.6.ოცი წუთის წინ სტუდენტები უნივერსიტეტში წავიდნენ. 7.ახლა რვა საათია და მე სახლიდან უნდა გავიდე. 8.მას ჩემი სიტყვები (ლაპარაკი) არ ესმის,თქვენ უხბარიო. 9.სოფელში ჩვენ მხოლოდ ორი ცხენი გვყავს. 10.წელს ზაფხულს ჩვენ სოფელში არ წავალთ. 11.ამაღამ თქვენი მამა ჩვენს სახლში უნდა მოვიდეს. 12.ამ გოგოს ახლა გაღვიძებია. 13.დარწმუნებული ვიყავი, რომ თქვენს წითელ ღვინოს ჩვენ მოგვცემდით. 14.გუშინ ჩვენ მოსკოვიდან აბილისში დავბრუნდით.

საკონტროლო წერა

თარგმნეთ სპარსულად:

I. ჩვენ არ მოგვეწონა (მოგვეწონებია) თქვენი ჩაი.
2. ის ბიჭები თქვენს დიდ ოთახში მოვლენ. 3. თქვენმა დედამ 3 კილო მსხალი დააბრუნა. 4. იმ თეირანელი სტუდენტის დამოკიდებულება ჩემ მიმართ (ჩემთან) კარგია.
5. წავედი სოფელში დასასვენებლად (დავისვენო). 6. მე დილით არ გაგადვიძებ. 7. ჩვენ სამი დღის შემდეგ მოსკოვში მივიღივარე. 8. გულნარა ჩვენს სახლში უნდა მოვიდეს. 9. ის წერილი ამ კალმით დაწერე. 10. იგი წუხელ ცხრა საათზე გამოვიდა ჩვენი სახლიდან. 11. თქვენი სოფელი გაზაფხულზე სანახავია. 12. თქვენი დიდი ბაღი მთიან ადგილას მდებარეობს. 13. ეგრე შეეძელი, ეს წიგნი მისთვის მიმეტა. 14. ეს ფაფა ცივი (ცივად) უნდა ჭამო. 15. დედათქვენმა არ მოისურვა სინის დაბრუნება. 16. ის სტუდენტი ხუთი დღის წინ მოსკოვიდან დაბრუნდა. 17. ის ბიჭები უნივერსიტეტში არ სწავლობენ. 18. ეს ექვსი ბიჭი ამ ოთახიდან გააგდე. 19. ეს გოგო ქურაში მიწაზე დაეცა. 20. აქედან საით მიდიხარ?

გაკვეთილი №26

კავშირი

მაერთებელი კავშირებია:

ა) ვმ კავშირი, რომელიც სალაპარაკო ენაში გამოითქმის როგორც თ (ვმ კავშირი აუცილებლად გამოითქმის როგორც თ ერთი მთლიანი ცნების გადმოცემისას) უდრის ქარ. და-ს.

მიაჯნდ ვმ მირწვნდ - მოდიან და მიდიან

როდესაც გვაქვს ვმ კავშირიან კონსტრუქციითაა მიმდევრობა, პირდაპირი ობიექტის ნიშანი რა ერთვის მიმ-

დეგრობის უკანასკნელ წევრს:

გოლჰაჟე ზნრდ ვმ (ო) სორხ ვმ (ო) აბი რუ დიდ.

მან დაინახა ყვითელი, წითელი და ცისფერი ყვავილები.

ბ) კავშირი ჰმმ - აგრეთვე, -ქ

მზნ ჰამ ამპდმ - მეც მოვედო

მაცალკევებელი კავშირებია:

ა) ჟა - ან:

როსთმ ჟა დნრ ქარხანე ქარ მიქონნდ, ჟა დნრ ხა-
ნე დნრს მიხანნდ.

როსტომი ან ქარხანაში მუშაობს, ან სახლში მეცადი-
ნეობს.

ბ) ნვ ნვ - არც არც:

ნვ როსთმ ამპდ, ნვ გოლნარ - არც როსტომი მოვიდა,
არც გულნარა.

მაპირისპირებელი კავშირებია:

ა) მმმა - მაგრამ

მწვაჟე ირან გნრმ, მმმა ხოშქ ვსთ.

ირანის ჰავა ცხელია, მაგრამ მშრალი.

ბ) ვწლი (ვწლიქნ) - მაგრამ:

მწვაჟე ირან გნრმ, ვწლი (ვწლიქნ) ხოშქ ვსთ.

ირანის ჰავა ცხელია, მაგრამ მშრალი.

გ) ბწლქე - მაგრამ, არამედ

მზნ დნრ მწწზელე ფედნრ ნისთმ, ბწლქე დნრ შწჰრე
დიგპრი მწწთმ

მე მამის სახლში კი არ ვარ, არამედ სხვა ქალაქში
ვიმყოფები.

პირობითი კავშირებია:

ა) პგნრ (გნრ) - თუ, უკეთუ, რომ

პგნრ ლაზემ ბაშნდ, ქეთაბ რა ბე შომა ხაჰმ დად.

აუ საჭირო იქნება, წიგნს აქვენ მოგცემთ.

ბ) გბრნბ (ვბრნბ) - აუ არა, თორემ

ხუბ შოდ გოჭთიდ, გბრნბ ავბრდბნე ქეთაბ აზ მაღბმ რბჭთე ბუდ

კარგია მითხარით, თორემ წიგნის მოტანა დავიწყებუ-
ლი მქონდა.

მიზეზობრივი კავშირებია:

ა) რონ/რუნ (რონქე) - რადგან (აგრეთვე დროის-როდო-
საც)

ნბამბდ, რონ ვბყთ ნბდაშთ.

არ მოვიდა, რადგან დრო არ ბქონდა.

ბ) ზირა - რადგან

ნბამბდ, ზირა ვბყთ ნბდაშთ.

არ მოვიდა, რადგან დრო არ ბქონდა.

დამოშობითი კავშირებია:

ა) ბგბრჩე (გბრჩე) - აუმიცა

ბგბრჩე ხანდეე შობა ქურჩე-ბსთ, ვბლი ხუბ ბსთ.

აუმიცა აქვენი სახლი ბატარა, მაგრამ კარგია.

ბ) ბბრბბნდ ქე - რამდენიც არ, აუმიცა

ბბრბბნდ ქე საცბთე დბცაზდბბ ბუდ, უ რა ბიდარ

ქბრდბნდ.

აუმიცა თორმეტე საათი იყო, იგი (მაინც) გააღვიძეს.

მიზნის კავშირებია:

ა) ქე - რომ, რათა

ამბდღიმ, ქე ბა შობა ბბრჭ ბეზბნიმ.

მოგსულვართ (მოვედით), რათა (რომ) აქვენ დავგო-

ლაბარაკოთ.

ბ) ქაშ - ნეტავი

გოლნარ გოჭთ, ქაშ ბარან მიამბდ.

გულნარამ თქვა, ნეტავი წვიმა მოვიდეს (მოსულიყო).

კითხვითი კავშირებია:

ჩე - რა? მეგპრ - განა? ჰმრგეზ - როდისმე? (არას-
დროს). წინადადება ხშირად იწყება ამ კავშირებით.

ისწავლეთ სიტყვები:

გაბლღე - ფარა

ბე გაბლღე ზანდენ-დაცემა

ფარაზე

გამან ქანდენ - გაფიქრება

გაჰ-გაჰ - დრო და დრო

გორგ - მგელი

გუსჰანდ - ცხვარი

დენვიდენ (დენ) - რბენა,

გაქცევა

დარიდენ (დარ) - გაგლეჯა,

გაფლეთა

დორუყ - ტყუილი

დორუყგუ - მატყუარა

თანჰა - მარტო, მხოლოდ

მანდენ (მან) - დარჩენა

მპრდომ - ხალხი

ნეჯათ - შეველა, ხსნა

სანბან - საბაბი

ბისანბან - უმიზეზოდ

სუ - მხარე

ქომანქ - დახმარება

ქომანქ ხასთან - დახმა-
რების ახოვა

ჩერა - რატომ

ჩუფან - მწყემსი

ხანდიდენ - სიცილი

ჰანრად - ყვირილი

ჰანრად ქანდენ (ზანდენ) -
ყვირილის მოართვა —

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

ჩუფანე დორუყგუ

ჩუფანი გაჰ-გაჰ ბისანბან ჰანრად მიქანდ: გორგ
ამანდი გორგ ამანდი მპრდომ ჰანრად ნეჯათე ჩუფან ვან
გუსჰანდჰა ბე სუე უ მიდენვიდენდ, ამან ჩუფან მიხან-
ნდიდ ვან მპრდომ მიჰანჰანიდენდ, ქე დორუყ გოჰთე-ანსა.

რუზი გორგი ბე გაბლღე ზანდ. ჩუფან ჰანრად ქანდ
ვან ქომანქ ხასთ. მპრდომ გამან ქანდენდ, ქე ბან დორუყ
მიგუჰანდ. მპრჩე ჰანრად ზანდ, ჰირქანს ბე ქომანქე უ ნან-

რძე. ჩუფანე დორუყუე თანჳა მანდ ემ გოგ გუსჳანდ-
ჳაჳე უ რა დორი.

დავალება №36. უპასუხეთ შეკითხვებს:

1. დორუყუე ჩუფან ჩე ბუდ? 2. ჩერა ჩუფან ვაჳ-ვაჳ
ბისპბპბ ჳარად მიზანდ? 3. ჩერა მარდომ ბე ჩუფან ქო-
მბქ ნბქარდანდ?

დავალება №37. თარგმნეთ სპარსულად:

1. შენ ჩემგან რა გინდა? 2. ან სახლში (ბინაში)
დარჩით, ან ჩემთან (ერთან) უნივერსიტეტში წამოდი. 3. მას
სპარსულ ენაზე ცუხარი, მაგრამ ვერ გაიგო. 4. ქარბანაში
ციყავით, მაგრამ ის მუჳა ვერ ცნახეთ. 5. თქვენ წერილი
არა მხოლოდ დაწერეთ, არამედ გაუგ-
ზანეთ კიდევ. 6. კვლავ ჳკითხეს მას (უხარეს): საი-
დან ხარ მოსული? 7. თუ შესძლებთ, ამალამ ჩემს სახლში
მოდი. 8. მეც მომწონს თქვენი ცხენი. 9. მე დღეს იმ
მწერალს დაველაპარაკები. 10. ეს მუჳები თვის ბოლოს
ქარბანაში არ მიდიან. 11. თქვენი სოფლის წყალიც ძა-
ლიან ცივია. 12. გაზაფხულზე ჩვენი ბაღის ხეები
ამწვანდებიან. 13. დღესაც, როგორც გუშინ, ჳავა ცოტა
გრილია (ცივია). 14. თქვენი ქალაქი ლამაზია, მაგრამ
ჩვენი ქალაქიც კარგია.

გაკვეთილი №27

წინდებულები

სპარსულში წინდებულების ფუნქციას უმრავლეს
შემთხვევაში იზაფტურ კონსტრუქციაში დასმული სა-
ხელები ასრულებენ.

ა) სარ - თავი (ბოლო) - ზე, -თან

სწრე რაჟი - გზაზე

სწრე სოჭრე - სუფრაზე (ჭამის დროს)

ბ) რუ (ა) - სახე, პირი -ზე

რუჲე მიზ - მაგიდაზე

რუჲე ქაყაზ - ქაღალდზე

გ) ფოშე - ზურგი / -თან,-ის უკან

ფოშეი მიზ - მაგიდასთან (იჯდა და მუშაობდა)

ფოშეი დარ - კარის უკან

დ) ფიშე - წინ, წინაშე / -თან (ამავე ფუნქციით ნაშე)

ქეაბ ფიშე მან ასე.

წიგნი ჩემთან არის.

ფიშე (ზე ფიშე) მადანამ რაჟე.

დედაჩემთან წავიდა.

ე) ზირ - ძირი / . . . -ის ქვეშ

ზირე დერაზე

ხის ქვეშ.

ზირე აბ რაჟე.

წყლის ქვეშ წავიდა (ჩაიძირა).

ვ) ფაშელე - გვერდი, ფერდი / . . . -ის გვერდი

უ ფაშელე მან ნეშასე.

იგი ჩემ გვერდი დაჯდა.

თაყე უ ფაშელე თაყე მან ასე.

მისი თაზი ჩემი თაზის გვერდი არის.

ზ) თუ - შიგ / -ში

თუჲე ჯიბე მან ფულ ნისე.

ჩემს ჯიბეში ფული არ არის.

ხორაქ თუჲე დიგ ასე.

საჭმელი ქვაბშია.

თ) ბალა - მაღლა, სიმაღლე / -ზე
ბალაჟე დერწხთ რწჳთ.
ხეზე ავიდა.
ბალაჟე ბამ ხაბიდ.
ბანზე დაიძინა.

ი) ბირუნ - გარეთ
ბირუნე შწჳრ
ქალაქგარეთ.

შედგენილი წინდებულები იხმარება იზაფეტის გა-
რეშე:

ა) ფიშე აზ/ჳბბლ აზ/ . . .-მდე
ჳბბლ აზ მწნ ბე ხანე რწსიდ
ჩემამდე (ჩემზე წინ) მიადწია (მივიდა) სახლში.

ბ) ფწს აზ (ბწყდ აზ) - . . . შემდეგ
ფწს აზ მწნ ამწდ.
ჩემ შემდეგ მოვიდა.

გ) ბირუნ აზ - გარეთ
ბირუნ აზ შწჳრ.
ქალაქგარეთ.

დ) თა ბე - . . . მდე
თა ბე ინ საჳწთ
ამ საათამდე

ე) რაჯეჳ ბე - შესახებ- -ზე (ამავე ფუნქციით -
დწრ ბარეჟე)
რაჯეჳ ბე მწნ ჳწრჳ ჳწდ.
ჩემ შესახებ ილაჳარაკა.

ვ) ნესბწთ ბე - მიმართ
ნესბწთ ბე შომა პლაჳემწნდ აწსთ.
თქვენ მიმართ კეთილადაა განწყობილი.

ზ) ბუნა ბარ - თანახმად, საფუძველზე
ბუნა ბარ გოჭთეჲე შომა.
ოქვენი ნათქვამის თანახმად.

ისწავლეთ სიტყვები:

აბგირ - ტბა, ტბორი
ბნდუჭგინ - დაღონებული
დჷშან - პირი
ბესაარ - ძალიან, ძალზე
დეღაბანგ - შეწუხებული
დური - სიშორე
დუსთ - მეგობარი
ზენდეგი კარდან-ცხოვრება
აბამი კარდან - დამთავ-
რება, გათავება
აბრთიბ - რიგი, წესი
ლაქფოშთ- კუ
მენყარ - ნისკარტი
მიხან - შუა, წელი
მოდდბთ- დრო, ვადა
მოვაზებ ბუდან - გაფრთხი-
ლება, ყურადღების მიქცევა
მორყაბი - იხვი
მოწყეცხ - დრო
მოშქელ - ძნელი
ნაგაშან - უეცრად
ნეშან დადან- ჩიგნება,
მიითება

რანჯ - წვალება, შრომა
სახთ -ძნელი, ძლიერ მა-
გარი
ფაზიროთბან (ფაზირ) -
მიღება, დათანხმება
ფარვაზ კარდან - ფრენა
ბე ფარვაზ დარ ამბდან-
აფრენა
ყოულ დადან - სიტყვის
მიცემა
შართ - პირობა
ჩენანქე - იმდენად რომ,
ისე რომ
ჩუბ - ჯობი
შანვას კარდან-სურვილი,
წადილი
ხამუშ მანდან - გაჩუმება
ხოდაშაქეზი -გამომშვიდო-
ბება
ჯანვაბ დადან - პასუხის
გაცემა

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

მორყაბი ცე ლაქყოზი

ლო მორყაბი ცე აქე ლაქყოზი მოდდეთჲა დერ აბგი-
რი ზენდეგი მიქრდენდ ცე შერ სე ბა შემ დუსთ შოდე
ბუდენდ. ფეს სე მოდდეთი აბე აბგირ ბესაარ ქემ შოდ,
ჩენანქე მორყაბიჲა ნემითვანესთენდ ანჯა ბემანენდ.
ხასთენდ ქე ბე ჯაჲე დიგარ ბერენენდ. ბერაჲე ხოდა-
შაჲეზი ფიშე ლაქყოზი რუჲთენდ.

ლაქყოზი პნდუჲგინ შოდ ცე გოჲთ: მენ შემ სე
ქემიჲე აბ დერ რენჯემ ცე შემ დურიჲე შომა ბერაჲემ
სხთ სთ. შომა ქე დუსთე მენ შესთიდ ჲექერი ბექონიდ
ცე მენ რა შემ ბებერიდ.

მორყაბიჲა ჯენაბ დადენდ: მა შემ სე დურიჲე თო
ბესაარ დელთენგ მიშენიმ ცე შერ ჯა ქე ბერენიმ ბი
თო ბე მა ხოშ ნემიგოზრად. მემი ბორდენე თო ბესაარ
მოშქელ სთ, ზირა მა მითვანემ ფერვაზ ქონიმ ცე
თო ნემითვანი.

ლაქყოზი ბესაარ ანდუჲგინ შოდ. მორყაბიჲა მოდდ-
თი ჲექერ ქერდენდ. ფეს სე ან გოჲთენდ: თო რა მიბ-
რემ, ბე შერთე ანქე ყოულ ბედეჲი, ქე შერჲაჲე მა რა
ბეფზირი.

ლაქყოზი ფზიროჲთ. მორყაბიჲა ჩუბი ავენდენდ
ცე ბე უ გოჲთენდ: მა დო სარე ჩუბ რა ბე მენყარ
მიგირიმ ცე თო შემ ბაჲედ მიჲანე ან რა ბა დეჲანთ
ბეგირი. ბე ინ თერთიზ ფერვაზ ხაჲიმ ქერდ. მემი ბა-
ჲად მოცაზებ ბაჲი, ქე დერ მრუჲეჲე ფერვაზ ქერდენ
შერგებ დეჲანთ რა ბაზ ნქონი. ლაქყოზი გოჲთ:
შერჲაჲე შომა რა მიფზირემ.

მორყაბიჲა ბე ფერვაზ დერ-ამენდენდ ცე ლაქყოზი
რა შემ ბორდენდ. ცეჲთი ქე ბე ბაჲაჲე შერ რასიდენდ,
ნავჲან ჩემში მერდომ ბე ანჲა თჲად. შემე ანჲა

რა ბე ჰქმნე ნეშან დადენდ ევ გოჰთანდ: ლაქყოში რა ბე-
ბენიდა, ქე ჰქვასე ფარვაზ ქარდე ასა.

ლაქყოში საყბათი ხამუშ მანდა. ემმა, ევყთი ქე დიდ
ჰარჰ ზანდენე მარდომ თამამ ნამიშვანდ, ჰარჰად ზანდ:
„ქურ შანვად ან ქანს, ქე ნათვანდ დიდ“.

დჰჰან ბაზ ქარდენ ჰმან ბუდ ევ ეზ ბალა ბე
ზმინ ოთადენ ჰმან.

დავლება №38. უპასუხეთ შეკითხვებს:

1. ქი დარ აბგირ ზენდეგი მიქარდ? 2. ჩერა მორყა-
ბიჰა ნათვანესთანდ დარ აბგირ ბემანდ? 3. ევყთი ქე
მორყაბიჰა ეზ ლაქყოში ხოდაჰაჰეზი მიქარდენდ, უ ჩე
გოჰთ? 4. ჩერა ბორდენე ლაქყოში ბარაჰე მორყაბიჰა ქა-
რე მოშქელი ბუდ? 5. მორყაბიჰა ლაქყოში რა ჩეგუნე
ბორდენდ? 6. ლაქყოში ბე მორყაბიჰა ჩე ყრული დად?
7. ჩე შოდ, ქე ლაქყოში დჰჰანეშ რა ბაზ ქარდ?

დავლება №39. თარგმნეთ სპარსულად:

I. როსტომის სახლი ქალაქგარეთ მდებარეობს.
2. ბაზრიდან გულნარას სახლამდე 30 წუთის გზაა.
3. თქვენი ბინა ჩვენი ბინის გვერდით არის. 4. თქვენი
ოთახის ქვეშ რა არის? 5. ჩვენი სახლის ბანიდან შე-
გიძლიათ თქვენი სოფელი დაინახოთ. 6. ჩვენი სახლის
უკან ლამაზი ბაღია. 7. გუშინ ორი (სული) სტუდენტი
იმ მწერალთან მივიდა (მივიდნენ). 8. მამარემი თქვენს
მამასთან შედარებით ბევრს მუშაობს. 9. ჩვენ სპარ-
სულის გაკვეთილის შესახებ ერთმანეთს (ერთად) ველა-
პარაკეთ. 10. დიდიდან ამ საათამდე (აქამდე) ჩვენ
ერთად ვართ. II. სტუდენტი მაგიდას უზის (მაგიდის

უკან) და მუშაობს. I2.მაგიდას (მაგიდის თავზე) მო-
ვუსხედით, რათა საჭმელი ეჭამოთ. I3.თქვენი წიგნი,
ფანქარი და კალამი მაგიდაზეა. I4.დედათქვენი ჩვენს
სახლში მოვიდა და გულნარას სთხოვა დიდი სინი. I5.სტუ-
დენტი უნივერსიტეტში დროზე იყო მოსული.

გაკვეთილი № 28

უკუქცევითი ნაცვალსახელი

უკუქცევითი ნაცვალსახელებია ხოლ - თვით (თა-
ვად), ხიშ - თვისი, საკუთარი; ხიშთან - საკუთარი
თავი.

მან ხოლმე ქეთაბრა ბორღმე.

თავად მე წიგნი წავიღე.

ხოლე ქეთაბ რა ნახანდე-ვმ

თვით (ის) წიგნი წაკითხული არ მაქვს.

ბა ხოლმე ჰპრჷ მიზნნმ.

ჩემ თავს ველაპარაკები.

ვსბ მალე ხოლშ ვსთ.

ცხენი მისი ქონებაა (მისია).

ხიშთან რა ქოშთ.

თავისი თავი მოკლა.

ისწავლეთ სიტყვები:

აბრიშმმ - აბრეშუმი

თუთ - თუთა

ანგაჷ - მაშინ

ლთიჷ - ნაზი, ნატიფი

აჷესთე - მძიმედ, არქარე-

მოჷქმ - მაგარი, გამძლე

ბის გარეშე

ნაზოქ - თხელი (тонкий)

ბაჷთან (ბაჷ) - ქსოვა

ნშხ - ძაფი

გოზაშთან (გოზარ) - დაღე-

სურახს ქპრღან - გახვრეტა

ბა, დედა
 დოროსთ ქმრდენ - გაკეთება, მო-
 ხარშვა, შეკოწიწება
 დოწორ - ირგვლივ
 თბბდილ ქმრდენ - გარდაქმნა,
 სახის შეცვლა
 თაბიდენ (თაბ) - ძაფის (ბოჭკოს)
 გრეხა
 თაბიცი - ბუნებრივი
 თანდენ (თან) - (ჭიის, ობობას
 მიერ) ქსელვა, ხვევა, ქსოვა
 თარ - ბოჭკო, აბლაბუდა
 თაჰიდე ქმრდენ - მომზადება, შექმნა
 თახმ - ცვერცხი, თესლი

ფანრვანე - ბეპეღა
 ფილე - (ჭიის) პარკი
 ქერმ - ჭია
 ყაზა - საჭმელი
 ჰანირ - აბრეშუმი
 (ქსოვილი)
 ჰანირბაფი - აბრე-
 შუმსაქსოვი
 ხარეჟ შოდან - გა-
 მოსვლა (ვენები-
 თი გვარი).

წიკითხეთ და თარგმნეთ:

პბრიშმ

პბრიშმმე თაბიცი რა ქერმჰაჰე პბრიშმმ თაჰიდე
 მიქონანდ. ინ ქერმაჰაჰე ქუჩექ თარჰაჰე ლთიჰეპ მობქჰ-
 მე პბრიშმმ რა მითანანდ. ქერმე პბრიშმმ ბა ინ თარ-
 ჰაჰე ნაზოქ, ქე ბე დოწორე ხოდ მითანანდ, ხანეი დოროსთ
 მიქონანდ. ბე ინ ხანეჰე პბრიშმმი „ფილე“ მიგუჰანდ.

ქერმე პბრიშმმ დო ჰა სე ჰანჰთე დარ ფილეჰე
 ხოდ ზენდუგი მიქონანდ. დარ ინ მოდდთ ბე ჰექ ფანრვანე
 თაბდილ მიშანანდ. ინ ფანრვანე ფილე რა სურახ მიქონანდ
 ეპ აჰესთე — აჰესთე პზ ან ხარეჟ მიშანანდ, ფას პზ ან
 თახმ მიგოზარანდ. პზ ინ თახმჰა ქერმჰაჰე პბრიშმმ ბი-
 რუნ მიანანდ. ყაზაჰე ქერმე პბრიშმმ ჰანრგე დერახთე
 თუთ ანთ.

დარ ქარხანეჰე ჰანირბაფი, ყაბლ პზ ანქე ქერმ
 თაბდილ ბე ფანრვანე შანანდ, ფილეჰა რა გარმ მიქონანდ,
 თა ქერმჰა ქოშთე შანანდ. ანგაჰე ფილეჰა რა ბაზ მიქო-

ნაწდ. შპრ ფილე აექ თარე დერაზ ვსთ.პზ ინ თარჰა ნაწ
დოროსთ მიქონაწდ ვა მითაბაწდ ვა ჰზ ან ნაწჰა შპარიკ
მიბაჰაწდ.

დავალება №40. უბასუხეთ შეკითხვებს:

1. აბრიშაწმე თაბიცი აზ ჩე თაჰიდე მიშაწდ?
2. ქერმე აბრიშაწმ ჩე მოდდათ დარ ფილე მიმანაწდ? 3. ფარ-
განე ჩეგუნე აზ ფილე ხარეჟ მიშაწდ? 4. ყაზადე ქერმე
აბრიშაწმ ჩისთ? 5. შპარიკ რა ჩეგუნე თაჰიდე მიქონაწდ?

დავალება №41. თარგმნეთ სპარსულად:

I. ის ორი სტუდენტი თავიანთ საკლასო ოთახში
იჯდა (დამჯდარიყო). 2. მან წერილი თავისი კალმით და-
წერა. 3. ჩემი ორი (სული) მეგობარი ჩემ .სანახავად
მოვა. 4. დღეს მათთვის ტკბილი ჩაი გავაკეთე. 5. უხა-
რით, როსტომი და გულნარა ჩემს ოთახში ნუ შემოვლენ
(არ მოვიდნენ), ვინაიდან ჩემს ოთახში მხოლოდ ერთი
სკამია დარჩენილი. 6. ჩაის დაღვეის შემდეგ ჩვენ უნი-
ვერსიტეტში მივდივართ. 7. წუხელ იგი თავად ვნახე
ქარხანაში. 8. თქვენს მეგობარს ჩემგან რა უნდოდა?
9. დედათქვენი დიდ ბაღში ცხოვრობს. 10. ეს საკუთრივ
თქვენი ბაღია? II. გულნარამ თვალეზი დახუჭა (დაკე-
ტა). 12. მე და ის მწერალი ხუთის ნახევარზე უნივერ-
სიტეტში ვიქნებით. 13. კარგია (მოხდა), რომ მოხვედით,
რამდენი საათი გაქვთ დრო? 14. დღეს დედათქვენი
თქვენზე გვექნება საუბარი (ვილაპარაკებთ). 15. სტუ-
დენტი, რომელიც ბევრს ლაპარაკობს, ცოტას მუშაობს.

ზედსართავ სახელთა ხარისხები

ზედსართავ სახელს ორი ხარისხი აქვს: შედარებითი და აღმატებითი. შედარებითი ხარისხის წარმოებისას სახელს ერთვის სუფიქსი — თბრ, ხოლო აღმატებითი ხარისხის წარმოებისას — თბრინ:

- ხუბ - კარგი
- ხუბთბრ - უკეთესი
- ხუბთბრინ - საუკეთესო

- ბეჭ - კარგი
- ბეჭთბრ - უკეთესი
- ბეჭთბრინ - საუკეთესო

სინტაქსური კონსტრუქციები

ბეჭთბრ ქარ ქონ!
უკეთ იმუშავე!

ღებასე მან აზ ღებასე შომა ბეჭთბრ ბსთ
ჩემი ტანსაცმელი თქვენს ტანსაცმელზე უკეთესია.

ინ ქეთაბ ბიშთბრ ხბრიდარ დარბდ,თა ან ქეთაბ.
ამ წიგნს მეტი მყიდველი ჰყავს, ვიდრე იმას.

ბოლნდთბრინ ქუშე ირან დამავანდ ასთ.
ირანის ყველაზე მაღალი (უმაღლესი) მთა არის დემავენდი.

ისწავლეთ სიტყვები:

პდბ - ლიტერატურა; ზრდი-
ლობა

პრზან - იაფი

ბპრხი - ზოგიერთი

მონთბშერ ქბრდბნ-გავ-
რცელება

ნბშრ - გავრცელება

ნოსხე - ხელნაწერი,

ბწყზი - ზოგიერთი
 ბწყა - ფასი
 ბონგაჰ - დაწესებულება
 გერან - ძვირი
 დასთან - ამბავი, ნოველა,
 დასტანი
 დონბალ - კუდი, კვადი
 დონბალ გწმან - კვალში
 გაყოლა, ძებნა
 დუსთ დაშთან - სიყვარული,
 შეყვარება
 ელმ - მეცნიერება
 ვაყეჰ ბუდან - ყოფნა,
 ადგილის ქონა
 ზოჰრ - შუადღე
 თანჯომე ქწრდან - თარგმნა
 თანჯდიდე რაფ - განმეორე-
 ბიითი ბეჭდვა
 თეყდად - რაოდენობა
 მეყდარ - რაოდენობა

ეგზემპლარი
 ნოჰავარ - ახალბედა
 სწრ ზწდწ - მიკითხვა,
 გავლა
 ქეთაზზანე - ბიბლიოთეკა
 ქეთაზჭორუში - წიგნის მა-
 დაზია
 ყწდიმ - ძველი
 ყეამწთ - ფასი
 შაყერ (შოყწრა) - პოეტი
 რაფ ქწრდწ - დასტამბვა
 ჰწთთა - ც კი
 ჰწწწ ჰწწ - ჯერ კიდევ
 ჰეზარ - ათასი
 ხწრიდწ (ხწრ) - ყიდვა
 ხიამბან - გამზირი
 ჯწვან - ახალგაზრდა

წიკითხეთ და თარგმნეთ:

ქეთაზჭორუში

დირუზ ბწყდ აზ ზოჰრ ბა დუსთამ, ქე ფწს აზ მოდ-
 დწთჰა ბე დიდწწე მწწ ამწდღე ბუდ, ბწრაჟე ხწრიდღე ქე-
 თაზ ბე ქეთაზჭორუშიჰა სწრ ზწდწ. მა დონბალე ქეთაზ-
 ჰაჟე ყწდიმი მიგაწთიმი. ყეამწთე აწჰა გერანთწრ აწსთ.
 ბოზორგთწრინ ქეთაზჭორუში დწრ ხიამბანე ჟერდოჰსი
 ვაყეჰ აწსთ. აწჯა ჰწმეჯუწრ ქეთაზ ჰწსთ, რე ელმი, რე აწდ-
 ბი. ჰწთთა ნევეშეჰაჟე ნევისაწწდღეგანე გოზწთე რა
 ჰწწ მიშწწვად ხწრიდ. დწრ იწ სალჰაჟე ახწრ მეყდარი
 აზ რომანჰაჟე ნევისაწწდღეგანე ხარეჯი ბე ზწბანე ჟარსი

თარჯომი შოდე ვსთ. შომა მიტანად ქეთაბჰაჰე ჭან-სანი, ენგელისი, აღმანი ემ რუსი რა, ქე ბე ზანანე ჭარ-სი თარჯომი შოდე-ანდ, ბეხანრიდ. ნევეშეთჰაჰე შაჰერანე ჯანან ემ ნოჰავან შან შიჰად ხანრიდარ დარანდ. აქე ბონ-გაჰე ნაშრე ქეთაბ დასთანჰაჰე ნევისანდრეგანე ორუფანი ემ ამრიქანი რა ბე ყრამანთე პანან რაჰ ემ მონანშერ მიქონანდ. ბანჰაჰე ინ ქეთაბჰა დო - სე თუჰან ვსთ. თა ჩანდ სალ ფიშ თეჰდადე ნოსხეჰაჰე რაფშოდე პე აქე მა დო ჰეზარ ბიშან რანჰე, ამმა ჰალა ბანჰე ქეთაბჰა რა დარ დანჰე ჰეზარ ნოსხე შან მონანშერ მიქონანდ. მანდომე ქეთაბხანე ირან პანჰე პან ნევეშეთჰაჰე შაჰერან რა ბიშან დუსთ დარანდ. ნევეშეთჰაჰე ხანამ, ჰაჰე, სანჰე-დი ემ ჰერდოჰი თანჰედე რაჰ მიშანდ.

დავლება № 42. უპასუხეთ შეკითხვებს:

1. დო რუხ ფიშ მა ბე ქოჰა რანჰომ? 2. მა დონბაღე რე ქეთაბჰანი მიგანთომ? 3. თარჯომეჰაჰე ნევეშეთჰაჰე ნევისანდრეგანე ხარეჰი რა მიშანდ ხანრიდ, მა ნა?
4. თეჰდადე ნოსხეჰაჰე რაფშოდე ჰალა ჩანდ ნოსხე ვსთ?
5. ქეთაბხანჰაჰე ირანი ქოღამ ნევისანდრეგან რა პანჰე დუსთ დარანდ?

დავლება № 43. თარგმნეთ სპარსულად:

1. ჩემი საუკეთესო მეგობარი გამომცემლობაში მიუთხოვს. 2. საკუთრივ ჩვენს უნივერსიტეტს ერთი გამოცემლობა აქვს. 3. უნივერსიტეტი ყოველგვარ წიგნებს (წიგნს) აქვეყნებს. 4. წიგნი, რომელიც მე ვიყიდე, ძვირია, მაგრამ უფრო იაფია იმ წიგნზე, რომელიც თქვენ იყიდეთ. 5. ეს ვაშლები სად არის ნაყიდი? 6. აღმოჩნდა (გაირკვა), რომ საზამთროები კარგი არ იყო. 7. თქვენ ზაფხულში სოფელში უნდა წახვიდეთ. მ. ავით

იგი ჩვენი ქალაქის საუკეთესო მწერალია. 9. ყველაზე საუკეთესო ატამი, რაც დღემდე მიჭამია, თქვენი ბაღისა (ბაღიდან) იყო. 10. ჩვენი გამზირის საუკეთესო სახელი იმ მწერლის ბინაა. 11. რასტომი ორი წლით უფროსია (უფრო დიდია) გულნარაზე. 12. საუკეთესო წითელ ღვინოს ჩვენს სოფელში აყენებენ (აკეთებენ). 13. ის ბიჭი თქვენი ბაღის ყველაზე მაღალი (უმალღესი) ხიდან ჩამოვარდა. 14. საუკეთესო ხილი ზაფხულსა და შემოდგომაზე შეგიძლიათ იყიდოთ.

გაკვეთილი №30

ზმნიზედები

გარდა პირველადი ზმნიზედებისა, სპარსულში ზმნი-ზედების ფუნქციით იხმარება ზედსართავი სახელები, ზოგიერთი არსებითი სახელი და ნაცვალსახელი.

გაცრელებული ზმნიზედებია :

ქეშ	- როდის	შაჰად	- იქნება
ქოჯა	- სად?	ფანქარდა	- ზეგ
ბექოჯა	- საიდან?	ფარდა	- ხვალ
პე ქოჯა	- საიდან?	დირუზ	- გუშინ
ინჯა	- აქ	ფარირუზ	- გუშინწინ
ანჯა	- იქ	შალა	- ამჟამად
ჯელოუ	- წინ	ჰამიშე	- ყოველთვის
პყაბ	- უკან	პყაბ	- უმრავლეს შემთხვევაში
თუ	- შიგ		
ბირუნ	- გარეთ		
პლბათე	- რასაკვირველია		

ზედსართავი სახელი ზმნიზედის ფუნქციითა :

უ ხუბ ესთერაჰმე ქანდრე - მსა.
მას კარგად დაუსვენია.

ინ ჯბან თონდ რაჰ მირანდ
ეს ახალგაზრდა სწრაფად დადის

არსებითი სახელი ზმნიზედის ფუნქციით:

მა შებ ხაჰიმ ამნდ
ჩვენ ღამით მოვალთ

ზემესთან ბანჰ მიბანდ
ზამთარში (ზამთრობით) თოვლი მოდის

ისწავლეთ სიტყვები:

ბლჰ - ბალახი	ფენჰან ქანდან - დამალვა
ასიბ - ზიანი	ფუშეშ - ტანსაცმელი
ბელდერჩინ - მწყერი	ყორბაყე - ბაყაყი
გავ - ძროხა	შახ - რქა, ტოტი
გაჰი - ზოგჯერ	ჩანგალ - კლანჭი, ჩანგალი
გორბე - კატა	შენა ქანდან - ცურვა
გორიხან (გორიხ) - გაქცევა	ჰანზუნ - ლოკოკინა
ღანღან - კბილი	ჰანმანგ - ერთი ფერის
ღეჰაყ - თავდაცვა	ჰანრქან ქანდან - მოძრაობა
ესთეჰადე ქანდან - გამო-	ჰესს ქანდან - გრძნობა
ყენება, სარგებლობა	ხანან - საშეშროება
ხანბურ - ფუტკარი	ხან - სახედარი
ლანგან ზანდან - წიხლის	ხანგუშ - კურდღელი
კვრა	ჯანგან - ცხოველი
მანსან - მაგალითად	ჯანჰან (ჯანჰ) - ხტომა
ნიშ ზანდან - კბენა (მაგ.	ჰანრან ქანდან - გაქცევა
ფუტკრის)	
რანჰან (რანჰ) - თავის დაღწე-	
ვა, შველა	

რუბაჰ - მეღია
ფანდენდე - ფრინველი
სადფ - ნიჟარა

წიკიხეთ და თარგმნეთ:

ჩიგუნე ჯანვან რან ხოდ რა უზ ასიბე დოშმანან
მირაჰანანდე

ბიშინე ჯანვან დოშმანანი დარანდე ევ ბე რაჰ-
ჰადე გუნაგუნ ხოდ რა უზ ასიბე ანჰა მირაჰანანდე. ბარხი
უზ ჯანვან უზ დოშმანანე ხოდ ჭარარ მიქონანდე ევ გა-
ჰი ანჩენან თონდე მიდენდე, ქე დოშმან ბე ანჰა ნამი-
რანდე. მესანან ბარგუმი უზ რუბაჰ ჭარარ მიქონანდე ევ
გაჰი უზ ან თონდინ მიდენდე. ყორბაყე დარ აბ მიჯ-
ჰანდე ევ შენა მიქონანდე, თა უზ დოშმან დურ შინანდე. ბესი-
მარი უზ ფარანდეგან, ევყთი ქე ხანარი ჰესს ქარანდე,
ბე ჰანა ფარვაზ მიქონანდე, თა დოშმან ნანანანდე ბე
ანჰა ასიბ ბერესანდე.

ბარხი დივარ უზ ჯანვან უზ დოშმან ნამიგორი-
ზანდე, ბალქე მიხანე ჩიხჰადე შინანანდე ხოდ ყარარ მი-
გინანდე, თა დოშმან ანჰა რა ნაბინანდე. მესანან ბელდერ-
ჩინჰა ხოდ რა დარ მიხანე პლჰჰადე ბოლანდე თორი უზ
დარდე დოშმან ფენჰან მიქონანდე, ქე ავარ შინანდე ნა-
ქონანდე, უზ ჭასელდეგან ნაბიქე შინ დოშმან ანჰა რა ნა-
მიბინანდე.

ბესი უზ ჯანვან, მესლე ლაქთოშა, ნა უზ დოშმან
მიგორიზანდე ევ ნა ხოდ რა ფენჰან მიქონანდე, ბალქე
დარ ფუშეშე სანთე ხოდ ჭორუ მირანდე. შინანან შინ,
ევყთი ქე დოშმან რა მიბინანდე, დარ სადფ ხოდ ჭორუ
მირანდე.

ბესი უზ ჯანვან, მესლე გორბე, ბარადე დეჰ-
ახ უზ ჩანგალ ევ დანანდე ხოდ ესთეჰადე მიქონანდე.

ბარბი ვზ ჯანვარან,მესლე გავ,ბარაჯე დეჭაყ ვზ შა-
ხე ხოდ ესთეჭადე მიქონანდ.ბაყზი ვზ ჯანვარან,მესლე
ხარ ვზ ვსბ, ბა ლაგად ზანდონ ვზ ხოდ დეჭაყ მიქონანდ.
ბარბი ვზ ჯანვარან,მესლე ზანბურ,ბა ნიშ ზანდონ ვზ
ხოდ დეჭაყ მიქონანდ.

დავალეზა №44. უპასუხეთ შეკითხვებს:

1.ჩე ჯანვარანი ვზ დოშინე ხოდ ჭარარ მიქონანდ?
2.ლაქყოში ჩეგუნე ვზ ხოდ დეჭაყ მიქონანდ? 3.ვსბ ჩე-
გუნე ვზ ხოდ დეჭაყ მიქონანდ? 4.ქოდამ ჯანვარ მიდბ-
ვად? 5.ბელდერჩინ ქოჯა ფენჰან მიშანვად?

დავალეზა №45. თარგმნეთ სპარსულად:

1.იქნებ იხვი მელიას შიშით აფრინდა ჰაერში?
2.აღბათ თქვენ ჯიბეში ფული გაქვთ,რომ მე მომცეთ.
3.მე ვიცი,რომ თქვენ გსურთ,ინგლისური ენის შესახებ
მელაპარაკოთ.4.ზარზან ჩვენმა უნივერსიტეტმა სპარსუ-
ლი ენის შესახებ კარგი წიგნი დაბეჭდა. 5.იქნებ თქვენ
ეს წიგნი გაქვთ? 6.რასაკვირველია,მე ყოველთვის და-
გებმარებით თქვენ. 7.მე პირველი მოყვანი,გზა მომცილი
8.ბიჭებს მგლისა შეეშინდათ და გაიქცენ. 9.მათ ვერ
შეძლეს,თავიანთი თავის დაცვა (დაეცვათ). 10.ჩვენი
ქალაქის აბრეშუმისაქსოვ ქარხანაში კარგ აბრეშუმის
ქსოვილს ამზადებენ. 11.გუშინწინ მამარემმა ჩემთვის
კარგი აბრეშუმის ტანსაცმელი იყიდა. 12.ჩვენს ხალხს
უყვარს (უყვარს) მეცნიერება და ლიტერატურა. 13.მე
ყოველთვის გენდობოდით (იმედი მქონდა) თქვენ.
14.ხვალ სამ საათზე,შუადღის შემდეგ ის მწერალი
ჩვენს უნივერსიტეტში მოვა.

საკონტროლო წერა

თარგმნეთ სპარსულად:

1. მან იცის, რომ აქვენი გსურდათ წერილი დაგეწერათ. 2. იქნებ მისი წიგნი აქვენია? 3. ჩემი საუკეთესო მეგობარი უნივერსიტეტში მუშაობს. 4. აქვენი ქალაქში ხილი ძვირია. 5. სად წახვედიოთ აქვენი ორი დღის წინ? 6. აქვენი რომელი დაწესებულებაში მუშაობთ? 7. აქვენი წიგნი ქალაქში გავრცელდა. 8. აქვენი და მტკბილი ჩაი გავგიკეთა. 9. თავად იგი გუშინ ქარხანაში იყო. 10. ხვალ ჩემი ძმისთვის რამდენ საათს მოიცილით? (დრო გაქვთ?) 11. მუშა, რომელიც ბევრს ლაპარაკობს, ცოტას მუშაობს. 12. ის სახლი ქალაქგარეთ მდებარეობს. 13. აქვენი სახლის ბანიდან შეიძლება უნივერსიტეტი დაინახოთ. 14. ჩემი ძმა აქვენი ძმასთან შედარებით ბევრს მუშაობს. 15. აქვენი სინი მაგიდაზე არ ძეგს (არის). 16. მამა აქვენი დროზე იყო მოსული. 17. მას აქვენიგან რა უნდა? 18. უნივერსიტეტში ციყავით, მაგრამ ის მეტყინერი ვერ ვნახეთ. 19. თუ შესძლებთ, ამაღამ მოდიეთ ჩემთან. 20. მე აქვენი ძმა არ მომწონს.

გაკვეთილი №31

სიტყვამაწარმოებელი სუფიქსები

სპარსული ენის სიტყვა წარმოების სისტემაში დიდი მნიშვნელობა ენიჭება სუფიქსებს:

ა) აბსტრაქტული სახელების მაწარმოებელი - ე
სუფიქსი (ე-ზე დაბოლოებულ სიტყვებში - გ + ღ)

აზად - თავისუფალი

გოროსნე - მშვიდი

აზადე - თავისუფლება

გოროსნეგი - შიმშილი

ბ) ადგილისა და გეოგრაფიულ სახელწოდებათა მაწარ-
მოებელი სუფიქსები - ესთან:

გორჯ - ქართველი
ბიმარ - აცადმყოფი

გორჯესთან - საქართველო
ბიმარესთან - სააცადმყოფო

- ზარ:

გოლ - ვარდი
შენ - სილა

გოლზარ - ვარდნარი
შენზარ - სილიანი ადგილი

- გაშ:

დანეშ-ცოდნა, მეცნიერება
ქარ - საქმე

დანეშგაშ - უნივერსიტეტი
ქარგაშ - სამქრო

გ) კნინობითი სახელების მაწარმოებელი სუფიქსები:

- შქ:

დოხაშქ - გოგო
მშრდ - კაცი

დოხაშქა - გოგონა
მშრდა - კაცუნა

- ჩე:

ქეაბ - წიგნი

ქეაბჩე - ბროშურა, წიგ-
ნაკი

ბაყ - ბაღი

ბაყჩე - ბაღრა

დ) მოქმედი პირის, ხელობის აღმნიშვნელი სახელების
მაწარმოებელი სუფიქსები:

- გაშ:

ქარ - საქმე
ზარ - ოქრო

ქარგაშ - მუშა
ზარგაშ - ოქრომჭედელი

- ჩი

ჩაჲ - ჩაი
ენჷესარ - მონოპოლია

ჩაჲჩი - საჩაიეს პატრონი
ენჷესარჩი - მონოპოლისტი

- ქარ, - გარ:

ხიჯანთ - ღალატი ხიჯანთქარ - მოღალატე
აჭარდ(ან) - შექმნა აჭარდგარ - გამჩენელი,
ღმერთი

ისწავლეთ სიტყვები:

ასმან - ცა	რწმუნ - ნათელი
ბა ვოჯუდე ინ - მიუხედავად ამისა	სამთ - მხარე, მიმართუ- ლება
ბე ნაზარ რასიდან - წარმოდ- გენის შექმნა	სეთარე - ცარსკვლავი ფეჟმუდან (ფეჟმა) - გა- დალახვა, გავლა
ბე რასთი - ნამდვილად	ყესმან - წილი, ნაწილი
დერაზშიდან (დერაზშ) - ბრწყინ- ვა	ყორს - დისკო (მთვარის), აბი
თაბიდან (თაბ) - დასხივება, ნათება	ყორუბ ქარდან - ჩასვენე- ბა
თაყაირ ქარდან - შეცვლა	შეჟლ - ფორმა, გარეგ- ნობა
თოლუჟ ქარდან - ამოსხივება, ამოსვლა (მზის)	ჰანვაფეჟმა - თვითმფრინ- ნავი
თონდროუ - სწრაფმავალი	ჰანმსაჟე - მეზობელი
თულ ქეშიდან - გაგრძელება	ჰელალ - ნახევარმთვარე
მანზრეყ - აღმოსავლეთი	ჰენგამ - ჟამი, დრო
მანყრებ - დასავლეთი	ხორშიდ - მზე
მანჰთაბ - მთვარის ნათება	
მობთაღეჟ - სხვადასხვა, განსხვავებული	
ნეგაჰ ქარდან - ცქერა, შე- ხედვა	
ნურ - სხივი	

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

მაჰ - ნაზდიქთარინ ჰემსაჲეჲ ზემინ

მაჰ ემ სეთარეგან დარ ასმან მიდერახზენდ. მაჰ პზ ჰემეჲე სეთარეგან ბოზორგთარ ემ როშენთარ ბე ნა-
ზარ მირასანდ, ზირა ბე ზემინ ნაზდიქთარ ასა. ბა ეოჲუ-
დე ინ, მაჰ პზ ზემინ ფასელეჲე ზიჲად დარანდ. ბიშ პზ
დაჰ რუზ თულ მიქემანდ თა თონდროშთარინ ჰემეჲეჲეჲე
ჩენინ ფასელეჲე რა ბეჲეჲეჲეჲე. ეწყთი ქე პზ ზემინ
ბე მაჰ ნეგაჰ მიქონიდ, ქურექ ბე ნაზარ მირასანდ. ჰემეჲე
ბე რასთი მაჰ ბოზორგ ასა, ეგლი ბე ბოზორგეჲე ზემინ
ნისა. ზემინ თჲყრიბან ფანჯაჰ ბანაბარე მაჰ ასა.

მაჰ პზ ხოდ ნური ნადარანდ. ნური ხორშიდ ბე მაჰ
მითაბანდ. მაჰ ეყსმთი პზ ინ ნურ რა ბე ზემინ ბაზ
მითაბანანდ. ინ ნურ მჰჰთაბ ნამ დარანდ.

მაჰ პზ სმთე მჰშრეყ თოლუყ მიქონანდ ემ დარ
სმთე მჰყრებ ყორუბ მიქონანდ. მაჰ გაჰი შექლე ყორსე
ამამ ემ გაჰი ბე შექლე ჰელალ ბე ნაზარ მირასანდ.
მაჰ დარ ბჰყრი პზ შებჰა ჰირ დიდე ნემიშენანდ.

მაჰ თჲყრიბან ჰარ ექე მაჰ ექე ბარ ბე დორე
ზემინ მიგარანდ. შექლე მაჰ ჰენგამე გარდეშ ბე დორე
ზემინ ბე რასთი თჲყრირ ნემიქონანდ, ეგლი მა ანრა ბე
შექლჰაჲე მოხთლექ მიბინიმ.

დავალბა №46. უპასუხეთ შეკითხვებს:

1. ზემინ თჲყრიბან ჩანდ ბარ ბოზორგთარ პზ მაჰ
ასა? 2. ჩირა, ეწყთი ქე პზ ზემინ ბე მაჰ ნეგაჰ მიქო-
ნიმ, ქურექ ბე ნაზარ მირასანდ? 3. მჰჰთაბ ჩისა? 4. მაჰ
თჲყრიბან დარ ჩე მოდანთ ექე ბარ ბე დორე ზემინ
მიგარანდ?

დავალება №47 . თარგმნეთ სპარსულად:

I. უნივერსიტეტი ქალაქგარეთ მდებარეობს, მაგრამ იქიდან ოქცენს სახლამდე დიდი მანძილი არ არის. 2. ოქცენი ქალაქი თბილისის აღმოსავლეთით მდებარეობს. 3. დედაოქცენის ბაღია ძალიან პატარაა. 4. ჩვენი მეზობლის ბაღში ორი მუშა მუშაობს (მუშაობენ). 5. საჩაიეს პატრონმა ჩვენთვის კარგი ტკბილი ჩაი გაამზადა. 6. გულნარამ კარგი საჭმელი და ხილი მოიტანა ჩვენთვის. 7. ის სამი სული (კაცი) მოლაღატე კი არ იყო, ისინი მხოლოდ ქურდობდნენ. 8. ჩვენს ქალაქში დასასვენებელი ბაღები და ყვავილნარები ბევრია. 9. ჩვენს ხალხს უყვარს თავისუფლება. 10. იგი ვერ გრძნობდა შიმშილს. II. როსტომის დედა შეუძლოდ იყო, იგი საავადმყოფოში წაიყვანეს. 12. ის მუშები ერთ დიდ საამქროში მუშაობენ.

გაკვეთილი №32

სიტყვამაწარმოებელი სუფიქსები (გაგრძელება)

დანიშნულების (ჭურჭლის, სათავსოს) სახელთა

სუფიქსი

- დან

ნმმპქ - მარილი ნმპქდან - სამარილე
ჯამე - ტანისამოსი ჯამედან - ჩემოდანი

ზედსართავ სახელთა მაწარმოებელი სუფიქსები:

ა) -ინ:

აშპნ - რკინა აშპნინ - რკინის
ხუნ - სისხლი ხუნინ - სისხლიანი

ბ) - ნაქ:

ნმ - ნამი ნმნაქ - ნამიანი, სველი
ხშუმ - სიბრაზე ხშუნაქ - ბრაზიანი, გაბრა-
ზებული

ზმნის ფუძეებს ერთვის

ა) - ეშ:

ფორსიდან - ფორს

ხორდან - ხორ

ფორსეშ - შეკითხვა

ხორეშ - ჭამა, კერძი

ბ) - არ:

ხპრიდან - ხპრიდ

გერეჭთან - გერეჭთ

ხპრიდარ - მყიდველი

გერეჭთარ - დაჭერილი,
შეპყრობილი

გ) - აქ:

ხორდან - ხორ

ფუშიდან - ფუშ

ხორაქ - საჭმელი

ფუშაქ - ტანსაცმელი

სხვადასხვა სუფიქსები:

ა) - ეშ:

ჩაშეშ - თვალე

ჩაშეშე - წყარო

ბ) - ბან:

ბაყ - ბადი

ბაყბან - მებადე

გ) - ალ:

ჩანგ - თათი

ჩანგალ - კლანჭი, ჩანგალი

დ) - მანდ:

დანეშ - ცოდნა

დანეშმანდ - მეცნიერი

ე) - ვარ:

ბოზორგ - დიდი

ბოზორგვარ - დიდებული, მა-
ღალი ზნეობის

ვ) - ანე:

ბაჩე - ბავშვი

ბაჩეგანე - ბავშვური

ზ) - აქი :

დოზდ - ქურდი

დოზდქი - ქურდულად, ფეხაკ-
რეფით, მიპარვით.

ისწავლეო სიტყვები :

პქრომი - ბერკეტი

ფრადა ქპრდენ - მონახვა,

დობარე - მეორედ

ყპლიდენ (ყპლი) - გორვა

ზირზმინ - სარდაფი

შენიდენ (შენნე/შენრე) -

ზურ - ძალა

მოსმენა

აქიდე დადენ = დაყრდ-

ნობა

ქუშეშ - ცდა

აწლიდ - შექმნა, წარმო-

ჭაჟედე - საარგებლობა

ება

პაჭაჟედე - სასარგებლო

მპპნლ - ადგილი

ბიჭაჟედე - უსარგებლო

მილე - მილი

ჭეშარ - დაწოლა, წნევა

მონასტე - შესაფერისი

ნამიდენ - სახელის დარქმევა

სნგ - ქვა

სედა - ბგერა, ხმა

წაკითხეთ და თარგმნეთ :

პქრომი ქარ რა ასან მიქონდ

როსამ მიხაპნდ სნგე ბოზორგი რა პზ ჯაჟე
ხოდ ბოლნდ ქონდ, პმმა ზურაშ ნმმირაქსანდ. პზ გუდარზ
ქომქ მიგირანდ. ვპლი ქუშეშე ანპა ბიჭაჟედე პსთ, ზირა
სნგ ხრეღი სნგინ პსთ.

გუდარზ აქე მილეჟე აპნნი ფრადა მიქონდ. როს-
ამ სნგე ქურექი ნზდიქე სნგე ბოზორგ მიგოზარანდ.

ანპა აქე სარე მილე რა ზირე სნგე ბოზორგ მი-
ბპრანდ ვმ მილე რა ბე სნგე ქურექი აქჟე მიდეპანდ
ვმ სარე დიგარე მილე რა ბე ფაჟინ ჭეშარ მიდეპანდ.

სანგ ვზ ჯაჲე ხოდ ბოლანდ მიშნებდ ევ მიყნლანდ. მილეი რა ქე ანჷა ბნრაჲე ბოლანდ ქნრდანე სანგ ბე ქარ ბორ-დნდ ვჷრომ მინამნდ.

ბაზგანთე სედა

გოლნარ დნრ ბნრაბნრე ქუჷ ქნრჲად მიქეშნდ ევ ფნს ვზ მოდდთე ქუჷჷჷი დობარე სედაჲე ხოდ რა მიშე-ნნგნდ. სედაჲე გოლნარ ბე ქუჷ მიხორანდ ევ ბნრ-მიგბრ-დნდ. ენყთი ქე სედა ბნრ-განთე, ან რა დობარე მიშენნგნდ. ინ რა ბაზგანთე სედა მინამნდ. ოთჷყე ბოჷორგ ჲა ზირ-ზნმინ მნჷჷლე მონასეპი ბნრაჲე ორულიდო ბაზ-განთე სედასთ.

დავალება № 48. უპასუხეთ შეკითხვებს:

1. აჲაჲ აქე მილეჲე აჷნნი, ქე რუჲე ზნმინ ყნრარ დარანდ, აქე ვჷრომ ანთ? 2. აგბრ ბენაჷიჲე აქე მილეჲე აჷნნი რა ვჷრომ ქონიდ, რე მიქონიდ? 3. აჷრომ რე ჶაჲ-ედეი დარანდ? 4. ბაზ-განთე სედა რისთ? 5. რერა ბნყზი ენყთჷა ვზ აქე სედა რანდ ბაზ-განთე სედა ორულიდ მიშნგნდ?

დავალება № 49. ოარგმნეთ სპარსულად:

1. იწყებთ სიციფე, საჷიროჲა ზამორის ტანსაცმლის ჩაცმა. 2. გულნარამ სამარხიდე და საყვაცილდე ჩენს მაგიდაზე დადო. 3. გუშინ მამარემმა ოქენენთის ორი ჩემოდანი იყიდა. 4. იმ მოღალატეს ხელეპი სისხლიანი ჷქონდა. 5. გუშინ დილით მდელოზე ბალახი ნამიანი იყო. 6. იმ კაცმა მე რადაც მკითხა, მაგრამ ვერ შევძელი, მისთვის (მას) პასუხი გამეცა. 7. ოქენენი სოფლის დენ-ნოს ბევრი მყიდველი ჷყავს. 8. ჩენი მებადე ახალგაზ-რდა კაცია. 9. მისი სიტყვები ძალიან ბავშვური გვეჩემ-ნებოდა. 10. მგელი ფრახილად (ფენაკრეფით) უახლოდო-

ბოდა ძროხას. II.როსტომმა და გოდერძიმ თქვენი დიდი მაგიდა ადვილად ასწიეს. I2.ამ საქმის ბოლომდე მიყვანა იმ მეცნიერთათვის ძნელი არ არის. I3.ის ქალი შეუძლოდ არის, მაღალი წნევა აქვს (მისი სისხლის წნევა მაღალია). I4.მიუხედავად იმისა, რომ იგი ნელა ლაპარაკობდა, ჩვენ მის სიტყვებს მაინც ვერაფერი გავუგეთ (სიტყვებიდან ვერაფერი ვაუვიეთ).

გაკვეთილი №33

ისწავლეთ სიტყვები:

აბდარ - წყლიანი
 პმპლ - საქმე
 პმიყ - ღრმა
 არამ - წყნარი, მშვიდი
 ბპრ-პსპრ - შედეგად,
 კვალდაკვალ
 ბარიქ - ციწრო
 ბე თანდრიჯ - თანდათანობით
 ბორიდან (ბორ) - ჭრა
 ბოხარ - ორთქლი
 ბოხარ შოდან - აორთქლება
 დანე - მარცვალი, ნაწილაკი
 დარრე - ხევი
 დარჯა - ზღვა
 თაყაირ დადნ - შეცვლა
 თაშქილ დადნ - შედგენა
 თაჰნეშინ - დანალექი,
 დაღიქილი
 მასე-(წვერილი) ქვიშა,
 სილა
 მონჯე - ტალღა

ნათიჯე - შედეგი
 ობურ ქპრდან - გაცლა
 რეშე - ძეწკვი, თანმიმდევ-
 რობა, დარჯი
 რუდ/რუდბანე- მდინარე
 საიდან (საჟ) - დაფშენა,
 დაფხენა
 სორყათ - სიჩქარე
 ფადიდ ავპრდან - გაჩენა,
 წარმოჩენა
 ფეშცესთე - გამუდმებით
 ქანდან (ქან) - გათხრა,
 გახდა
 ქაჭ - ქაფი
 ქაჭი დანსა - ხელის გული
 ქაჭი ოთაყ - იატაკი
 ქენარე - ნაპირი
 ჩაჰ - ჭა
 ჰამვარ - სწორი, ბრტყელი
 ხპრაბ შოდან - დანგრევა,
 გაფუჭება

ხაქ - მიწა
ხორდ შოღან - დამტვრევა,
დაქუცმაცება
ხოშქი - ხმელეთი

ჯამცე შოღან - შეგროვება
ჯარქან - დინება, პოოცესი
ჯარი შოღან - დენა
ჭარსაჲეშ - დაშლა

წაკითხეთ და თარგმნეთ: აბ

გწყთი ქე აბე ბარან ბე ზმინ მირესანდ, ყესმანთი წხ
ან ბოხარ მიშნებანდ ემ ბე ჰანვა მირანებანდ. ყესმანთი დიგარ
რუჲე ზმინ ჯარი მიშნებანდ. ყესმანთი ჰანმ დარ ხაქ ჟორუ
მირანებანდ.

აბი ქე დარ ზმინ ჟორუ მირანებანდ, აზ ბანცხი ხაქჲა
ემ სანგჲა მიგოზანანდ, თა ბე ხაქჲა ემ სანგჲაი ბერან-
სანდ ქე ნანანებანდ აზ ანჲა ობურ ქონანდ. დარ ნანთიჲე
დარ ანჲა ჯამცე მიშნებანდ ემ ანშქილე აბე ზირზმინი
მიდანებანდ. ბარაჲე ბირუნ ანანდანე აბჲაჲე ზირზმინი
დარ ზმინ რაჲე მიქანანდ თა ბე მასეჲაჲე აბდარ ბერან-
სანდ. აბ ქანმ-ქანმ დარ რაჲე ჯამცე მიშნებანდ.

აბჲაჲე ჯარი დარ სანგჲა აწყარი იმადიდ მიანებ-
რანდ. რუდხანეჲა ემ ჰანთა რეშეჲეჲაჲე ბარიქე აბ, ქე
დარ ქუჲესან ჯარი მიშნებანდ, ქუჲეჲაჲე ბოლანდ ემ სანხ
რა მისაჲანდ ემ სანგჲა რა მიბორანდ. ინ ანმელ რა ჟარსა-
ჲეშ მიგუმი.

გწყთი ქე რუდხანეჲა ბე სორსანთ ჯარი მიშნებანდ,
სანგჲაჲე ბოზორგ რა მიყპლანანდ. ინ სანგჲა ბე აქე-
დიგარ ბარ-ხორდ მიქონანდ ემ ხორდ მიშნებანდ. ინ ხორ-
დესანგჲა ნიზ ქანმ-ქანმ საიდე შოდე ბე შენ ემ მასე
ანბდილ მიშნებანდ. აბ დანეჲაჲე შენ ემ მასე რა ბა
ხოდ მიბანანდ. ქანქე რუდხანეჲა ბარანანე ჯარქანანე აბ
ემ ბარ-ხორდ ბა შენ ემ მასე ბე ანდრიჲე ანყანდარ მი-
შნებანდ ემ დარრეჲე რუდხანეი ბე ვოჲუდ მიანანდ.

ვწყობი ქვე აბ ზე ზმინვაჲე ჰმინვარ რესიდ, ჯარს-
მანე ან არამბარ მიშენვანდ ვმ დანევაჲე ხაქ ვმ მასე
ქმ-ქმმ თმვენეშინ მიშენვანდ.

აბ ქენარევაჲე დარაჲ რა ჰმმ თყარი მიდევანდ.
მორევაჲე აბე დარაჲ ფრეცესთე ზე სუჲე ხოშქი მიაჲანდ
ვმ ზე ზმინვაჲე ქენარეჲე ან ბარხორდ მიქონანდ. ბარ-
ხორდე მორეჲე ბა ქენარეჲე დარაჲ სმბაბე ხმრაბ შოჲან
ვმ ჭმრსაჲეშე ქენარეჲე დარაჲ მიშენვანდ. ჰენგამე ბაზ-
გმშთე მორეჲე ინ ყესმმთვაჲე ხმრაბ შოჲე ზე დარაჲ ქე-
შიდე შოდე, ქმ-ქმმ თმვენეშინ მიშენვანდ.

დავალება №50. უპასუხეთ შეკითხვებს:

I. ბა აბე ბარსან ჩე მიშენვანდ? 2. აბშვაჲე ზირზმმი-
ნი რა ჩეგუნე ზე დესთ მიაგმანდ. 3. აბშვაჲე ჯარი ჩე
თყარიათი დარ ქუშესთან ზე ვოჯუდე მიაგმანდ? 4. აბე
დარაჲ ჩე თყარიათი ზე ქენარევაჲე დარაჲ მიდევანდ?

დავალება №51. თარგმნეთ სპარსულად:

I. ზაფხულში დასასვენებლად ზღვისპირეთში წავალთ.
2. ან სახლში დარჩით, ან ჩემთან ერთად უნივერსიტეტში
წამოდიეთ. 3. პატარა მდინარე ჩვენი სოფლის ახლოს მიე-
დინება. 4. თქვენი საყვავილის მიწა ყვავილისათვის
არ ვარგა (შესაფერისი არ არის). 5. ჩვენს სოფელში
მდინარის წყლით სარგებლობენ და ჭას არ ახრიან.
6. თქვენი დვინო ძალიან კარგია, ნალექი არა აქვს.
7. თქვენი ქალაქი საქართველოს დასავლეთით, ზღვის პი-
რას არის გაშენებული (განლაგებული). 8. თქვენს ბაღ-
ში საუკეთესო ხეხილია. 9. თქვენმა მეზობელმა ორ სო-
ფელს შორის მანძილი სასწრაფოდ გადალახა. 10. დაშლის
(დამტვრევის) შედეგად დიდი ქვები კენჭობად და
სილად იქცევა. II. იმ კაცმა არ მოისურვა მდი-
ნარეში ცურვა. 12. თუ იმ სამი კაცის შემოსავალს

შეცვალა, დიდი ფული დაგროვდება. 13.სხვა გზა არ იყო, სტუდენტებს იმ სოფელზე უნდა გაეცლო. 14.ხურ-და ფული თუ გაქვს ჯიბეში, მამიცი.

გაკვეთილი №34

რთულ სიტყვათა თხზვა

რთული სიტყვები საზოგადოებრივ ურთიერთობებში იყვანა: კომპლუტური კომპონენტები და დეტერმინანტული კომპონენტები. რთულ სიტყვათა კომპონენტებად გამოყენებულია მითითებების ყველა ნაწილი და ზმნის ფუძეები.

კომპლუტური რთული სიტყვების კომპონენტები თანაბარფუნქციონირებს და უკავშირდებიან ერთმანეთს როგორც კავშირის (გვ>თ; ბე; თა) საშუალებით, ისე მის გარეშე.

ბნრიდ (ბარნიდან ზმნიდან) + თ (<გვ) + ქორუშ (ქორუშთან ზმნიდან) - ბნრიდ-თ-ქორუშ-ადებ-მიცემობა.
 აქ + ბე + აქ — აქ - ბე - აქ - ცალკე, თითო-თითო.
 გაჰ + გაჰ — გაჰ-გაჰ - ზოგჯერ

დეტერმინანტულ რთულ სიტყვებში პირველი წევრი განმმარტავის როლში გვევლინება მეორე წევრისათვის. არსებითი სახელი + არსებითი სახელი:

ქარ - საქმე + ხანე - სახელი = ქარხანე - ქარხანა
 შაჰ - მეფე + ნამე - წერილი (წიგნი) = შაჰნამე - „მეფეთა წიგნი“

ზედსარტავი სახელი + არსებითი სახელი:

ხუბ - კარგი + რუ - სახე = ხუბრუ - ლამაზი
 ბნდ - ცუდი + დელ - გული = ბნდდელ - ეჭვიანი

წინდებული + სახელი:

ბა - თან, ერთად + ზურ - ძალა = ბაზურ - ძლიერი, ძალით

ბი - უ + ფულ-ფული = ბიფულ - უფული (ფ)

სახელი + აწმყო დროის ფუძე

წლე - ახალი + აცმარ (ზმ. აცმარდენ) = წლეცმარ - ახალ-
ბედა

აწმ - ფსკერი, ძირი + ნეშინ (ზმ. ნეშესაწმ) = აწმნე-
შინ - დანალექი

სახელი + ნამყო დროის ფუძე

ხაბ - ძირი + ალუდ (ზმ. ალუდენ) = ხაბალუდ - ძირმო-
რეული

ხაშხ - სიბრაზე + ალუდ (ზმ. ალუდენ) = ხაშხალუდ -
ბრაზმოკრეული

ისწავლეთ სიტყვები:

აბრ - ღრუბელი

აბეშ - ცეცხლი

აბეშ ზადენ - ცეცხლის წა-
კიდება

ანდაზე - ზომა, რაოდენობა

ბარყ - ელექტრობა, ელვა

ბარყგირ - მეხსარიდი

ბიძახან - უდაბნო, ცელი

ელექტრისიფიკაცია - ელექტრობა,
დენი

ელექტრიკი, - ელექტრო, ელექტ-
რონი

ფარდ შოდენ - შეცვლა,
შეღწევა

ფასილე - საშუალება

ზახიმ - სქელი

ზიჰან - ზიანი

აწფე - ბორცვი

აწქ - ცალი, იაქე

ისადადენ (ისა) - დგომა

მარბუთ ქარდენ - დაკავ-
შირება

მომქენ - შესაძლებელი

მორუბ შოდენ - მიზე-
ზად ქცევა

ნოქ - ნისკარტი, წვერი
(მაგ. კალმის)

რახუდ - ჭიქა-ქუხილი
სახემიან ო შენობა, ნა-
გებობა

სიმი - მაცოთელი, სიმი
ყოლდე - მთის წვერი,
შადიდ - ძლიერი

შადიდ - ზღვარი, ზომა

ხოდდარი ქარდენ - თა-
ვის შეკავება

ჯანგალ - ტყე
ჯარბყე - ნაპერწყალი
ჯაბეშ - ნახტომი
ჯელოგირი ქარდონ - დაბრ-
კოლეზის შექმნა

ჭარაცან - მრავალი,
ბევრი
ჭელეზ - ლითონი

წიკითხეთ და თარგმნეთ:

ბარყე ასმან

ბარყე ასმან ჯარბყეჲე ბოზორგე ელექტრიქისჲე. გაჰი ბაყზი აზ ბარჰა ელექტრისითე ფეჲდა მიქონანდ. ელექტრისითეჲე ანჰა მომქენ ასჲ ბე ჰანდდი ბერანსანდ, ქე ბე ბარჲე დიგარ ჲა ბე ზამინ ჯაბეშ ქონანდ. ინ ჯაბეშ მოუჯებე ფეჲდაჲეშე ჯარბყეჲე ელექტრიქი მიშანვანდ, ქე მა ან რა ბარყე ასმან მინამიმ.

ბარყე ასმან ჰამიშე აზ რაჰე ბოლანდიჰა, მასან-
ლან აზ ყოლეჲე ქუჰჰა ვან ნოქე დერანხანე ბოლანდ, ბე ზამინ მირანსანდ. აზ ინ რუ ჰენგამე რაყდ-ო-ბარყე აზ ისთადან დარ ყოლეჲე აფფეჰა ვან ქუჰჰა ვან ზირე აქ-
დერანხანე ბოლანდ დარ ბიჲაჰან ბაჲანდ ხოდდარი ქარდ. დარ ჯანგალ ბეჰანარ ასჲ ქე ჰენგამე რაყდ-ო-ბარყე ზი-
რე ქუჰჰაჰანინ დერანხან ბეისთიმ.

ბარყე ასმან გაჰი ბე ანდაზეი შანდიდ ასჲ, ქე ჯანგალჰა ვან სახთემანჰაჲე ჩუბი რა ათეშე მიჰანანდ ვან მოუჯებე ზიჲანჰაჲე ჰარაცან მიშანვანდ. ბარაჲე ჯელოგირი აზ ასიბე ბარყე ასმან დარ სახთემანჰაჲე ბო-
ლანდ აზ ბარყეგირ ესთეჲადე მიქონანდ. ბარყეგირ მილეჲე ჰელეზზიჲე ბოლანდისჲე, ქე ან რა დარ ბოლანდჲანინ ჯაჲე სახთემან ყარარ მიდბანანდ ვან ან რა ბე ვასილეჲე სი-
მე ჰანხიმი ბე ზამინ მარბუთ მიქონანდ. ბარყე ასმან აზ რაჰე ბარყეგირ ვან სიმ ბე ზამინ ვარედ მიშანვანდ.

დავალება № 52. უპასუხეთ შეკითხვებს:

1. ბპრყე ასმან ჩისთ? 2. ბპრყე ასმან აზ ჩე რა-
ჰი ბე ზმმინ მირანსად? 3. ბპრყე ასმან ჩე ასიბი მიდ-
ვანად ბერესანად? 4. ჰენგამე რპყდ - ო-ბპრყე მა ჩე
ბაჰად ბექონიმ? 5. ბპრყეგორ ჩისთ?

დავალება № 53. თარგმნეთ სპარსულად:

I. როსტომი შარშან შევიდა უნივერსიტეტში. 2. ჩეც-
ნი ქალაქი მდინარის ხეობაში (ხევეში) მდებარეობს.
3. როცა მან დანა ქვას დაარტყა, ნაპერწყლის კცესვა
შენიშნა. 4. გულნარამ ეს წერილი მამათქვენის საშუა-
ლებით მე გადმომცა. 5. გოდერძი ზევით იმ ხის წვერამ-
დე ავიდა (ასული იყო). 6. ელვის და ჰეტა-ქუხილის
დროს არ უნდა დადგეთ მაღალი ხის ქვეშ. 7. შორიდან
ორი ბორცვი გამოჩნდა. 8. რასაკვირველია, ტყის ჰაერი
უდაბნოს ჰაერზე უკეთესია. 9. წვიმა იმდენად ძლიერი
იყო, რომ ჩვენ სახლიდან გამოსვლა ვერ შეეძელით.
10. გოდერძიმ ბავშვებისათვის სქელი წიგნი იყიდა.
II. ეს სინი ლითონისგანაა გაკეთებული. 12. ზოგჯერ
დასასვენებლად ჩვენ მათს სოფელში მივდივართ. 13. სტუ-
დენტებს უზარით, თითო-თითოდ შემოვიდნენ აუდიტორი-
აში. 14. გულნარას სიტყვების მოსმენის შემდეგ მამა
განრისხდა (განრისხებული გახდა). 15. დღეს დილის
რვა საათზე ის დიდი მწერალი ჩავიდა (შევიდა) მოსკოვ-
ში. 16. იქ ახალგაზრდა მწერლებთან ახალ წიგნებზე
ისაუბრეს.

ისწავლეთ სიტყვები:

აზ ბეან ბორდენ - განადგურება
 ანბაბ - ნივთები, იარაღები
 ბე მრუყეც - თავის დროზე
 ბე პირ ჰალ - ასეა თუ ისე,
 ყოველ შემთხვევაში
 გუშთ - ხორცი
 დახელ შოდენ - შესვლა
 ეთეფაყენ - შემთხვევით
 ენსან - ადამიანი
 ზამან - ჟამი, დრო
 თარბყყი ქარდენ - წინსვლა,
 ამალღება
 თარიქ - ბნელი
 მოჰემ - მნიშვნელოვანი
 რრუშენ ქარდენ - განათება,
 ანთება

სახთან (საზ) - შენება,
 კეთება
 ფანაჰ ბორდენ - თავის
 შეფარება
 ფეზ ბორდენ - მიგნება
 ფოხთან (ფაზ) - მოხარშვა
 ქაშქ ქარდენ - აღმო-
 ჩენა
 ყარ - მღვიმე, ღრუ
 შენახთან (შენას) -
 ცნობა
 შოყღე - ალი
 ჩახმაყ - კაჟი
 ჰენგან - ცხოველი
 ხამ - უმი
 ხამუშ სახთან - ჩაქრობა

წაიკითხეთ და თარგმნეთ:

ათეშ

დარ ზამანჰაჲე ბესაარ ყადიმ მარდომ ათეშ რა
 ნამიშენახთანდ. ჰამინქე ხორშიდ ყორუბ მიქარდ ვაჰ პანგა
 თარიქ მიშოდ, ჰამე მიხაბიდანდ. მარდომ დარ ან ზამან-
 ჰა აზ სარმა ბე დახელე ყარჰა ფანაჰ მიბორდ. ანჰა
 ათეშ ნადაშთანდ, ქე ბა ან ხოდ რა გარამ ქონანდ. მი-
 გე ვაჰ სპაზი ვაჰ გუშთე ჰენგანათ რა ჰამ ხამ მიხორ-
 დანდ.

აქ რუხ ენსან ეთეფაყენ ათეშ რა ქაშქ ქარდ.
 შაჰად ჰენგამე რაჰდ-ო-ბარყ დერახთ ათეშ გერეჰთ ვაჰ
 ენსან შოყღეჲე გარამ ვაჰ ნურე ან რა დიდ. შაჰად აზ

ბერხორდე დო სანგე ჩხხმაც ჯბრწყყი ჯბჰიდ ვბ ენსან ფრე ბორდე, ქე ბე ქომბქე სანგე ჩხხმაც მითბვანბდე, ათეშ რრუშბნ ქონბდე. ბე ბბრ ბბდე, ქბშქე ათეშ დექი ბბ მობემ-თბრინ ეთეჩაყბადე ზენდეგიადე ენსან ბუდე.

ფბს ბბ ქბშქე ათეშ, მბრდომ ქბმ-ქბმ ბე ჭადედე-ბადე ან ფრე ბორდბნდე, ქბშქე ათეშ, ზენდეგიადე მბრდომ რა თბყდირ დად. ბბ ათეშ ბბმ ბბრადე რრუშბნაი, ბბმ ბა-რადე ფობთბნე ყბზა ესთეჩადე ქბრდბნდე. ბბრჩე ენსან ბიშთბრ თბრწყყი ქბრდე, ბიშთბრ თბვანესთ ბბ ათეშ ესთე-ჩადე ქონბდე. ემრუბ დბრ ქარხანება ბე ქომბქე ათეშ მბ-შინბბა ვბ ბსბაბბადე ბესდარ მისაზბნდე.

ათეშ ბბმბიშე დუსთე ენსან ნისთ, გაბი დოშბბნე ბესდარ ხბთბრნაქი ბბმ მიშბვბდე. ათეშ ჯბნგბლბა ვბ ხანება რა მისუზანბდე ვბ ბბ ბეზნ მიბბბბდე. ემრუბ ენსან მიდბნბდე, ქე ჩეგუნე ბბ ათეშ ბე მრუყეყ ესთეჩა-დე ქონბდე ვბ ბე მრუყეყ ან რა ხამუბ საზბდე.

დავბლება № 54. უბასუხეთ შეკითხვებს:

1. ფიშ ბბ ქბშქე ათეშ მბრდომ ჩეთორ რენდეგი მიქბრდბნდე? 2. ჩერა მიგუბი ქბშქე ათეშ დექი ბბ მო-ბემთბრინ ეთეჩაყბადე ზენდეგიადე ენსან ბუდე? 3. ათეშ ჩე ჭადედებაი ბბრადე ენსან დარბდე? 4. აბა ათეშ ბბ-მბიშე დუსთე ენსან ბსთ? 5. ათეშ ჩე ხბთბრბაი ბბრადე ენსან დარბდე?

დავბლება № 55. თარგმნეთ სბარსულად:

1. იმ მწორლის ცხოვრებაში ერთ-ერთი უმნიშვნე-ლოვანესი მოვლენათაგანია ამ წიგნის დაბეჭდვა.
2. დღეს ჩვენი სადილი მხოლოდ მოხარბული ხორცი, მწვა-ნილი და ხილია. 3. სტუდენტებმა თქვენი წიგნებბით დრო-ულად ისარგებლეს. 4. ბნელ დამეში შორიდანვე (შორი-დან) ჩანდა ცეცხლის ალი. 5. გოდერძიმ რაც უფრო მე-

ტად მოიპოვა წარმატება სპარსულ ენაში, მით უფრო შეძლო თქვენი წიგნებით სარგებლობა. 6. გულნარა საჭმლის მომზადების (მოხარშვის) საქმეში ოსტატია. 7. ქალაქში გადმოსვლამ (მოსვლამ) იმ კაცის ცხოვრება შეცვალა. 8. როსტომმა და გოდერძიმ სადილისთვის ცხვრის ხორცი და მწვანელი იყიდეს. 9. ჩვენს სოფელში უფრო ძროხის ხორცს ჭამენ (სარგებლობენ). 10. აცივდა, დაანთე ცეცხლი, გავთბეთ. 11. ჩვენი ქალაქის ქარხნებში მრავალ მანქანასა და იარაღს ამზადებენ. 12. მე ვიცი, რომ გულნარა ყოველთვის ჩემი მეგობარი იყო. 13. ირანელები ამბობენ: ათასი მეგობარი ცოტაა, ერთი მტერი კი ბევრი. 14. უხსოვარ დროს (ძალიან ძველ დროს) აქ ზღვა იყო.

საკონტროლო წერა

თარგმნეთ სპარსულად:

1. იმ სტუდენტის სახლი ქალაქგარეთ მდებარეობს. 2. თქვენი დედა ძნელი გაკვეთილის შესახებ მელაპარაკა. 3. მისი ფესსაცემელი სკამის ქვეშ არის. 4. ის ქალიშვილები თავიანთ ოთახებში ისხდნენ. 5. წუხელ დედათქვენმა ტკბილი ჩაი გაგვიმზადა. 6. იგი გუშინ თავაწინახე უნივერსიტეტში. 7. მე და ის სტუდენტი შევიდის ნახევარზე სახლში ვიქნებით. 8. ის მუშა ბევრს ლაპარაკობს და ცოტას მუშაობს. 9. ჩვენს სოფელში ბევრი ხილია. 10. ის დიდი მწერალი გამომცემლობაში წავიდა. 11. ჩვენს ქალაქში უკანასკნელი ხუთი წლის მანძილზე მრავალი წიგნი გამოქვეყნდა. 12. თქვენი ბაღის ვაშლი საუკეთესოა, მათ შორის, რაც კი დღემდე მიჭამია. 13. ალბათ თქვენ ჯიბეში ფული არ გაქვთ. 14. იქნებ ის დიდი დანა თქვენს ოთახშია? 15. რასაკვირველია, იგი ყოველთვის დაგეხმარებათ. 16. იმ სტუდენტებს მოსწონთ თქვენი ძმა. 17. მე ვიცი, რომ თქვენ გსურ-

დათ, წერილი გაგეზავნათ. 18.სად იყავით თქვენ სამი საათის წინ? 19.იმ მთიდან შეიძლება თქვენი სოფელი დავინახოთ. 20. წყარო იმ ხის აღმოსავლეთით მიედინება. 21.საავადმყოფო არ უნდა იყოს აქედან შორს. 22.მე სამარხზე და საყვავილე მაგიდაზე დავდე. 23.თქვენი ჩემოდანი ჩემს ჩემოდანზე (უფრო) დიდია. 24.ეზოში ბალახი ნამიანი იყო. 25.უხსოვარ დროს ადამიანი ცეცხლს არ იცნობდა. 26.იმ კაცმა დროულად ისარგებლა თქვენი მანქანით. 27.ცეცხლის აღმოჩენამ შეცვალა ადამიანის ცხოვრება. 28.გუშინ მზე ჩავიდა თუ არა, როსტომმა მაშინვე დაიძინა. 29.მზე სითბოსა და სინათლეს გვაძლევს. 30.გოდერძიმ ეს წერილი მამათქვენის მეოხებით გადასცა იმ ქალს.

გაკვეთილი №36

არაბული ელემენტები სპარსულში

ძირი, მიმღეობები

მეშვიდე საუკუნის შუა წლებში არაბებმა დაიპყრეს სასანური ირანი. ირანელებმა მიიღეს ისლამი, განიცადეს არაბული ენის გავლენა, გადაიღეს, აგრეთვე, ოდნავ მოდიფიცირებული არაბული დამწერლობა. ყველაფერმა ამან განაპირობა არაბული ელემენტების სპარსულ ენაში უხვად შეჭრა და დამკვიდრება.

უმრავლეს არაბულ სიტყვათა აგებულებაში გამოიყოფა სამთანხმოვნიანი ძირი. მაგალითად, ქთბ - „წერა“:

ك	ე	ت	ბ	گ	-	წიგნი
	ო		ო		-	წიგნები
	ა		ე		-	დამწერი

მან ქ - თ უ ბ - სკოლა
 მან ქ - თ უ ბ - დაწერილი
 მათ ა - ე ბ ე - მიმოწერა

უ - ე ხმოვნების საშუალებით იწარმოება აწმყო დროის მიმღეობა, რომელიც მიგვიჩივებს აგრეთვე, მოქმედ პირზეც:

ქუტუბ - დამწერი

მან ელემენტისა და უ ხმოვნის მეშვეობით იწარმოება ნამყო დროის მიმღეობა:

მუქუბ - დაწერილი

მიმღეობები აგრეთვე იწარმოება მლ-პრეფიქსისა და უ - ე (აქტიური მიმღეობისათვის) და ა - ა (პასიური მიმღეობისათვის) ხმოვნების საშუალებით: მლ-ჰ-უ-ს-ე-ლ - ამთვისებელი, მოსწავლე, სტუდენტი; მლ-ჰ-ა-ს-ე-ლ - დაწერილებითა.

მუ- პრეფიქსისა და ე ხმოვნის მეშვეობით, ესტე-პრეფიქსისა და უ ხმოვნის მეშვეობით იწარმოება არსებითი სახელები:

მუ - ჰს - ე - ლ - შეძენა, სწავლა

ესტე - ჰს - ე - ლ - ექსპლოატაცია, გამოყენებ

მიმღეობა აგრეთვე იწარმოება მოსტუ- პრეფიქსისა და ან ე ხმოვნების საშუალებით:

მოსტუ-ჰს-უ-ლ მიღებული შედეგი, მოსაცალი

მოსტუ-ჰლ-ე-მ ცოდნით დაინტერესებული პირი

თანამედროვე სპარსულ ენაში მრავალი რთული ზმნის პირველი ნაწილი წარმოადგენილია არაბული ნა-სესხობით:

მოსტუჰქანმ ქანრდან - გამაგრება

მოქათებე ქანრდან - მიმოწერა

მანეჰ შოდან - დაბრკოლება, ხელის შეშლა

არაბული ენიდან ნასესხებ არსებით სახელებში
-ე დაბოლოება მიუთითებს მდებარეობის სქესზე:

მოყპლემ - მასწავლებელი მოყპლემე - მასწავლებელი (ქალი)

მწლექ - მეფე მწლექე - დედოფალი

აბზიზ - ექიმი აბზიზე - ექიმი (ქალი)

ისწავლეთ სიტყვები:

ბე ხოსუს - განსაკუთრებით
გოზაშაბან (გოზარ)-დადება;
ნების დართვა

დეყყბთ - ყურადღება

დუსთადარ - მოყვარული

ცაჰში - გარეული

ზოყალ - ნახშირი

აბზიზ ქარდან - გაწმენდა,
დასუფთავება

მწყსულ - მიზანი

მოზლ - აცეფი

ნაჰანს ქეშიდან-სუნთქვა
რაჰანთ - ადვილი, დასვენება,
სიმშვიდე

სალემ - ჯანმრთელი

სუხან (სუხ) - წვა

ფუსთ - ტყავი, ქირქი

ყარჩ - სოკო

ყანასე - კარადა

ჰეჰანთ ქარდან - დაცვა,
შენახვა

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

ჯანგალ

დუსთადარე ჯანგალ ქანსისთ, ქე ანრა ჰეჰანთ მი-
ქონად ცა ნამიგოზარად ხარაბ შანად ცა აზ ბეზნ ბე-
რანად. ბარაჟე ინქე ხუბ ბეჰანშიმე მწყსულ ჩისთ, ბე
ანრაჰე ხოდეთან ბე დეყყბთ ნეგაჰ ქონიდ. მიზა, სან-
დელიჰა, დარჰაჟე თაჟ, ფანჯარეჰა, ქანჰე თაჟ, ყანასე-
სეჰა, მოზლჰა... ჰანე ინჰა აზ ჩუბ სახთე შოდე ანთ.
ჩუბ რა ჰანე აზ ჯანგალ მიჰაგვარანდ. ფან, აგარ ჯანგალ
ნაბაშანდ, ამამე ინ ჩიზაჟე ლაზემ ქე მიბინიდ, ნან-
ხაჰანდ ბუდ.

დწრ ზემესთან, ქე შწვა სწრდ მიშწვწდ, ბააწდ ბო-
ხარიჰარი როშწწნ ქწწრდ. დწრ ბიშწწრე ჯაჰა, ბე ხოსჰს
დწრ დეჰჰა, ბოხარიჰა რა ბა რუბ მისუზანწწდ. აწწწრ რუბ
წწბაშწწდ, დწრ ზემესთან წწმიშწწვწდ ოთაყჰა რა გწრმ ქწწრდ.

ხეწლი აზ მწრდომ ყწზა რა ბა რუბ ეწ ზოყალ მიწწ-
ზწწდ. რუბ ეწ ზოყალ შწმ აზ ჯწწგწლ ასთ.

შწვააე ჯწწგწლ საწ ეწ სალემ ასთ. წწწწს ქეში-
დწნ დწრ ჯწწგწლ რაშწთ ეწ ასან ასთ. დეწახთჰააე ჯწწ-
გწლი დწრ მოწყეცე რუბ შწვა რა თწმიზ ეწ სალემ მიქო-
წწწდ.

დწრ ჯწწგწლჰა ჰეწგანწააე ეწჰში ეწ ფწრწწდეგანე
ზიჯადი ზენდეგი მიქონწწწდ. ფუსთ ეწ გუშთე ინ ჰეწგანათე
ეწ ფწრწწდეგან ბწწააე მა ხეწლი ლაზემ ასთ.

დწრ ჯწწგწლჰა ყარიჰა ეწ მივეჰააე ჯწწგწლი შწმ
წწწრავან ასთ.

ღავაღება №56. უბასუხეთ შეკითხვებს:

1. შწვააე ჯწწგწლ რეთოწრ ასთ? 2. ჯწწგწლ რე რიზ-
ჰაი ბე მა მიდეჰწწდ? 3. ჰეწგანათე ჯწწგწლი რე რიზჰაი
ბე მა მიდეჰწწდ? 4. რე რიზჰაი აზ რუბ სახთე მიშწწვწდ?
5. შომა ჯწწგწლ დიდე იდ? დწრ ქოჯა?

ღავაღება №57. თარგმნეთ სპარსულად:

1. იმ მეცნიერს ამ ექიმ ქალთან მიმოწერა აქვს.
2. რეწნ ნაკლებად ვსარგებლობთ გარეული ცხოველებით.
3. თქვენი სოფლის წყაროს წყალი არ საჭიროებს გასუფ-
თავებას. 4. თქვენს სოფელში ძალიან ჯანსაღი ჰაერია.
5. მამარემს ეს სკამიც ფიცრისაგან აქვს გაკეთებული.
6. დედათქვენი საჭმელს ნახშირზე (ნახშირით) ამზა-
დებს (ხარშავს). 7. ის სტუდენტები მეცნიერული წიგ-
ნების მოყვარულნი არიან. 8. შეეშვით, გულწრამ ეს
წიგნი დააკვირვებით წაიკითხოს. 9. უნივერსიტეტის

სტუდენტებმა კარგად გამოიყენეს თქვენი წიგნები, განსაკუთრებით უკანასკნელი. 10. ირანელები მეტწილად ცხვრისა და ფრინველების ხორცს ჭამენ. 11. ჩვენ ბინის გასათბობად არ ვწვავთ შეშას. 12. ჩვენი ქალაქის ირგვლივ ბუნებრივი ტყე ბევრია. 13. იმ ტყეში ბევრი ცელური (ტყის) ხილია. 14. ხილი (ხილეული) დააწყვეთ დიდ სინზე და თქვენს ოთახში შეიტანეთ (წაიღეთ). 15. იმ ქალის შვილი ჯანმრთელად არ გამოიყურება.

გაკვეთილი №37

არაბული ელემენტები სპარსულში (გაგრძელება)

არაბული წარმოშობის არსებითი სახელების ნაწილი მრავლობითი რიცხვის წარმოებისას ირთავს -ინ სუფიქსს:

მაღექ	- მფლობელი, მემამულე	მაღექინ	- მფლობელები, მემამულეები
მოჰანსელ	- მოსწავლე	მოჰანსელინ	- მოსწავლეები

-ი სუფიქსზე დაბოლოებულ სახელებს მრ. რიცხვის წარმოებისას ერთვის -უნ (-ჟუნ) სუფიქსი:

ენყელაბი	- რევოლუციონერი	ენყელაბიჟუნ	- რევოლუციონერები
ეცთესაბი	გაფიცული	ეცთესაბიჟუნ	- გაფიცულნი

სახელების ნაწილი მრავლობით რიცხვს აწარმოებს -ათ სუფიქსის დახმარებით:

ქაღჰმე	- სიტყვა	ქაღჰმათ	- სიტყვები
მპყალე	- სტატია	მპყალათ	- სტატიები
ემთეჰან	- გამოცდა	ემთეჰანათ	- გამოცდები
ჰეჰვან	- ცხოველი	ჰეჰვანათ	- ცხოველები

-ბ (-ჯ) სუფიქსით იწარმოება მრავლობითი აგრეთვე სპარსული წარმოშობის ზოგიერთი სახელიდან:

დეჰ - სოფელი	დეჰათ - სოფლები
ჭარმაღეშ - ბრძანება	ჭარმაღეშათ - ბრძანებები
ქარხანე - ქარხანა	ქარხანეჯათ - ქარხნები
მიცე - ხილი	მიცეჯათ - ხილეული

არაბულისთვის დამახასიათებელია ე.წ. „მსხვრეული“ მრავლობითის ფორმები, რომელთა წარმოებისას ხმოვნები განიცდიან „მსხვრევას“, „დრეკას“:

ქეაბ - წიგნი	ქოაბ - წიგნები
ესმ - სახელი	ესამი - სახელები
ჯომჰური - რესპუბლიკა	ჯუმაჰირ - რესპუბლიკები

გავეცნოთ „მსხვრეული“ მრავლობითის ზოგიერთ ტიპს:

ა) ბ-ბ ხმოვნების მეოხებით:

სბბბ - მიზეზი, საბაბი	სბბბ - მიზეზები; იარადები, ნივთები
ხბბბრ - ამბავი	ხბბბარ - ამბები
(<u>ც</u>)პრპრ - არაბი	პრპრ - არაბები

ბ ხმოვნიან სიტყვებს ამ ტიპის მრავლობითის წარმოებისას უჩნდებათ ვ თანხმოვანი:

ჰალ - ვითარება, მდგომარეობა	ჰვალ - ვითარებები, მდგომარეობები
მალ - ქონება	მვალ - ქონებები

ხოლო ვ თანხმოვანზე დაწყებულ სახელებში ვითარდება ორ დიფთონგი:

ვწყთ - დრო	ორწყათ - დროები
ვზწყ - მდგომარეობა	ორვწყათ - მდგომარეობა

ბ) ღ - უ ხმოვნების მეოხებით:

ხაათ - ხაზი	ხოათ - ხაზები
დარს - გაკმედილი	დორუს - გაკმედილები
შადდ - ზღვარი	შოდუდ - ზღვრები
მალექ - მეფე	მოლუქ - მეფეები
შაყყ - უფლება, სამარ- თალი	შოყყყ - უფლებები

გ) ღ - ბ - ა - ხმოვნების მეოხებით:

რბჭყ - მეგობარი	რობაყა - მეგობრები
ბაყირ - ღარიბი	ბოყბრა - ღარიბები
ბსირ - ტყვე	ოსბრა - ტყვეები
ბლემ - მეცნიერი	ოლბმა - მეცნიერები

დ) ბ - აყე ბგერების მეოხებით:

გბსილე - საშუალება	გბსაყელ - საშუალებანი
გბზიჭე - მოვალეობა	გბზაყეჭ - მოვალეობანი

ზოგჯერ მსხვერუელი მრავლობითის ფორმას სპარ-

სულში მხოლობითის მნიშვნელობა ენიჭება:

რბბ - ბატონი, უფალი არბაბ - ბატონი, უფალი

არბაბჰა - ბატონები

არაბულს ახასიათებს აგრეთვე ორობითი რიცხვი,

რომელიც იწარმოება - ეან სუფიქსის საშუალებით:

აბდა - ხელი

აბდეან - ორი ხელი

ისწავლეთ სიტყვები:

ალი - უმაღლესი

დბესთან - დაწყებითი

ბსარ - კვალი, ნაწარმოები

სკოლა

ასარ - ნაწარმოებები,

დბირესთან - საშუალო

ძეგლები

სკოლა

ბყბ მანდან - ჩამორჩენა

დარ ეხთიჰარ ბუდან -

ბარჯბსთე - გამორჩენილი

განკარგულებაში ყოფნა

ბე ქოლი - მთლიანად

დაჰერ კბრდან - დაარსება

დონა - მსოფლიო
 ზმინშენასი - გეოლოგია
 ზმჰმმჰემ - მშრომელი
 ზისთშენასი - ბიოლოგია
 ანდჰიყ - დაზუსტება,
 კვლევა
 აარის - ისტორია, აარილი
 ანჰსის ქმრდნ-დაარსება
 აეზარ - მეფე
 აუდე - ხალხი, მასა
 მანჰყულ ბუდნ - დასაქმე-
 ბული ყოფნა
 მანჰრუმ ბუდნ - მოკლებულ
 ყოფნა
 მოთეხნსეს - სპეციალისტი
 რიმაზიმათი - მათემატიკა
 სალგარდ = წლისთავი
 სანაჰეყ - მრეწველობა
 სანჰმთ - მრეწველობა,
 წარმოება, ხე-
 ლოვნება
 სიმა - სახე
 სოსაღისთ - სოციალისტი
 სოსაღისთი - სოციალისტური
 ფანჰჰემ - გამოკვლევა
 ქანჰირ - დიდი
 ქეზანგანზი - სოფლის მეურ-
 ნეობა
 ქოლლ - მთავარი, ძირითადი,
 ყველა

ყანაჰმბანე - სამკიანხველო
 ყანსბე - დაბა
 შიმი - ქიმია
 შომალ - ჩრდილოეთი
 შოურა - საბჭო
 შოურბვი - საბჭოთა, საბჭო-
 ური
 შოუყ - სიხარული, აღტაცება
 შურ - მონდომება, სიყვარუ-
 ლი, აღტაცება; მლაშე
 შოქუმთ - მმართველობა,
 ხელისუფლება
 ხანვადე - ოჯახი
 ხარეჰე - საგარეო, საზღვარ-
 გარეთ
 ხანჰარ-და
 ჯან - დღესასწაული
 ჯოზყ - ნაწილი
 ჭარზანდ - შვილი
 ჭარჰანგ - კულტურა; ლექ-
 სიკონი
 ჭარჰანგესთან - აკადემია
 ჭიზიქ - ფიზიკა
 ჯანჰუბ - სამხრეთი

გორჯესთან

ჯომჭურჩიე მა ჯომჭურჩიე შორწვიე სოსიძლის-
თიე გორჯესთან სს. მშენებელთაე ჯომჭურჩიე გორჯეს-
თან დორ მშენებელ ახორბაეჯან, დორ ჯანუბ ახორბაეჯან
ვმ არმშენესთან, ვმ დორ მშენებ თორქიე მშენებელ. დორ
შობელე გორჯესთან რეშთე ქუთუბიე მშენებელ ვმ დორ მშენ-
ებელე ან დორბაე სიძე მშენებელ დორბე.

25 მარტიე 1921 მარტიე შორწვი დორ სარ-
მშენიე მა ბორ მშენებელ თოდ ვმ ან თარიხ გორჯესთან
დორ ხანვადეე ჯომჭურჩიე ბორბორე შორწვი დახელ
მშენებელ. დორ სელე 1981 მარტიე სარმშენიე მა ბა შორ-
წვიე მშენებელ მშენებელ სელმშენებელ მშენებელ ჯომჭურ-
ჩიე შორწვიე ხოდ რა ჯმშენ გორბე.

თიე ან მშენებელე მშენებელ სოსიძლისთიე თორბორ
გორჯესთან ჯომბე რუსიეე თეზარი ვმ მეტი ან სარ-
მშენიე მშენებელ მშენებელ ან ბე შობორ მორბე. დორ ან
მორბეე მშენებელ მშენებელე თოდე მშენებელე მშენებელე გორჯეს-
თან მესხორ ბმე ბუდ. ან მშენებელე მორბეე მშენებელ
ბუდებელ. დორ ან მორბეე მშენებელ მშენებელე მშენებელ
გორჯესთან გორბე ნმშენ.

მარტიე შორწვი სიძეე ჯომჭურჩიე მა რა ბე
ქოლლი მშენებელ დედ. მალა ჯომჭურჩიე მა დარბე სმშენ-
ებელ, ქე მშენებელ ვმ მშენებელე თორბორ, 19 მარტიე
მშენებელ ვმ მშენებელ მშენებელე მორბე სს. მშენებელე
მორბეე ჯომჭურჩი ნიბ დარბე მშენებელ ანსთიე მშენებელ
მშენებელე მშენებელ, ქე მშენებელ დანე მშენებელე მორბე
მშენებელე მშენებელე მშენებელე მშენებელე მშენებელე
ხოდ დორ მშენებელე შიში, მორბე, მორბე, მორბე, მორბე-
მორბე მშენებელე მშენებელე მშენებელე მშენებელე მშენებელე
მშენებელე მშენებელე მშენებელე მშენებელე მშენებელე
მშენებელე მშენებელე მშენებელე მშენებელე მშენებელე
მშენებელე მშენებელე მშენებელე მშენებელე მშენებელე

დონდა ენთეზარ მაჭთე ႁსთ.

თეჟდადრე ბესმარ ზიმადი დბბესთან ვმ დბბირეს-თან დბრ სბრასბრე ჟომჰურიდე მა თბესის გბრდიდე ბსთ, ჰეზარან ვმ ჰეზარან ჭბრზბნდრე მბრდომე ინ სბრზბმინ დბრ ანჰა ბე ჭბრბგერეჭბბნრე დანერე მბშეჟულ ბნდ.

დბრ ზბჰრჰა, ჟბსბბათ ვმ დრეჰათე გორჟესთან სბდჰა ქეთაბხანრე, ჟბრბჟბთხანრე ვმ ხანრეჟე ჭბრჰბნგ დბჟრე გბშთე ვმ დბრ ებთიმარე ზბჰმბბქეზან ჟბრბრ გერეჭთე ბსთ.

დავალება №58. უბასუხეთ შეკითხვებს:

1. ჰბმსაჟეჰაჟე გორჟესთან ქოდამბნდ? 2. დბრ გორ-ჟესთან ჰოქქემბთე შურბვი ქენუ ბბრ ჟბრბრ შოდ? 3. დანერეგბჰე მა ქენუ თბესის გბრდიდე? 4. დბრმაჟე სიმაჰ ქო-ჯა ვბჟეჟ ბსთ? 5. დანერეშბმბნდანრე გორჟი მბშეჟულე რე ქარ-ჰიი ჰბსბბნდ?

დავალება №59. თარგმნეთ სპარსულად:

I. დიდი მემამულეები ათასობით სოფელსა და დაბას ფლობდნენ. 2. გაფიცულებმა ქარხნის კარები დაკეტეს. 3. გაკვეთილებში ბევრი სიტყვა ვერ გავიგე. 4. იმ მწერლის სტატიები ძალზე საინტერესოდ იკითხება (საკითხავია). 5. გულნარას გამოცდების არ ეშინია. 6. ჩვენს სოფელში ბევრი შინაური ცხოველია. 7. საქარველოს ყველა სოფელსა და დაბაში გაყვანილია (გაჭიმულია) ელექტრობაზეები. 8. თქვენი ბრძანებები მამას გადაეცო (ვეთხარი). 9. ჩვენი რესპუბლიკის ხილულს ბევრი მყიდველი ჰყავს. 10. იმ სტუდენტების სახელები (ჩემთვის) დამიწერეთ. II. შენი დის მეგობრები ორი თვის შემდეგ მოსკოვში წავლენ. 12. გამოცდები სამ კვირაზე მეტს გასტანს ხოლმე (გრძელდება). 13. ამბები ბევრია,

აქვენ კარგი რა იცით (გაქვთ)? 14.ის ინგლისელი მწერალი ჩვენ (ჩვენთვის) გვიკითხავდა თავის ნაწერებს მიფეციბისა და მათი მოვალეობების შესახებ. 15.იგი მთელი წლის მანძილზე (წელი) დასაქმებული იყო.

გაკვეთილი №38.

არაბული ელემენტები სპარსულში (გაგრძელება)

ზმნიზედები, ელ-არტიკლიანი სიტყვების წარმოქმნა, ლა-პრეფიქსიანი სიტყვები.

სალიტერატურო სპარსულში ხშირად ხმარობენ არაბულ ზმნიზედებს. არაბული ზმნიზედები იწარმოება სახელზე -ენ სუფიქსის დართვის:

ეფეჩაყ - შემთხვევა ეფეჩაყან - შემთხვევიით
შახს - პიროვნება შახსან - პირადად
ჰაყიყაბ - ჭეშმარიტება ჰაყიყაბან - ჭეშმარიტად

სალიტერატურო სპარსულში, აგრეთვე ხშირად ხმარობენ ელ-არტიკლიან სიტყვებს, განსაკუთრებით საკუთარ სახელებს. წარმოქმნის დროს ელ-არტიკლიანი სიტყვები ავლენენ გარკვეულ თავისებურებებს:

ა) თუ ელ არტიკლის მომდევნო სიტყვა იწყება დ, ზ, თ, ლ, ნ, რ, ს, შ ბგერებით, ელ არტიკლის ლ ბგერა ემსგავსება მომდევნო ბგერას:

ელ - სელამ - სალამი ეს- სელამ
ელ - თეჰრანი - თეირანელი ეთ - თეჰრანი

ბ) თუ ელ არტიკლს წინ უსწრებს ბე პრეფიქსი, არტიკლი კარგავს ხმოვანს:

ბე - ელ - ხოსუს განსაკუთრებით ბე-ლ - ხოსუს
ბე - ელ - ნესბე შედარებით ბე-ნ-ნესბე

გ) ზოგ შემთხვევაში ელ არტიკლის ე ხმოვანი წარ-

მოთქმის უ-დ:

ბეან - ალ-მელაღლი - საერთაშორისო - ბეან-ოლ-მელაღლი
ჭოწყ-ალ-ადე - ზებუნებრივი, არაჩვეულებრივი - ჭოწყ-
ოლ-ადე

აბდ-ალ-რამჰიმ - საკუთარი სახელია - აბდ-ორ-რამჰიმ

სალიტერატურო სპარსულში ასევე ხშირად იხმარება
არაბულიდან შემოსული უარყოფითობის აღმნიშვნელი ლა
პრეფიქსით ნაწარმოები სიტყვები:

მამჰიმ	რელიგია	ლამამჰიმ - ურჯულო
ალაჟ	მოჩენა, განკურნვა	ლალაჟ - უსაშველო
ჭასელე	ინტერვალი, მანძილი	(ბე)ლაჭასელე-მყისვე

ისწავლეთ სიტყვები:

აბზარ - იარაღები	არუსთაი - სოფელი
ალამათ - ნიშანი	სამათ - დონე
ანჯამ დადან - შესრულება	სობრე - რივი
ამამიამათ - მნიშვნელობა (важность)	ფამე - კოლო
ბად - ქარი	ფოშინი ქარდან - გათ- ვალისწინება, გან- ჭვრეტა
ერთეჩაყ - სიმაღლე	ქამთი - გემი
ეხთერაყ ქარდან - გამო- გონება	ყერმეზ - წითელი
ამყაინ ქარდან - დადგენა	შექარ ქარდან - ნადირობა
მალმან - მეზღვაური	ჩელჩელე - მერცხალი
მამ - ნისლი	ხალმან - მფრინავი
ოყანუს - ოკეანე	ჭორუღამათ - აეროდრომი
უბლე - ცვატრი	
რუსთა - სოფელი	

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

ფოშინიამ ვამყე მამა

ბარამე მა ლაზემ უსთ, ქე ამ ფოშ ბედანიმ მამა

ჩეთორ ხამანდ ბუდ. რუსთაიამან ამან ამ ფოშ ვამყე მამ-

ვა რა ნადავანდ, ბესადარი აზ ქარშაჲე ქეშეგვარზიჲე ხოდ
რა ნამიგანვანდ დარ მორუგეცე მონასეზ პნჯამ დუშანდ.

დანესთანე ვაზყე შანვა ბარაჲ ხაღანანან ვა მ-
ღანანან ხეღლი აშამიგანდ დარად. აგარ ქორუდგაჲ რა
მეჲ გერეჲთე ბაშად, ქორუდ ამადანე შანვაფემაჲა ხა-
დარნაჲე ასთ. აგარ დარაჲ რა მეჲ გერეჲთე ბაშად, ბარაჲე
მადანან ნიზ ხადარნაჲე ასთ, ზირა მამიქენ ასთ კაშეი
ბე სობრეჲა ვა ჯა ბე ქუშაჲე ახ, ქე დარ თყადანუსჲა
შარეჲთე მიქონანდ ბარხორდ ქონანდ.

დანეშანანან აზარაჲე მახსუს ეხთერაჲე ქარდე-
ანდ ვა ბე ქომეჲე ანჲა მიგანვანანდ ვაზყე შანვა რა
აზ ფიშე ახჲინ ნამაჲანდ. გაჲი ნიზ ვაზყე შანვა რა აზ
რუჲე ბაჲი ალაამაჲე აბიჲი ახჲინ მიქონანდ. მ-
საღან, აგარ რეღრეღეჲა დარ ვრთეჲაჲე ქამი აზ სანჲე
ზამინ ფარვაჲე ქონანდ, ალაამთე ან ასთ ქე ბარან ხა-
შად ბარიდ, ზირა დარ შანვაჲე ბარანი ფაშეჲა დარ ნაზ-
დიქიჲე ზამინ მიფარანდ ვა რეღრეღეჲა ნიზ დარ შანან-
ჯა ანჲა რა შექარ მიქონანდ.

აგარ ჟაღე რუჲე ბარაჲე ბენეშინანდ, ალაამთე ან
ასთ, ქე შანვა აჲათაზი ხაშად ბუდ. აგარ მორუგეცე ყორუბე
აჲათაზ ასმან ყერმეზ შანვად, ალაამთე ბარანდეგისთ. აგარ
დარ ყორუბე აჲათაზ ასმან რორუშან ვა ქამი ზარდარანჯ
ბაშად, ალაამთე ბად ასთ. აგარ რუჲე რუღხანე რა მეჲ ბე-
გირანდ, ალაამთე შანვაჲე ხუბ ვა აჲათაზისთ. აგარ სიმაჲე
ბარჲე სედა ქონანდ ალაამთე შანვაჲე ბად ასთ.

დავალება №60. უბასუხეთ შეკითხვებს:

- 1. აგარ რუსთაიან აზ ფიშე ვაზყე შანვა რა ნა-
დანანდ, რე მიშანვანდ?
- 2. ყერა აზ რუსთაიან დანესთანე
ვაზყე შანვა ბარაჲე ქი ლაზემ ასთ?
- 3. ქოდამ ალაამთე
აბიჲი რა ბარაჲე ფიშეინიჲე ვაზყე შანვა მიდანიდ?

დავლება №61. თარგმნეთ სპარსულად:

1.თითოეულ პიროვნებას თავისი (რამიმე) მოვალეობა აქვს. 2.ჩემთვისაც და თქვენთვისაც (რადაც) მოვალეობანი დადგენილია. 3.გუშინ შემთხვევით თქვენს ძმას შეხვდი. 4.გულნარა ჭეშმარიტად კარგი სტუდენტია. 5.თქვენი ბაღის ხილი არაჩვეულებრივად ტკბილი იყო. 6.თქვენი საქმე უსაშველლა. 7.ორი კვირის წინ გამოცდის დღე დაადგინეს. 8.გუშინ მზის ჩასვლის დროს ცა წითელი იყო. 9.ჩვენი სახლის სიმაღლე ოცდაათი მეტრია. 10.ჩვენი რესპუბლიკის გემები ოკეანეებში მოძრაობენ. 11.თვითმფრინავი დილის რვა საათზე დაეშვა აეროდრომზე. 12.ჩვენი რესპუბლიკის მეცნიერთა გამოგონებებს დიდი მნიშვნელობა აქვთ. 13.ბავშვები მდინარის ციფ წყალში ცურაობდნენ. 14.თქვენ ძნელი გამოცდები გელით (წინ გაქვთ). 15.იქნებ თქვენი სქელი წიგნი ჩემს ძმასთან იყოს.

გაკვეთილი №39

ისწავლეთ სიტყვები:

ბრზ - სიგანე, განდეი

ასაბ - აზია, წისქვილი

გუში - კუთხე

დარზუ - გრადუსი; ხარისხი
(სამეცნიერო)

დარ ბარ გერეჟან - გარე-
მოცვა

დარაჩე - ტბა

ემედად დაღან - გაგრძე-
ლება

აულ - სიგრძე, გრძელი

მბუჭურ - განთქმული, ცნობილი

ნოყბე (ნოყბა) - წერტილი,
პუნქტი

ომდე - მთავარი, ძირითადი
საჰელ (სადაჰელ) - ნა-
პირი

ფრავანსან (ფრავანდ) -
დაკავშირება

ქანერ - უღაბო

ქეშვარ - ქვეყანა

ყარბ - დასაცვლეთი

ყარბი - ახლო, ახლობელი

შარყ - აღმოსავლეთი

ხბლიჯ - უბე, ყურე ჯოყრაჭაა - გოგრაფია
ჯამეყიამბ - მოსახლეობა ჭაღა - ზეგანი

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

ჯოყრაჭააჲ ირან

ირან დარ ჯანუბე ყარბიჲე ასაა ბენე 44 თა 63
დარჯუე თუღე შარყი ემ 25 თა 40 დარჯუე ბარზე შამალი
ყარარ გერეჲთე ასა. ჯამეყიამბე ირან ყარბიბე 35 მილა-
უნ ნაჭარ ასა. შაჭაად დარ სადე მარდომ დარ რუსთაშა
ემ ჭაყბე სი დარ სადე დარ შაჭარა ჯა დარანდ.

ინ ქეშეგარ დარ ჭაღაჲე ირან ცაყეც ასა. ბე ჯოზ
სადეჲღე დარააჲე ხაზერ ემ ხბლიჯე ჭარს აყღაბე ნოყა-
თე ირან ბიშე აზე შეზარ მეთარ ერთეჲყაყ დარანდ. ყესმბთე რი-
დეჲე ირან ქეშესთანისთ. ნიმიჲე შარყიჲე ან რა ქაგირ
ემ სანარა დარ ბარ გერეჲთე ასა. რეზეთე ქეშეაჲე. აღბოზ
აზე ახარბააჯან შორჲყე მიშეგბდე ემ ბე აჭყანესთან მი-
ფეგენდდე. მამეშურთარინ ყოღეჲე აღბოზ დამაგენდე ასა,
ქე 5800 მეთარ ერთეჲყაყ დარანდ. რეზეთე ქეშეაჲე ზაგრას
აზე შამალი ყარბიჲე ახარბააჯან თა გუშეჲე ჯანუბე
ყარბიჲე ირან ემ აზე ანჯა თა ფაქესთან ემთედად მი-
აბბდე. მოჲემბარინ რუდეაჲე ირან ბარას, ათარქ, ქარბე
ემ ქარუნ შასთანდ. ინ დო რუდე ახირ ბე შამოღარბ
მირიზანდე. დარაარეაჲე ბოზორგე ირან ინშა შასთანდე
დარაარეჲე რეზაიჲე, დარაარეჲე შოზსოლთან, შამუნ
ემ ბახთეგან.

დავალება №62. უბასუბთე შეკითხვებს:

1. ჯომეშურაჲე გორჯესთან ქოჯა ყარარ გერეჲთე
ასა? 2. გორჯესთან ბენე ქოღამ დარჯუაჲე თუღე შარყი
ემ ბარზე შამალი ყარარ გერეჲთე? 3. ქოღამ ნოყათე
ირან ერთეჲყაყ ბიშეგარ დარანდე? 4. მოჲემბარინ რუდე-

ჰაე გორჯესთან ქოღამ ანდ ვა ბე ქოჯა მირიზანდ?

დავალეზა №63. თარგმენთ სპარსულად:

I. საქართველოს რესპუბლიკის მოსახლეობის (ხალხის) რამდენი პროცენტი ცხოვრობს ქალაქში? 2. ირანს აღმოსავლეთით ავღანეთი და პაკისტანი ემეზობლება. 3. რომელია კავკასიონის მთების ცნობილი მწვერვალი? 4. საქართველოში უდაბნო არ არსებობს. 5. საქართველოს უმნიშვნელოვანესი მდინარე ქალაქ თბილისზე მიედინება (გადის). 6. საქართველოში დიდი ტბა არ არსებობს. 7. გეოგრაფიის გაცვეთილი ადგილი არ იყო. 8. სად მდებარეობს სპარსეთის უბე? 9. პაკისტანი აზიის რომელ პუნქტში მდებარეობს? 10. ეს პატარა მდინარე აქვენი სოფლის მთებიდან იწყება. II. ჩვენი რესპუბლიკის მრეწველობას მოძმე რესპუბლიკებისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს. 12. საქართველოს მოსახლეობა დაახლოებით ხუთ მილიონს შეადგენს (კაცი არის). 13. ჩვენი ქალაქის ყველაზე განთქმული ბაზარი ქალაქის ჩრდილოეთით მდებარეობს. 14. ეს სკამი ოთახის იმ კუთხეში დადგი (დადე).

გაცვეთილი №40

ისწავლეთ სიტყვები:

ბერნამე - პროგრამა, გეგმა	ეჭითაჯ დაშან-საჭიროება
გოზანთე აზ - გარდა	ეჯრა ქანდან - შესრულება
დასაბაჭი - ხელით ქსოვა,	ეცთებარ - ავტორიტეტი;
ხელსაქმე	დაბანდება
დასა ბე ქარ შოდან -	ზოუბ ქანდან - გადნობა
(საქმის) დაწყება	ზოუბე აჰან - მეტალურგი-
დოულან - მთავრობა	ული ქარხანა
ეყთესად - ეკონომიკა	თაზე - ახალი

თქვენი ქვეყანა - გაადგი-
ლება

თქვენი , გარდაქმნა
თქვენი მართან - გაფარ-
თება

თქვენი - ხანგრძლივი

თქვენი - ლუღა, მილი

მწიკ - საზღვარი

მწიკვე - ეტაპი

მწიკვე - მასალა

მწიკვე ქვეყანა - მოხმა-
რება, დახარჯვა

მწიკვე - პასუხისმგებელი

მოხმამწიკ - კომპლექსი

მოხმამწიკ - დაწესებულება

ნწიკ - საფეიქრო

ნწიკ - ნათი

ნწიკთინ - პირველი

რამე აქვე - რკინიგზა

რამეზუნ - (ყოველდღიურად)
მზარდი

საბეგ - ტრადიცია -
პრეცედენტი

წიკთინ და თარგმნეთ :

სწავლება ირან

სწავლება ირან საბეგად ჩანდანი ნდარდ. ნო-
ხოსთინ ქარხანევა დარ სალჰადე 1930 ბე ბწყდ თწყ-
ნის შიდე ვნდ. გოზშთე პზ სწავლება ნწიკ ვზ ზრუბე
აქვე, ნწიკთინ მეტი პზ რეშთეჰადე მოქვემე სწავლთიდე
ირან ბსთ. ყპრიბე სწდ ჰეზარ ქარგვერ დარ ქარგაჰჰადე
დსთბატი ვზ დარ ქარხანევა ქარ მიქონდნდ. ქარხანე-

სწავლება - მსუბუქი

სწავლანი - მძიმე

სწავლანი - კაპიტალი

სწავლანი - წილი, აქცია

სწავლანი - ცემენტი

ფწიკ - მატყლი

ფწიკბაქ - შალსაქსონი

ფადე - საფეიქრო

საფეიქრო

ქეჭაქ დადენ - საკ-

მარისობა

ქეჭ - სასუქი

ყაბეღე თწიკთინ - სა-

ყურადღებო

შეწყ (შეწყ) - ნივთი,

საგანი

ხოსთინი - კერძო, პირა-

დი

შაჲე ფაშაბაძე საბიუროჲო თულანიანი დარანდ. სანაჲეჲო
ჲუზანი ემ მისალეჲე სახთეჲანი ნიზ ბინჲმეჲიჲან ნისთ.
ბა ვოჯუდო თოჲსეჲეჲო რუზანტუნი სიმანსაზი, ჲინუზ
მეჲსულათე ინ მოჲსესესათ ქეჲაჲე ეჲთიჲაჲათე ქეჲემარ
რა ნემიდეჲანდ. სანაჲეჲე სანოქ ჲინუნ დარანდ ბე ფაჲეი
მირანსაჲ, ქე მიანგანანდ Სესმეჲი Სე Სეჲაჲე მესრანჲი
რა დარ დახეღე ქეჲემარ თოჲლიდ ქონანდ. ბა ეჯრაჲე ბარ-
ნამეჲე ფანჲსალეჲე სევეგომ სანჲეჲი ქარანდ ქეჲემარ
ვარეღე მარჲალეჲე თაზი შოდ. Სე საღე 1961 მანჲული-
ნე ეჲთესადი დანთ ბე ქარე ანჲსისე სანაჲეჲე სანგინ
შოდანდ. ჲოჲბე აჲანდ ნანდიქე ესჲანან ემ ქარხანეჲაჲე
მანინსაზი ემ ალემინგომსაზი დარ აბარიზ ემ პრაქ ემ
ლუღესაზი დარ Სევეზ ემ თეღეჲონსაზი დარ შირაზ ემ
ჩინდ ქარხანეჲე თომობილისაზი (მონთაჲ) Სე ნანაჲე-
ჲე დო ბარნამეჲე ფანჲსალე ჲანსანდ. ქეჲინდენდ ლუღეჲე
გაზ Სე საჲეღე ხანეჲე ჲარს ბე მარზე ირან ემ შოჲრ-
ვი ემ ემთედაღე რაჲე აჲანდ ბე მარზე ირან ემ თორქიჲე
ემ ბე ნოჲათე დიგარე ირან ანჲმეღე სანჲეჲიჲე ქეჲე-
ემარ რა ანსჲიღე მიქონანდ. სანაჲეჲე ფეღროშიმი ბე სორჲან
თოჲსეჲე მიჲაბანდ. მეჲსულე რმეჲე მოჲანმეჲე შიმი-
აიჲე შაჲეფორ ქუღე შიმიჲანსთ. ინ ქარხანეჲა ბა სარ-
მაჲეჲე დოჲლანთი ემ ეჲთებარათე ხარეჲე ბე ვოჯუდ მი-
ანანდ. სანჲე სარმაჲეჲაჲე ხოსჲსი დარ სანაჲეჲე სან-
ბოქ ნიზ Სახეღე ანგაჲოჲ Სსთ.

დავალეზა №64. უბასუხთე შეკითხვებს:

1. ნოხოთინ ქარხანეჲა დარ ირან ქეჲე ანჲსის
შოდე ნანდ? 2. რეჲეჲეჲაჲე მოჲემე სანაჲეჲე ირან ქოღამ
ანდ? 3. ეჯრაჲე ქოღამ ბარნამეჲა ანჲმეღე სანჲე-
თიჲე ირან რა ანსჲიღე ქარდ? 4. სარმაჲეჲე დოჲლანთი
დარ ქოღამ რეჲეჲეჲე სანჲეჲიჲე ირან ბანჲმეჲიჲანთარ
ანთ?

დავლება №65: თარგმნეთ სპარსულად:

1. სტუდენტები საქართველოს მრეწველობაზე ლაპარაკობდნენ. 2. საქართველოს მთავარი მეტალურგიული ქარხანა ქალაქ რუსთავში მდებარეობს. 3. ფეიქრობაც მნიშვნელოვანი დარგია საქართველოს მრეწველობისა. 4. დღეს ირანში ბევრი ქარხანაა, რომლებიც სამრეწველო პროდუქციას აწარმოებენ. 5. შაქრის ფაბრიკის მოხმარება რესპუბლიკაში ჭარბობს მის წარმოებას. 6. ელექტროენერჯის (ელექტრონის) წარმოებასაც დიდი მნიშვნელობა აქვს. 7. ჩვენს რესპუბლიკაში კერძო ქარხნები არ არის. 8. ჩვენი რესპუბლიკის სამრეწველო ნაწარმს საზღვარგარეთაც ჰყავს მყიდველი. 9. მეღვინეობას საქართველოში ხანგრძლივი ტრადიცია აქვს. 10. ირანი ჩვენს რესპუბლიკას გაზსადენით სპარსეთის უბიდან აწვდის გაზს. 11. მიუხედავად კვების მრეწველობის ყოველდღიური გაფართოებისა, ჯერ კიდევ ნაწარმი პროდუქცია ვერ აკმაყოფილებს ხალხის მოთხოვნილებებს. 12. ქართველი მეცნიერების წვლილი ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციაში საყურადღებოა. 13. ჩვენი ქარხანა კარგ მიღებს ამზადებს. 14. ახლა ჩვენ გვაქვს მოწინავე მძიმე და მსუბუქი მრეწველობა.

საკონტროლო წერა

თარგმნეთ სპარსულად:

1. ან სახლში დარჩით, ან ჩემთან ერთად ბაღში წამოდიეთ. 2. ის ქალაქი საქართველოს ადმოსაფლეთით მდებარეობს. 3. ელვა დიდი ნაპერწკალია. 4. იმ ხის ქვეშ დადექით. 5. შორიდან სამი პატარა სახლი გამოჩნდა. 6. თქვენი და დღეს დილის ცხრა საათზე ჩავიდა 'მოსკოვში'. 7. მან ბერკეტის საშუალებით ის ქვა აწია. 8. მან დროზე ჩააქრო ცეცხლი. 9. ის დიდი მეცნიერი

ყოველთვის თქვენი მეგობარი იყო. 10. ჩვენს სტუდენტებს უცხოელ სტუდენტებთან მიმოწერა აქვთ. 11. იმ მდინარის წყალს გასუფთავება სჭირდება. 12. თქვენი ქალაქის შაერი არ არის საღი. 13. საქართველოს ტყეებში ბევრი ველური ხილია. 14. ისინი ცხვარსაც ჭამენ და ფრინველსაც. 15. აცალეთ (გაუშვით), თქვენმა ძმამ ეს წიგნი დაკვირვებით წაიკითხოს. 16. ხუთი წლის მანძილზე მრავალი სკოლა გაიხსნა. 17. ჩვენი რესპუბლიკის აკადემია დიდი სამეცნიერო დაწესებულებაა. 18. ჩვენი სპეციალისტები ირანელებს ეხმარებიან. 19. ისინი მოკლებულნი იყვნენ უფლებებს. 20. ჩემს დას გამოცდების ეშინია. 21. ეს ამბები მე არ მომწონს. 22. მე ორი თვე სოფელში ვსაქმიანობდი. 23. მათ კარგი ხელსაწყოები გამოიგონეს. 24. მზის ჩასვლისას ცა ყვითელი ფერის იყო. 25. ჩემი სოფლის ხილი არაჩვეულებრივად ტკბილია. 26. ჩვენ ყოველთვის დილის შვიდ საათზე მდინარეში ვცურაობთ. 27. საქართველოს მოსახლეობა აღემატება ხუთ მილიონ კაცს (სულს) 28. თქვენს ქვეყანაში დიდი ტბა არ არის. 29. ჩვენ ირანის მრეწველობის განვითარებაზე ვსაუბრობთ. 30. მეღვინეობის წილი ჩვენი რესპუბლიკის მრეწველობაში დიდია.

გაკვეთილი №41

ისწავლეთ სიტყვები

მწდუხთან (მწდუხ) - მომა-
 რაგება, შენახვა
 მსაღ - თაფლი
 ბმდნ - ტანი, სხეული
 ბე სპრ ბორდნ - (სადმე)
 ყოფნა
 გიმაჰ - მცენარე

დარდარ - ხუფის მქონე,
 სარქველის მქონე
 დასთე - ჯგუფი, დასტა
 დასთეჯამყი - ერთად,
 კოლექტიურად
 დასთურ - მიითიება,
 ბრძანება

დორიარ შოდან - რადარდ-	მობარეზე ქანდან - ბრძოლა
ნა(მაგ. საფრთხეში)	მურ/მურჩე - ჭიანჭველა
ენთეყალ - გადაადგილება,	სანლ-სააღი
გადაზიდვა	ქანსიფ-ბინძური, ჭუჭყიანი
ზანბურ - ფუტყარი	ქესაჭან - სიბინძური,
ზიანანაგან - ზიანის მომტანი	ჭუჭყი
ზობალე - ნაგავი, ნარჩენი	ქეშეზარ - ნათესი, პლან-
აური - ბადე	ტაცია
იმან ბუდან - უსაფრთხოება-	ქორქ - ბეწვი,
ში ყოფნა	რანსბიდან(რანსბ) - მიწე-
ლანე - ბუდე, სორო	ბეზა
მვგანს - ბუზი	შანშანე - მწერა
მადდე(მვგადდე) - ნივთიერება, ჰოჯუმ ავანდან - იერი-	შის მიტანა
პირველადი მასალა	ჯალეზ - მიმზიდველი
მანლან - კალია	
მანანდე - მსგავსი	
მანქიდან -(მანქ) - წოვა, წუწნა	
მიქროზ - მიკროზი	

წიკითხეთ და თარგმნეთ:

შანშანე

მვგანს შანშანედი ხანანაქისთ ვე ბიშანდ დან
 ჯაშადე ქანსიფ ბე სან მიბანანდ. ვანყთი რუდე ყანაჲე მა
 ბენეშინანდ, ან რა ქანსიფ მიქონანდ.

ბესადარი აზ მიქროზშა დან ჯაშადე ქანსიფ ზენდე-
 გი მიქონანდ. ბანყი აზ მიქროზშა, ვანყთი ვარდე ბანდ-
 ნე მა შანვანდ, მა რა ბიშარ მიქონანდ. მიქროზშა მოქვენ
 ანთა ბა ყანა ბე ბანდენე მა ვარდე შანვანდ. ბანყი აზ
 ყენმანთაჲე ბანდენე მვგანს აზ ქორქ ფუშიდე შოდე ანთ.
 მვგანს რუდე რიშაჲე ქანსიფ მინეშინანდ. ქესაჭან ვე
 მიქროზ ბე ქორქშაჲე უ მირანსანდ. ავან მვგანს რუდე
 ყანაჲე მა ბენეშინანდ, ჯაშადე ქანსიფე უ ყანარა ბე

მიქრობ ალუდო მიქონდა.

ფაშე ნიზ მანანდე მანგას მარჯუბე ენთეყალე ბი - მარი მიშნვანდე. ბანუი პზ ფაშეშა, მანგარ ხუნე ბანანე ბიმა- რი რა ბემანქანდე ცმ ბანუდ ბანანე შანხე სალემი რა ნიშ ბეზანანდე, უ რა ბე შანან ბიმარი დორარ მისახანდე.

აექი პზ შანანათე ზიანანავარ მანლან მიბაშანდე. გა- ში დანთეშააქე მანლან ბე ქეშეზარშა შოჯუმი აცარდე გი- მაშან რა მიხორანდე ცმ ბე ქეშეგვარზი ზიანანე ჭანანან მირესანანდე. დარ ქეშეგვარშააქე ფიშორუ ბე ცანსილეაქე მანვა- დე შიმიანი ცმ შანანანეშა ბა მანლან მოზარეზე მიქონანდე.

ზენდეგიაქე ბანრი პზ შანანათე, მანანანდე მიურჩე ცმ ზანბურე ნანლ, ბესარ ჯალეპ პსთ. ინ შანანათ ბე თრუ- რე დანთეშამეცე ზენდეგი მიქონანდე ცმ შან დანთე პზ ანა ქარი პანჯამ მიდეშანდე. აექი პზ ინ ქარშა პანდუბ- თე ქანანდე ცმ ზა პსთ. მიურჩე, ზანბურე პსანლ შენგამე თ- ბესთან დარ ლანდეაქე ხოდ ცმ ზააქე ზემესთან რა პანდუბთე მიქონანდე.

ბანანდე იმან ბუდან პზ ასიბე შანანათე ხანეგი ბანანდე ბე დანთეშააქე ზირ მანლ ქონიმი: თანუშააქე ხანე რა შანანიშე დანნიზ ნეგაშ დარნი, ზოზალეშა რა დარ სან- ლააქე დარდარ ბერიზიმი, ბე ფანჯანდე თანუშა თური ბე- ზანნიმი, შანანათი რა, ქე ბე თანუ ვარდე შოდე პანდე, პზ ბე- ან ბეპანნიმი.

დავალეზა №66. უბასუბთე შეკითხვებს:

1. მანგას ბიშანარ დარ ჩე ჯანანი ზენდეგი მიქონანდე?
2. მანგას ჩეგუნე ცმ ზანააქე მა რა ალუდო მიქონანდე?
3. ჩე რა ფაშე მარჯუბე ენთეყალე ბიმარი მიშნვანდე?
4. მან- ლან ჩე ზიანანი ბე მა მირესანანდე?
5. ჩე შანანათი ბან- რააქე ხოდ ცმ ზა პანდუბთე მიქონანდე?

დავალება №67. თარგმნეთ სპარსულად:

1. ჩვენს ქვეყანაში ქიმიკატები, სპეციალური ხელსაწყოებითა და თვითმფრინავებით ებრძვიან მავნე მწერებს. 2. ჩვენს სოფელში კოლო ბევრია, ბადე იქ უნდა წავიღოთ. 3. ტანსაცმელი გაგიჭუჭყიანდათ, გაწმინდეთ. 4. საქართველოს სოფლის მცხოვრებნი კალიის შემოსევისაგან (საფრთხისაგან) დაცული არიან. 5. ქალაქზე გავლის შემდეგ მდინარის წყალი ძალიან ჭუჭყიანდება. 6. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მუშაკები დიდძალ (ბევრ) ბუნებრივ აბრეშუმსა და თაფლს ამზადებენ. 7. სოფლის მცხოვრებლებმა მოიმარაგეს თავიანთების ზამთრის საჭმელი. 8. გუშინ წვიმიანი ამინდი იყო, ფუტკრებმა ვერ იფრინეს. 9. საბჭოთა ხალხმა ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციისათვის ბევრი იბრძოლა. 10. ჩვენი რესპუბლიკის მიწები სოფლის მეურნეობის განვითარებისათვის (გაფართოებისათვის) შესაფერისია. 11. ზაფხულში სტუდენტები კოლექტიურად იმოგზაურებენ ზღვისპირეთში. 12. ჩაი თაფლით დაატკბეთ. 13. კალიასთან ბრძოლა აღმოსავლეთის ქვეყნებში ახალ სტადიაშია შესული (მიაღწია). 14. ამ პლანტაციების ძირითად პროდუქციას (მოსავალს) მწვანე ჩაი წარმოადგენს.

გაკვეთილი №42

ისწავლეთ სიტყვები:

პრზან აჰმამ მიშნვანდ -	დოგმე - დილი, დილაკი
იაფად ჯდება	დუდ - ბოლი
ასანსურ - ლიფტი	დუშ - მხარი; შხაპი
ვსლან - საერთოდ, აბსოლუტურად	ვან - აბაზანა
აშფანხანე - სამზარეულო	თაზეგიჰა - ამ ცოტა ხანში

აწფფიგოლ - კლუმბა
მეჟლ - სურვილი, ნება
მოცა ზებამ ქარდან-

მოცლა, მიხედვა

ნანსბ - ქარდან და მონტაჟება,
დადგმა

ნანყლე მანქან - ადგილის შეც-
ვლა, გადასვლა

ნანჰალ - ნერგი

ნომრე - ნომერი

ნოჟ - ახალი

ნოჟსაზ - ახლად აშენებული

ომუმი - საზოგადო, საერთო

ოშქუბ - სარბული

ოჯაყ - ქურა

რაჰროჟ - დერეფანი

რუჟი - პირსაბანი

საქენ - გაჩერებული,
მყუდრო; მაცხოვრე-
ბელი

სანჰჰე - გმირდი, ფირფიტა

ფილექან - კიბე

ქარ გოზაშან - დამონ-
ტაჟება, საექსპლოა-
ტაციოდ მომზადება

ქაშან (ქარ) - დათესვა,
დარგვა

ყანანგ - ლამაზი

ქაში - კაფელი

შოსან (შუა) - რეცხვა,
დაბანა

ჩერაყ-ნათურა, ლამა

ჰანამ - აბანო

ჰარარან - ტემპერატურა

ჰანათ - ეზო

ხორაქანზი - საჭმლის
მოხარშვა

ხომბანხი - ბედნიერება

წიკიოხე და თარგმნე:

ხანეჰაჟე ნოჟსაზ

დარ შანჰარჰა ვან დეჰათე ქეშანრე მა ჰანმიშე ხა-
ნეჰაჟე თაზე მისაზანდ. თაზეგიჰა დარ ხიჰაბანე მა
სახთემანე ხანეჟე ნოგი თანამ შოდე ასთ ვან ჩანდ
რუზე დიგარ ხანევადეჰაჟე ხომბანხი ბე ინ მანზელჰა
ნანყლე მანქან ხანანდ ქარდ.

ინ ხანე დარაჟე ჰანჰთე ოშქუბ ასთ. დო დარე ბოზორ-
გე ომუმი ვან შეშე დარე დახელიჟე ხოსუსი დარანდ. დარ
ოშქუბე ანეველ დარ ჰანრე აჟე აზ ყესმანთჰაჟე ხოსუსი

აქ ასანსურ ქარ მიქონდა.ასანსურ ბარაჲ ან ანსა,ქე
საქენანე ხანე რა ბე ოშქუბჰაჲე ბალა ბერესანდა.აღ-
ბმთე დარ ქენარე ასანსურ ფელექან შმმ შმსთ.ინ ფელე-
ქან ბარაჲ ესთეჲაღეჲე საქენანე ოშქუბე დოვომ ემ მა
ბარაჲ ფაინ ამბდენ აზ ოშქუბჰასთ.ასანსურ ოაჲყბქე
ჩუბიჲე ქურექისთ,ქე მითმვანდა ჩმჰარ-ფნჲე ნჲჭარ რა
ბალა ბებარდა.დარ ოაჲყე ასანსურ შმმიშე აქ ჩერაყე
ბარყ მისუზნდ.რუჲე დივარე დახელიჲე ასანსურ სჲჭჲეჲე
ქურექი ბა ჩნდ დოგმეჲე ბარყ ემ ნომრეჰაჲე ოშქუბჰა
ვოჲუდ დარდა.აგარ,მმსლენ,დოგმეჲე ნომრეჲე ფნჲე რა
ჭეზარ ბედჰომ ასანსურ მა რა ბალა მიბარდა ემ დოროსთ
რუ ბე რუჲე რაჰროვე ოშქუბე ფნჲომ მიისთდა.ფოშ აზ
ანქე ბა ასანსურ ბალა ბერჲვიმ,ბაჲდ დეყყბთ ქონიმ,
ქე დარ ბჲსთე ბაშდა.აგარ დარე ასანსურ ბჲსთე ნჲბა-
შდა,პსლენ აზ ჯაჲე ხოდ შარექმთ ნმმიქონდა.

მა აზ აქი მმნზელჰაჲე ოშქუბე სეგომ დიდენ
ქარდე იმ.ინ მმნზელ დარაჲე სე ოაჲყე ბოზორგ,რრუზან,
ამმიზ ემ ყბშენგ ანსთ.რუჲე დივარჰაჲე ანჰა ქაყბზე
დივარიჲე რრუშენი ჩმსბანდე პნდ.აზ შმმამე მმნზელ
ბე ხოსუს ხენლი ხოშემან ამბდა.დარ ინ შმმამ შმმ ვან
ემ ჰამ დუშ ანსთ.აბე სარდ ემ გარმ დარ ლუღეჰაჲე ან
შმმიშე ჯბარჲან დარდა.დივარჰაჲე შმმამ ბა ქაშიჰაჲე
სეჭიდ ფუშიდე შოდე ანსთ.აქე დანთორუშეი ნიზ დარ აქე
თარჲე დიგარე შმმამ ბე დივარ ნნსბ ანსთ.

დარ აშფზხანეჲე ინ მმნზელ დარ აქე თარჲე დანს-
თორუშეი ემ დარ თარჲე დიგარ ოაჲყე გაზე ბოზორგე
ჩმჰარ ჩეშმი ქარ გოზაშთე პნდ.გაზ ბა შოყლეჲე აბიჲე
ქმმრანგე მისუზნდ.გაზ ემსილეჲე ხუბი ბარაჲე ხორაქ-
ფზისთ,ზირა შმმარჲთე ზიჲადი დარდა,დუდ ნმმიქონდა,
პრზანთარ თმამ მიშენდა ემ ბე მეჲლე ხოდ მიამვა-
ნიმ ან რა ქმმ ემ ზიჲად ქონიმ.

ინ ხანეძე ნოესაზ დარაძე შანათე ბოზორგი ნიზ შანა
დარ ინ შანათ ნაშალაძე თაზე ქაშთე პნდ, ქე ბე ზუდი
საბზე ვე ხორაძე ხაშანდ შოდ. დარ ევსანთე შანათ ნიზ
აქე თანფეგოლე ბოზორგი ზიბა დოროსთ ქანრდე პნდ. ბარე-
შა ვე ჯანანანე შანათ გოლქაძე ინ თანფეგოლ რა აბ ხა-
შანდ დად ვე პე ანა მოვაზებანთ ხაშანდ ნემუდ.

დავალეზა №68. უპასუხეთ შეკითხვებს:

1. ხანეი ქე შომა დარ ან ზენდეგი მიქონიდ ჩანდ
ოშქუბ ვსთ? 2. დარ ხანეძე შომა ასანსურ შან შანათ?
3. დარ ასანსურე ხანეძე შომა ჩანდ ნაჭარ ჯა მიგირანდ?
4. ასანსურე ხანეძე შომა ტანყათ ბე თანრატე ბალა შანრე-
ქანთ მიქონანდ და საქენინე ხანე რა ფაინ შან მიდავან-
რანდ? 5. ჩერა ვაზ ევსილეძე ხუბი ბანრაძე ხორაქვანზისა?

დავალეზა №69. თარგმნეთ სპარსულად:

1. საქართველოში ყოველწლიურად ათასობით კაცი
შედის (ადგილს იცვლის) ახალ ბინაში. 2. ამ რვაასარ-
თულიანი სახლის სიმაღლე ოცდაექვსი მეტრია. 3. თქვენ-
ნი ბინა სუფთა და ლამაზია, მაგრამ ნათელი არ არის.
4. თქვენი ბინის სამზარეულო დიდია - ოთხი მეტრი
სიგრძე აქვს და სამი მეტრი სიგანე. 5. ორი დღეა, რაც
ჩვენი სახლის ლიფტი გაფუჭებულია. 6. ჩვენს სოფელში
ორი (საერთო) აბანოა. 7. დააჭირე ლილაკს, ლიფტი ჩა-
მოვა ძირს. 8. იმ მეცნიერის წიგნიდან მხოლოდ ათი
გვერდი წავიკითხე. 9. ახალგაზრდები არ შედიან ლიფტ-
ში, ისინი კიბით სარგებლობენ. 10. პროგრამა და ვა-
მოცდების ფაფები კედელზე იყო გაკრული. 11. თქვენ
თვითონ შეგიძლიათ ჩაის სიტკბო დააკლოთ, ან მოუმა-
ტოთ. 12. ჩვენს ბაღში ვაშლის ხის ათი ახალი ნერგი
დაურგავთ. 13. მამარეში მეზობლის ძროხასა და ცხვარს
უვლის. 14. თვითმფრინავი კარგი საშუალებაა მოგზაურო-
ბისათვის. 15. მე ბაცი ჩაი მიყვარს.

ისწავლეთ სიტყვები

აბა - უსახელოებო წამოსას-
 ხამი
 ათეშფანქსა - ცეცხლთაყვანის-
 მცემელი
 ამამე - ჩაღმა
 ამმე - მდაბიო
 არმანი - სომეხი
 ასას - საფუძველი
 ასასი - ძირითადი
 ასლ - დებულება, წესი
 აყპლიანთ - უმცირესობა
 ახუნდ - დაბალი წოდების
 სასულიერო პირი,
 მასწავლებელი
 გოლდანთე - მინარეთი
 გონბად - გუმბათი
 დამად - სიძე
 დარ სურბთიქე - მაშინ, როცა;
 იმ შემთხვევაში, თუ
 დუშ ქარდან - მხრებზე წა-
 მოსხმა
 ებადან ქარდან - ლოცვა
 ებანდთგაჰ - სამლოცველო
 ემამ - იმამი
 ესლამ - ისლამი
 ეზირ - ევზირი
 ეახეზ - მქადაგებელი
 ზარათოშ - ზორაოსტრი
 თეზყე... - შესაბამისად,
 თანახმად

ლბადე - ლაბადა
 მებენ - მათ შორის
 მანქან - ცენტრი
 მანჯიდ - მეჩეთი
 მანჯეს - მეჯლისი
 მანცბანდ - სამლოცველო
 მოდარეს - სასულიერო
 სკოლის მასწავლებელი
 მოყანდანს - წმინდა, სა-
 თაყვანებელი
 მოლლა - მოლა
 ნემაანდე - წარმოად-
 გენელი
 ანჰუდი - ებრაელი
 რანსმ - წესი
 რანსმი - ოფიციალური
 რუჰ - სული
 რუჰანი - სასულიერო
 სონნი - სუნიტი
 ფანსთიდან (ფანსთ) -
 თაყვანისცემა
 ფანსქანდე - გაბნეული
 ფეჩანმბან - წინასწარ-
 მეტყველი
 ფიშანმანზ - სასულიერო პი-
 რი, რომელიც პირველი
 კითხულობს ლოცვის
 ტექსტს, ხოლო მრევლი
 მიჰყვება მას
 ქანმან - წელი (год)

ქელისა - ეკლესია	ხოდა - დმერთი
ქენეშო - სინაგოგა	ჯავდანი - მარადიული
ყანუნ - კანონი	ჭანჭი - დაპყრობა, აღება
შალ - შალი, კაშენე, ბად- დადი	ჭანჭყ - განსხვავება; თავი
შიყე - შიიტო	

წიკითხეთ და თარგმნეთ:

მწჰჰმბე ირანიან

ესლამ მწჰჰმბე რწსმიდე ირანიან წსთ. ბიშანრე ანჰა მოსწლმან ებ შიყე ჰწსთწდ. ჭანჭყე მბბეანე შიყე ებ სონნი დწრ ინ წსთ, ქე შიყეან წლი ებნე ჰბი თა-
ლებ, დამადე ფეჰყმბბწრ რა, ემამე წვეწლ მიდანწდ, დწრ სურათიქე სონნიჰა ინ წსლ რა ყწბულ წწმიქონწდ. მო-
სწლმანან დწრ მწსჯედ, ქე დარაჰე გონბწდ ებ გოლდწსთე
წსთ ხოდა რა მიფწრწსთწდ.

მწრდომე ირან თა ყწბლ წზ ჭანჭიე ინ ქეშეწრ ბე
დწსთე წყრბ ბწრ სალე 642 მილადი ზწრთოში ბუდწდ.
ანჰა რა ათეშფწრწსთ ჰწმ მინამწდ. მწრქწზე ომდეჰე
ზწრთოშიჰა წქწუნ ჰენდუსთან წსთ. ედდეი წზ ანჰა დწრ
ბწყზი წზ შწჰრჰაჰე ირან, ბე ხოსუს აწზდ ებ თეჰრან,
ზენდეგი მიქონწდ. ანჰა დწრ მწყბწდჰაჰე ხოდეშან ათე-
შე ჯავდანი რა მოყწდწს მიშემარწდ. აწჰულიან დწრ
წყლბე შწჰრჰაჰე ირან ფწრაქწდდე ჰწსთწდ ებ დწრ
ქენეშო, ებადწთ მიქონწდ. წრმწნიჰაჰე საქენე ირან
მწსიჰი ჰწსთწდ ებ ბიშანრ დარ ჯოლჰაჰე ესჭან ებ
თეჰრან ებ აზწრბაჰეან ბესწრ მიბწრწდ. ებადწთგაჰე
ანჰა ქელისასთ.

თებყუ ყანუნე წსასჰე ირან წყწლლიანთჰაჰე მწზ-
ჰწბი ბე ნესბათე ჯწმყიანთეშან დწრ მწჯლესე ირან
ნემამწდდე დარწდ. წმმა ანჰა წწმიოწვანწდ ეწზირ

ბეშენგანდ.

რუჰანიჯუნე მოსაღმან, ქე ანჰა რა ბე ზანბანე ამ-
მე მოლლა ვა ახუნდ ჰამ მიანამანდ, ჰამამე ბარ სარ მიგო-
ზარანდ, ლზადე მიფუშანდ, ჰა დუშ მიქონჰანდ ვა ზალ
ბარ ქამარ მიბჰანდანდ. ანჰა მითავანანდ მოდარეს,
ვაყეზ ვა ფიშანმაზ ბაშანდ.

დავალება №70. უბასუხეთ შეკითხვებს:

1. მზჰჰჰჰე რასმიჯე ირან ჩისტ? 2. ჭარყე მატჰანე
შიყე ვა სონნი დარ ჩისტ? 3. ებანდთგაჰე აჰჰუდიან
ვა მასიჰიან ჩე ნამ დარანდ? 4. მოსაღმანან ქოჯა ხო-
დაჯეშან რა მიფარსანდ? 4. რუჰანიჯუნე მოსაღმან ჩე
ლეპასი მიფუშანდ? 6. მოსაღმანანე საქენე თბილისი ში-
ყე ჰანსანდ აა სონნი?

დავალება №71. თარგმნეთ სპარსულად:

1. მე ვიცი, რომ რელიგიურ უმცირესობათა წარმო-
მადგენლებს ირანში არ შეუძლიათ მინისტრები გახდნენ.
2. მე ავად ვიყავი და ვერ გამოვიარეთ. 3. ათას ექვსას
წელზე მეტია, რაც ქართველების ოფიციალური რელიგია
ქრისტიანობაა. 4. გარკვეული რაოდენობა სომხებისა
ჩვენს სოფელში ცხოვრობს. 5. ჩვენს ქალაქში მცხოვრები
სომხები ქართულად ლაპარაკობენ. 6. ჩვენ ოთხი თვე
დავყავით აზერბაიჯანში. 7. მწვანე ფერის პალტო, რომე-
ლიც მამაჩემმა იყიდა, ჩემმა ძმამ მხრებზე წამოისხა.
8. რა განსხვავებაა აქვენს ღვინოსა და აქვენი მეზობ-
ლის ღვინოს შორის? 9. მე აქვენი სოფლის მოლასთან მი-
მოწერა არ მაქვს. 10. საბჭოთა ხალხი ქვეყნის დაცვას
თავის წმინდა მოვალეობად თვლის. 11. ჯულფას ეკლესია
დაახლოებით სამასი წლის წინათ არის აშენებული.
12. სასულიერო პირები და დიდი მემამულეები ყოველთ-
ვის ეხმარებოდნენ ერთმანეთს. 13. საბჭოთა რესპუბლი-

კების მცხოვრებთა შორის შეგობრობა .სამარადისოა .
I4.საქართველოს მძიმე ინდუსტრიის მთავარი ცენტრი
ქალაქი რუსთავია .

გაკვეთილი №44

ისწავლეთ სიტყვები :

წლეულები - საწინააღმდეგოდ
ამადრე სახთან - მომზადება ,
მზადყოფნაში მოყვანა
წმინდა (ოქრო) - ბრძანება,საქმე
წინაგონი - საზოგადოება
ბუნება ნებისთან - პროტესტის
ნიშნად შეჩვეუბაში უდროა
ბე თუფ ბუნთან - ზარბაზნის
დაშენა
ბე სოთუბი ამნდნ - დადლა,
მოთმინების ფილის აც-
სება
ბიგანე - უცხო
გომროქ - საბაყო
დწრბარ - კარი,სასახლე
დებახლთ ქწრდწ - საქმეში
ჩარევა
ემთიხაზ - უპირატესობა ;
კონცესია ;ქულა
ესთებდად - თვითმპყრობელობა
ესთეყწა დადწ-გადადგობა
ვადარ ქწრდწ - იძულება
ვარედ ამნდწ-მიყენება
(დარტყმის)
ვარედ ქწრდწ-შეყვანა ,
იმპორტირება

ზწრბე - დარტყმა
ზოლმ - ძალადობა
თწზაჰოწა - დემონსტ-
რაცია
თწლაშ - ცდა,მეცადინე-
ობა
თწსვიბ ქწრდწ - დამტკი-
ცება
თწხთ - ტახტი
თწყყიქ ქწრდწ - დაპა-
ტიმრება,შეპყრობა
თუფ - ბურთი; ზარბაზნი
მწწრუთიხანთ - კონსტი-
ტუციური მონარქია
მწწხტი - ფარული
მწწზბურ ქწრდწ - იძუ-
ლება
მელლწ - ერი
მელი - ეროვნული
მოვაჯეშ შოდწ - შეყ-
რა,შეხვედრა
მოწმწმ - დამატება,
დანართი
მოთწზწლწელ - ძირგა--
მოთხრილი,შერყეული
მოსწლწ - შეიარაღებული

მოწაჯერაბი - ემიგრაცია
 ნაქამი - წარუმატებლობა
 რეცის - უფროსი; დირექტორი
 სადერ კერდანი - (ბრძანების)
 გაცემა, ექსპორტირება
 სადრე აცხამ - კანცლერი
 ქუშიდანი (ქუში) - ცდა
 ყანთ - მკვლელობა
 ყარზ - სესხი; ვალი
 ყანად დაშინი - განზრახვა,
 სურვილი, მიზნის
 ქონა

ყიამ - ამბობება
 შინამი - პროკლამაცია
 შინი - იერიში; ბნედა
 ჯანსე - სხდომა
 ჭრმანი - ბრძანება, ბრძა-
 ნებულება
 ჭანალიამი - მოღვაწეობა,
 საქმიანობა
 ჭოუთ კერდანი - გარდაცვა-
 ლება

წარკითხეთ და თარგმნეთ:

მწერულიაბი

დარ სალქაბე ახარე შოქუმანთე ნასერედდინ შაჰ
 მარდომ აზ ზოლმი შაჰ ემ დარბარიამანი ემ აზ დეხალანთე
 ბიგანეგანი დარ მარე ქეშევერ ემ აზ ემთიამანთი ქე
 ბე ანჰა დადე მიშოდ ბე სოთუჰ ამანდე ბუდანი. ყანთლე
 შაჰ რუზე ანეწლე მანქე მეჰე 1896 ანეწლინი ზარბეი ბუდ
 ქე ბე შოქუმანთე ესთებადე ვარდე ამანდე.

აზ შინამანი ზინანი ანჯომინანქაბე მანხტი მანქილ. შოდ.
 ინჰა შინამანი მონანშერ მიქანდანიდე ემ ალექსე სანდრე
 აცხამ ემ ყარზე დოლანთე თეზარი ემ ჭანალიამთე რეცი-
 სე ბელეტიქიბე გომროქ ეხთერაზ მიქანდანიდე. ნეცისანდე-
 გან, ლანმა ემ შოჰანრა ნიზ მიქუშიდანიდე მარდომ რა ბან-
 რაბე ყიამი ალექსე დოლანთე ესთებადე ამანდე საზანიდე.

მანჰაშორანთე მარე, ბანთ ნეშინსანქა ემ მოწაჯე-
 რანთე ლანმა ემ ედდეი აზ მარდომ ბე ყომ მოზანქანდე-
 ინ შაჰ რა ვადარ კანდე, ქე რუზე 5 უთე 1906 „ჭანმანი
 მწერულიაბი“ რა სადერ ქონანდე. 7 ოქთობრე 1906 მანჯ-

ლესე შოურაძე მიეღია ირან ნოხოსთინ ჯბლბსეჲე ხოდ რა თბშქილ დად.ჰმმინ მბჯლეს ყანუნე ბსასი ვბ მოთბ-მბმე ან რა თბსვიბ ქბრდ.

ფბს ბზ ჭრუთე მოზბჭბრედდინ შბჰ ფესბრბშ მოჰბ-მმბდ ბლი მირზბ ბბრ თბხთ ნეშბსთ (15 უანვიჲეჲე 1907). უ ყბსდ დაშთ მბჯლეს რა ბებბნდბდ ვბ ფბჲეჲე მბშრუ-თიჲბთ რა მოთეზბლზელ სბზბდ.23 უუანე 1908 ბე დბსთურე უ მბჯლეს რა ბე თუფ ბბსთბნდ ვბ ედდეი ბზ ნბმბბბნდღე-გბნ რა თრუყიჲ ქბრდბნდ ვბ ჩბნდ თბნ რა ქოშბბნდ.

ყიჲბმე მოსბლბჰბნეჲე მბრდომ დბრ თბბრიზ ვბ რბშთ ვბ ესტბჰბნ ვბ შბჰრბბბჲე დიგბრ ვბ ჭბთჰე თეჰრბნ ბე დბსთე ენყელბბიჲუნ მოჰბმმბდ ბლი მირზბ რა მბჯბურ ქბრდ, ქე ბზ სბლთბნბთ ესთეყტბ ბედეჰბდ ვბ ბე რუსიჲეჲე თე-ზბრი ფბნბჰ ბებბრბდ.ახბბრინ ჰბმლე ვბ თბლბშე მოჰბმბდ ბლი მირზბ (უუჲეჲე 1911) ბა ნბქბმი მოვბჯეჰ შოდ.

დავალებბა №72. უბასუხბთ შეკითხვებს:

1.მბშრუთიჲბთ დბრ ირბნ ქეჲ ბბრ ყბრბრ გბრდიდ? 2.ბევებლინ ზბრბე ბე ჰოქუმბთე ესთეებდბდიჲე ირბნ ქეჲ ვბ ჩეთოურ ვარედ ბმბდ? 3.ჩე ჩიზბბი მოზბჭბრედდინ შბჰ რა ვადბრ ქბრდ „ჭბრმბნე მბშრუთიჲბთ“ რა სბდერ ქონბდ? 4.ყბსდღე მოჰბმბდ ბლი მირზბ ჩე ბუდ? 5.ჩერბ მოჰბმბდ ბლი მირზბ ბზ სბლთბნბთ ესთეყტბ დად?

დავალებბა №73. თბრგმნეთ სბბარსულბდ:

1.ზბლბის სბყოველთბო ბრძოლის შედეგბდ ირბნის ჭბჰი მიეშობიდან გბდბდგბ. 2.სოფლელები დიდ მიმბმულღე-ებს პრბტესტს უტბბბდებდენ. 3.ბმერიკბ დბ ინგლისი ირბნის სბშინბო სბქმეებში ერეოდნენ. 4.სბსულიერო პირებმბ /მიეფის/ კბრს დბხმბარებბ ბრ ბდმოურინეს. 5.სბბდუბლო სბზოგბდოეებმბს /რბფბს/ შრბკლბმბციეები

გავრცელეს. 6. ირანს დიდი რაოდენობით გააქვს ნავთი საზღვარგარეთ. 7. ეს კაცი 20 წელი ემიგრაციაში იყო. 8. უნივერსიტეტის სამეცნიერო საბჭოს მეხუთე სხდომა გუშინ შედგა. 9. ირანელ სტუდენტთა ჯგუფი მთავრობამ დააპატიმრა. 10. ირანის საბაჟომ ის ორი კაცი ირან-პაკისტანის საზღვარზე შეიპყრო. 11. ქალაქი თბილისი 1795 წელს ალა-მაჰმად ხანმა აიღო. 12. საყოველთაო დემონსტრაციებმა და მშრომელთა ბრძოლამ შაჰის მეფობას საფუძველი შეურყია. 13. უკანასკნელი დარტყმა მეფის თვითმპყრობელურ მმართველობაზე 1917 წლის თებერვალში განხორციელდა. 14. რევოლუციონერები იბრძოდნენ თავისუფლებისა და თანასწორობისათვის.

გაკვეთილი №45

ისწავლეთ სიტყვები:

წვაყელ - პირველი პერიოდი,
დასაწყისი	მოღირ - დირექტორი,
მმართველი
ბე ეთელაყ რქსანდჷნ - ინფორ-
მაციის მიწოდება,
მოხსენება	მორწაბ - პერიოდული,
მოწესრიგებული
დრურე - პერიოდი, ციკლი	ნაშერ - გამომცემელი
ეთელაყ (ეთელაყათ) - ცნობა,
ინფორმაცია	აწყმა - ძარცვა
თწყსირ - ზეგავლენა	რაჰნაშმა - მეგზური
მწთბუყათ - პრესა	როუნაყ ააჭთან - გავრ-
ცელება, წინსვლა
მწშრუთეთაღბ - კონსტიტუცი-
ური მონარქიისთვის	რუზნამე - გაზეთი
მებრძოლი	სახან - სიტყვა
მწშრუთეხაჰ - კონსტიტუციური
მონარქიისთვის მებრ-
ძოლი	ფხხუ ქარდან - გავრცე-
ლება, გადაცემა
მწჯაღლე - უურნალი	ქეჰჰან - სამყარო
	ყარნ (ყორუნ) - საუკუნე
	შომარე - ნომერი
	ჰნდღე აქსარ - მატკსიმუმი

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

მთბუყათე ირან

ნოხოსთინ რუზნამე დარ ირან დარ სალჰაჲე ევგენ-
ლე ნიმეჲე დოგომე ყარნე ნუზდჰომე მონთჰერ შოდ. შირ
ჰნჰთე აექ შომარე დარ მიამამდ. ნაშერე ან ხოდე დოულან
ბუდ. ევგენლინ რუზნამეი ქე შამერუზე მორანბბ დარ მი-
ამამდ ევ ხოლასეჲე ეხბარე ხარეჯი რა შამ ფხზო მიქარდ
დარ სალე 1898 მონთჰერ გარდიდ. დარ დოურეჲე ესთებდად
მეშრუთეიანლბან გაჰი შებნამე ფხზო მიქარდენდ, ქე თხ-
სირე ბესმარ დარ ბიდარიჲე ექქარე ომუმი დაშე. ფხს
ეზ მეშრუთეიანთ მთბუყათე ირან როუნჰე ააჰთ. მოჰემთ-
რინ რუზნამეჲე ან დოურე „მეჯლეს“ ნამ დაშე, ქე ეხბა-
რე მეჯლესე შოურაჲე მელლი რა ბე ეთელაჲე ომუმ მირე-
სანდ. მოდირე ინ რუზნამე ჭარზენდე აექი ეზ ოლბამაჲე
მეშრუთეიანთ ბუდ.

ემრუზ ბიშ ეზ სანდ რუზნამე დარ ირან მონთჰერ
მიშევედ. მოჰემთარინე ანჰა „ეთელაჲათ“ ევ „ქემჰან“
ჰნსთენდ. დარ ხარეჯე ირან შამ ჩანდ რუზნამეჲე მახ-
ჰი ჩაფ მიშოდ. დარ ჰალი ქე დარ ევაჲეღე მეშრუთეიანთ
ბოზორგთარინ რუზნამეჰა შანდე ექსარ დარ ჰეზარ ნოს-
ხე მონთჰერ მიშოდენდ, ემრუზ თეჲადად ნოსახე აექი-
დო რუზნამე ბე ფნჰაჰ ჰეზარ შამ მირესანდ.

დარ ნიმ ყარნე ეხირ მეჯლელათე ადაბი ევ ელმი
შამ როუნჰე ააჰთე ასთ. მოჰემთარინ მეჯლელათე ადბი-
აჲე ქონუნი „ამანდე“ ასთ.

დავალება №74. უპასუხეთ შეკითხვებს:

1. ნაშერე ავგვლინ რუზნამე დარ ირან ქე ბუდ?
2. მოჰემთარინ რუზნამე ფას აზ მარუთიამთ ქოდამ ბუდ?
3. მოჰემთარინ რუზნამეჰამე გორჯესთან ქოდამ ანდ?
4. მოჰემთარინ მანჯაღლათე გორჯესთან ქოდამ ანდ?

დავალება №75. თარგმნეთ სპარსულად:

- I. ეს ჟურნალი ოცდაათ ათას ცალად ვრცელდება.
2. წუხელ თერამეტ საათზე უკანასკნელი ცნობების მოკლე მიმოხილვა (შინაარსი) მოვისმინე.
3. კონსტიტუციური მონარქიისთვის მებრძოლებმა შეიარაღებული ბრძოლით აიღეს თეირანი.
4. ჩვენს ქვეყანაში ყოველი დიდი ქარხანა უშვებს გაზეთს.
5. გაზეთმა „მარდომმა“ დიდი ზეგავლენა მოახდინა საზოგადოებრივი აზრის გამოცოცხლებაზე.
6. უნივერსიტეტი აუწყებს ყველას, რომ გამოცდები დაიწყება ზეგ, დილის ცხრა საათზე.
7. საქართველოს გარეთ გაზეთი ქართულ ენაზე არ ქვეყნდება.
8. დედაქვენი ყოველდღე მიდის ბაზარში?
9. წაკითხული გაქვთ გაზეთ „ქეჰან“-ის ბოლო ნომერი?
10. ირანელმა სტუდენტებმა პროკლამაციები მთელ ქალაქში გააფრცხლეს.
- II. ინგლისურ პრესაში რევოლუციონერთა მოღვაწეობის შესახებ არაფერი დაბეჭდილა.
12. ამერიკის სამეცნიერო ჟურნალებში ჩვენი მეცნიერების სტატიები იბეჭდება.
13. თანახმად ცნობისა, რომელიც ამ გაზეთშია დაბეჭდილი, (მეფის) კარის მოხელეებმა ზარბაზნები დაუშინეს პარლამენტს.
14. რამდენიმე წლის წინ ირანელთა ოთხმოც პროცენტზე მეტმა წერა-კითხვა არ იცოდა.

თარგმნეთ სპარსულად:

I. დღეს შემთხვევით თქვენს მამას შევხვდი. 2. ჩემი ძმის ბაღში ბევრია ძალიან ტკბილი ხილი. 3. ამ სახლის სიმაღლე ორმოცდაათი მეტრია. 4. მდინარის წყალი არ არის ძალიან ცივი. 5. იმ ქვეყნის მოსახლეობის სამოცდაათი პროცენტი ქალაქში ცხოვრობს. 6. ჩვენს რესპუბლიკაში უდაბნო არ არის. 7. ხვალ გეოგრაფიის გაკვეთილი გვაქვს. 8. მრეწველობას ჩვენი ქვეყნის წინსვლისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს. 9. ირანი აზიის რომელ პუნქტში მდებარეობს? 10. ეს მაგიდა ოთახის იმ კუთხეში დადგით (დადეთ). II. ისინი ჩვენი რესპუბლიკის მრეწველობაზე ლაპარაკობდნენ. 12. ფეიქრობა ჩვენი მრეწველობის მნიშვნელოვანი დარგია. 13. ირანში ბევრი კერძო ქარხანაა. 14. საქართველოში მეღვინეობას ხანგრძლივი ტრადიცია აქვს. 15. მან სპეციალური ხელსაწყოები იყიდა. 16. თქვენმა დედამ ზამთრის საჭმელი მოიმარაგა? 17. ეს მიწები შესაფერისი არ არის. 18. ჩვენი სოფლის პლანტაციების ძირითადი პროდუქცია (მოსავალი) ჩაი გახლავთ. 19. იგი გუშინ შევიდა ახალ ბინაში. 20. სამი დღეა, რაც ჩვენი სახლის ლიფტი არ მუშაობს. 21. გამოცდების ვადები კედელზეა გაკრული. 22. ილაპარაკეთ ირანის რელიგიურ უმცირესობათა შესახებ. 23. ჩვენს სოფელში ირანელები არ ცხოვრობენ. 24. ქვეყნის დაცვა ჩვენი წმინდა მოვალეობაა. 25. იმ მეცნიერმა თქვა, რომ სასულიერო პირები და დიდი მემამულეები ყოველთვის ეხმარებოდნენ ერამანეთს. 26. მე მას პროტესტი განვუცხადე. 27. ეს წიგნები ფარულმა ორგანიზაციებმა გაავრცელეს თეირანის უნივერსიტეტში. 28. ის მეცნიერი ათ წელიწადს ცხოვრობდა ემიგრაციაში. 29. მოისმინეთ უკანასკნელი ცნობები. 30. ამ გაზეთის ბოლო ნომერი არ წამიკიახვავს.

სპარსული თანხმონების გამოხატველი
სიმბოლოები

სპარსული დამწერლობა წარმოადგენს ოდნავ მოდიფიცირებულ არაბულ დამწერლობას. სპარსული მართლწერის შესწავლა საკმაოდ ძნელი საქმე გახლავთ, რადგან დამწერლობა საგრძნობლად დაცილებულია მეტყველებას, ხმოვნები ხშირად არ აღინიშნება, ხოლო 23 თანხმონის აღსანიშნავად ანბანში გამოყენებულია 32 სიმბოლო: ე.ი. ზოგიერთი თანხმონი ბგერა გამოიხატება რამდენიმე განსხვავებული გრაფიკული სიმბოლოთი.

რამ გამოიწვია თანხმონთა აღმნიშვნელი სიმბოლოების ასეთი სიჭარბე? საქმე ისაა, რომ უცხო ლექსიკის (ძირითადად არაბულის) შეთვისებისას, ირანელები მათთვის უცხო ბგერების ნაცვლად იყენებდნენ მშობლიური ენის ბგერებს. სპარსელებმა არ იგუეს არაბული ტ ბგერა და ამიტომ მათ მეტყველებაში თაბ და ტაბ კომპლექსები ერთნაირად კი წარმოითქმის, მაგრამ სხვადასხვანაირად იწერება - ერთ შემთხვევაში თ სიმბოლოთი, მეორე შემთხვევაში - ტ სიმბოლოთი.

სპარსული ენის შემსწავლელმა დიდი ყურადღება უნდა დაუთმოს ომონიმების მართლწერას.

სპარსულ თანხმოდანთა აღმნიშვნელი ასოები

გ ა მ ო ს ა ხ უ ლ ე ბ ა				რომელ ბგერას გამოხატავს	სახელ- წოდება
კომპლექ- სის ბგერა ლოში	კომპლექ- სის ბგერა აში	კომპლექ- სის თავში	ცალკე მდგომი		
6	5	4	3	2	1
ქ. ქ. ქ. ქ.	ჩ. ჩ. ჩ. ჩ.	რ. რ. რ. რ.	ქ. ქ. ქ. ქ.	ბ მ ნ	ბე მე ნე
ა. ა. ა. ა.	ა. ა. ა. ა.	ა. ა. ა. ა.	ა. ა. ა. ა.	ჟ რ შ ჩ	ჯიმ ჩე შე ხე
ა. ა. ა. ა.	ა. ა. ა. ა.	ა. ა. ა. ა.	ა. ა. ა. ა.	მ ფ ჯ ფ შ ნ ზ ა ო ო	მამ მამ რე ზე შო სინ შინ სად ზად მა ზა
ა. ა. ა. ა.	ა. ა. ა. ა.	ა. ა. ა. ა.	ა. ა. ა. ა.	ა ა	ეან ყეან

სპარსულ ხმოვანთა გამომხატველი სიმბოლოები

თაზიდი, სოქუნი

ჩვეულებრივ ბ, ე, ლ ხმოვნები წერის დროს არ აღინიშნება, მაგრამ, თუ სპარსელს დასჭირდება მათი გამოხატვა, იგი იყენებს სპეციალურ დიაკრიტიკულ ნიშნებს.

ბ ხმოვნის გამოსახატავად იყენებენ დიაკრიტიკულ ნიშან ზებარ-ს (არაბ.-სპარს. ذَبَّار), რომელიც ასოს ზემოდან იწერება:

ბბ	ب̇
ჯბ	ج̇

ე ხმოვნის გამოსახატავად იყენებენ დიაკრიტიკულ ნიშან ხირ-ს (არაბ.-სპარს. خَير), რომელიც ასოს ქვემოდან იწერება:

ბე	ب̈
ჟე	ج̈

ლ ხმოვნის გამოსახატავად იყენებენ დიაკრიტიკულ ნიშან ფიშ-ს (არაბ.-სპარს. فَيش), რომელიც ასოს ზემოდან იწერება:

ბო	ب̈̇
ჟო	ج̈̇

კომპლექსის ბოლოს ლ-ს გამოსახატავად შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ვაფი: დო - و

თუ გვინდა გამოვხატოთ ცალკე მდგომი ბ, ე, ლ ხმოვნები, მაშინ დიაკრიტიკულ ნიშნებს საყრდენად ევლინება ანბანის პირველი ასო აღეჭი-ი*

<u>ბ</u>	
<u>ე</u>	
<u>ლ</u>	

* აღეჭი, و ز ر ز د ასოების მსგავსად, არ ებმის მომდევნო ასოს.

თუ გვინდა გამოვხატოთ ცალკე მდგომი ხმოვანი ე,
 მაშინ პლექს-ს ზემოდან დაეწერება დიაკრიტიკული ნიშა-
 ნი მდღ: ა - $\bar{\text{ا}}$, ხოლო თუ ე ბგერით თავდება ბგერათა
 კომპლექსი, მაშინ ნიშანი მდღ არ იხმარება, მაგრამ
 პლექს-ს ქვედა ნაწილში მარჯვნივ უჩნდება პატარა წა-
 ნაზარდი, რათა წინამავალი ასო გადაეხას მას -
 ბად $\left. \begin{array}{l} \text{ا} \\ \text{ب} \end{array} \right\} \leftarrow \text{ا} \text{س} \text{ب}$

ცალკე მდგომი და სიტყვის თავში მოქცეული ე ხმოვ-
 ნის გამოსახატავად იყენებენ ალექსა და ჟე სიმბოლო-
 ებს.

ცალკემდგომი اى

სიტყვის თავში $\text{ان} \leftarrow \text{ايران}$

სიტყვის შუაში და სიტყვის ბოლოს - მხოლოდ ჟე-ს:

სიტყვის შუაში $\text{ار} \leftarrow \text{بيدار}$

სიტყვის ბოლოში $\text{اى} \leftarrow \text{ايرانى}$

ცალკე მდგომი და სიტყვის თავში მოქცეული უ
 ხმოვნის გამოსახატავად იყენებენ პლექსა და ვაგს:

ცალკე მდგომი و

სიტყვის თავში اورا (ურალი)

კომპლექსის ბოლოს მხოლოდ ვაგ-ი იწერება: خوب

ცალკე მდგომი და სიტყვის თავში მოქცეული ე²
 დიფთონგის გამოსახატავად ვიყენებთ პლექსა და ჟე-ს,
 მაგრამ ცალკე მდგომ ე-სთან აღრევის ასაცილებლად
 ალექს ნიშან ზირს გავუკეთებთ, ხოლო ჟე-ს დავაწერთ
 დიაკრიტიკულ ნიშან სოქუნს و^2 , რაც მიუთითებს იმა-
 ზე, რომ ჟე-ს აღარ მოსდევს ხმოვანი:

ე - اِ

ეგან - اِيَّان

სიტყვის შუაში და ბოლოში იხმარება მხოლოდ ჟე:

მელ - مِل

მე - مِ

თუ ჩვენ გვსურს წერის დროს საგანგებოდ განვას-
ხვავთ ერთმანეთისგან მილ და მემლ, მი და მემ, მაშინ
უნდა გამოვიყენოთ დიაკრიტიკული ნიშნები:

მილ - ميل (მილი, სქელი მავთული), მემლ - مَيْل,
(ნება, სურვილი)

მი - مِ (პრეფიქსი), მემ - مِي (დვინო)

ცალკე მდგომი და სიტყვის თავში მოქცეული ორ
დიფთონგის გამოსახატავად ვიყენებთ პლექსა და ვავს,
ხოლო ცალკე მდგომი უ-სთან აღრევის ასაცილებლად
აღეჭს ნიშან ფიშს დავაწერთ:

უ - و او ოუ اُو
კომპლექსის ბოლოში მხოლოდ ვავი იწერება:

ჯო (ქერი) جُو

ვისწავლოთ კიდევ ერთი დიაკრიტიკული ნიშანი - ---
თაშდინი, რომელიც აღნიშნავს ბგერის გაორკეცებას

ბბ بَب

თთ تَت

დავალება №77. ქართული ასოებით გამოსახეთ შემდეგი
სიტყვების წარმოქმა:

آب	آدم	آش	آن	این	اسب
باد	باران	باغ	برف	پدر	پسر
تن	تن	تخم	توت	جفت	زیر
خاج	زیردن	زگوش	خطرناک	دشت	
دشواری	رفت	دفاع	زن	رنبور	
زندگی	سرد	سوراخ	سیم	شلواری	
فلز	فراوان	گرگ	گوسفند	مال	

დავალება №78. „ხელწერის ნიმუშების“ №№ I-4 ტაბულე-
ბის მიხედვით ივარჯიშეთ ცალკე მდგომი ასოე-
ბის, თავკიდურ მდგომარეობაში მყოფი ასოების +

აღიქვით ან ვაგი ან აუ კომბინაციების მართლწერაზე.

გაკვეთილი № 48

მართლწერისა და წარმოთქმის ზოგიერთი თავი-
სებურებანი

დაიმახსოვრეთ, რომ თავკიდური ეანი არ იკითხება :

ბყრბ	(და არა ცბყრბ)	عقرب
ბლბ	(და არა ცბლბ)	علف

ბოლოკიდური ჰე (ხ) მეტწილად იკითხება რო-
გორც ე :

ხანე	خانه
ბყრბე	عقربه
ზოგჯერ ხე -	خو კომპლექსში მხოლოდ ხ იკითხება
ხაჰჰრ	خواهر
ხაბ	خواب

ასეთი მდგომარეობა გამოწვეულია იმით, რომ გარკვე-
ული ფონეტიკური პროცესების შედეგად ხე კომპლექსი
წარმოთქმის თვალსაზრისით გამარტივდა, ხოლო დამწერლო-
ბა ძველი დარჩა :

შეადარე : სპ. ხარზხმ خوارزم, რომლის ადრინდე-
ლი წაკითხვა შემოგვინახა ქართულმა - ხვარაზმი.

დაიმახსოვრეთ, რომ ჰმზხეს სიტყვას შუაში ყოველ-
თვის აქვს საყრდენი ასო :) , 9 და 6-ს „კბილი“

რბყს	رأس
მოყბსესე	مؤسس
ფაყიზ	پائيز

დაიმახსოვრეთ რომ იზაფეტურ კონსტრუქციაში
ე-ზე (ჰ - ხ) დაბოლოებულ სიტყვებს მიეწერებათ ცალ-
კე მდგომი აე, ან ასო ჰე-ზე დაიწერება ჰამზე, ხოლო
აღიქვით-ზე დაბოლოებულ სიტყვებს მიეწერებათ აე :

نامه من / نامی من
 جا شما

ისწავლეთ სიტყვები:

امان	(შთან)	- შეზღუდვა, დანდობა
اولیه	(პირველი)	- პირველყოფილი, პირველადი
برداشتن	(გაზღვა-დაშთან)	- აღება
بشر	(გაზღვა)	- კაცობრიობა
تغذیه	(თამაზობა)	- კვება
جنگ	(ჯანგ)	- ომი
جنگیدن	(ჯანგადაცემა)	- ბრძოლა, ომის წარმოება
چماق	(ჩამაყ)	- კომბალი
حفظ کردن	(ჰეფა კარადაცემა)	- დაცვა; დაზღუდვა
خشن	(ხაშან)	- უხეში
دام	(დამ)	- პირუტყვი, საქონელი; მახე
ریشه	(რიშე)	- ძირი, ფესვი
صید	(სედა)	- ნადირობა, დაჭერა
کودک	(კუდაქ)	- ბავშვი
ماهی	(მაჰი)	- თევზი

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

انسان اولیه فقط مصرف کننده بود. این انسان از راه
 شکار و صید ماهی و یا تغذیه از میوه های جنگلی و ریشه گیاهان
 زندگی میکرد. بشر هنوز بدست خود اطمینان نداشت. دست فقط
 وسیله برداشتن چماق و بکار بردن آن برای کشتن حیوانات بود.

وظیفه زن در اقتصاد چوپانی تهیه لباس و حفظ کودکان
 بود. مردان از دامها مواظبت میکردند و برای حفظ اموال خود
 میجنگیدند. جنگ خشن بود و بی امان و اسرا کشته میشدند, زیرا
 وجود آنها بیفایده بود.

დავალბა №79. უპასუხეთ შეკითხვებს!

1. انسان اولیہ کی بود؟
2. انسان اولیہ از چه راهی زندگی میکرد؟
3. انسان اولیہ دست را برای چه بکار میبرد؟
4. وظیفه زن در اقتصاد چو پائی چه بود؟
5. مرد چه کار میکرد؟
6. چرا وجود اسرا بیفایده بود؟

დავალბა № 80. №№12,13, დავალბებში შეასრულეთ სპარსული დამწერლობით.

დავალბა №81. „ხელწერის ნიმუშების“ №№ 5-8 ტაბულე-ბის მიხედვით ივარჯიშეთ ორდანსმოენიანი კომპლექსების მართლწერაზე.

გაკვეთილი № 49

ისწავლეთ სიტყვები:

جدید	(ჯადაიდ)	- ახალი
چرخه	(ჩეჰრე)	- სახე, გარეგნობა
حل و نقل	(ჰამლ-ნაყლ)	- ტრანსპორტირება, ტვირთის გადაზიდვა
عصر	(ასრ)	- საუკუნე, ეპოქა; საღამო
لکوموتیو	(ლოკომოთიე)	- ლოკომოტივი
ماشین	(მაშინ)	- მანქანა

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

اختراع ماشین بخار به سرعت سطح تولید را بالا برد.
این اختراع چرخه اقتصاد بشر را تغییر داد. با به وجود آمدن لکوموتیو
و راه آهن بشروارد عصر جدید حمل و نقل شد.

დავლება № 82. №№ 15, 16 დავლებები შეასრულეთ სპარსული დამწერლობით.

დავლება № 83. რამდენჯერმე გადაწერეთ „ხელწერის ნიმუშების“ №9 ტაბულის ტექსტი.

გაკვეთილი № 50

სპარსულ-არაბული ციფრები

სპარსულ-არაბული ციფრების მოხაზულობა:

۱	1	۶	6
۲	2	۷	7
۳	3	۸	8
۴	4	۹	9
۵	5	۰	0

სპარსელები ციფრებს წერენ და კითხულობენ მარცხნიდან მარჯვნივ.

ისწავლეთ სიტყვები:

بار	(ბარ)	- ჯერ; ტვირთი
سفينه	(საჭინე)	- ხომალდი, გემი
سياره	(სამარე)	- პლანეტა
شبيه	(შბიჰ)	- მსგავსი
عكس	(ექს)	- ფოტოსურათი; პირიქით, შებრუნებული
عكسبردارى	(ექსბარდარი)	- ფოტოსურათის გადაღება
فضا	(ფაზა)	- სივრცე, კოსმოსი
كامل	(კამელ)	- სრული, სრულყოფილი
كروى	(კორევი)	- სფერული
كروى	(კორე)	- სფერო, ბირთვი
گردیدن	(გბრდიდნ)	- ტრიალი, ბრუნვა; გახდო-

წაკითხეთ და თარგმნეთ :

ზმინ სპარე ლოქლი ასტ. ზმინ აზ სპარე ჰაი ზრდლი
ბე ზორთლი ასტ. ზმინ აზ ზორთლი 150 მილიონ კილომტრ ფაველე
დარდ. ლორ ზორთლი კე დრ მრთაბე 30000 კილომტრ მიემაიდ მშტ დწბე
• ჟოლ მიქლშტ ტა ბე ზმინ ბრ სდ .

• ზმინი კე მა ბრ რვი ან ზრდლი მიქლიმ კროი ნშკლ ასტ .
გაგარინ კე ზქსთინ ბარ ბა სწინე ზოდ დრ ფაბა ბდო ზმინ კრ დიდ
ბქსთმ ზოიშს დიდ კე ზმინ კროი ასტ აზ ან ექსბ დარი კრდ .

ანძარე ჰაი კე დანშმნდან აზ ზმინ ბდსტ აორდე ანდ
ნشان მიდჰდ კე ზმინ ჯკ კრე კამლ ნისტ , ბლკე ზბიბე ბბიბ
ია ნარჩე ასტ .

დავალბა №84. ზბასუბეთ ზეკითხვებს :

1. ზმინ ჯისტ ფაველე ან ტა ზორთლი ჯქდრ ასტ ?
2. ლორ ზორთლი დრ ჯე მდტი ბე ზმინ მიბრ სდ ?
3. გაგარინ ბა ქსთმ ზოდ ჯე დიდ ო ჯე კარ კრდ ?
4. ზმინ ნშკლ ზბიბე ჯე დარდ ?

დავალბა №85. №18, 19 დავალბები ზეასრულით
სბარსული დამწერლობით .

დავალბა №86. რამდენჯერმე გადაწერეთ "ხილწერის
ნიმუშების" №10 ტაბულის ტექსტი .

საკონტროლო წერა

შეასრულეთ სპარსული დამწერლობით:

1. ანბანზე მან ინჯა ნისთ.
2. შერაბაბუ სარდ ნაბუდ.
3. შერაბე შომა შირინ ბუდ.
4. სანბანდუშან ქურეკე ასთ.
5. დარე ოთაყეშან ბოზორგ ასთ.
6. ფესარე ბოზორგე შომა ინჯასთ.
7. დეჰე შომა ქოჯასთ?
8. დარსე მა დოშეარ ნაბუდ.
9. ჩაყუშაჰე ბოზორგე მან დარ ოთაყ ნისთ.
10. მანდადე სიჰაჰე შომა ხუბ ასთ.
11. დოხთარე შომა ბე დეჰე რაჰთ.
12. ფესარამ დო ჯოჰთ ქანჭო ავერდ.
13. ანჰა ჰანუმი ქილო სიბ ბარაჰემან ავერდენდ.
14. ხანდეჰე ინ ქარგარჰა შნასთ მეთრე მორაბაჰე ასთ.
15. ქანჭოშაჰე შომა დარ ოთაყე მან ასთ.
16. ზამინ ქორეჰე ქამელ ნისთ.
17. ან სანტინე დარ ჰანა ბე დოჰრე ზამინ გარდიდ.
18. ჰანუმი დეყიყე თულ ქეშიდ თა ბე შომა რასიდამ.
19. მაშინე ბოხარ სანთჰე თოჰლიდ რა ბალა ბორდ.
20. ვაზიჰეჰე ზან ჰეჰეჰე ქუდუქან ვა თანჰიჰეჰე ლეზას ბუდ.

გაკვეთილი №51

ისწავლეთ სიტყვები:

حرکت وضعی	(ჰარეჰანთე ვაზი)	- დედამიწის სადღეღამისობრუნვა
حرکت انتقالی	(ჰარეჰანთე ენთეყალი)	- დედამიწის ტრიალი მზის ირგვლივ
شمس	(შამს)	- მზე
محور	(მეჰვარ)	- დერძი

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

زمین در هر ۲۳ ساعت و ۵۶ دقیقه که ما آنرا یک بار از مغرب به مشرق بدور محور خود میگرداند.

این حرکت را حرکت وضعی نامند. حرکت دیگر زمین حرکت انتقالی به دور کره خورشید میباشد. حرکت انتقالی زمین به دور آفتاب در مدت ۳۶۵ روز و ۵ ساعت و ۴۸ دقیقه و ۵۰ ثانیه طول میکشد که آن را یک سال شمسی میگویند.

დავალება №87. უპასუხეთ შეკითხვებს:

1. شبانه روز چیست؟
2. حرکت وضعی چیست؟
3. حرکت انتقالی چیست؟
4. سال شمسی چیست؟

დავალება №88. №37, 39 დავალბებები შეასრულეთ სპარსული დამწერლობით.

გაკვეთილი №52

ისწავლეთ სიტყვები:

استوا	(ესთივა)	- ეკვატორი
اینسان	(ინსან)	- ამნაირი
تصور کردن	(თსავორ კერდენ)	- წარმოდგენა
تقسیم کردن	(თყსიმ კერდენ)	- გაყოფა, განაწილება
تله	(თეჟე)	- ნაჭერი, ნაგლეჯი
جست	(ჯბჰბათ)	- მიმართულება, მხარე; მიზეზი
دایره	(დააერე)	- წრე; დაირა
رفته رفته	(რჰჰთე-რჰჰთე)	- თანდათანობით, ნელ-ნელა
عبارت بودن از	(ებარათ ბუდენ აზ)	- შედგომა (состоять из)
فرعی	(ფარეჟი)	- მეორეხარისხოვანი
قطب	(ყოთბ)	- პოლუსი
محیط	(მოჰით)	- პერიმეტრი; გარემო
مدار	(მდარ)	- პარალელი
مساوی	(მოსავი)	- ტოლი
موازی	(მოვაზი)	- პარალელური
نیمکره	(ნიმკორე)	- ნახევარსფერო

مشرق، مغرب، جنوب و شمال جهت های اصلی هستند. بین هر دو جهت اصلی چند جهت فرعی میتوانیم داشته باشیم. جهت های فرعی مهم عبارتند از: شمال شرقی، شمال غربی، جنوب شرقی و جنوب غربی. در فاصله مساوی از دو قطب ما میتوانیم یک دایره بزرگ که محیط آن ... ۶۴ کیلومتر باشد دور زمین تصور کنیم. این دایره بزرگ استوائ نام دارد. دایره استوائ زمین را به دو نیمکره مساوی: نیمکره شمالی و نیمکره جنوبی تقسیم میکند.

با دایره های دیگری که در دو نیمکره به موازات استوائ میکشند کره زمین را به تله هایی تقسیم کرده اند. این تله ها به طرف قطب شمال و قطب جنوب رفته رفته کوچک و کوچکتر میشوند. به دایره هایی که بدینسان در روی زمین به موازات استوائ تصور میکنیم مدار گویند.

დავლება №89. შებასუხეთ შეკითხვებს:

1. جهت های فرعی کدامند؟ 2. خط استوائ چیست؟ 3. مدارها به موازات کدام خط کشیده شده اند؟ 4. دایره استوائ کره زمین را به چند قسمت تقسیم میکند؟

დავლება №90. №71 დავლება შეასრულეთ სპარსული დამწერლობით.

გაკვეთილი №53

ისწავლეთ სიტყვები:

ایجاد کردن	(იჯად ქარდენ)	- შექმნა
برش	(ბორეშ)	- ჭრილი
جوان	(ჯუან)	- მსოფლიო
رصدخانه	(რედხანე)	- ობსერვატორია
سنجیدن	(სენჯიდენ)	- შეფასება, გაზომვა

طریق	(თერყ)	- ხერხი, გზა
عنوان	(ენვან)	- ტიტული, სათაური; ვითარცა
قاچ	(ყაჩ)	- ნაჭერი (მაგ. საზამთროსი)
گریشیج	(გრინიჩ)	- გრინვიჩი
لندن	(ლნდნ)	- ლონდონი
مبدأ	(მბდბ)	- დასაბამი, დასაწყისი
محدود	(მბდდ)	- შეზღუდული
نصف النوار	(ნესფონნეჰარ)	- მერიდიანი

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

ما میتوانیم برشوائی به طریق دیگر در کره زمین ایجاد کنیم. اگر خط برش ما این بار از دو قطب بگذرد بادوبرش یک قاچ از کره به دست میاوریم. نیمه‌ایره‌هایی که هر قاچ کره را در سطح آن محدود میکنند طول مساوی دارند. به همین ترتیب ما میتوانیم نیمه‌ایره‌های بسیار در روی زمین تصور کنیم، آنها را نصف النوار نامند.

فاصله نصف النوار از نصف النوار مبدأ (نصف النوار گرینویچ) سنجیده میشود. خواه این فاصله در شرق نصف النوار مبدأ باشد یا در غرب آن. نصف النوار گرینویچ از رصدخانه گرینویچ نزدیک لندن میگذرد و همه کشورهای جهان آن را به عنوان نصف النوار مبدأ شناخته‌اند.

დავალება №91. უბასუხეთ შეკითხვებს:

1. نصف النوار چیست؟ 2. نصف النوار مبدأ کدام است و از کدام رصدخانه میگذرد؟ 3. کشورهای جهان کدام نصف النوار را به عنوان نصف النوار مبدأ شناخته‌اند؟ 4. نصف النوار تیلیسی در غرب یا شرق نصف النوار مبدأ واقع است؟

დავალება №92. №73 დავალება შედასრულეთ სპარსული დამწერლობით.

ისწავლეთ სიტყვები:

البرز	(აღბორზ)	- ელბრუსი
انك	(ანდჱქ)	- ცოტა, მცირე
برخوردار بودن	(ბზრხორდარ ბუდჱნ)	- სარგებლობა
پيناور	(ფჱჱნავჱრ)	- ფართო
ترکيه	(თორქიჱე)	- თურქეთი
تسام	(თჱმამ)	- სრული, მთელი
جلگه	(ჯოღე)	- ველი
خزر	(ხჱზერ)	- ხაზარი (კასპიის ზღე
زاگرس	(ზაგროს)	- ზაგროსი (მთაგრებილი
سليمان	(სოლემან)	- სოლემანი (სოლომონი
ضلع	(ზელც)	- ფერდი, წახნაგი
عربستان سعودی	(არჱბესთანე სჱცჱდი)	- საულის არაბეთი
کوهپایه	(ქუჱჱაჱე)	- მთის კალა
لبه	(ლბე)	- კიდე, პირი, ნაპირი
مازندران	(მაზნდარან)	- მაზანდარანი
مثبت	(მოსაღჱს)	- სამკუთხედი
مساحت	(მჱსაჱჱთ)	- ფართობი
معتدل	(მოყთაღელ)	- ზომიერი
مقام	(მჱყამ)	- ადგილი, თანამდებობა
مقایسه کردن	(მოყაჱესე კჱრდჱნ)	- შედარება
ناحیه	(ნაჱიჱე)	- რაიონი
نظر	(ნჱზერ)	- შეხედვა; თვალ'აზრის
وسیع	(ვჱსიყ)	- ფართო

წაიკითხეთ და თარგმნეთ:

ایران ۱۹۵۸, ۶۴۸ کیلومتر مربع مساحت و بیش از ۳۵ میلیون جمعیت دارد. ایران در ناحیه جنوب غربی آسیا قرار دارد و در میان شوره‌های این ناحیه هم از نظر وسعت و هم از نظر جمعیت در مقام دوم است: از نظر وسعت بعد از کشور عربستان سعودی و از نظر جمعیت

بعد از ترکیه.

فلات ایران شبیه به یک مثلث است. در امتداد ضلعهای این مثلث رشته کوه های بلند قرار دارند: ۱- رشته کوه البرز و امتداد آن در شمال. ۲- رشته کوه زاگرس و امتداد آن در مغرب و جنوب. ۳- رشته کوه سلیمان در مشرق. این رشته کوه ها لبه های فلات ایران را تشکیل میدهند.

قسمت پهنای از ایران آب و هوای صحرائی و نیمه صحرائی دارد. جا های کوهمستانی ایران دارای آب و هوای معتدل کوهمستانی است. جلگه ها و کوهمپایه های کناره دریای مازندران (خرم از آب و هوای معتدل خزری برخوردار است. اگر مساحت ناحیه آب و هوای صحرائی و نیمه صحرائی را با مساحت کل ایران مقایسه کنید، می بینید که قسمت بسیار وسیعی از کشور ایران در ناحیه آب و هوای صحرائی قرار دارد. مساحت این سرزمین اندکی کمتر از سه ریب مساحت تمام ایران است.

დავლება №93. უბანსუხვი შეკითხვებს:

۱. ایران از نظر وسعت و جمعیت در ناحیه جنوب غربی آسیا چه مقامی دارد؟
۲. رشته کوه های که لبه های فلات ایران را تشکیل میدهند کدام اند؟
۳. آب و هوای جلگه ها و کوهمپایه های کناره دریای خزر چگونه است؟
۴. قسمت بسیار وسیع ایران در کدام ناحیه آب و هوای قرار دارد؟

დავლება №94. №75 დავლება შეასრულეთ სპარსული დამწერლობით.

გაკვეთილი №55

ისწავლეთ სიტყვები:

اتصال داشتن	(ეთესაღ დაშობნ)	- კავშირის ქონება
به ندرت	(ბე ნოდრძთ)	- იშვიათად
پائین	(ფაცინ)	- ძირს, დაბლა

پست	(ფანსთ)	- დაბალი
دليل	(დწლილ)	- მიზეზი, საბუთი
دنباله	(დონბალე)	- გაგრძელება
ريزش	(რიზეშ)	- მოსვლა (წვიმის); დაც- გენა
طرف	(თწრწფ)	- მხარე
عامل	(ანელ-ანვანელ)	- ფაქტორი
فشاردن	(ფეშორდწნ)	- შეკუმშვა, შემჭიდროება
محصور	(მწჰსურ)	- შემოფარგლული, შემოზღუ- დული
مرتفع	(მორთწწყ)	- მაღალი
مرطوب	(მწრთუბ)	- ნოტიო, ნესტიანი
منبسط	(მონბწსეთ)	- გაფართოებული
وزش	(ვწზეშ)	- ქროლა, დაბერვა
وزيدن	(ვწზიდწნ)	- ქროლა, დაბერვა

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

بادهای مرطوبی که در دوره سرد سال از شمال، شمال غربی و مغرب به طرف ایران می‌وزند عامل اصلی ریزش باران در ناحیه صحرائی و نیمه صحرائی هستند. بخار آب موجود در این بادها هنگام برخورد به کوه‌های مرتفع غربی فشرده می‌شود و به همین دلیل در قسمت کوهستانی و کوهپایه‌ای باران و برف بیشتری می‌بارد. دنباله این بادها هنگام رسیدن به قسمت پست صحرائی که گرمتر از کوهستان و کوهپایه است گرم می‌شود و بخار آب موجود در آن منبسط میگردد. به همین دلیل در قسمت پست صحرائی به ندرت و بسیار کم باران می‌بارد.

بخار شدن آب دریای مازندران، جریان هوا و وزش بادهای سرد و خشک شمال و شمال شرقی و بادهای نیمه مرطوب شمال غربی و چگونگی امتداد کوه‌های البرز که مانند دیواری بزرگ در جنوب ناحیه معتدل خردی قرار گرفته عوامل مهم ریزش باران فروان در این ناحیه هستند.

دریاچه مازندران (خزر) بزرگترین دریاچه جهان است. این دریاچه را

به سبب اینکه بسیار پرنای و راست دریا میگویند. دریای مازندران در گذشته بسیار پرنای و تراز امروز بوده و با آبهای اقیانوسها اتصال داشته است اکنون این دریا نه تنها مانند دریاچه ای در میان خشکیها محصور است بلکه سطح آب آن نیز از سطح آب اقیانوسها در حدود ۲۸ متر پایینتر است.

დავალეზა № 95. უპასუხეთ შეკითხვებს:

1. عامل اصلی ریزش باران در ناحیه صحرائی و نیمه صحرائی ایران چیست؟
2. چرا در قسمت پست صحرائی باران به ندرت میبارد؟ 3. عوامل مهم ریزش باران در مازندران چیست؟ 4. دریای مازندران در گذشته چگونه بود؟

დავალეზა №96. 34-35 გაცვეთილების საკითხავი ტექსტები დაწერეთ სპარსული დამწერლობით. №II ტაბულის მიხედვით გაეცანით სტამბურ ასოებს.

შენიშვნა: მომდევნო ხუთი მეცადინეობის განმავლობაში №№36-42 გაცვეთილების საკითხავი ტექსტები დაწერეთ სპარსული დამწერლობით.

آهو

آهو حیوان قشنگ صحرائی است. بعضی از آهوها شاخ کوتاه دارند، بعضی شاخ بلند. آهو دمش کوتاه، زیر شکمش سفید است و چشمهای سیاه. دست و پای آهو نازکست و خوب میتواند بدود. بچه آهو را میگیرند، در خانه ها نگاه میدارند. کم کم انس میگیرد و دیگر فرار نمیکند.

اسب

اسب حیوان نجیب قشنگی است. گردن اسب موهای بلند دارد که آنرا یال میگویند. پاهای اسب سم دارد. اسب شیهه میکشد. بچه اسب را کره میگویند. اسب سواری میدهد. گاری و درشکه میکشد، بار هم میرد ولی اسب سواری با اسب بارکش فرق دارد. اسب بارکش یابوست.

فیل

فیل حیوان بزرگ است. دو دندان دراز دارد. میان دو دندان فیل خرطوم بلندیست که بینی او است. ما هرچه میخواهیم بخوریم با دست بزمیداریم و بدهان میگذاریم. فیل با خرطوم بر میدارد و بدهان میگذارد. پشت فیل تخت میگذارند و بر آن سوار میشوند. وطن فیل هندوستان است.

گاو نر، گاو ماده

گاو نر حیوان پر زور است. زمین را شخم میکند و گاهی بار میرد. گاو ماده شیر میدهد. از شیر کره، زوغن، ماست، پنیر میسازند.

گوسفند

میش گوسفندیست که شاخ ندارد. قوچ گوسفندیست که شاخهای پیچیده دارد. بره بچه گوسفند است. بره ها در صحرا دنبال مادرشان میدوند

و بیع می‌کنند. گوسفند بما پشم می‌دهد. از آن پشم جوراب و پیراهن و پارچه های پشمی درست می‌کنند. از شیر گوسفند ماست و کره و روغن و پنیر و سببیر می‌سازند.

زنبور عسل

این پرندۀ کوچک زرد و سیاه که دو بال زیبا و چهار پا و دو دست دارد زنبور عسل است. زنبورهای عسل با یکدیگر زندگانی می‌کنند. پادشاه دارند پادشاه آنها از سایرین درشت تر و خوش اندام تر است. در برابر دشمن مانند سرباز صف می‌کشند، جنگ می‌کنند. زنبور عسل در بهار و تابستان صبح زود می‌رود، برگلهای می‌نشیند، شیرینی گل را مکیده می‌آورد و در لانه خود جمع می‌کند. ما آن شیرینی خوشمزه خوشبورا که اسمش عسلست از خانۀ زنبور می‌گیریم و از خوردنش لذت می‌بریم. زنبور عسل از روی گل و گیاه چربی زرد رنگی می‌گیرد که اسمش موم است. موم پهای زنبور می‌چسبد، زنبور موم را می‌آورد بخانه و لانه های شش گوشه قشنگ و محکم می‌سازد.

کرم ابریشم

این حیوان که بال و پر درآورده و پروانه شده است یک روز کرم کوچکی بوده و از لعاب دهنش تار ابریشم می‌ساخته. خوراک کرم ابریشم برگ توت است و با لعاب دهان تار ورشته نازک و لطیف بیرون می‌دهد و کم کم دور خودش می‌تند و خانه می‌سازد. آن خانه را پيله می‌گویند. هرکس آنرا ببیند گمان می‌کند حیوانک میان پيله مرده است، اما نمرده بلکه در خواب است. کم کم پر و بال بیرون می‌آورد. همینکه پر و بالش در آمد و از خواب بیدار شد هرگاه او را با حرارت نکشند پيله را سوراخ می‌کند و بیرون می‌پرد. از ابریشم پارچه های حریر می‌یافتند، از آن پارچه ها لباسهای قشنگ می‌دوزند. در مملکت ما کرم ابریشم خوب تربیت میشود. در رشت بهتر و بیشتر از هر جای ایران ابریشم بعمل می‌آید.

تابستان

هوا در تابستان گرم میشود. روزها دراز و شبها کوتاه است. آفتاب میوه هارا زود میرساند و شیرین میکند، گندم وجود در صحرا زرد میشود. بزرگران گندم را اول درو کرده خرمن میکنند، بعد میکوبند و گاه آنها از گندم جدا کرده گاه را برای آذوقه زمستانی حیوانات بانبار میزنند. گندم را باسیا برده آرد میسازند. جورا هم باسب و خر میدهند. مورچه ها در تابستان دانه جمع میکنند تا در زمستان آسوده باشند. سعدی میفرماید.

مورگرد آورد در تابستان تا فراغت بود زمستانش.

تابستان فصل خوبی است. بیشتر خوراک انسان و حیوان در این فصل آماده میشود.

پائیز

تابستان که گذشت پائیز میآید. گرما رفته رفته کم میشود، روزها کم کم کوتاه و شبها بلند میگردد. بادهای سرد میوزد، برگها زرد میشود و میریزد، باد برگهای خشک را بهر طرف میبرد. صفای باغ و بوستان میروند، گرمی و روشنائی خورشید بما کمتر میرسد. با این همه پائیز فصل خوبی است، نه گرم است و نه سرد. میوه های بسیار دارد مانند انگور و سیب و گللابی و به و انار و خربزه. در پائیز آذوقه زمستان را فراهم میکنند. مردم شهری آرد و برنج و روغن و زغال و هیزم میخرند و انبار میکنند. مردم ده آذوقه خود را از صحرا بخانه میبرند و در زمینی که شخم کرده اند جو و گندم میکارند. باران میبارد، کشته ها سبز میشود، کم کم هوا رو سردی میروند و زمستان میرسد.

زراعت

زراعت بهترین کارها است. مرد زارع در بهار با گاو آهن زمین شخم میکند. این کار سه فائده دارد. اول، زمین نرم میشود، دوم، زمین زیر

وروشده آفتاب میخورد و قوت پیدا میکند، سوم، ریشهٔ علفهای هرزه از زیر خاک بیرون افتاده میخشکد. در پائیز تخم بر زمین می افشانند و دوباره شخم میکنند و ماله میکشند تا هموار شود. مرز می بندند که در وقت آبیاری همه جای آن آب میخورد. آرزوی زارع این است که پس از کاشتن تخم و سبز شدن آن باران بیاید. اول تابستان هنگام درو جو است. چند روز بعد گندم میرسد. آن را هم درو میکنند. وقتی که درو تمام شد از جو و گندم خرمن میسازند، خرمن را میکوبند، باد میدهند. باندازهٔ بلروخوراک یکساله انبار میکنند، باقیانده را میفروشند و از پول آن چیزهای دیگر میخرند.

لاک پشت و خرگوش

لاک پشتی و خرگوشی در صحرا بهم میرسند، رفیق راه شدند. خرگوش از راه رفتن لاک پشت بترسید آمد. گفت این آهسته رفتن تو ما را بمنزل نمیرساند. لاک پشت چون میدانست رفیقش حیوان تنبلی است گفت یا شرط ببندیم تا کدام یک از ما بآن درختی که بالای تپه است زودتر برسیم. خرگوش قبول کرد و گفت تو برو و من هم آمدم. لاک پشت برآه افتاد. خرگوش باطمینان تیزپائی خود مشغول چریدن شد. یک مرتبه سرش را بلند کرد. دید نزدیک است لاک پشت برسد. آن وقت پا بدویدن گذاشت ولی هرچه کوشش کرد سودی نبخشید. لاک پشت بلدرخت رسیده بود و خرگوش هنوز میدوید.

پوست خرس

دو رفیق با هم قرار گذاشتند بشکار خرس بروند. روزی بطرف جنگل رهسپار شدند و با هم میگفتند پوست خرس را میفروشیم و از قیمت آن چیزهای خوب میخریم و چنین وچنان میکنیم. اتفاقاً بخرس بزرگ خوش پشمی که از دور میآمد برخوردند. یکی از ترس بالای درختی رفت و دیگری چون تنها ماند و شنیده بود که خرس بمرده کاری ندارد خود را بمردن زد.

خرس آمد، اورا بو کرد و رفت. همینکه دور شد آن که بالای درخت بود پائین آمده از رفیقش پرسید که خرس بگوش تو چه گفت ؟ جواب داد دو نصیحت کرد یکی آنکه با رفیق ترسو بشکار خرس مرو. و دیگر آنکه پوست خرس شکار نکرده مفروش .

16. მადარე თო სინი ნადზე.

№10: 1. ნამდე მინ ქოჯასთ? 2. ნამდე თო დერ
თასყ ვსთ. 3. სინიდე ბოზრგ ქოჯასთ? 4. სინიდე ბოზრგ
ინჯასთ. 5. ხანდე თო ბოზრგ ნისთ. 6. ქურდე ანვეს
ქურდე ვსთ. 7. ნამე ან დობარ რისთ? 8. ნამე ან დობ-
არ გოლნარ ვსთ. 9. რამდე დევე ქოჯასთ? 10. რამდე
დევე ინჯასთ. 11. ნამე ან მარდ რისთ? 12. ნამე ან მარდ
გინ ვსთ. 13. ან მარდ ვე ქოჯასთ? 14. ან მარდ ვე
შევერ ვსთ. 15. ინ ნამე ვე დევე ვსთ. 16. რამდე აბე
სარდ დარად. 17. აბე რამდე სარდ ვსთ. 18. ინ რამდე
აბე სარდ დავთ. 19. ანვეს რამე გარბ ნადარად. 20. ან
მარდ ვე შევერ ნისთ.

№11: 1. მადდე სბზე ბოზრგე თო ქოჯასთ? 2. მ-
ადდე სბზე ბოზრგე მინ დერ თასყ ვსთ. 3. ნამდე
ფესარე თო ქოჯასთ? 4. ნამდე ფესარე მინ ინჯასთ.
5. მინ მადდე სიდავე ხუბ დარამ. 6. ან ფესარე გოდ
სარხე ხუბ დარად. 7. რამე გარმე შომს ქოჯასთ? 8. მ-
ზე ბოზრგე შომს ინჯასთ. 9. ანვეს ასბე ხუბ ნ-
დარად. 10. ინ დარე ხანდე ანვესთ. 11. სრზე სარხე
ე ინჯასთ. 12. ინ სბმდე ხუბ ვე ქოჯასთ? 13. ინ ს-
ბმდე ხუბ ვე დევე შომს ვსთ. 14. აბე რამდე დევე
შომს სარდ ვსთ. 15. ინ რისთ? 16. ინ შევარბე სიდავე
შირინე შომს ვსთ. 17. ფესარე ბოზრგე შომს ქოჯას
რუთ. 18. ფესარე ბოზრგე მინ ბე შევერ რუთ.

№12: 1. ასბე თო ქოჯასთ? ასბამ ქოჯასთ? 2. ას-
ბე მინ დერ დევე ვსთ. ასბამ დერ დევე ვსთ. 3. შევარ-
ბე ე ქოჯასთ? შევარბე ქოჯასთ. 4. შევარბე ე დერ თასყ
ვსთ. შევარბე დერ თასყ ვსთ. 5. სრზე შომს შევარინ
ვსთ. სრზე თან შევარინ ვსთ. 6. სბმდე ანვეს ბოზრგ ვსთ.

სპბპდღეშან # ბოზორგე ვსთ. 7. ღმრე ოთასყე ანჰან # ქუჩექ
 ვსთ. ღმრე ოთასყეშან # ქუჩექ ვსთ. 8. ანჰე ანჰან # გმრმ
 ნისთ. ანჰეშან # გმრმ ნისთ. 9. ყბლამე ხუბე ფედმრე თო #
 ინჯუა ნისთ. ყბლამე ხუბე ფედმრთ # ინჯუა ნისთ. 10. მპ-
 დადე სიამჰე შომამ ქოჯასთ? მპდადე სიამჰეთან ქოჯასთ?
 11. ბაზარე შმჰრე შომამ # ხუბ ვსთ. ბაზარე შმჰრეთან #
 ხუბ ვსთ. 12. ქარე უ # დოშეგარ ვსთ. ქარშე # დოშეგარ ვსთ.
 13. რადე შირინე შომამ # ხუბ ვსთ. რადე შირინეთან # ხუბ
 ვსთ. 14. შმჰრე სპბხე მა # ხუბ ვსთ. შმჰრე სპბხემან #
 ხუბ ვსთ. 15. ფესარე ბოზორგე შომამ # რჰთ. ფესარე ბო-
 ზორგეთან # რჰთ. 16. ინ მპრდ # აზ დეჰე შომამ ამპდ.
 ინ მპრდ # აზ დეჰეთან ამპდ. 17. მა # სპრდემან ვსთ.

№13: 1. რაყუჰაჰე ბოზორგე ინ ზან ქოჯასთ?

2. რაყუჰაჰე ბოზორგე ინ ზან # დმრ ოთასყ ვსთ. 3. ან ფე-
 სარჰა აზ ქოჯა ამპდენდ? 4. ან ფესარჰა # აზ დეჰე ამპ-
 დენდ. 5. ინ დოხთარჰა ბე ქოჯა რჰთანდ? 6. ინ დოხთარ-
 ჰა # ბე შმჰრ რჰთანდ. 7. დარსჰაჰე შომამ # დოშეგარ ვსთ.
 8. მპდადჰაჰე სიამჰე ხუბე შომამ # ინჯუა ვსთ. 9. მინჰა-
 ჰე ბოზორგე ანჰან # ინჯუა ნისთ. 10. სინჰაჰე სორხ # დმრ
 ბაყ ვსთ. 11. დანეშეჰე მანე მა # ბე ხანე რჰთანდ. 12. ან
 მპრდჰა # ბე დეჰე რჰთანდ. 13. ფესარჰაჰე ანჰან ინჯუა
 ამპდენდ. 14. სპბპდჰაჰე შომამ # დმრ ან ოთასყ ვსთ.
 15. ინ დოხთარ # რინჰაჰე ბოზორგე დარსდ.

14: 1. მინგირამ, მინგირი, მინგირბ, მინგირიმი, მინგი-
 რიდი, მინგირბენდ; ნამინგირამ, ნამინგირი, ნამინგირბ, ნამინ-
 გირიმი, ნამინგირიდი, ნამინგირბენდ; გერეჰთამ, გერეჰთი, გერეჰთ,
 გერეჰთიმი, გერეჰთიდი, გერეჰთბენდ; ნამგერეჰთამ, ნამგერეჰ-
 თი, ნამგერეჰთ, ნამგერეჰთიმი, ნამგერეჰთიდი, ნამგერეჰთბენდ.
 2. მინევისამ, მინევისი, მინევისბ, მინევისიმი, მინევი-
 სიდი, მინევისბენდ; ნამინევისამ, ნამინევისი, ნამინევი-

სად, ნამინვევისი, ნამინვევისი, ნამინვევისი; ნევეშ-
 აში, ნევეში, ნევეში, ნევეში, ნევეში, ნევეში; ნევეში, ნევეში;
 ნევეში, ნევეში, ნევეში, ნევეში, ნევეში, ნევეში;
 ანი, ნევეში. 3. მინორი, მინორი, მინორი, მინორი,
 მინორი, მინორი; ნამინორი, ნამინორი, ნამინორი,
 ნამინორი, ნამინორი, ნამინორი; ხორდი, ხორდი, ხორდი,
 ხორდი, ხორდი, ხორდი; ნახორდი, ნახორდი, ნახორდი,
 ნახორდი, ნახორდი, ნახორდი.

№15: 1. ან დანეშეუაან ვი ინჯა რძქთანდ. 2. მა#
 ბე დევი მირპვი. 3. ან დონთარ # სიბ ხორდი. 4. ფედარე
 მან ნამევი ქორესთად. 5. დანეშეუაან # ვი დევი ამანდანდ.
 6. ანვი # შირბ ხორდი. 7. შომი ბე ბანევი მა ამანდი.
 8. შომი ვი ქორევი მირპვი? 9. შომი ბე ქორევი მირპვი?
 10. ფედარე შომი # ნამევი ნევეში. 11. გერევი ბანევი.
 12. ანდრევი ბე ინჯა.

№16: 1. ან მანდი # ფედარე მან ბუდი. 2. მა # დარ
 ბაყ ბუდი. 3. მან # დანეშეუაან შომი ბანევი. 4. ან
 დონთარ # დანეშეუაან შომი ნისი. 5. დარევი შომი # ასან
 ესი. 6. ან ნევისანდრევი ბორევი ქორესთად? 7. ე # ვანე
 ნადევი, ე # რძქთ. 8. მადარევი შომი # ანჯა ბუდი. 9. რადევი
 შომი # შირინ ბუდი. 10. თო # ფესარევი ხე ბანევი. 11. თო #
 ხე ბანევი. 12. სინრევი ბორევი ე # დარ თანევი ბუდი.

№17: 1. რბარ დანეშეუაან ბე შირი რძქთ. 2. დარ
 ან შირი ბორევი # სევი ბანევი ბანევი. 3. ე # ვი ბაყ დევი
 გრევი სორევი ანდრევი. 4. დო სინრევი ბორევი შომი # დარ
 თანევი ესი. 5. ანვი # რბარ მანდრევი სიანევი დარანდ.
 6. მანდრევი სორევი ე # ინჯასთ. 7. ან მანდი # დარ ხანევი
 რბარ მინ დარანდ. 8. მან # ვი ან ბანევი ფანევი ნამევი გე-
 რევი. 9. ვი ქორევი ბე ქორევი მირპვი? 10. დარ ან დევი #

მეშობად ვსებ მეშობ. II. მან # დევაზდამ მედადე სანბ დ-
რამ. I2. მან # დარ დო ბაზარე ინ მეჰორ ბუდამ.

№18: I. ფედარე მან # დო ჯოჰთ ქანჭმ ავანრდ. 2. სე დამა
ქოთოშელვანრე ანმან # დარ თათყ ვსთ. 3. სი ნაჭარ დანეშ-
ჯუ პე მეჰორ ამანდ. 4. ფედარე მან # მეშ ნოსხერ ქეათბ
ავანრდ. 5. ანმან # მანთო ქოლოგერანმ სიბ ჭერესთანდანდ.
6. თათყე ბოზორგე შომან # სი მერთე მორბანყ ვსთ. 7. ან-
მან # სე საყბთ ვაყთ დარანდ. 8. აქ სირ რაა # დანმანმ.
9. ბინათფანჯ მედადე სიანთე შომან # ინჯასთ. 10. მან #
სე ნამე ნევემანმ. II. დო სიბ # პე ანჯა თათად. I2. ფე-
სარ # დო ლითრ მანრბე სარდ ავანრდ.

№19: I. მადარ რი ავანრდ? 2. მადარ # დო ქილრ სიბ
ავანრდ. 3. ან ფედარე რი ავანრდანდ? 4. ან ფედარე #
სე ქილრ მექანრ ავანრდანდ 5. მარდი, ქე ამანდ # ფედარე შო-
მა ბუდ. 6. სინრაე ბოზორგე, ქე დარ თათყ ბუდ ქოჯასთ?
7. გოლანარ # ქეათბ ვე მანდ დარანდ. 8. ანბი, ქე დარ ბაყ
ბუდ, ქოჯასთ? 9. ან დო ჯოჰთ ქანჭმ, ქე ფედარანთ ავანრდ,
ბე ქე დადი? 10. ან მარდე თეჰრანე ქოჯა რანთ? II. ინ #
ხანეაე ქარგანთა ვსთ. I2. ხანეაე შომან # მანთ მერთე
მორბანყ ვსთ.

№20: I. ან ნამე რაჰთო ბა მანდ ნევეშთი.
2. მადარამ # ნანე ვარამ რა ბე თო დად. 3. ინ ნამე პე
ქოჯასთ? 4. მანთა დარ ბაზარ რი ქანრდანდ? 5. გოლანარ
ქოჯასთ? 6. პე ინჯა თა ხანეაეთან # ნანდოფანჯ ქილო-
მერთ ვსთ. 7. ან დონთარ # პე სობე თა მებ დარ ბაყ
ბუდ. 8. ანმან # ქეათბე თო რა ბე მან დანდ. 9. ან
სიბე სორხ რა # თო ხარდი. 10. უ # ნამეაე ანმან რა
ბე მან დად. II. ინ მანრბ რა პე ქოჯა ავანრდი?
I2. როსანმ # ინ ქეათბ რა ბანაეე შომან ჭერესთანდ.

შედეგ.

№30: I. გუჟან, გუჟან, გუჟანდუ, გოჭთე, გოჭთანი; ბაზ ქონა, ბაზ ქონან, ბაზ ქონანდუ, ბაზ ქანდუ, ბაზ ქანდანი; ყპრარ დარა, ყპრარ დარან, ყპრარ დარანდუ, ყპრარ დარათე, ყპრარ დარათანი.

№31: I. დეჰე მა დარ ბანარ დიდანი. 2. როსთამ ბე ხანედე მა ამდანი. 3. ქეთაბე ფედრეთან ხანდანი. 4. გოლნარ ნამითვანდ ბე დანეშგაჰ ბეჟაჟდ. 5. გოლნარ ვნ როსთამ გუჟან - გუჟან დარანდ ბე ხონე მირანდ. 6. აზ ავევლე ფაჰიზ თა ავეხერე ზემესთან მა დარ მოსქრუ ბუდი. 7. დარსჰაჟე ზებანე ჭარსიდე შომა ასან ნისთ. 8. მანდაჰაი რა, ქე ფედრეთან ბე მან დად, გოლნარ აზ მან გერეჰ. 9. სე დანთ ქოთმანდე-რე ან დანეშეჟ დარ თაჰე ბოზორჯ' ასთ. 10. უ ნამითვანდ ანარჰი ბე შომა ბეჰანდ.

№33: I. ან მარდ ნახასთ ქეთაბამ რა ფას ბედე-ჰანდ. 2. ფედრამ აზ ფიშრანეთან ხომეშ ამანდ. 3. გოლნარ დარს რა ხუბ ამუხთ. 4. დანეშეჟ აზ ხანე ბირუნ ამანდ ვნ ბე დანეშგაჰ რანთ. 5. დარ-ამანდ ან ქარგარ ქან ნისთ. 6. ბარ-ხორდე მადრეთან ბა მან ხუბ ასთ. 7. როსთამ რაჰუ რა დარ ჰენდეგანე ჭორუ ქანდ. 8. ფედრე ან დონთარ დარ-გოზანთ. 9. მა დო რუბ ფიშ აზ მოსქრუ ბარ-განთი. 10. ანჰა აზ დონთარეთან ხომეშან მინაჟდ. II. შომა აზ შარბე სარდამ ხომეთან მინა-ჟდ? 12. მან ქეთაბჰა რა ბე შომა ფას დადამ.

№35. I. შომა ზებანე ჭარსი მიჰანმიდე? 2. ფედრამ გოჭთ ქე ან ფესარჰა სიბჰაჟე ბაჰე მა რა დონდ-დე-ანდ, 3. მან აზ შომა ხეჰლი ხომემ მინაჟდ. 4. ანარ

ბე მწნ გოჭთე ბუდიდ, მწნ ბე ხანეჲე შობა მიამწდმ.
 5. მწნ ემრუზ შობა რა ბე ხანეჲე გოლწნარ ხაჰმმ ბორდ.
 6. ბისთ დჰყიყე ფიშ დანეშეჲუჲან ბე დანეშეჲაჰ რჰჭთწნდ.
 7. ჰალა საჰუთე ჰჰშთ სსთ ვჰ მწნ ბაჰჰდ ვზ ხანე ბირუწ
 ბერწვმ. 8. უ ჰჰრჭჰაჲე მწნ რა ნმირიჰჰმმდ, შობა ბე
 უ ბეგუი. 9. მა დწრ დეჰ ჰჰყმთ დო ვსჰ დარმი. 10. ემ-
 სალ თაბესთან მა ბე დეჰ ნმხაჰიმი რჰჭთ. 11. ემშჰბ
 ფედწრეთან ბაჰჰდ ბე ხანეჲე მა ბეჲაჰჰდ. 12. ინ დოხთწრ
 ჰლყან ბიდარ შოდე სსთ. 13. მწნ ეთმინან დაშთმ, ქწ
 შობა შწრაბე სორხ რა ბე მა ხაჰიი დად. 14. მა დირუზ
 ვზ მოსქრუ ბე თბილისი ამჰდმი (ბაზ-გჰშთიმი).

№37: 1. თო ვზ მწნ ჩე მინხაჰი? 2. ჲა დწრ მწნ-
 ზელ ბემანიდ, ჲა ბა მწნ ბე დანეშეჲაჰ ბეჲაი. 3. ბე
 უ ბე ზმზანე ჰარსი გოჭთმ, ვმმა უ ნჰჭჰმმი. 4. დწრ
 ქარხანე ბუდიმი, ვმმა ან ქარგწრ რა ნჰდიდმი. 5. შობა
 ნამე რა ნმ თმწჰა ნევეშთი, ბმლქწ ბმრაჲე უ ჰწრესთა-
 დიდ. 6. ბაზ ბე უ გოჭთწნდ: ვზ ქოჲა ამჰდე-ი? 7. ვგწრ
 თმვანესთი, ემშჰბ ბე ხანეჲე მწნ ბეჲაი. 8. მწნ ჰმმ
 ვზ ვსბეთან ხოშმმ მიაჰჰდ. 9. ემრუზ მწნ ბა ან ნევი-
 სწნდე ჰჰრჭ ხაჰმმ ზმდ. 10. ინ ქარგწრჰა ვვახერე მამ
 ბე ქარხანე ნმირიჰვწნდ. 11. აბე ჩჰშმეჲე დეჰე შობა
 ჰმმ ხეჲლი სწრდ სსთ. 12. დწრ ბჰჰარ დერწხთჰაჲე ბაყე
 მა სწბჰ მირმვწნდ. 13. ემრუზ ჰმმ მესლე დირუზ ჰმვა
 ქწმი სწრდ სსთ. 14. შმჰრე შობა ზიბასთ, ვწლი შმჰრე
 მა ჰმმ ხუბ სსთ.

№39: 1. ხანეჲე როსთმ ბირუნე შმჰრ ყწრარ და-
 რდ. 2. ვზ ბაზარ თა ხანეჲე გოლწნარ სი დჰყიყე რაჰ
 სსთ. 3. მწნზელე შობა ფმჰლუჲე მწნზელე მასთ. 4. ზი-
 რე თაყე შობა ჩისთ? 5. ვზ ბალაჲე ბამე ხანეჲე მა
 მითმვანიდ დეჰეთან რა ბებინიდ. 6. ფოშთე ხანეჲე მა
 ბაყე ზიბასთ. 7. დირუზ დო ნჰჭწრ დანეშეჲე ნმზდე ან

ნევისანდე რაჭანდე. 8. ფედანამ ნესბათ ბე ფედანრთან
 ზიდად ქარ მიქონანდე. 9. მა რაჯეც ბე დარსე ქარსი ბა
 ჰმმ ჰმრაჭ ზანდი. 10. აზ სობჰ თა ბე ინ საყბთ მა ბა
 ჰმმ ჰმსთი. 11. დანეშეუ ფოშე მიზ ნეშსთე-პსთ ვა
 ქარ მიქონანდე (დარად ქარ მიქონანდე). 12. სარე მიზ ბენე-
 შინიდე, ხორაქ ბეხორი. 13. ქეთაბ ვა მანდად ვა ყალბე
 შომა რუაე მიზ პსთ. 14. მადანრთან ბე ხანეაე მა ამანდე,
 ვა სინიდე ბოზორგ რა აზ გოლნარ ხასთ. 15. დანეშეუ
 სარე ვაყთ ბე დანეშეაჰ ამანდე ბუდე.

№41. 1. ან დო დანეშეუ დარ ქელასე დარსე ხოდე-
 შან ნეშსთე ბუდანდე. 2. უ ნამე რა ბა ყალამე ხოდეშ
 ნევეთი. 3. დო ნაჭარ დუსთე მან ბე დიდანამ ხაჰანდე
 ამანდე. 4. ემრუზ ბანრაე ანჰა ჩაეე შირინ დოროსთ ქარ-
 დემ. 5. ბეგუიდე როსთამ ვა გოლნარ ბე თაყე მან ნადა
 მანდე, ზირა ქე დარ თაყამ ჰმყბთ აქე სანდელი მანდე
 პსთ. 6. ფას აზ ჩაა ხორდენ მა ბე დანეშეაჰ მირანგი. 7.
 ხოდე უ რა დიშაბ მან დარ ქარხანე დიდემ. 8. დუსთე
 შომა აზ მან ჩე მიხასთ. 9. მადანრთან დარ ბაყე ბო-
 ზორგე ზენდეგი მიქონანდე. 10. ინ ბაყე ხოდეთან პსთ?
 11. გოლნარ ჩაშეჰაჰაშ რა ბასთ. 12. მან ვა ან ნევი-
 სანდე საყბთე ჩაჰანრონი დარ დანეშეაჰ ხაჰი ბუდე.
 13. ხუბ შოდ ქე ამანდიდე, ჩანდე საყბთ ვაყთ დარიდე? 14. ემ-
 რუზ ბა მადანრთან დარ ბარეაე შომა ჰმრაჭ ხაჰი ზანდე.
 15. დანეშეუი, ქე ხეაღი (ზიდად) ჰმრაჭ მიზანანდე, ქან
 ქარ მიქონანდე.

№43: 1. ბეჰთარინ დუსთამ დარ ბონგაჰე ნეშრე
 ქეთაბ ქარ მიქონანდე. 2. ხოდე დანეშეაჰე მა აქე ბონგაჰე
 ნეშრე ქეთაბ დარანდე. 3. დანეშეაჰე ჰმმეუურ ქეთაბ მონთ-
 შერ მიქონანდე. 4. ქეთაბი, ქე მან ხარიდემ, გერან პსთ,
 ვაღი პრზანთარ აზ ქეთაბისთ, ქე შომა ხარიდე. 5. ინ

სიბჭა ქოჯა ხარდე შოდანდ? 6.მაცულუმ შოდ,ქე შენდე-
 ვანეჰა ხუბ ნაბუდ. 7.შომა თაბესთან ბაჰად ბე დეჰ
 ბერავიდ. 8.ხოდე უ ბეჰთარინ ნევისანდედეჰ შეჰრე მასთ.
 9.ბეჰთარინ ჰოლუი, ქე თა ემრუხ ხორდე-ამ,პხ ბაყე
 შომა ბუდ. 10.ბეჰთარინ ხანედე ხიჰაბანე მა მინზელე
 ან ნევისანდეჰ სსთ. 11.როსთამ დო სალ პხ გოლნარ ბო-
 ზორგთარ სსთ. 12.ბეჰთარინ შერაბე სორხ რა დარ დეჰჰე
 მა დოროსთ მიქონანდ. 13.ან ფესარ პხ ბოლანდთარინ
 დერანთე ბაყე შომა ოთჰად. 14.ბეჰთარინ მივეჰა რა
 დარ თაბესთან ვმ ფაჰიზ მითანვანიდ ბეხარიდ.

№45: 1.შაჰად მორჰაბი პხ თარსე რუბაჰე ბე ჰე-
 ვა ფარვახ ქარდ. 2.შომა ფულ დარ ჯიბეთანჰ სსთ,ქე
 ბე მან ბედანჰიდე? 3.მან მიდანამ,ქე შომა მიხაჰიდე რი-
 ზი დარ ბარედე ზანანე ენგელისი ბარაჰე მან(ბე მან)
 ბეგუდე. 4.ფარსალ დანეშეჰაჰე მა ქეთაბე ხუბი დარ
 ბარედე ზანანე ჰარსი რაფ ქარდ. 5.შაჰად შომა ინ
 ქეთაბე რა დარდე? 6.აღბანე მან ჰემიშე ბე შომა ქო-
 მქეხაჰამ ქარდ. 7.მან ავევლ ამდამ,ბე მან რაჰ
 ბედე. 8.ფესარჰა პხ გორჯ თარსიდანდ ვმ ჰარარ ქარ-
 დანდ. 9.ანჰა ნანანენესანდ პხ ხოდ დეჰაჰე ქონანდ.
 10.დარ ქარხანედეჰ შარირბაჰიდეჰ შეჰრე მა შარირე ხუ-
 ბი თჰიდე მიქონანდ. 11.ფარირუხ ფედარამ ბარაჰე
 მან ლებასე პბრიშემიდე ხუბი ხარიდ. 12.მინდომე მა
 ელმ ვმ ადამ რა დუსთ დარანდ. 13.მან ჰემიშე ბე შო-
 მა ეთინან დაშამ. 14.ჰარდა საჰანე სედე ბეჰედ პხ
 ზოჰარ,ან ნევისანდეჰ ბე დანეშეჰაჰე მა ხაჰად ამანდ.

№47: 1.დანეშეჰაჰე ბირუნე შეჰარ ყარარ დარანდ,
 ველი პხ ანჯა თა მანზელე შომა ჰასელედე ზიჰადი
 ნისთ. 2.შეჰრე შომა დარ მემრეყე თბილისი ყარარ და-
 რანდ. 3.ბაყრედე მადარეთან ხეღლი ქურექეჰ სსთ. 4.დარ
 ბაყე ჰემსაჰედე მა დო ქარგარ ქარ მიქონანდ 5.რა-
 მრი რაჰე შირინე ხუბი ბარაჰე მა დოროსთ ქარდ.

6. გოლნარ ხორაქე ხუბ ვმ მივე ბმრაჲე მა ავმრდ. 7. ან სე ნმჭმრ ხიჲანმთქარ ნმბუღმნდ, ანჲა ჲმწყმთ დოზდი მიქმრდმნდ. 8. დმრ მმმრე მა ბაყჲაჲე ესთერაჲმთ ვმ გოლმარჲა ჲიჲად მსთ. 9. მმრდომე მა აზადი რა დუსთ დარმდ. 10. უ. გოროსნეგრე მეს ნმმიქმრდ. 11. მაღმრე როსთმ ბიმარ ბუღ ვმ უ რა ბე ბიმარესთან ბორდმნდ. 12. ან ქარგმრან დმრ ქარგაჲე ბოზორგრე ქარ მიქონმნდ.

№ 49: 1. მმვა დარმდ სმრდ მიმმმვდ. ბაჲმდ ლეზა- სე ჲემესთანი ფუშიდ. 2. გოლნარ ნმმმქმდან ვმ გოლმან რა რუჲე მიზე მა გოზაშთ. 3. დირუზ ფედმრმ ბმრაჲე შომა დო ჲამედან ხმრიდ. 4. ან ხიჲანმთქარ დმსთჲაჲე ხუნინი დაშთ. 5. დირუზ სოჲმ მლმჭ დმრ დმშთ ნმმნაქ ბუღ. 6. ან მმრდ მზ მმნ ფორსეში ქმრდ, ვმლი მმნ ნმთმ- ვანესთმ ბე უ ჲმვაბ ბედემმ. 7. მმრაბე დეჲეთან ხმრიდარე ჲიჲადი დარმდ. 8. ბაყბანე მა მმრდე ჲმვა- ნისთ. 9. მმრჲაჲე უ ხემლი მმრეგანე ბე ნმზმრემან მირმსიდ. 10. გორგ დოზდმქრ ბე გავ ნაზდიქ მიშოდ. 11. როსთმ ვმ გუღმრზ მიზე ბოზორგეთან რა ბე ასანი ბოლმნდ ქმრდმნდ. 12. ბე ახმრ რესანდმნე ინ ქარ ბმ- რაჲე ან დანემმმნდან დოშეარ ნისთ. 13. ან ჲმნ ბიმარ მსთ, ჲემარე ხუნე უ ბოლმნდ მსთ. 14. ბა ვოჲუდე ინქე უ აჲე სთე მმრჭ მიზმდ, მა მზ მმრჲაჲამმშ ჩიზი ნმჭმ- მიდმი.

№ 51: 1. თაბესთან მა ბმრაჲე ესთერაჲმთ ბე ქმ- ნარე დმრჲა ხაჲიმი რმჭთ. 2. ჲა დმრ მმნზელ ბემანიდ, ჲა ბა მმნ ბე დანემგაჲე ბეჲაიდ. 3. რუდხანეჲე ქურემქრ დმრ ნმზდიქიჲე დეჲე მა ჲარისთ. 4. ხაქე გოლმანე შო- მა ბმრაჲე გოლმთან მონასებ ნისთ. 5. დმრ დეჲე მა მზ აბე რუდხანე ესთეჲადე მიქონმნდ ვმ ჩაჲ ნმმიქმნმნდ 6. მმრაბე შომა ხემლი ხუბ მსთ, თმმნეშინი ნმდარმდ.

7. შშპრე შომა დერ მწყრეზე გორჯესთან, ქენარე დარაა
 ყბრარ დარად. 8. ბეჰთბრინ დერახთჰაჲე მივე დერ ბაყე
 შომასთ. 9. ჰნმსაჲეჲე შომა ჭასელეჲე ბენენ დო დეჰ
 რა ბე სორჰსთ ფემჰედ. 10. ფს სზ ხორდ შოდნ სნგ-
 ჰაჲე ბოზორგ ბე შენ ვბ მასე თბბდილ მიშმენდ. 11. ან
 მბრდ ნხხასთ დერ რუდხანე შენა ბექონდ. 12. აგბრ
 დერ-ამბდე ან სე მბრდ რა ჯბმჰ ბექონიმ, ფულე ზიჲადი
 თბშქრლ მიშმენდ. 13. რაჰე დიგბრი ნბჰედ, დანეშეჰუჲან
 მიბაჲესთ სზ ან დეჰ ობურ ქონდ. 14. აგბრ ფულე ხორდ,
 დერ ჯიბბთ დარი, ბე მბნ ბედეჰ.

№53: 1. სალე ფიშ როსთმ ვარედე დანეშგაჰ შოდ
 (ბე დანეშგაჰ ვარედ შოდ). 2. შშპრე მა დერ დბრრეჲე
 რუდხანე ყბრარ დარად. 3. ვბყთი ქე უ რაყუ რა ბე სნგ
 ზნდ ჯბჰეშე ჯბრწყე ბე ნბზბრშო რასიდ. 4. გორნარ ინ
 ნამე რა ბე ვბსილეჲე ფედბრეთან ბე მბნ რესანდ.
 5. გუდბრზ თა ნოქენ ან დერახთ რბჰთე ბუდ ბალა. 6. ჰენ-
 გამე რბჰედ-ო-ბბრჰ ზირე დერახთე ბოლნდ ნბბაჲდ
 ბეისთიდ. 7. აზ დურ დო თბფფე ფემდა შოდ. 8. პლბბთე
 ჰნვაჲე ჯბნგბლ ბეჰთბრ სზ ჰნვაჲე ბიჲაბან სსთ. 9. ბა-
 რან ბე ანდაზეი შბდიდ ბუდ, ქენ მა ნბთბვანესთიმ სზ
 ხანე ბირუნ ბერბვიმ. 10. გუდბრზ ქენტაბე ზნხიმი ბბრა-
 ჲე ბბრეჰე ხბრიდ. 11. ინ სინი სზ ჰელეზ სახთე შო-
 დე სსთ. 12. გაჰ-გაჰ მა ბბრაჲე ესთერაჰბბთ ბე დეჰე
 ანჰა მირბვიმ. 13. ბე დანეშეჰუჲან ბეგუიდ, აექ-ბე-აექ
 ვარედე ქენლასე დბრს ბეშმენდ. 14. ფს სზ შენიდნე
 ჰბრჰბაჲე გორნარ ფედბრ ხნშბალუდ შოდ. 15. ემრუზ სა-
 ყბთე ჰნშთე სობჰ ან ნევისპნდეჲე ბოზორგ ვარედე
 მოსქრუ შოდ. 16. ანჯა ბა ნევისპნდეგანე ჯბვან დბრ
 ბარეჲე ქენტაბჰაჲე ნრუ ჰბრჰ ზბდნდ.

№55: 1. აქტი ვა მთავრადინ ეთქაყვა დარ ზენდგიჟე ან ნევისანდე რაფე ინ ქვეთაბ მიბაზანდ. 2. ემრუბ ნაჰარე მა ჰაყათ გუთე ფობთე, სანზი ცა მი-
 ვე ვსთ. 3. დანეშეჟუჰან ვა ქვეთაბჰაჟე შობა ბე მრუყეც
 ესთეჰადე ქარდანდ. 4. დარ შანბე თარქ შოყლეჟე ათეში
 ვა დურ ბე ნაზარ მირანსიდ. 5. გუდარბ დარ აად გერეჰ-
 თანე ზანბანე ჰარსი ანარე ბიშანარ ფიშრანჰე ქარდ, ბიშ-
 თარ თანეანესთ ვა ქვეთაბჰაჟე შობა ესთეჰადე ბექონანდ.
 6. გოლნარ დარ ქარე ფობანე ყაზა ოსთად ვსთ. 7. ამან-
 დან ბე შანბე ზენდგიჟე ან მანრდ რა თაყარ დად.
 8. როსთანი ცა გუდარბ ბარაჟე ნაჰარ გუთე გუსჰანდ
 ცა სანზი ხარდანდ. 9. დარ დეჰე მა ბიშანარ ვა გუთე
 გაც ესთეჰადე მიქონანდ. 10. ანევა სარდ მიშანეანდ, ათეში
 რრეშან ქონ, თა გარბ შანეი. 11. დარ ქარხანეჰაჟე შან-
 რე მა მაშინაჰე ცა ანაბაბჰაჟე ბესარ მისაზანდ. 12. მან
 მიდანანი, ქე გოლნარ ანეშიე დესთე მან ბუდ. 13. ირა-
 ნიჰან მიგუჰანდე: აეზარ დესთე ქანე ვსთ ცა აქე დოშან
 ბესარ. 14. დარ ზანბანეჰაჟე ბესარ ყანეი ინჯა დარა
 ბუდ.

№57: 1. ან დანეშანდე ბა ინ თანბიბე მოქათეზე
 მიქონანდ. 2. მა ვა ანეჰანათე ცანში ქანთარ ესთეჰადე
 მიქონანი. 3. აბე რეშეჟე დეჰე შობა თანეი ქარდან ლ-
 ზეი ნანდარანდ. 4. დარ დეჰე შობა ანევა ხეღი სალეი
 ვსთ. 5. ფედარანი ინ სანდალი რა ანე აბ რუბ სახთე
 ვსთ. 6. მადარეთან ხორაქ ბა ზოყალ მიფანანდ. 7. ან
 დანეშეჟუჰან დესთეჰანე ქვეთაბჰაჟე (ქოთბე) ელეი
 ანსანდ. 8. ბეგოზარი, გოლნარ ინ ქვეთაბ რა ბა დეყ-
 ყათ ბეხანანდ. 9. დანეშეჟუჰანე დანეშეჰაჰე ვა ქვეთა-
 ბჰაჟე შობა, ბე ხოსუს ვა ქვეთაზე ახანეთან, ხუბ ესთე-
 ჰადე ქარდანდ. 10. ირანიჰა ბიშანარ გუთე გუსჰანდ
 ცა ფარანდეგან მიხორანდ. 11. მა ბარაჟე გარბ ქარ-

დწე მწწზეღემან ჩუბ ნწმისუზანიმ. I2.დწრ ათრაჲე
შწჰრე მა ჟწწგწწღწ თწბიცი ზიადე აწსთ. I3.დწრ ან ჟწწ-
გწწღწ მივეჲაჲე ჟწწგწწღწ ბესადარ აწსთ. I4.მივეჲა რა რუ-
ჲე სინიჲე ბოზორგ ბეგოზარიდ ებ ბე თაჲყეთან ბებბ-
რიდ. I5.ბწჩეჲე ან ზწწ საღემ ბე ნწზწრ ნწმირესწღ.

ჩ59: I.მაღეჲინე ბოზორგ დარაჲე ჰეზარჲა დე-
ჲათ ებ ყწწწბათ ბუღწწღ. 2.ეჲთესაბიჲეჲნ დწრჲაჲე ჲარ-
ხანე რა ბწსთწწღ. 3.დწრ იწ ღორუს ჲწწღწმათე ბესადარი
რა ნწჲწჲმიდწმ. 4.მწყალათე ან ნევისწწწღღე ხეღლი ხან-
დწწწსთ. 5.გოღწწარ აზ ემთეჲანათ ნწმითბწრსწღ. 6.დწრ
ღეჲე მა ჰეწგვანათე აწჰლი ზიადე აწსთ. 7.დწრ თწმამე დე-
ჲათ ებ ყწწწბათე გორჲესთან ხოთუთე ეღეჲთერისითე ჲე-
შიღე შოღე აწსთ. 8.ჲწრმაჲეშათე შომა რა ბე ფეღბწრწმ
გოჲთწმ.9.მივეჲათე ჟომჲჲურიჲემან ხწრიდარე ბესადარ
ღარწღ. I0.ასამიჲე ან დანეშჲუჲეჲან რა ბწრაჲე მწწ ბე-
ნევისიდ. II.როჲწყაჲე ხაჲწრწთ ფწს აზ დო მამე ბე მოს-
ჲრუ ხაჲწწწღ რწჲთ. I2.ემთეჲანათ ბწყზი რუყათ ბიშ აზ
სე აწწჲთე თულ მიჲეწწწღ. I3.ბწბარ ჲწრავან აწსთ,შომა
ხწბარე ხუბ ჩე დარიდ? I4.ან ნევისწწწღღეჲე ენგელისი
ნევეშთეჲაჲე ხოდ რა დწრ ბარეჲე მოღუჲე ვა ებზაჲეჲე
ანჲა ბწრაჲე მა მიხანდ. I5.უ თწმამე საღ მწშყულ ბუღ.

ჩ6I: I.ჲწრ შწხსი ებზიჲეი დარწღ. 2.ჲწმ ბწრა-
ჲე მწწ ებ ჲწმ ბწრაჲე შომა ებზაჲეჲეი თბყაინ შოღე
აწსთ (ჲწწრღე აწწღ). 3.დირუზ ეთეჲაყწწწ ბა ბწრადწრე-
თან ბწრხორდ ჲწრდწმ. 4.გოღწწარ აწყიყბთწწ დანეშჲუჲეჲე
ხუბისთ. 5.მივეჲაჲე ბაყე შომა ჲრუყოღადე შირინ ბუღ.
6.ჲარე შომა ღაწწლაჲე აწსთ. 7.დო აწწჲთე ფიშ რუზე ემ-
თეჲან რა თბყაინ ჲწრდწწწღ. 8.დირუზ მოუყეღე ყორუბე
აჲთაბ ასმან ყერმეზ ბუღ.9.ერთეჲაყე ხანეჲე მა სი
მეთრ აწსთ. I0.ჲწწთიჲაჲე ჟომჲჲურიჲე მა დწრ თყადწსწა

პირველთ მთქონებდ. II. ვინ ვაფრემა საყბთე ვინთე სობჰ
დორ ქორუდგაჰ ქორუდ ამბდ. 12. ეხთერაყათე დანეშმინ-
დანე ჯომჰურიიე მა ვჰმინიამთე ბოზორგინ დარბდ.
13. ბარეჰა დორ აბე სპრდე რუდხანე შენა მიქარდინდ.
14. შომა ემთეჰანათე დოშეარე დორ ფიშ დარიდ. 15. შა-
ად ქეთაბე ვინხიმე შომა ნნზდე ბნრადორჰჰ ბაშბდ.

№63: 1. რინდ დორ სდდე მნრდომე ჯომჰურიიე გორ-
ჯესთან დორ შჰჰრ ზენდეგინ მიქონბდ? 2. ვინსაყეჰაყე
ირან დორ მჰშრეყ ვჰყანესთან ვნ ფაქესთან პნდ. 3. მნშ-
ჰურთბრინ ყოლდე რეშთე ქუჰჰაყე ყნჰყაზ ქოღამ ვსთ?
4. დორ გორჯესთან ქნვირ ვნ სნჰრა ვოჯუდ ნნდარბდ.
5. მთჰე მთბრინ რუდე გორჯესთან ვზ შჰჰრე თბილისი მი-
გოზბრბდ. 6. დორ გორჯესთან დორბარეყე ბოზორგ ვოჯუდ
ნნდარბდ. 7. დორსე ჯოყრაჰაჰ ასან ნნბუდ. 8. ხნლიყე
ჰარს ქოჯა ყნრარ დარბდ? 9. ფაქესთან დორ ქოღამ ნოყ-
თეყე ასაჰ ყნრარ დარბდ? 10. ინ რუდხანეყე ქუჰიქჰზ
ქუჰჰაყე დეჰე შომა შორუყ მიშნვბდ. II. სნნაყეყე ჯომ-
ჰურიიე მა ბნრაყე ჯომჰურიიეჰაყე ბნრადორე დიგნრ ვჰმ-
ინიამთე ბესაარ დარბდ. 12. ჯმეყინამთე გორჯესთან ყნ-
რიბე ფნჯჰ მილდეუნ ნნჰარ ვსთ. 13. მნშჰურთბრინ ბაზა-
რე შჰჰრე მა დორ შნმალე შჰჰრ ყნრარ დარბდ. 14. ინ
სნნდალი რა დორ ან გუშეყე თაყ ბეგოზარ.

№65: 1. დანეშჰეჰაჰან დორ ბარეყე სნნაყეყე გორ-
ჯესთან პნრჰ მიზბდინდ. 2. ქარხანეყე თბდეყე ზორბე
აჰნნე გორჯესთან დორ შჰჰრე რუსთავი ყნრარ დარბდ.
3. ნჰსაჯი ნიზ რეშთეყე მოჰემე სნნაყეყე გორჯესთან
ვსთ. 4. ემრუზ დორ ირან ქარხანეჰაყე ზიდადი პნსთ,
ქნ მჰჰსულათე სნნყბთი თოულიდ მიქონბნდ. 5. მჰსრბჰე
შექნრ დორ ჯომჰური ბიშბარ ვზ თოულიდე ან ვსთ.
6. თოულიდე ელექტრისითე პნმ ვჰმინიამთე ბოზორგინ და-

რძდ. 7.დბრ ჯომჭურიდე მა ქარხანეშადე ხოსუსი ნისთ, 8.მეჭსულათე სანცუთიდე ჯომჭურიდე მა დბრ ხარეჯე ნიხ ხნრიდარ დარძდ. 9.შნრაბსაზი დბრ გორჯესთან საბეყედე თულანი დარძდ. 10.ირან ბე ცბსილედე ლულედე გაზ ზხ საჭელე ხბლიჯე ფარს ბე ჯომჭურიდე მა გაზ მირესანძდ. 11.ბა ვოჯუდე თოუსეყედე რუზნჭზუნე სანადეყე ყზზაი, ჰინუხ მეჭსულათე თოულიდ შოდე ქნჭაჭე ეჭთიდაჯათე მბრდომ რა ნვმიდეჰნძდ. 12.სნჭმე დანეშმბნდანე გორჯი დბრ ქარე სანცუთი ქნრდნე ქნშეგბრ ყაბელე თნვენჯოჰ ვსა. 13.ქარხანედე მა ლულეშადე ხუბი მისაჰნძდ. 14.ნქნუნ მა დარადე სანადეყე სანგინ ვა სნბოქე ფიშროლუ ჰნსათიმ.

№67: 1.დბრ ქნშეგბრე მა ბე ცბსილედე მადვდე ში- მიდაი, ვბზარჰადე მნხსუს ცვ ჰნვენაფნემა ბა ჰნშნრათე ზიდანანცბრ მობარეზე მიქონნძდ. 2.დბრ დეჰე მა ფბშე ზიდად ვსთ, ბადად თური რა ბე ანჯა ბეგბრიმ. 3.ლეზასე- თან ქნსიჭ შოდე ვსთ, ან რა თნმიზ ქონიდ. 4.რუსთადა- ანე გორჯესთან ჰხ ხნთბრე მვლნხ იმბნ ჰხსთნძდ. 5.ფბს ვხ ანქე აბე რუდხანე ვხ შნჭრ მიგოზნრბდ, ხენლი ქნ- სიჭ მიშნვენდ. 6.ქნშეგბრზანე გორჯესთან ვბრიშნმე თნ- ბიყი ვმ ვსნლ ბესაარ თნჭიდე მიქონნძდ. 7.რუსთაიდან ყზზადე ზემესთანე ხოდ რა ვნდუხთნძდ. 8.დირუხ ჰნვა ბარანი ბულ, ზნბზურჰა ნნთნვენესთნძდ ფბრვაზ ქონნძდ. 9.მბრდომე შოურბვი ბბრადე სანცუთი ქნრდნე ქნშეგბრ ზიდად მობარეზე ქნრდ. 10.ზნმინჰადე ჯომჭურიდე მა ბბრადე თოუსეყედე ქნშეგბრზი მონასეგ ვსთ. 11.თაბეს- თან დანეშეჟუდან დნსთეჯნმყი ბე საჭელე დბრდა მოსაჭე- რბთ ხაჰნძდ ქნრდ. 12.ჩაა რა ბა ვსნლ შირინ ქონიდ. 13.მოზარეზე ბა მვლნხ დბრ ქნშეგბრჰადე შნრყ ბე მარ- ჰნლდე თაზეი რბსიდე ვსთ. 14.მეჭსულე ომდედე ან ქეშეზარჰა ჩაა ვსთ.

№69: I.დმარ გორჯესთან ჰმარ სალ ჰეზარჰა ნმჭმარ ბე მნზნელე ნოუსაზ ნწყლე მნქან მიქონნდ. 2.ერთეჰაჰე ინ ხანეჰე ჰმშოოშქუბე ბისთოშეშ მეთარ ვსთ. 3.მნზნელე შომა თმმიზ ვმ ყმშნგ ვსთ, ვმმა როშუნ ნისთ. 4.აშ-ფიზხანეჰე მნზნელე შომა ბოზორგ ვსთ - ჩმჰარ მეთარ თულ დარმდ ვმ სე მეთარ ვრზ. 5.დო რუზ ვსთ, ქე ასანსურე ხანეჰე მა ხმრამ შოდე ვსთ. 6.დმარ დეჰე მა დო ჰმმამე თმუმი ჰვსთ. 7.დოგშე რა ჰეზარ ბედეჰ, ასანსურ ფინ ხაჰმდ ამმდ. 8.პზ ქეთაბე ან დანეშმმნდ ჰმყმთ დმჰ სმჭჰე რა ხანდე-ვმ. 9.ჯმვანან დახელე ასანსურ ნმმიშმვმნდ, ანჰა პზ ფელეჰანჰა ესთეჰადე მიქონნდ. 10.ბმრნამე ვმ თარხე ემთეჰანათ რუჰე დივარ ნვსბ შოდე ბუდ. 11.შომა ხოდეთან მითმვანიდ შირინიჰე ჩაჰ რა ქმმ ჰა ზიჰად ბექონიდ. 12.დმარ ბაჰე მა დმჰ ნმ-ჰალე თაზეჰე დერმხთე სიბ ქაშთე-მნდ. 13.ფედმრამ პზ გავ ვმ გუსჰმნდე ჰმმსაჰემან მოგაზემთ მიქონნდ. 14.ჰმვაფეჰმა ვმსილეჰე ხუბი ბმრჰე მოსაჰერმთ ქმრ-დმნ ვსთ. 15.მმნ ჩაჰე ქმმრმნგ დუსთ დარმმ.

№71: I.მმნ მიდანმმ, ქე ნემამმნდეგანე პყმლ-ლიჰათჰაჰე მვზჰმმბი ნმმიმვანმნდ დმარ ირან ვზჰირ შმვმნდ. 2.მმნ ბიჰარ ბუდმ ვმ ნმთნენესთმ სმრი ბე შომა ბეზმნმ. 3.ბიშ პზ ჰეზაროშეშმნდ სალ ვსთ, ქე მვზჰმმბე რმსმიჰე გორჯიჰან მმსიჰიჰათ ვსთ. 4.ედ-დეი პზ ვრმმნიჰა დმარ დეჰე მა ჰენდეჰი მიქონნდ. 5.ვრმმნიჰაჰე საქენე შმჰრე მა ბე გორჯი ჰმრჰ მიზმ-მნდ. 6.მა ჩმჰარ მამ დმარ აზმრბაჰუან ბე სმრ ბორ-დიმ. 7.ფალოჰე სზზზრმნგი რა, ქე ფედარმმ ხმრიდე ბუდ, ბმრადმრმ ბე დუშ ქმრდ. 8.ჰმარჰე მამენე შმრ-ბე შომა ვმ შმრამბე ჰმმსაჰეთან ჩისთ? 9.მმნ ბა მოლ-ლაჰე დეჰე შომა მოქათებე ნმმიქონმ. 10.მმრდომე შოჰრმვი დეჰაჰ ვზ ქეშემარ რა ვმზიჰეჰე მოყმდმსე

ხოდ მიზემარნდ. II. ქელისაჲე ჯოლჲა ყპრიბე სისპდ
სალე ფიშ სახთე შოდე ვსთ. I2. რუჰანიჲუნ ვპ მალექინე
ბოზორგჳ ჰპმიზე ბე ჰპმ ქომპქ მიქნრდნდ. I3. დუსთი
მაბჲჲანე საქენანე ჯომჰურიჰაჲე შოურბვი ჯადვანისთ.
I4. მპრქნზე ომდეჲე სნნაჲეჲე სნგინე გორჯესთან შპჰ-
რე რუსთავი ვსთ.

№73: I. დნრ ნთიჯეჲე მობარეზეჲე ომუმიჲე მპრ-
დომ შაჰე ირან ვზ სწლთნწთ ესთეჲჲა დად. 2. რუსთაი-
ან ბპრ წლეჲჲე მალექინე ბოზორგჳ ეჲთერაზ მიქნრდნდ.
3. ამრიქა ვპ ენგელის დნრ ომურე დახელიჲე ირან დეხა-
ლთ მიქნრდნდ. 4. რუჰანიჲუნ ბე დნრბარ ქომპქ ნწქნრ-
დნდ. 5. ნწჯომწნჰაჲე მწხტი შწზნამეჰაი მონთშერ
ქნრდნდ. 6. ირან მეყდარე ზიჲადი ნწჲთ ბე ხარეჯე სა-
დერ მიქონწდ. 7. ინ შწხს ბისთ სალ დნრ მოჰაჯერწთ
ბუდ. 8. დირუზ ფწჯომინ ჯწლწსეჲე შოურაჲე ელმიჲე და-
ნეშგაჰი თწშქილ შოდ. 9. ედდეი ვზ დანეშჯუჲანე ირანი
რა დრულთ თრუყიჲ ქწრდ. 10. გომროქე ირან ან დო ნწ-
ჲნრ რა დნრ მპრზე ირან ვპ ფაქესთან თრუყიჲ ქწრდ.
II. შწჰრე თბილისი დნრ სალე I795 ბე დწსთე აჲა მო-
ჰწმწდ ხან ჲწთჰი შოდ. 12. თწზაჰორათე ომუმი ვპ მობა-
რეზეჲე შწჰმწთქეშან ფაჲეჲე სწლთნწთე შაჰი რა მოთე-
ზწლზელ სახთ. 13. ახწრინ ჰწრბე ბე ჰოქუმწთე ესთებ-
ღადიჲე თეზარი დნრ ჲევერიჲეჲე I917 ვარეღ ამწდ.
I4. ენყელაბიჲუნ ბწრაჲე აზადი ვპ ბწრაბწრი მობარე-
ზე მიქნრდნდ.

№75: I. ინ მწჯწლლე დნრ სი ჰეზარ ნოსხე მონთშ-
ერ მიშწვწდ. 2. დიშწბ საჲწთე ჲაზდწჰ ხოლასეჲე ახწ-
რინ წხჰარ რა შენიდწმ. 3. დნრ ნთიჯეჲე მობარეზეჲე
მოსწლწჰანეჲე მწშრუთეწლწბან თეჰრან ჲწთჰი შოდ.
4. დნრ ქეშეწრე მა ჰწრ ქარხანეჲე ბოზორგჳ რუზნამე

მონთაშერ მიქონდა. 5. რუზნამეჲე „მარდომ“ დარ ბიდა-
რიჲე ვჭქარე ომუმი თაქსირე ბესადარ დაშო. 6. დანემ-
გაჲე ბე ეთელაჲე ომუმი მირესანდა, ქე ემთეჲანათ ფას-
ჭარდა საჲათე ნოჲე. სობჲე შორუჲე მიშეგდა. 7. დარ ხარეჲე
ვა გორჲესთან რუზნამეი ბე ზზანე გორჲე მონთაშერ
ნამიშეგდა. 8. მადარე შომა ჰარ რუზ ბე ბაზარ მირეგდა.
9. ახარინ შომარეჲე რუზნამეჲე „ქეჲჲან“ რა ხანდე
იდ? 10. დანემჲეჲეჲანე ირანი შზანამეჲა რა დარ თამამე
შეჲარ ფახე ქარდე ბუდნდა. 11. დარ მთბუჲათე ენჲელისი
დარ ბარეჲე ჲაქალიჲათე ენჲელაბიჲეჲე ჩიზი ჩაფ ნაშოდ.
12. დარ მჲეჲულათე ელმიჲე ამრიქაი მჲეჲალათე დანემ-
მანდანე მა ჩაფ მიშეგდა. 13. თეჲეჲე ეთელაჲათი ქე დარ
ინ რუზნამე ჩაფ შოდე ვსთ, დარბარიჲან მჲეჲელეს რა ბე
თუჲე ბესთნდა. 14. ჩუნდა სალ ფიშ ბიშ ვა ჰაშთად დარ სნდე
ირანიჲან ხანდუნ ვა ნევეშთან ნამიდანესთნდა.

არასწორი წმენბი

სნაკ ქალ	სნაკ გნსთე	მსდრ
აზა (არაი)	არასთ	არასთნ
აზარ	აზრდ	აზრდნ
აზმა	აზმოდ	აზმოდნ
ასა (ასაი)	ასოდ	ასოდნ
-	ასწფთ	ასწფთნ
აფრავ	აფრახთ	აფრახთნ
აფრავ	აფრასთ	აფრასთნ
აფროვ	აფროხთ	აფროხთნ
აფრინ	აფრიდ	აფრიდნ
აფრა (აფრაი)	აფროდ	აფროდნ
ალა	ალოდ	ალოდნ
ა	ამდ	ამდნ
ამოვ	ამოხთ	ამოხთნ
ამინ	ამიხთ	ამიხთნ
ანდავ	ანდახთ	ანდახთნ
ანდოვ	ანდოხთ	ანდოხთნ
ანკინ	ანკიხთ	ანკიხთნ
არ (არო)	აროდ	აროდნ
აოვინ	აოვიხთ	აოვიხთნ

مصدر	سناك گذشته	سناك حال
باختن	باخت	باز
بردن	برد	بَر
بستن	بست	بند
بودن	بود	باش
بیختن	بیخت	بیز
پختن	پخت	پز
پذیرفتن	پذیرفت	پذیر
پرداختن	پرداخت	پرداز
پنداشتن	پنداشت	پندار
پیوستن	پیوست	پیوند
پیمودن	پیمود	پیما
تاختن	تاخت	تاز
توانستن	توانست	توان
جستن	جست	جَه (جه)
جستن	جست	جو(جوی)
چیدن	چید	چین
خاستن	خاست	خیز
خواستن	خواست	خواه
دادن	داد	ده
داشتن	داشت	دار
دانستن	دانست	دان
دوختن	دوخت	دوز
دیدن	دید	بین

مصدر	ستاك گذشته	ستاك حال
ر بودن	ر بود	ر با
رُستن	رُست	رو
رِشتن	رِشت	رِیس
رَفتن	رَفت	رو (rav/row)
رُفتن	رُفت	رو (ru)
ریختن	ریخت	ریز
زدن	زد	زن
ساختن	ساخت	ساز
سپردن	سپرد	سپار
ستودن	ستود	ستا (ستای)
سرودن	سرود	سرا (سرای)
سوختن	سوخت	سوز
شتافتن	شتافت	شباب
شدن	شد	شو (šav/šow)
شستن	شست	شود/شو (u)
شکستن	شکست	شکن
شمردن	شمرد	شمار
شناختن	شناخت	شناس
شنیدن	شنید	شنو (šenav/šenow)
فرستادن	فرستاد	فرست
فرمودن	فرمود	فرما
فروختن	فروخت	فروش
فریفتن	فریفت	فریب

مصدر	سناك گذشته	سناك حال
فشردن	فشرد	فشار
كاستن	كاست	كاه
كاشتن	كاشت	كار
كرد	كردن	كن
كشتن	كشت	كار
كوفتن	كوفت	كوب
گداختن	گداخت	گداز
گذاشتن	گذاشت	گذار
گذشتن	گذشت	گذر
گرفتن	گرفت	گیر
گریختن	گریخت	گریز
گریستن	گریست	گری
گزیدن	گزید	گزین
گسترن	گست	گسل
گیختن	گیخت	گسل
گشودن	گشود	گشا
گشتن	گشت	گترد
گفتن	گفت	گو
گماشتن	گماشت	گمار
مُردن	مُرد	میر
نشستن	نشست	نشین
نگریستن	نگریست	نگر
نواختن	نواخت	نواز

مصدر	سناك گذشته	سناك حال
نگاشتن	نگاشت	نگار
نوشتن	نوشت	نویس
نمودن	نمود	نما
نهادن	نهاد	نه
یافتن	یافت	یاب

ბ ბ ბ ბა ბი

პ პ პ პა პი

ტ ტ ტ ტა ტი

წ წ წ წა წი

ნ ნ ნ ნა ნი

ყ ყ ყ ყა ყი

ჯ ჯ ჯ ჯა ჯი

ჩ ჩ ჩ ჩა ჩი

სს სს სა სა სს სს

შშ შშ შა შა შო შო

ვვ ვვ ვა ვა ვო ვო

ზზ ზზ ზა ზა ზო ზო

ტტ ტტ ტა ტა ტო ტო

ჭჭ ჭჭ ჭა ჭა ჭო ჭო

ცც ცც ცა ცა ცო ცო

ცც ცც ცა ცა ცო ცო

فَ فِ فُ فَ فَو فَي

قِ قِي قُ قَا قَو قَي

كَ كِ كُ كَا كَو كَي

گَ گِ گُ گَا گَو گَي

لِ لِي لُ لَا لَو لَي

مِ مِي مُ مَا مَو مَي

هِ هِي هُ هَا هَو هَي

أِ آِ أُ آَا آَو آَي

ბბ ბბ ბბ ბბ ბბ ბბ

ბბბ ბბბ ბბბ ბბბ ბბბ

ბბბ ბბბ ბბბ ბბბ

ბბბ ბბბ ბბბ ბბბ

ბბბ ბბბ ბბბ ბბბ

ბბბ ბბბ ბბბ ბბბ

ბბბ ბბბ ბბბ ბბბ

ბბბ ბბბ ბბბ ბბბ

ჩიპ, ჩიპ, ჩიპ, ჩიპ, ჩიპ, ჩიპ, ჩიპ, ჩიპ

ჯიბ, ჯიბ, ჯიბ, ჯიბ, ჯიბ, ჯიბ, ჯიბ, ჯიბ

ჩიქ, ჩიქ, ჩიქ, ჩიქ, ჩიქ, ჩიქ, ჩიქ, ჩიქ

ჯი, ჯი, ჯი, ჯი, ჯი, ჯი, ჯი, ჯი

ჩი, ჩი, ჩი, ჩი, ჩი, ჩი, ჩი, ჩი

ჩიქ, ჩიქ, ჩიქ, ჩიქ, ჩიქ, ჩიქ, ჩიქ, ჩიქ

ჩი, ჩი, ჩი, ჩი, ჩი, ჩი, ჩი, ჩი

ჩი, ჩი, ჩი, ჩი, ჩი, ჩი, ჩი, ჩი

کب کب کاب کاب گل گل

ککب کلب بنگ بنگ عکس عکس

گچ گچ کم کم کس کس

عطف عطف کرد کردن نکن نکن

کدام کدام کجا کجا مقلد مقلد

کدائل کدائل همی همی اینطور اینطور

وسیع وسیع ضخم ضخم ظلم ظلم

طبیعت طبیعت تصور تصور

آب آتش دوش روشن گردش سرد

شراب کتاب بخار پسر بشر معلم

نگاه بار شمر کشتی صندلی چار

پنج هفت شانزده شصت نیکت تخت

قلم تخت پاک کن گلابی آموختن گلزار

ستم شیرین ساعت دقیقه ثانیه هفته سال

یکشنبه پنجشنبه فروردین اردیبهشت بهمن

فصل تابستان میوه گلابی زرد آلو گیلاس

دانشگاه نوشتن استفاده مکتب دلیل فکدان

بزرگ زحمت حفظ دروغ سبب انسان

پایتخت جمهوری شوروی سوسیالیستی

کارخانه صنعت صنعتی خوابیدن غذا

چنگال خوراک، علاقه‌مند خصوص مربع

چخاق تخم پلکان کیلو کلاس مجتمع

مشروطیت فضا چاق لعاب پیشه لبه

ریاضیات مداکثر خانواده خام خاموش

راہِنا راحت رنگ اشکوب عمدہ رنج

رفیق رأس یخما روشوئی سطل مسم

صفر پارچہ قلم قول دادن قوچ

شبیہ چایچی چایخانہ خلیج خلبان خیانتکار

خشمناک خیابان جنوب جامہ حتی جلگہ

حقیقتاً انتقالی ہمرنگ، نقل مکان بیچ طلوع

نوآور قریب فتح فوق العادہ علف برّہ

حملہ برنج بوستان امتحان شکل الالعلاج

هیچ چایخانه یخ چایچی

شمس خشمناک چنگال

سهم شهر لعاب لاعلاج

چخماق پایتخت خلیج

مکان همزیگ کدام

طلوع بستن به موقع

بزرگ کره بالخصوص

۱۲ ۳۴ ۵۶ ۷۸ ۹۰

بزرگی به عقل است نه به سال

علم آدمیت است جو امردی و ادب

ادب مرد به زد دولت اوست

هزار دوست کم است و یک دشمن بسیار

کلو ناخوشش که پاسخ ناخوش آید

ქართულ-სპარსული ლექსიკონი

- აბ - წყალი (آب)
 აბან - წლის მერვე თვე, 23 X-21 XI
 აბჯირ - ტბა, ტბორი (آبگیر)
 აბდარ - წყლიანი (آبدار)
 აბი - ცისფერი (آبی)
 აბაარი - მორწყვა (آبیاری)
 ადინე - პარასკევი (آدینه)
 აგორდან (აგორ) - მოტანა (آوردان)
 აზარ - წლის მეცხრე თვე, 22 XI-21 XII (آذر)
 აზად - თავისუფალი (آزاد)
 აზადი - თავისუფლება (آزادی)
 აზუყე - საჭმელი, -საკვები (آذوقه)
 ათეშ ზადან - ცეცხლის წაკიდება (آتشزدان)
 ათეშპრანსთ - ცეცხლთაყვანისმცემელი (آتشپرستان)
 აღემ (მრ.ოღამან) - მეცნიერი, თეოლოგი (عالم)
 აღი - უმაღლესი (أعلى)
 აღმან - გერმანია (آلمان)
 აღმანი - გერმანელი, გერმანული (آلمانی)
 აღუ - ქლიავი (آلو)
 აღუბალუ - აღუბალი (آلوبالو)
 აღუდან (აღდა) - გაბინძურება, გაჭუჭყიანება (آلودان)
 აღუმინარმ - აღუმინი (آلومینوم)
 აღურე - აღურა (آلور)
 ამადან (ამ) - მოსვლა (آمدان)
 ამადე სახთან - მომზადება, მზადყოფნაში მოყვანა (آماده ساختن)
 ამელ - (მრ.ამემელ) ფაქტორი (عامل)
 ამემ - მდაბიო (آم)
 ამერიქან - ამერიკა (آمریکا)

- ამრიქარ - ამერიკელი, ამერიკული (آریکائی)
 ან -ის
 ანგაჰ - მაშინ (انگاہ)
 ანგუნ - იმნაირად, იმნაირი (آنگونه)
 ანთურ - იმნაირად, იმნაირი (آنطور)
 ანჯა - იქ (آنجا)
 ანჯურ - იმნაირად, იმნაირი (آنچور)
 ანჰ - ისინი (آنها)
 არამ - წყნარი, მშვიდი (آرام)
 არდ - ფქვილი (آرد)
 არეზუ - ოცნება (آرزو)
 ასან - ადვილი (آسان)
 ასანსურ - ღიფტი (آسانسور)
 ასარ (მხ. ასარ) - ძეგლები, ნაწარმოებები (آثار)
 ასარბ - ზიანი (آسیب)
 ასმან - ცა (آسمان)
 ასაბ - აზია; წისქვილი (آسیا)
 ასაუდ - დამშვიდებული (آسود)
 აჰარადან (აჰარან) - შექმნა (آفریدن)
 აჰარადგარ - გამჩენელი, ღმერთი (آفریدگار)
 აჰაბ - მზე (آفتاب)
 აჰაბარ - მზიანი (آفتابی)
 აყაზ - დასაწყისი (آغاز)
 აყაზ კარადან - დაწყება (آغازکردن)
 აშ - ფაფა (آش)
 აშეზხან - სამზარეულო (آشپزخانه)
 ახარ (მრ. ავახარ) - ბოლო, ბოლოს (آخر)
 ახუნდ - დაბალი წოდების სასულიერო პირი (آخوند)
 აჰან - რკინა (آهن)
 აჰანინ - რკინის (آهنین)
 აჰესტ - მძიმედ, აჩქარების გარეშე (آهسته)
 აჰე - შვილი, ჯერიანი (آهوی)

- აბა - უსახელოებო მოსასხამი (عبا)
 აბჯარ - იარაღები (ابزار)
 აბრ - ღრუბელი (ابر)
 აბრიშმ - აბრეშუმი (ابریشم)
 აბრ (გარ) - თუ, უკეთ რომ (اگر)
 აბრჩე (გარჩე) - თუმცა (اگرچه)
 აბ - ლიტერატურა; ზრდილობა (ادب)
 აბ - ცალი, რიცხვი (عدد)
 აბახარ - იხ.ახარ (اواخر)
 აბახარ - იხ.აბახარ, პირველი პერიოდი, დასაწყისი (اوائل)
 აბახარ (მრ.აბახარ) - პირველი, ჯერ (أول)
 აბახარ - პირველადი, პირველყოფილი (أولي)
 აბ - წინდებული, რომელიც უბოლოდება ქართ.-დან თან-
 დებულს (از)
 აბ ბრინ ბორდინ - განადგურება, მოსპობა (از بین بردن)
 აბ ხად რაქთან - დავიწყება (از یاد رفتن)
 აბ ქოჯან - საიდან (از کجا)
 აბთეპრანინ - თეირანელი (التهرانی)
 აბან - ბაღახი (علف)
 აბამან - ნიშანი (علامت)
 აბამანინდ - დაინტერესებული, კეთილად განწყობილი (علاقتمند)
 აბანჯ - მოარჩენა, განკურნება (علاج)
 აბბან - რასაკვირველია (البتة)
 აბბარ - ელბრუსი (البرز)
 აბეშ - საწინააღმდეგო (عليه)
 აბეშან - ახლა, ახლაც (الآن)
 აბმან - საქმიე, ოპერაცია (عمل)
 აბამან - ჩაღმა (اعمال)
 აბამან - შეგზარდება, დაწობა (امان)

- ემცაჲ - იხ. მოწყ (امواج)
 ემინჲ - ღრმა (عميق)
 ემმას - მაგრამ (اما)
 ემრ - (მრ.ომურ) ბრძანება; საქმე (امر)
 ენარ - ბროწილი (انار)
 ენბარ - საწყობი, ამბარი (انبار)
 ენგურ - ყურძენი (انگور)
 ენდქ - ცოტა, მეროდ (انك)
 ენდაზე - ზომა, რაოდენობა (اندازه)
 ენდუხან (ენდუხ) - მომარაგება, შენახვა (اندوختن)
 ენდუჰგინ - დარდიანი, დაღონებული (اندوگین)
 ენჯამ დადან - შესრულება (انجام دادن)
 ენჯამან - საზოგადოება (انجمن)
 ერბ (მრ. ეცრბ) - არაბი (عرب)
 ერბესანე სეჲდინ - საუდის არაბეთი
 (عربستان سعودی)
 ერბაბ - ბატონი, უფალი (იხ. რბაბ) (ارباب)
 ერზ - სიგანე; განედი (عرض)
 ერზან - იაფი (ارزان)
 ერმანინ - სომეხი (ارمنی)
 ესას - ხელჯოხი (عصا)
 ესასას - საფუძველი (اساس)
 ესასინ - ძირითადი (اساسی)
 ესასელ - დაფლი (عسل)
 ესასრ - კვალი, ნაწარმოები (იხ. ასარ) (اثر)

- მსბ - ცხენი (اسب)
 მსბაბ - ნივთები, იარაღები (اسباب)
 მსა - არის (است)
 მსირ - (მრ.ოსპრა) - ტყვე (اسير)
 მსლ - წესი, დებულება (اصل)
 მსლან - საერთოდ, აბსოლუტურად (اصلاً)
 მსრ - საუკუნე, ეპოქა; საღამო (عصر)
 მსსბლმ - საღამო (السلام)
 მჭანდან (მჭან) - ფრქვევა (افشاندن)
 მქნუნ - ახლა, ამჟამად (آنون)
 მქს - ფოტოსურათი; პირიქით, შებრუნებული (ად)
 (عكس)
 მქსბარარ - ფოტოსურათის გადაღება (عكسبرداری)
 მყბ - უკან (عقب)
 მყბ მანდნ - ჩამორჩენა (عقب ماندن)
 მყბლიაბ - უმცირესობა (اقلیت)
 მყბ - უმრავლეს შემთხვევაში (اغلب)
 მყრბ - მორიელი (عقرب)
 მყრბე - ისარი (عقربه)
 მშაბყ - იხ. შეაყ (اشياء)
 მჰამიაბ - მნიშვნელობა, важность (اهمیت)
 მჰრმ - ბერკეტი (اهرم)

ბ

ბა - უტოლდება ქართ. -თან თანდებულს (با)

- ბად - ქარი (باد)
 ბად დადან - განიაცემა (باد دادن)
 ბა ვოჯუდო ინ - მიუხედავად ამისა (با وجود این)
 ბაზ - ღია; უკან (باز)
 ბაზ ავორდან - უკან მოტანა (باز آوردن)
 ბაზარ - ბაზარი (بازار)
 ბაზ-განთ - დაბრუნება (بازگشت)
 ბაზ-დაშთან - დაკავება, დაპატიმრება (بازداشتن)
 ბაზურ - ძლიერი, ძალით (بازور)
 ბაზ ქანდან - გახსნა (باز کردن)
 ბალ - ფრთა (بال)
 ბალს - მალლა, სიმალლე (ზე) (بالا)
 ბალს ბორდან - ამალლება (ღონის) (بالا بردن)
 ბალს ქეშიდან - ამოწევა, ამოთრევა (بالا کشیدن)
 ბამ - ბანი (بام)
 ბა მუქედინგან - ერთად
 ბამესთან (ბამესთ) - საჭიროება (با ایستنی)
 ბარ - ჯერ; ტვირთი (بار)
 ბარან - წვიმა (باران)
 ბარანდეგან - ნალექები (بارندگی)
 ბარიდან - ბარდნა, წვიმის მოსვლა (باریدن)
 ბარინქ - ვიწრო, წვრილი (باریک)
 ბაჰამედან - სასარგებლო (با فایده)
 ბაჰთან (ბაჰ) - ქსოვა (بافتن)
 ბარქეშ - სატვირთო (بارکشی)

- ბაყ - ბაღი (باغ)
 ბაყბან - მეზაღე (باغبان)
 ბაყმანდღ - ნაშთი, დარჩენილი (باقیمانده)
 ბაყჩი - ბაღია (باغچی)
 ბა ჰამ - ერთად (با هم)
 ბად - ცუდი (بد)
 ბადან - სხეული (بدن)
 ბადღოლ - ეჭვიანი (بددل)
 ბაზრ - თესლი, სათესი (بذر)
 ბაღქი - მაგრამ, არამედ (بلکه)
 ბანს ბარ - თანახმად, საფუძველზე (بنابر)
 ბანდღ - მონა (بند)
 ბარ - ზე, ზედ (بر)
 ბარაბარ - ტოლი (برابر)
 ბარადარ - ძმა (برادر)
 ბარ - ამბადან - ამოსვლა (برآمدن)
 ბარადე - უტოლდება ქართ. - თვის თანდებულს (برای)
 ბარ ასარ - შემდეგ, კვალდაკვალ (برآثر)
 ბარგ - ფოთლი; ქაღალდის ფურცელი (برگ)
 ბარგ-განშენ - დაბრუნება (برگشتن)
 ბარგეგარ - გლეხი (برزگر)
 ბარნამე - პროგრამა რბობა (برنامه)
 ბარარ - ბატკანი (بره)
 ბარაფ - თოვლი (برف)

- ბარყ - ელექტრობა; ელვა (برق)
- ბარყგირ - მუხსარდი (برقگیر)
- ბარ-ხორდ - შეხვედრა, მიღება (برخورد)
- ბარხორდარ ბუდენ - სარგებლობა (برخوردار بودن)
- ბარ-ხორდენ - შეხვედრა; წყენინება (برخوردن)
- ბარხინ - ზოგიერთი (برخی)
- ბარჯუსთე - გამორენილი (برجسته)
- ბასთენ (ბენდ) - შეკვრა (بستن)
- ბასთ ნეშასთენ - პროტესტის ნიშნად მერეთში ჯდობა
(بست نشستن)
- ბაშარ - კაცობრიობა (بشر)
- ბარე - ბავშვი (بچه)
- ბარეგანე - ბავშვური (بچهگانه)
- ბახშიდენ - ჩუქება (بخشیدن)
- ბაჰა - ფასი (بها)
- ბაჰარ - გაზაფხული (بهار)
- ბაჰენ - წლის მეთერთმეტე თვე 21/1-19/11 (بهمن)
- ბაჰე აზ - ... შემდეგ (بعد از)
- ბაჰინ - ზოგიერთი (بعضی)
- ბე - უტოლდება ქართ.-კენ თანდებულსა და მიცემითი
ბრუნვის ნიშანს (به)
- ბე ემალ ამდენ - წარმოება, შექმნა (به عمل آمدن)
- ბე გალღე ზადენ - ფარაზე დაცემა (به گدازدن)
- ბე ეთელას რესანდენ - ინფორმაციის მიწოდება
(به اطلاع رساندن)

- ბე აბდრჩუ - თანდათანობით (به تدريج)
- ბე აბნგ ამბდნ - შეწუხება (به تنگ آمدن)
- ბე თუფ ბასტან - ზარბაზნის დაშენა (به ثوب بستن)
- ბელაქასელე - მყისვე (بلافاصله)
- ბელდერჩინ - მწყერი (بلد چين)
- ბელხოსუს - განსაკუთრებით (بالخصوص)
- ბე მოვაზათ - პარალელურად (به موازات)
- ბე მოუყმე - თავის დროზე (به موقع)
- ბე ნაზარ რასიდან - წარმოდგენის შექმნა
(به نظر رسيدن)
- ბენნესბე - შედარებით (بالنسبه)
- ბე ნოდრან - იშვიათად (به ندرت)
- ბე აად ამბდნ - გახსენება (به ياد آمدن)
- ბენანოლმელან - საერთაშორისო (بين المللي)
- ბე რასთი - ნამდვილად (به راستي)
- ბერენჯ - ბრინჯი (برنج)
- ბე სარ ბორდნ - (სადმე) ყოფნა (به سر بردن)
- ბე სოთუჰ ამბდნ - დაღლა, მოთმინების ფიადის
ავსება (به سته آمدن)
- ბესარ - ბევრი (بسيار)
- ბე ფარვან დარ-ამბდნ - აფრენა (به پرواز درآمدن)
- ბე ქოლლი - მილიანად (به كلي)
- ბე ქოჯან - საით? საითკენ (به كجا)
- ბე ხოსუს - განსაკუთრებით (به خصوص)

- ბეჭე - ცარგო, კომში (بُچِه)
- ბე ჰმარ ჰალ - ყოველ შემთხვევაში (به هر حال)
- ბეჰთმარ - 'უკეთესი (بهتر)
- ბიგანე - უცხო (بیگانه)
- ბიდარ - მღვიძარე (بیدار)
- ბიდარე - სიფხიზღე (بیداری)
- ბიდარ შოღან - გაღვიძება (بیدار شدن)
- ბიმარ - ავადმყოფი (بیمار)
- ბიმარესთან - საავადმყოფო (بیمارستان)
- ბიმარე - ავადმყოფობა (بیماری)
- ბინე - ცხვირი (بینی)
- ბიბაბან - უდაბნო, ველი (بیابان)
- ბირუნ - გარეთ (بیرون)
- ბირუნ ამანდან - გამოსვლა (بیرون آمدن)
- ბირუნ აზ - ... გარეთ (بیرون از...)
- ბირუნ კარდან - გაგდება (بیرون کردن)
- ბისაბაბ - უმიზეზოდ (بی سبب)
- ბისტ - რეცე (بیست)
- ბიფულ - უფულო (بی پول)
- ბიფაიდე - უსარგებლო (بی فايده)
- ბოზორგ - დიდი (بزرگ)
- ბოზორგვარ - მაღალი ზნეობის (بزرگووار)
- ბოზორგე - დიდება (بزرگی)
- ბოლანდ - მაღალი, გრძელი (მაგ. თმა) (بلند)
- ბონგათ - დაწესებულება (بنگاه)

- ბორღან (ბარ) - წადღება (بردا)
 ბორღეშ - ჭრილი (برش)
 ბორიღან (ბორ) - ჭრა (بریدن)
 ბოხანარ - ორთქლი (بخار)
 ბოხანარი - ბუხარი (بخاری)
 ბოხანარ შოღან - აორთქლება (بخارشیدن)
 ბუ (ა) - სუნი (او)
 ბუღან (ბაშ) - ყოფნა (بودن) ბუღანმ, ბუღი,
 ბუღ. ჰანსანმ, ჰანსთი, ჰანსთ. მინბაშანმ,
 მინბაში, მინბაშანდ
 ბუსთან - ბოსტანი, ბაღი (بوستان)

8

- გაც - ძროხა (گا)
 გაცაჰან - გუთანი (گا و آه) გუღანმ, გუღი,
 გარნი - ურემი (گاری)
 გაჰ-გაჰ - დროდადრო (گاه گاه)
 გაჰი - ზოგჯერ (گاهی)
 განღერ - ფარა, ჯოგი (گده)
 განმან ქანღან - გაფიქრება (گان کردن)
 განღანმ - ხორბალი (گندم)
 განღან - კისერი (گدن)
 განღანიღან (განღ) - ტრიალი; გახდომა (گدنیدن)
 განღმ - თბილი, ცხელი (گرم)

- გზირნი (გზირნი) - თუ არა (گرنه - ورنه)
- გზითნი (გზირ) - სვირნიობა; გახდომა (گشتن)
- გზირ - ცარცი (گچ)
- გვიღ - მათხოვარი (گدا)
- გვიღარი - მათხოვრობა (گدائی)
- გვირანი - ძვირი (گران)
- გვირამი - გრამი (گرم)
- გვირად ავირადნი - შეგროვება (گردآورتن)
- გვირეფთარ - შეუპრობილი (گرفتار)
- გვირეფთანი (ვირ) - აღება, დაჭომა (گرفتن)
- ვირლას - ზალი (گیلاس)
- ვირას - მცენარე (گیاه)
- გოზითნი (გოზარ) - დება; ნების დართვა (گذاشتن)
- გოზითნი (გოზარ) - გავლა (گذاشتن)
- გოზითნი აზ - გარდა . . . (گذاشته از)
- გოლ - ყვავილი, ვარდი (گل)
- გოლაბი - მსხალი (گلابی)
- გოლდასთი - მინარეთი (گلداسنه)
- გოლზარ - ვარდნარი (گلزار)
- გოლზარ - საკუთარი სახელი, შდრ. გულნარა (گلنار)
- გომირქ - საბაჟო (گمرک)
- გონზად - გუმბათი (گنبد)
- გორბე - კატა (گربه)

გორგ - მგელი (گورگ)
 გორიხთან (გორიზ) - გაქცევა (گريختن)
 გოროსნე - მშიერი (گورسند)
 გოროსნეგირ - შიმშილი (گورسنگي)
 გორჯ - ქართველი (گرج)
 გორჯესთან - საქართველო (گورجستان)
 გორჯირ - ქართველი, ქართული (گورجي)
 გორჯე - ალურია (گورج)
 გორჯეჭპანგირ - ჰომიდორი (گورج فرنگي)
 გოჭთან (გუა) - თქმა (گفتن)
 გრინირი - გრინციჩი (گرينچي)
 გუსჭანდ - ცხვარი (گوسفند)
 გუშ - ყური (گوش)
 გუშე - კუთხე (گوشه)
 გუშთ - ხორცი (گوشت)

დ

დადან (დეჰ) - მიცემა (دادن)
 დამ - პირუტყვი; მახე (دام)
 დამად - სიძე (داماد)
 დანე - მარცვალა (دانه)
 დანეშ - ცოდნა, მეცნიერება (دانش)
 დანეშგანე - უნივერსიტეტი (دانشگاه)
 დანეშმანდ - მცენიერი (دانشمند)

- დანეშჯუ - სტუდენტი (دانشجو)
 დაჲერე - წრე; დაირა (دايره)
 დაჲერე ქანრდან - დაარსება (دایرکردن)
 დასთან - ამბავი, ნოველა (داستان)
 დაშთან (დარ) - ქონება (داشتن)
 დახნელ შოდან - შესვლა (داخل شدن)
 დაბესთან - დაწყებითი სკოლა (دبستان)
 დაბირესთან - საშუალო სკოლა (دبیرستان)
 დევაზდან - თორმეტი (دوازده)
 დევიდან (დევ/დრუ) - რბენა (دویدن)
 დაღრელ - მიზეზი, საბუთი (دلیل)
 დანდან - ცბილი (دندان)
 დარ - ში, შიგ; კარი (در)
 დარ-ამანდ - შემოსავალი (درآمد)
 დარ-ამანდან - გამოსვლა (درآمدن)
 დარანჯე - გრადუსი; ხარისხი (სამეცნიერო) (درجه)
 დარბარ - კარი, სასახლე (دربار)
 დარ ბარეჲ... - შესახებ, -ზე (درباره)
 დარ ბარ გერეჲთან - გარემოცვა (содержать) (دربگردفتن)
 დარ-გოზანთან - გარდაცვალება (درگذشتن)
 დარდარ - სარქველის მქონე (داردار)
 დარ ეხთიჲარ ზუდან - განკარგულებაში ყოფნა (در اختیار بودن)
 დარიდან (დარ) - გაგლეჯა, გაფლეთა (درپاره کردن)
 დარჲა - ზღვა (دریا)
 დარჲარე - ტბა (دریاچه)

- დარ-რამჭონ - გაქცევა; ამოვარდნა (სახსრის)
 დარრე - ხევი (دره) (دررفت)
- დარს (მრ. დორუს) - გაკვეთილი (درس)
- დარს დადან - სწავლა, მასწავლებლობა (درس داد)
- დარ სურანტიქე - მაშინ როცა; იმ შემთხვევაში, როცა
 დასთ - ხელი (دست) (در صورتیکه)
- დასთაქინ - ხელსაქმე (دست بافی)
- დასთ ბე ქერ შოღან - დაწყება (საქმის)
 (دست به کار شدن)
- დასთეჯანყინ - კოლექტიურად (دست نه جعی)
- დასთურ - მიითმება, ბრძანება (دستور)
- დაყიყე - წუთი (دقیقه)
- დაყიყეშომარ - წუთშომი (دقیقه شمار)
- დაშთ - მდელი, ველი (دشت)
- დაშ - ათი (ده)
- დაშან - პირი (دانه)
- დაღანგ - შეწუხებული (دلنگ)
- დაღ-წლის მეთამე თემი 22/XII - 20/I (دی)
- დაღან - გრძელი (دراز)
- დაღანხე - ხე (درخت)
- დაღანხეშინ (დაღანხე) - ბრწყინება (درخشیدن)
- დაღანქე ქანღან - მკა (درو کردن)
- დაღანყ - თავდაცვა (دفاع)
- დაღანყან - ყურადღება (دقت)

- დეხანლამ ქანრდან - საქმეში ჩარევა (دخالت کردن)
 დეჰ (მრ. დეჰამ) - სოფელი (ده)
 დიგ - ქვაბი (دیگ)
 დიგან - სხვა; ამიერიდან (دیگر)
 დიდან (ბინ) - ხედვა (دیدن)
 დივარ - კედელი (دیوار)
 დირუზ - გუშინ (دیروز)
 დიტანბ - წუხელ (دیشب)
 დო - ორი (دو)
 დობარე - მეორედ (دوباره)
 დოგმე - დილი; დილაკი (دوگمه)
 დოზ - ქურდი (دزد)
 დოზდანი - ქურდულად, მიპარვით (دزدکی)
 დოზდიდან (დოზდ) - მოპარვა (دزدیدن)
 დომ - კუდი, ბოლო (دم)
 დონბალე განშან - კვალში გაყოლა (دنبالگشتن)
 დონბალე - გაგრძელება (دنباله)
 დონან - მსოფლიო (دنیا)
 დორანს ქანრდან - გაკეთება; მოხარშვა (საჭმლის)
 (درست کردن)
 დორანში - მსხვილი (درشت)
 დორანშიე - ფაიტონი (درشکه)
 დორუხ - ტყუილი (دروغ)
 დორუხე - მატყუარა (دروغگو)
 დორულან - მთავრობა (دولت)

დურ - ირგვლივ (دور)
 დურე - პერიოდი, ციკლი (دوره)
 დოშნბე - ორშაბათი (دوشنبه)
 დოშვარ - ძნელი (دشووار)
 დოჩარშონ - ჩავარდნა (მაგ.საფრთხეში) (دچارشدن)
 დოხტრკ - გოგონა (دخترک)
 დუდ - ბოლი (دود)
 დურ - შორი (دور)
 დური - სიშორე (دوری)
 დუსთ - მეგობარი (دوست)
 დუსთადარ - მოყვარული (دوستدار)
 დუსთ დაშონ - შეყვარება, სიყვარული (دوستداشتن)
 დუშ - მხარი; შხაპი (دوش)
 დუშ ქარდონ - მხრებზე წამოსხმა (دوش کردن)
 დუხონ - ძირვა (دوختن) (دوختن)

0

ებადონ ქარდონ - ლოცვა (عبادت کردن)
 ებადთგახ - სამლოცველო (عبادتگاه)
 ებარონ ბუდონ აზ - შედგომა (состоять из)
 ებთედარ - დასაწყისი (ابتدا) (عبارت بودن از)
 ეთელახ (ეთელახთ) - ინფორმაცია (اطلاع)
 ეთესალ დაშონ - კავშირის ქონება (اتصال داشتن)
 ეთეფახ - შემთხვევა (اتفاق)
 ეთეფახთ - შემთხვევითი (اتفاقاً)

- ეთმინან დაშტან - დარწმუნებული ყოფნა
(اطمینان داشتن)
- ელექტრისიტე - ელექტრობა, დენი (التریبیته)
- ელექტრიქი - ელექტრო (الکتریکی)
- ელმ - მეცნიერება (علم)
- ემამ - იმამი (امام)
- ემთადან - გაგრძელება (امتداد دادن)
- ემთეჰან (მრ.ემთეჰანათ) - გამოცდა (امتحان)
- ემთიჯანზ (მრ.ემთიჯანზათ) - უპირატესობა; კონცესია;
ქულა (امتياز)
- ემრჯუ - დღეს (امروز)
- ემსალ - წელს (امسال)
- ემშბ - ამაღამ (امشب)
- ენგლის - ინგლისი (انگلیس)
- ენგლისი - ინგლისელი, ინგლისური (انگلیسی)
- ენვან - სათაური, ტიტული (عنوان)
- ბე ენვანე - ვითარება (به عنوان)
- ენტეჰალ - გადაადგილება, გადაზიდვა (انتقال)
- ენსან - ადამიანი (انسان)
- ენყელაბი (მრ. ენყელაბიჯუნ) - რევოლუციონერი
(انقلابی)
- ენჰესარ - მონოპოლია (انحصار)
- ენჰესარჩი - მონოპოლისტი (انحصارچی)
- ერთეჰანჯ - სიმაღლე (ارتفاع)
- ესთებად - თვითმპყრობელობა (استبداد)

- ესთეცა - ეკვტორი (استوا)
- ესთერაჰმან ქანრდან - დასცენება (استراحت کردن)
- ესთეჰადრ ქანრდან - გამოყენება, სარგებლობა
(استفاده کردن)
- ესთეჰსალ - გამოყენება, ექსპლუატაცია (استحصال)
- ესთეჰჰან დადან - გადადგომა (استعفا دادن)
- ესლამ - ისლამი (اسلام)
- ესმ (მრ.ასამი) - სახელი (اسم)
- ესჰანდ - წლის მეთორმეტე თვე - 20 II-20 III
(اسفند)
- ესჰანჰან - ისპანჰანი (اصفهان)
- ესთესად - ეკონომიკა, მეურნეობა (اقتصاد)
- ესთერაჰჰ ქანრდან - გამოგონება (اختراع کردن)
- ესჰრ ქანრდან - შესრულება (اجرا کردن)
- ესთიჰაჰჰ (ესთიჰაჰჰან) - საჭიროება (احتياج)
- ესთიჰაჰჰ დაჰან - საჭიროება (احتياج داشتن)
- ესთეჰარ - ანტორიტეტი; კაპ. დაბანდება (اعتبار)
- ესთერაჰჰ ქანრდან - პროტესტის განცხადება
(اعتراض کردن)
- ესთესაბ - გაფიცვა (اعتصاب)
- ესთესაბი (მრ.ესთესაბიჰან) - გაფიცული (اعتصابی)

3

- ესდარ ქანრდან - იძულება (وادار کردن)
- ესან - აბანანა (وان)

ვარქდ ამბდბნ - მიყენება, (ზიანის, ღარტყმის)
(وارد آمدن)

ვარქდ ქნრდბნ - შეყვანა; იმპორტირება (وارد کردن)

ვარქდ შოდბნ - შესვლა, შედწევა (وارد شدن)

ვაყრბ ზუდბნ - ყოფნა (находиться) (واقع بودن)

ვაყრბ - მქადაგებელი (واعظ)

ვბ - და კავშირი (و)

ვბზრბ - ქროლა (وزش)

ვბზიდბნ - (ვბზ) - ქროლა (وزیدن)

ვბზირ - ვეზირი (وزیر)

ვბზიჭრ (მრ. ვბზაყრბ) - მოვალეობა (وظیفه)

ვბზყ (მრ. კოყზაყ) - მდგომარეობა (وضع)

ვბბბნ - სამშობლო (وطن)

ვბბრ - მაგრამ (ولی)

ვბბრბ - იხ. ვბრბბ (ورن)

ვბბრყ - ფართო (وسیع)

ვბბრლრ (მრ. ვბბსაყრბ) - საშუალება (وسيلة)

ვბბყ (მრ. კოყყბბ) - დრო (وقت)

ვბბბბ - გარეული (وحشی)

ვბბყ - შესაბამისობა (وفق)

ვბბბბდ დაბბბნ - არსებობა (وجود داشتن)

ზ

ზაგრბს - მთავრებელი ზაგრბსი (زائرس)

ზარბყ - მიწათმოქმედი (زارع)

- ზაზან - ენა (زبان)
- ზაღან (ზან) - ცემა, დარტყმა (زدن)
- ზამან - უამი, დრო (زمان)
- ზამინ - მიწა زمین
- ზამინშენასან - გეოლოგია (زمین شناسی)
- ზამინ ხორდან - დაცემა, დავარდნა (زمین خوردن)
- ზან - ქალი (زن)
- ზანბურ - ფურცარი (زنبور)
- ზარ - ოქრო (زر)
- ზარბე - დარტყმა (ضربه)
- ზარგან - ოქრომჭედელი (زرگر)
- ზარდ - ყვითელი (زرد)
- ზარდალუ - ჭირამი, გარგარი (زردآلو)
- ზართათი - ზოროასტრი (زرتشت)
- ზახიმ - სქელი (ضخم)
- ზაჰმან (მრ. ზაჰმან) - გარჯა (زحمت)
- ზაჰმანქეშ - მზრომელი (زحمتکش)
- ზაჰმან ქეშიდან - მზრომა, გარჯა (زحمت کشیدن)
- ზელხ (მრ. აზლახ) - ფერდი, წახნაგი (ضلع)
- ზემესთან - ზამთარი (زمستان)
- ზენდეგან ქანრდან - ცხოვრება (زندگانی کردن)
- ზენდეგან ქანრდან - ცხოვრება (زندگی کردن)
- ზერახან - მიწათმოქმედება (زراعت)
- ზიპ - ლამაზი (زیبا)
- ზიად - ბევრი (زیاد)

- ზიჰან - ზიანი (زيان)
- ზიჰანაგან - ზიანის მომტანი (زيان آور)
- ზირ - ძირი, ... -ის ქვეშ (زیر)
- ზირა - რადგან (زیرا)
- ზირზმინ - სარდაფი (زیرزمین)
- ზირო-ო-რუ შოდან - გადაბრუნება (زیر و رو شدن)
- ზისთენასი - ბიოლოგია (زیست شناسی)
- ზობალე - ნაგავი, ნარჩენი (زباله)
- ზოლმ - ძალადობა (ظلم)
- ზოშე აჰან - მეტალურგიული ქარხანა (ذوب آهن)
- ზოშე ქანდან - გადნობა (ذوب کردن)
- ზოყალ - ნახშირი (ذغال)
- ზოჰრ - შუადღე (ظهر)
- ზოდ - ჩქარა, სწრაფად (زود)
- ზორ - ძალა (زور)

•

- თა - უტოლდება ქართ.-მდე, -მდის თანდებულს (تا)
- თაბანიდან (თაბან) - კაუზ. თაბიდან ზმნიდან. (تابانیدن)
- თა ბე - ... მდე (تا به)
- თაბესთან - ზაფხული (تابستان)
- თაბიდან (თაბ) - ნათება, დასხივება; გრეხა ზამბის
 ძაფის (تابیدن)
- თაზე - ახალი (تازه)
- თაზეგიჰან - ცოტა ხანში (تا زگیان)

- თარ - ბოჭკო; ქსელი, აბლაბუდა (تار)
- თარქ - ბნელი (تاریک)
- თარხ - ისტორია, თარიღი (تاریخ)
- თბდრლ ქარდან - გარდაქმნა (تبدیل کردن)
- თბბ - ექიმი, მკურნალი (طیب)
- თბბე - ექიმი ქალი (طیبیه)
- თბბჰ - ბუნება (طبیعت)
- თბბჰ - ბუნებრივი (طبیعی)
- თბდჰ - დაზუსტება, კვლევა (تدقیق)
- თბანესთან (თბან) - შეძლება (توانستن)
- თზჰორათ - დემონსტრაცია (نظارات)
- თლშ - ცდა, მეცადინეობა (تلاش)
- თმამ - სრული, მთელი (تمام)
- თმამ ქარდან - დამთავრება, გათავება (تمام کردن)
- თმამ ზოდან - დამთავრება; დაჯდომა (ფასის) (تمام شدن)
- თმმზ ქარდან - გაწმენდა, დასუფთავება (تمیز کردن)
- თნბბლ - ზარმაცი (تنبل)
- თნიდან (თნ) - ხვევა, ქსელვა (ჭიის, ობობის მიერ) (تنیدن)
- თნჰ - მარტო, მხოლოდ (تنها)
- თრპ - მხარე (طرف)
- თრპჰ ქარდან - წინსვლა, ამაღლება (ترقی کردن)
- თრთბ - რიგი, წესი (ترتیب)
- თრრჰ (მრ. თორრჰ) - ხერხი, გზა (طریق)

- თბრს - შიში (ترس)
 თბრსიღბნ (თბრს) - შეშინება (ترسيدين)
 თბრსუ - შიშიზარა (ترسو)
 თბრჯომე ქბრღბნ - თარგმნა (ترجمه کردن)
 თბსბვბრ ქბრღბნ - წარმოდგენა (تصور کردن)
 თბსბრბ ქბრღბნ - დაბატრონება (تصرف کردن)
 თბსვბბ ქბრღბნ - დამტკიცება, დადგენილების გამოტ-
 ნა (تصويب کردن)
 თბსჰბლ ქბრღბნ - გაადვილება (تسهيل کردن)
 თბფფბ - ბორცვი (تپه)
 თბფფბგბრლ - კლუბბა (تپه گل)
 თბქ - ცალი, მბქე (تک)
 თბქმბ დაღბნ - დაყრდნობა (تکيه دادن)
 თბყზბმბ - კვება (تغذيه)
 თბყმბრ დაღბნ - შეცვლა (تغيير دادن)
 თბყმბრ ქბრღბნ - შეცვლა (تغيير کردن)
 თბყრბბბ - დაახლოებით (تقريباً)
 თბყსბმ ქბრღბნ - გაყოფა, განაწილება (تقسيم کردن)
 თბშქბრლ დაღბნ - შედგენა (تشكيل دادن)
 თბხბ - ტახტი (تخت)
 თბხბბ - ფიცარი, დაფა (تخته)
 თბხბფბქქბრნ - ჩვარი (დაფის გასაწმენდი)
 (تخته پاک کن)
 თბჯბრბდე რბფ - განმეორებით ბეჭდვა (تجدید چاپ)
 თბჰ - ფსკერი, ძირი (نه)

- თბჰმწვრლ - გარდაქმნა (تحول)
 თბჰიგჲ ქწრდწნ - მომზადება, შეძენა (تجهيز کردن)
 თბჰნეშინ - დაღექილი (تشنین)
 თბჰსრლ - შეძენა, სწავლა (تحصیل)
 თბჰთრლ ქწრდწნ - უქმე დღით სარგებლობა; გაუქმება (تعطیل کردن)
 თბჰჲრწ ქწრდწნ - დადგენა (تعین کردن)
 თბჰსრრ - ზეგავლენა (تأثیر)
 თბჰსრრ ქწრდწნ - გავლენის მოხდენა (تأثیر کردن)
 თბჰსრწს ქწრდწნ - დაარსება (تأسیس کردن)
 თებილისრ - თბილისელი, თბილისური (تبلیسی)
 თებჰყე ... - შესაბამისად (طبق)
 თეზარ - მიწე (تزار)
 თელეფონ - ტელეფონი (تلفن)
 თელეფონსაზრ - ტელეფონსაშენი (تلفن سازی)
 თექწ - ნაჭერი, ნაგლეჯი (تکه)
 თეჰრან - თეირანი (تهران)
 თეჰრანრ - თეირანელი, თეირანული (تهرانی)
 თეჰდად - რაოდენობა, რიცხვი (تعداد)
 თიზჰა - სწრაფმავალი (تیزیا)
 თირ - წლის მეოთხე თვე - 22/VI - 22/VII (تیر)
 თო - შენ (تو)
 თოლჰჰქ ქწრდწნ - ამოსხივება, ამოსვლა (შხის) (طلوع کردن)
 თონ - ტონა (تن)

- თონდ - სწრაფი/სწრაფად; მწარე (تند)
 თონდროუ - სწრაფმაცალი (تندرو)
 თორქიჯ - თურქეთი (ترکیه)
 თოულრდ - შექმნა, წარმოება (تولید)
 თოუსეიფტან - გაფართოება (توسعه یافتن)
 თოუსეიფტან კარდან - დაპატიმრება, შეპყრობა (توقیف کردن)
 თოხმ - კვერცხი, თესლი (تخم)
 თუ - შიგ/ში (تو)
 თუდრ - ხალხი, მასა (توده)
 თუთ - თუთა (توت)
 თულ - სიგრძე; გრძელი (طول)
 თულან - ხანგრძლივი (طولانی)
 თულ კეშიდან - გაგრძელება (طول کشیدن)
 თუმან - თუმანი, 10 რიალი (تومان)
 თურ - ბადე (توری)
 თუფ - ბურთი; ზარბაზანი (توپ)

o

- იმან ბუდან - უსაფრთხოებაში ყოფნა (ایمن بودن)
 ინ - ეს (این)
 ინგუნე - ამნაირი(ად) (اینگونه)
 ინთორ - ამნაირად (اینطور)
 ინსან - ამნაირი (اینسان)
 ინჯა - აქ (اینجا)

ინჯურ - ამნაირი(ად) (انجور)
 ირან - ირანი (ایران)
 ისთადან(ისტ) - დგომა (ایستادن)
 იშან - ისინი (ایشان)
 იჯადკრან - შექმნა (ایجادکردن)

ღ

ლააჯ - უსაშველო, განუკურნებელი (لا علاج)
 ლაბ - ალბათ (لا بد)
 ლაზიმ - საჭირო (لازم)
 ლამაზობ - უჩულო (لاما زوب)
 ლანე - ბუდე, სორო (لانہ)
 ლაკიშთ - კუ (لاک پشت)
 ლაბ - ტური, ბაგე (لب)
 ლაბადე - ლაბადა (لابادہ)
 ლაბე - პირი, ნაპირი, კიდე (لبہ)
 ლაჯანდან - წიხლის კვრა (لاگزندن)
 ლატიფ-ნაზი , ნატიფი (لطیف)
 ლანდანი - ლონდონი (لندن)
 ლაბ - ლორწო, ჭიქური (لعاب)
 ლებას - ტანსაცმელი (لباس)
 ლეზანთ ბორდანი - დატკობა, განცხრომა (لاذت بردن)
 ლიბრ - ლიბრი (لیتر)
 ლოკომოტივი - ლოკომოტივი (لوکوموتیو)
 ლულე - ლულა, მილი (لولہ)

ლუღესაზი - ლულაოსაშენი (لوله‌سازی)

მ

მა - ჩვენი (ما)

მაბრუნ - მათ შორის (ما بین)

მაღარ - დედა (مادر)

მაღდრ - ძუ, დედალი; ნივთიერება, პირველადი მასალა
(მრ. მშვად) (ماده)

მაზანდარან - მაზანდარანი (مازندران)

მალ - (მრ. მშვალ) - ქონება (مال)

მალექ (მრ. მალექინ) - მფლობელი, მემამულე (مالک)

მალქეშეიდან - ფარცხეცა (ماله کشید)

მანანდ - მსგავსი (مانند)

მანდან (მან) - დარჩენა (ماندن)

მანეც შოდან - ხელის შეშლა, დაბრკოლება
(مانع شدن)

მარს - მარტი (مارس)

მასრ - სილა (ماسه)

მასთ - მაწონი (ماست)

მაშინ - მანქანა (ماشین)

მაშ - მთვარე; თვე (ماه)

მაში - თევზი (ماهی)

მშბდან - დასაბამი, დასაწყისი (مبدأ)

მაგარ - განა? (مگر)

მშგანს - ბუზი (مگس)

მშდან - ფანქარი (مداد)

- მადარ - პარალელი (مدار)
- მადე - იხ. მადდე (مواد)
- მადე - რელიგია (مذهب)
- მადე - პრესა (مطبوعات)
- მადე - მეზღვაური (ملوان)
- მადე - კალია (مليخ)
- მადე (მრ. მადე) - მეფე (ملك)
- მადე - დედოფალი (ملكة)
- მადე (მრ. მადე) - ქვეყანა (مملكة)
- მადე - მდ; წონის ერთეული = 3 კგ. (من)
- მადე - ბინა, სახლი (منزل)
- მადე - დაკავშირება (مربوطکردن)
- მადე - კაცი (مرد)
- მადე - კაცუნა (مردک)
- მადე - კაცობა (مردی)
- მადე - ხალხი (مردم)
- მადე - საზღვარი (مزر)
- მადე - რუბის გაკვეთება (مزر بستن)
- მადე - ნესტიანი (مربوب)
- მადე - ცენტრი (مركز)
- მადე - ეტაპი (مرحله)
- მადე - მასალა (مصالح)
- მადე - ფართობი (مساحت)
- მადე - მაგალითად (مثلاً)
- მადე - მესია, ქრისტი (مسیح)

- მასიჰი - ქრისტიანი, ქრისტიანული (مسيحي)
- მასრაფჱ ქარდან - დახარჯვა, მოხმარება (مصروفات)
- მასჯედ - მეჩეთი (مسجد)
- მასჯულ (მრ.მასჯულინ) - პასუხისმგებელი (مسئول)
- მასქობ - სკოლა; მიმართულება (مكتب)
- მასქობ - წერილი (مکتوب)
- მასქიდან (მასქ) - წოვა, წუწნა (مکیدان)
- მასყალე (მასყალათ) - სტატია (مقاله)
- მასყამ - ადგილი, თანამდებობა (مقام)
- მასყარე - დასავლეთი (مغرب)
- მასყასუდ (მრ.მასყასედ) - მიზანი (مقصود)
- მასშარეც - აღმოსავლეთი (مشرق)
- მასშრუთეთაბა - კონსტიტუციური მონარქიისათვის
მეგრძოლი (مشروطه طلب)
- მასშრუთეხაბა - კონსტიტუციური მონარქიისათვის მეგრძო-
ლი. (مشروطه خواه)
- მასშრუთიხაბათ - კონსტიტუციური მონარქია (مشروطيت)
- მასშეჯულ ქარდან - დასაქმება (مشتغول کردن)
- მასშეჯურ - განთქმული, ცნობილი (مشهور)
- მასხაჩი - ფარული مخفی
- მასჯაბლე - ჟურნალი مجله
- მასჯაბურ ქარდან - იძულება (مجبور کردن)
- მასჯალეს - მეჯლისი (مجلس)
- მასჯამუცე - კრებული, კოლექცია, წყობა (مجموعه)
- მასჰ - ნისლი (مَه)

- მეჭპაღ - ადგილი (محل)
- მეჭაღუდ - შეზღუდული (محدود)
- მეჭათაბ - მთვარის ნათება (مشتاب)
- მეჭარუმ ქანადან - მოკლეობა (معموم کردن)
- მეჭასურ - შემოფარგლული, შემოზღუდული (محصور)
- მეჭაბანდ - სამლოცველო (معبد)
- მეჭაღუმ ზოდან - გამორჩენა, გამორკვევბა (معلوم شدن)
- მეთრ - მეტრი (متر)
- მელანთ (მრ. მელან) - ერი (ملت)
- მელან - ეროვნული (ملى)
- მენყარ - ნისკარტი (منقار)
- მემა - ღვინო (مى)
- მემაღ - სურვილი, ნება (ميل)
- მესლ - მსგავსი (مثل)
- მეყდარ - რაოდენობა (مقدار)
- მეჭეპარ - ღერძი (محور)
- მეჭრ - წლის მეშვიდე თვე - 23 IX-22 X (مهر)
- მიგვ (მრ. მიგვებთ) - ხილი (میوه)
- მიგვამო სანდერანბთი - ხეხილის ხილი (میوه سردرختی)
- მიგვამო ფადერანბთი - ბოსტნეული (میوه پادرنه)
- მიზ - მაგიდა (میز)
- მიღ - მიღი, სქელი მაცთული (میل)
- მიღრ - მიღი (میله)
- მიღიმერ - მიღიმეტრი (میلیمتر)
- მიღიამუნ - მიღიონი (میلیون)

- მიჯან - შიგ, შუა; წელი (میان)
 მირანდან (მირან) - მოკვდინება (میراندن)
 მიქრობ - მიკრობი (میکروب)
 მიშ - ცხვარი (დედალი) میش
 მობარეზე - ბრძოლა (مبارزه)
 მობლ - ავეჯი (مبل)
 მოდარეს - სასულიერო სკოლის მასწავლებელი (مدرس)
 მოდდათ - დრო, ვადა (مدت)
 მოდირ - დირექტორი, მმართველი (مدیر)
 მოვაზებამ ქარდან - მოვლა (مواظبت کردن)
 მოვაზებ ბუდან - გაფრთხილება, ყურადღების მიქცევა (مواظب بودن)
 მოვაზი - პარალელური (موازی)
 მოვაჯეშე შოდან - შეყრა, შეხვედრა (مواجهه شدن)
 მოთამამ - დამატება, დანართი (منتهم)
 მოთეზანზერელ - ძირგამოთხრილი, შერყეული (متزلزل)
 მოთეხანსეს - სპეციალისტი (متخصص)
 მოლალ-მოლა. (ملا)
 მომქენ - შესაძლებელი (ممکن)
 მონასებ - შესაფერისი (مناسب)
 მონბანსებ - გაფართოებული (منبسط)
 მონთშერ ქარდან - გაფრთხილება (منتشر کردن)
 მორბანსე - კვადრატული (مربع)
 მორბანბ - პერიოდული/ად, მოწესრიგებული/ად (مرتب)
 მორდად - წლის მეხუთე თვე (مرداد)

- მორდან (მირ) - კვდომა (مردان)
 მორაბჭაძე - მაღალი (مرتفع)
 მორყაბი - იხვი (مرغابی)
 მოსავი - ტოლი (مساوی)
 მოსაქერაბი - მგზავრობა (مسافرت)
 მოსაბლანს - სამკუთხედი (مثلث)
 მოსაბლანსი - შეიარაღებული (مسلح)
 მოსაბლანსი - მაჰმადიანი, მუსულმანი (مسلمان)
 მოსაბლანსი - გამაგრებული (مستحکم)
 მოსაბლანსი - ცოდნით დაინტერესებული პირი (مستعلم)
 მოსაბლანსი - მოსკოვი (مسکو)
 მოსაბლანსი - დრო (موافق)
 მოსაბლანსი (მრ. ბმვანს) - ტალღა (موج)
 მოსაბლანსი შოღან - მიზეზად ქცევილი (موجب شدن)
 მოსაბლანსი - დაწვერილებით (ი) (مفصل)
 მოსაბლანსი - მიმსწერა (مکاتیب)
 მოსაბლანსი - კუბური (مكعب)
 მოსაბლანსი ქანდაკება - შედარება (مقایسه کردن)
 მოსაბლანსი - წმინდა, სათაყვანებელი (مقدس)
 მოსაბლანსი - ძნელი (مشکل)
 მოსაბლანსი - მავა (مچه)
 მოსაბლანსი - სხვადასხვა, განსხვავებული (مختلف)
 მოსაბლანსი - კომპლექსი (مجتمع)
 მოსაბლანსი - ემიგრაცია (مهاجرت)
 მოსაბლანსი (მრ. მოსაბლანსი) - მოსწავლე, სტუდენტი (محصل)

- მოჰემ - მნიშვნელოვანი (مهم)
 მოჰით - პერიმეტრი; გარემო (محيط)
 მოჰქან - მაგარი, გამძლე (مكتم)
 მოყასესე - დაწესებულება (مؤسسة)
 მოყალემ - მასწავლებელი (معلم)
 მოყალემე - მასწავლებელი ქალი (معلمة)
 მოყთბდელ - ზომიერი (معتدل)
 მუ (م) - თმა, ბეწვი (موی)
 მუმ - ცვილი (موم)
 მურ (მურჩე) - ჭიანჭველა (مورچه)

6

- ნაგანან - უცერად (نالغان)
 ნაზრქ - თხელი (тонкий), წვრილი (نازك)
 ნამ - სახელი (نام)
 ნამე - წვრილი (نامه)
 ნამიდან (ნამ) - სახელის დარქმევა (نامیدن)
 ნან - პური (نان)
 ნარენჯ - ნარინჯი (نارنج)
 ნაქამი - წარუმატებლობა (ناکامی)
 ნაშერ - გამომცემელი (ناشر)
 ნაჰარ - სადილი (ناهار)
 ნაჰიე - რაიონი (ناحیه)
 ნე - არა, არ, არც (نه)
 ნენდ - ოთხმოცდაათი (نود)

ნეზარ - შეხედვა; თვალსაზრისი (نظر)

ნეზად - თან, ახლოს (نزد)

ნეთიჯე - შედეგი (نتیجه)

ნემ - ნამი (نم)

ნემარქ - მარჩილი (نمک)

ნემარქდან - სამარჩილე (نمکدان)

ნემანაკ - ნამიანი (نمناک)

ნემრ - რბილი (نرم)

ნემრ - ხვადი, მამალი (نتر)

ნესაჯი - საფეიქრო (نساجی)

ნესპ ქარდან - დადგმა, დამონტაჟება, გამოკიდება
(نصب کردن)

ნესიჰათ - რჩევა, დარჩება (نصیحت)

ნეჰარ - სული (ნეშერატევი) (نفر)

ნეჰანს ქეშეიდან - სუნთქვა (نفس کشیدن)

ნეჰთ - ნავთი (نفت/نظ)

ნეჰლე მანქან - ადგილის შეცვლა, გადანაცვლება
(نقل مکان)

ნეჰრ - გავრცელება (نشر)

ნეხ - ძაფი (نخ)

ნეჰრბ - პატროსანი, სათანო (نجیب)

ნეჰალ - ნერგი (نهال)

ნეგატ დაშთან - ყოლა, ყურადღების მიქცევა
(نگاه داشتن)

ნეგატ ქარდან - ცქერა, შეხედვა (نگاه کردن)

- ნევეშთან (ნევის) - წერა (نوشتن)
 ნევისანდრ - მწერალი (نویسنده)
 ნევისანდერ - მწერლობა (نویسنده)
 ნემაანდრ - წარმომადგენელი (نایبده)
 ნემუდნ (ნემ) - კეთება; ჩვენება (نمودن)
 ნესბან ბე - ...-ის მიმართ (نسبت به)
 ნესჰონანჰარ - მერიდიანი (نصف النهار)
 ნეშან დან - ჩვენება, მითითება (نشان دادن)
 ნეშანთან (ნეშინ) - დაჯდომა (نشستن)
 ნეჯანთ - შველა, ხსნა (نجات)
 ნიმ - ნახევარი (نیم)
 ნიმჰანთ - მერხი (نیمکت)
 ნიმჰორ - ნახევარსფერო (نیمکره)
 ნიამანდ - ვისაც სჭირია, ხელმოკლე (نیازمند)
 ნისტ - არ არის (نیست)
 ნიშ ზანდნ - კბენა (მაგ. ფუტკრის) (نیش زدن)
 ნომრ - ნომერი (نمره)
 ნოსხე - ცალი, ეგზემპლარი; ხელნაწერი (نسخه)
 ნოჰა - ახალი (نو)
 ნოჰავან - ახალბედა (نواور)
 ნოჰასან - ახლად აშენებული (نوساز)
 ნოჰე - ნაირსახეობა (نوع)
 ნოჰ - ნისკარტი, წვერი (მაგ. კალმის) نوك
 ნოჰან - წვერტილი, პუნქტი (نقطه)
 ნოხოსან - პირველი (نخستین)

ნოჰ - ცხრა (نہ)

ნოზდჰჰ - ცხრამეტე (نوزده)

ნორ - სხივი (نور)

ო

ობურ ქარდჰნ - გავლა (عبور کردن)

ოთაჰ - ოთახი (اتاق)

ოთომობილ - ავტომობილი (اتومبیل)

ოთომობილსაზი - ავტომობილსაშენი (اتومبیل سازی)

ომდე - მთავარი, ძირითადი (عمده)

ომუმი - საზოგადო, საერთო (عمومی)

ონს გერეფთჰნ - შეიგვევა (انس گرفتن)

ორდიბეჰშე - წლის მეორე მთვე - 21 IV - 21 V
(اردیبهشت)

ორუჰა - ევროპა (اروپا)

ორუჰანი - ევროპელი, ევროპული (اروپائی)

ოქთადჰნ (ოქთ) - დავარდნა, დაცემა (افتادن)

ოყანოს - ოკეანე (اقیانوس)

ოშკობ - სართული (اشکوب)

ოჯაჰ - ქურა (اجاق)

კ

კა - თანდებული, რომელიც აფორმებს პირდაპირ

ობიექტს (را)

კაჯჰჰ ზე - შესახებ, -ზე (راجع به)

რამ - გზა (راه)

რამბათ - სიმშვიდე, დასვენება, ადვილი (راحت)

რამბათან (რამბათ აბან) - რკინიგზა (راه آهن)

რამბათან - მეგობარი (راهباز)

რამ რამბათან - სიარული (راه رفتن)

რამბათან - დერეფანი (راهرو)

რამბათ (მრ. ბრბათ) - ბატონი, უფალი, დამფუძნებელი (رَبّ)

რამბათ - ფერი (رنگ)

რამბათ - წვალევა, შრომა (رنج)

რამბათან - ობსერვატორია (رصدخانه)

რამბათან (რამბათ) - მიღწევა, მისვლა; მომწიფება (رسیدن)

რამბათ - წესი (رسم)

რამბათან - ოფიციალური (رسمی)

რამბათან (რამბათ/რამბათ) - წასვლა (رفتن)

რამბათან - რამბათან - თანდათანობით, ნელ-ნელა (رفتہ رفتہ)

რამბათანან - მიმოსვლა (رفت و آمد)

რამბათან (მრ. რამბათან) - მეგობარი (رفیق)

რამბათ - ქალაქი რამბათი (رشت)

რამბათან (რამბათ) - თავის დაღწევა, შეღწევა (رسیدن)

რამბათანან შობანან - გამგზავრება (رسمپايشدن)

რამბათ - ჭეჭა-ჭეხილი (رعد)

რამბათ (მრ. რამბათ) - თავი (სული) (رأس)

რამბათ - ძეწკვი, თანმიმდევრობა; დარგი (رشته)

- რეცის (მრ. რეცისა) - უფროსი, დირექტორი (رئيس)
 რიზეშ - მოსვლა (წვიმის), რაყენა (ريزش)
 რიხაზიანა - მათემატიკა (رياضيات)
 რიშე - ძირი, ფესვი (ريشه)
 რიხან (რიხ)-დასხმა, დაყრა (ريختن)
 რიხე - მეოთხედი (ربع)
 რისანა - საკუთარი სახელი, შტრ. როსტომი (ريستم)
 რიუნაყ აქან - გავრცელება, წინსვლა (رونی یافتن)
 რიყან - ერბო (روغن)
 რიშან - ნათელი (روشن)
 რიშანანი - სინათლე روشنائی
 რიშან ქანდან - განათება, ანთება (روشن کردن)
 რუ (რ) - სახე, პირი, -ზე (رو)
 რუბან-მელია (روبان)
 რუ ბე რუ - პირდაპირ (رو به رو)
 რუდ/რუდხანე - მდინარე (رودخانه)
 რუზ - დღე (روز)
 რუზანაზან - ყოველდღიურად მზარდი (روزافزون)
 რუზანამე - გაზეთი (روزنامه)
 რუმინი - მაგიდაზე დასადები (ან გადასაფარებელი)
 (رومیزی)
- რუს - რუსი (روس)
 რუსთა - სოფელი (روستا)
 რუსთანი - სოფელი (روستائی)
 რუსნი - რუსული (روسی)

რუსიად - რუსეთი (روسيا)
რუშურ - პირსაბანი روشوئى
რუჰ - სული (روح)
რუჰან - სასულიერო (روحانى)

ა

აა - ან

აად - მეხსიერება (ياد)

აად გერეჟტან - სწავლა, შესწავლა يادگرفتن

ააზდჰ - თერამეტი (يازده)

აალ - ფაფარი (يال)

აად (ორობითი აადეან) - ხელი (يد)

ააჰმ - ძარცვა (يغما)

აახ - ყინული (يخ)

ააჰუდ - ებრაელი (يهودي)

აექ - ერთი (يك)

აექ-ზე-აექ - ცალ-ცალკე, თითო-თითო (يك به يك)

აექმბრთბ - უცრად, ერთბაშად (يك مرتبه)

აექშანბ - ავირა (يكشنبه)

ბ

ბაღ - ცვარი (زاله)

ს

საბეჰ - ტრადიცია, პრეცედენტი (سابقه)

სადრე ქანდან - გაცემა (ბრძანების); ექსპორტი
(صادر کردن)

საჲ - ჩრდილი (سای)

საჲრ - (მრ. საჲრინ) სხვა (سایر)

საიდან (საჲ) - დაფშენა, დაფხვნა (سائیدن)

საჲ - წელი (سال)

საღვანდ - წლისთავი, საიუბილეო თარიღი (سالگرد)

საღემ - ჯანმრთელი (سالم)

სანთიმეტრ - სანტიმეტრი (سانتیمتر)

სანიჲ-წამი (ثانیه)

სანიჲშომარ - წამმზომი (ثانیه شمار)

საჲ - სწორი; სუფთა (صاف)

საქენ (მრ. საქენინ) - გაჩერებული, მყუდრო; მაცხოვრებელი (ساکن)

სახთან (საჲ) - შენება, კეთება (ساختن)

სახთემან - შენობა, ნაგებობა (ساختمان)

საჲელ (მრ. სანვანჲელ) - ნაპირი (ساحل)

საჲთ - საათი (ساعت)

საჲთშომარ - საათმზომი (ساعت شمار)

საჲაბ - საბაბი (سبب)

საჲანდ - კალათი (سبد)

საჲანე - მწვანე (سبزی)

საჲანე - ბალახი, მწვანე ადგილი (سبزه)

საჲანილი - მწვანელი (سبزی)

საჲიქ - მსუბუქი (سبک)

სადა - ასი (صد)

სადაჭ - ნიუარა (صدف)

სადარე ძეჭან - კანცლერი (صدراعظم)

სადარ - თხარაკი (ცხენი), მსუბუქი (მანქანა)
(سواری)

სადარ დადა - გასერირება (سواری دادن)

სადარ ქარდა - დამონტაჟება (سواری کردن)

სადარ შოდა - შეჯდომა, ამხედრება (سواری شدن)

სადაჰელ - იხ. საჰელ (ساحل)

სათ - სათლი (سطل)

სათ - დონე (سطح)

საღამათ ბუდა - ჯანმრთელად ყოფნა (سلامت بودن)

სათ - მხარე, მიმართულება (سمت)

სანააქე - მრეწველობა, იხ. სანაათ (صنایع)

სანგ - ქვა (سنگ)

სანგინ - მძიმე (سنگین)

სანდალი - სკამი (صندلی)

სანჯიდა (სანჯ) - გაზომვა, შეფასება (سنجیدن)

სანაათ - წარმოება, ხელოვნება (صنعت)

საარე - პლანეტა (سیاره)

სარ - თავი; ბოლო; -ზე, -თან (سر)

სარბაზ - ჯარისკაცი (سرباز)

სარდ - ცივი (سرد)

სარ - ზინდა - გამომღერა, გამომჟღავნება; მიკითხვა,

გავლა (سرزدن)

- სპრმაჲრ - კაპიტალი (سرمایه)
- სპრ-რჷჭთჷნ - გადმოსვლა (მაგ. რძის) (سرفتن)
- სპრშირ - ნაღები, არაყანი (سرشیر)
- სპჭ - რიგი, მწკრივი (صف)
- სპჭა - სიმშვენიერე (صفا)
- სპჭინე - ხომალდი, გემი (سفینه)
- სპჭ ქეშიდჷნ - დამწკრივება (صفکشیدن)
- სპჭჷე - გვერდი; ფირფიტა (صفحه)
- სპხთ - ძნელი; ძლიერი, მაგარი (سخت)
- სპჷმ - წილი, აქცია (سهم)
- სპჷრ - ცელი; უდაბნო (صحرا)
- სპხდრ - პოეტის საადი შირაზელი (سعدی)
- სე - სამი (سه)
- სედჷ - ბგერა, ხმა (صدا)
- სეთარე - ფარსკვლავი (ستاره)
- სეჷდ - დაჭერა, ნადირობა (صید)
- სეჭრ - ნული (صفر)
- სეშენბე - სამშობათი (سه شنبه)
- სი - ოცდაათი (سی)
- სიბ - ფაშლი (سبب)
- სიზდჷჷ ტამეტი (سبزه)
- სიმ - სიმი, მაცულე (سیم)
- სიმჷ - სახე (سیم)
- სიმჷნ - ცემენტის (سیمان)
- სინი - სინი (سینی)

სიამჭ - შავი (سياه)

სირ - ნიორი; გამძლარი; წონის ერთეული - 75გ.

სოღემშან - საკ. სახელი. შდრ.სოლომონი (سبير)

სომ - ჩლიქი (سم) (سليمان)

სონნი - სუნიტი (سنی)

სორხ - წითელი (سرخ)

სორცამ - სიჩქარე (سرعت)

სოსიამლინსთ - სოციალისტი (سوسيالیست)

სოსიამლისთი - სოციალისტური (سوسيالیستی)

სოჭრე - სუფრა (سفره)

სოხპან-სიტყვა (سخنی)

სოხრე - რიფი (صخره)

სუდ - სარგებლობა, მოგება (سود)

სუ - მხარე (سو)

სურახ ქანდან - გახვეტიტა (سوراخ کردن)

სუხთან (სუხ) - წვა (سوختن)

უ

უ - ის, იგი (او)

ურალ - ურალი (اورال)

ფ

ფა - ფეხი (پا)

ფადეშან - მეფე (پادشاه)

ფანზან - თხუთმეტი (پانزده)

ფაჲ - საფუძველი, საფუძური (پایه)

ფარჩი - ქსოვილი (پارچه)

ფაჲრ - შემოღობვა (پائیز)

ფაჲრ - ძირს, დაბლა (پائین)

ფაჲრდ აგაჲრდ - გაჩენა, წარმოჩენა (پدید آوردن)

ფაჲრჩაჲრ (ფაჲრჩ) - მიღება, დათანხმება
(پذیرفتن)

ფაჲრჲ ბარჩაჲრ - თავის შეფარება (پناه بردن)

ფაჲრჩ - ყველი (پنیر)

ფაჲრჲ - ხუთი (پنج)

ფაჲრჲრჩ - ფაჲრჩა (پنجگانه)

ფაჲრჲრჲ - რამდენიმე (پنج)

ფაჲრჲრჲრ - ხუთშეხუთი (پنجگانه)

ფაჲრ - ბუმბული, ფრთა (پَر)

ფაჲრჩაჲრ (ფაჲრ) - ფრენა (پرویدن)

ფაჲრჲრჲრ - გამოკვლევა (پژوهش)

ფაჲრჩაჲრჩაჲრ - გაბნეული (پراگنده)

ფაჲრჩაჲრჩაჲრ - ფრინველი; მწვერი (რამდენიმე დაფრინავს)
(پرنده)

ფაჲრჩაჲრჩაჲრ (ფაჲრჩაჲრ) - თავდასაცემი (پرسشگر)

ფაჲრჩაჲრჩაჲრ ჩაჲრჩაჲრ - ფრენა (پرواز کردن)

ფაჲრჩაჲრჩაჲრ - ბებულა (پروانه)

ფაჲრჩაჲრჩაჲრ - გუშინდელი (پرویز)

ფაჲრჩაჲრ - ... -ის შემდეგ (پس از)

ფაჲრჩაჲრჩაჲრ - დაბრუნება (پس دادن)

- ფანსა - დაბალი (پست)
 ფანს-რბჭან - უკან დახევა (پس رفتن)
 ფანსჭანრდ - ზეგ (پسفر دا)
 ფანშე - კოლო (پشته)
 ფანშე - მატყლი (پشم)
 ფანშეზანჭ - შალსაქსოვი (پشم باف)
 ფანხე ქანრდან - გაერცოდება, გადაცემა (پخش کردن)
 ფანჰელე - გვერდი, ფერდი (پهلوی)
 ფანჰანავან - ფართო (پهنای)
 ფედან - მამა (پدر)
 ფედანრომადან - მშობლები (پدر و مادر)
 ფედანოშიმი - ნავთობქიმიკი/ურე (پتروشیمی)
 ფელექან - კიბე (پلکان)
 ფენჰან ქანრდან - დამალვა (پنهان کردن)
 ფენ ზორდან - მიგნება (پی بردن)
 ფენად ქანრდან - მონახვა, პოვნა (پیدا کردن)
 ფენავანან (ფენავანდ) - დაკავშირება (پیوستن)
 ფენავანან - გამუდმებული (پیوستن)
 ფენამუდან (ფენამ) - გადალახვა, გავლა (پیامودن)
 ფენამუდან - წინასწარმეტყველი (پیشگویی)
 ფენან - ბიჭი, ვაჟი (پسر)
 ფენელ - ბარკი (ჭიჩი) (پیل)
 ფენკანან - პერანგი (پیراهن)
 ფენი - წინ, წინაშე, - თან (پیش)
 ფენი ან - ... მდომ, ...-ზე წინ (پیش از)

ფიშინი - გათვალისწინება (پیش بینی)

ფიშ-ნამაზ - სასულიერო პირი, რომელიც კითხულობს
ლოცვის ტექსტს, ხოლო მრევლი მიჰყვება
მას (پیش نماز)

ფიშ-რამაზ - პრაგრესი (پیشرفت)

ფიშ-რამაზან - წინსვლა (پیش رفتن)

ფიშრო - მოწინავე (پیشرو)

ფიშ - ხანდაზნ - დაძახება, მოწვევა (پیش خواندن)

ფიშიდი - დახვეული, დაგრეხილი (پیشکیده)

ფორზურ - ღონიერი (پرزور)

ფორსრე - შეკითხვა (پرسش)

ფორსიდან (ფორს) - შეკითხვა (پرسیدن)

ფორში - ზურგი, -თან ...-ის უკან (پشت)

ფორმან (ფაზ) - მოხარშვა (پختن)

ფულ - ფული (پول)

ფუშაკ - ტანსაცმელი (پوشاک)

ფუსთ - ტყავი, ქერქი (پوست)

ფუშე - ტანსაცმელი, საფარი (پوشش)

ფუშიდან (ფუშ) - ჩაცმა (پوشیدن)

ჭ

ჭასელე - ინტერვალი, მანძილი (فاصله)

ჭაზ - სივრცე, კოსმოსი (فضا)

ჭაძე - დაპყრობა, აღება (فتح)

ჭაღან - ზეგანი (فلات)

ჭარა - -კენ, ახლოს, გარე (فرا)

- քմրա-ჯეროქთან - შეისწავლა, მოყვა (فراگرفتن)
 քմრացն- მრავალი, ბევრი (فراوان)
 քմრამთ - შებნა (فراقت)
 քմრამთმ ქმრდნ - მოშნადება, მომარაგება(فراهم کردن)
 քმრანჯ - ეგროპელი, ეგროპული (فرنگی)
 քմრანსან - ფრანგული (فرانسوی)
 քմრანს - საფრანგული (فرانسس)
 քმრ-რანსან - (ფრანგული) მისცლა (فرارسیدن)
 քმრ-რანქმ - მისცლა (თავზე დადგომა) (فرازفتن)
 քმრან ქმრდნ - გაქცევა (فرازکردن)
 քმრ - ხვალ (فردا)
 քმრანრან - წლის პირველი თვე - 21 III- 20 IV (فروردین)
 քმრანრ - შვილი (فرزند)
 քმრან - ბრძანება, მბრძანებლობა (فرمان)
 քმრმან (მრ. քმრმან) - ბრძანება (فرمایش)
 քმრმან (քმრმ) - ბრძანების გაცემა (فرمودن)
 քმრან - ყვერილი (فریاد)
 քმრსან (მრ. քმრსან) - დაშლა (فرسایش)
 քმრ - განსხვავება; თვე (فرق)
 քმრან - კულტურა, ლექსიკონი (فرهنگ)
 քმრანგან - აკადემია (فرهنگستان)
 քმრან - მიღწევის სხვაობანი (فرعی)
 քმრ - ფრ, სეზონი (فصل)
 քმრ - მხოლოდ (فقط)
 քმრ (მრ. քმრ) - ღარიბი (فقیر)

- ფაქიმ - გონება, ზეჟუა (فهم)
 ფაქიმინდინ (ფაქიმ) - გაგება (فهمیدن)
 ფაქალიაბათ - მოღვაწეობა, საქმიანობა (فعالیت)
 ფელეზ - ლითონი (فلز)
 ფერესადაინ (ფერესთ) - გაგზავნა (فرستادن)
 ფეჟრ - ფიქრი (فکر)
 ფეშარ - დაწოლა, წნევა (فشار)
 ფეშრდინ (ფეშრ) - შეკუმშვა, შემეჭიდროება (فشردن)
 ფიზიქ - ფიზიკა (فیزیک)
 ფილ-სპილო (فیل)
 ფორუდ - ძირს, ქვევით (فرو)
 ფორუ - ბორდინ - ჩაყლაპვა (فرو بردن)
 ფორუდ - ამბდინ - ჩამოსვლა (ზევიდან ქვევით)
 (فرو آمدن)
 ფორუდგაჰ - აეროპორტი (فروگاه)
 ფორუ-ქარდინ - ჩარჭობა, ჩაცემა (فرو کردن)
 ფორუხდინ (ფორუშ) - გაყიდვა
 ფორუ ქარდინ - გარდაცვალება (فوت کردن)
 ფორუჟოლ-ჟადრ - არარეველუებრივი, ზებუნებრივი.
 (فوق العاد)

ქ

- ქათბ - დამწერი (کاتب)
 ქალ - საქონელი (کالا)
 ქამრ - სრული, სრულყოფილი (کامل)

- ქარ - საქმე (كار)
- ქარგან - მუშა (كارگر)
- ქარგან - საამქრო (كارگاه)
- ქარ გოზაშთან - დამონტაჟება, საექსპლუატაციოდ მომზადება (كارگذاشتن)
- ქარ ქანდან - მუშაობა, საქმის კეთება (كار كردن)
- ქარხანე (ქარხანეჯან) - ქარხანა (كارخانه)
- ქაყან - ქაღალდი (كاغذ)
- ქაშ - ნეტავ (كاش)
- ქაშან (ქარ) - დათესვა, დარგვა (كاشتن)
- ქაში - კაფელი (كاشی)
- ქაჰ - ბზე (كاه)
- ქანბირ - დიდი (كبير)
- ქანვირ - უდაბნო (كوير)
- ქანლანე (ქანლანე) - სიტყვა (كلمه)
- ქან - ცოტა (كم)
- ქანან - წელი (كمر)
- ქან-ქან - ცოტ-ცოტა (كم كم)
- ქანდან (ქან) - გათხრა, გახლა (كندن)
- ქან - ყრუ (كمر)
- ქანდან (ქონ) - კეთება (كردن)
- ქანრ - კარაქი (كرد)
- ქანსიფ - ბინძური, ჭუჭყიანი (ركتيف)
- ქანსიფ - ქაფი (كف)
- ქანსიფ დანს - ხელისგული (كف دست)

ქმნა - იატაკი (كف اتاق)

ქმნი - გემი (كشتی)

ქმნა - აღმოჩენა (كشف کردن)

ქმ - კავშირი, რომ (که)

ქმ/ქმ-ვინ? (کی/که)

ქმნა (მრ. ქმნა) - წიგნი (کتاب)

ქმნა - წიგნის მაღაზია (کتابفروشی)

ქმნა - ბროშურა, წიგნაკი (کتابچه)

ქმნა - წიგნის მოყვარული, მკითხველი (کتابخوان)

ქმნა - ბიბლიოთეკა (کتابخانه)

ქმნა - კლასი, საკლასო ოთახი (کلاس)

ქმნა - ეკლესია (کلیسا)

ქმნა - ნაპირი (کنار)

ქმნა - სინაგოგა (کنشست)

ქმნა - რადიო? (کی)

ქმნა - სამყარო (کیهان)

ქმნა - ჭია (کرم)

ქმნა - სიბინძურე, ჭუჭყი (کثافت)

ქმნა - საკმარისობა (کفاف دادن)

ქმნა - სოფლის მეურნეობა (کشاورزی)

ქმნა - ქვეყანა (کشور)

ქმნა - დათესილი, ნათესი (کشتنه)

ქმნა - ნათესი, პლანტაცია (کشتزار)

ქმნა (ქმ) - მოწიფა, თრეფა; დახაზვა (کشتیبیدن)

ქმნა - კილოგრამი (کیلو)

- ქილოგრამი - კილოგრამი (კილოგრამ)
- ქილომეტრი - კილომეტრი (კილომეტრი)
- ქისთ - ვინ არის? (კისტ)
- ქოდაში - რომელი (კოდაში)
- ქოდაბი - იხ. ქეთაბი (კობ)
- ქოლღი - მთავარი, ძირითადი; ყველა (კოლ)
- ქომბაქ - დახმარება (კომკ)
- ქომბაქ ხასაბანი - დახმარების თხოვნა (კომკ ხოსთანი)
- ქორავენი - სფერული (კოროვი)
- ქორე - სფერო, ბირთვი (კორე)
- ქორრე - კვიცი (კორე)
- ქორქი - ბიწვი (კორკ)
- ქოშინი (ქოშ) - მოკვლა (კოშინი)
- ქოჯა - სად? (კოჯა)
- ქუბიანი (ქუბ) - ცემა, მტვრევა, ლიწვა (კოუბინი)
- ქუდი - სასაუქი (კოდი)
- ქუდიქი - ბავშვი (კოდიკ)
- ქუთაბი - მოკლე (კოთაბა)
- ქურ - ბრმა (კორ)
- ქუშინი - ცდა (კოუშინი)
- ქუშიანი (ქუშ) - ცდა (კოუშიანი)
- ქურდი - ქურდი (კოუპი)
- ქურდიქი - პატარა (კოუპიკ)
- ქუთაბანი - მთა, მთიანეთი (კოუბისთანი)
- ქუთაბანი - მთის კალთა (კოუბიანი)

- ყაბღლე თბეჯრჳ - საყურადღებო (قابل توجه)
- ყანუნ - კანონი (قانون)
- ყარ - მღვიმე, ღრუ (غار)
- ყარჩ - სოკო (قارچ)
- ყარ - ნაჭერი (მაგ. საზამთროსი) (قارچ)
- ყბლ აზ - ...მდე (قبل از)
- ყბულ ქარდან - დათანხმება (قبول کردن)
- ყბდრმ - ძველი (قدیم)
- ყბზა - საჭმელი (غذا)
- ყბთლ - მკვლელობა (قتل)
- ყბღმ - კალამი (قلم)
- ყბღთიდან - გორვა (غلطیدن)
- ყბარ გოზაშთან - შეთანხმება, პირობის დადება (قرار گذاشتن)
- ყბარ დაშთან - დაფუძნება, ყოფნა (قرار داشتن)
- ყბარაყბთხანე - სამკითხველო (قرائت خانه)
- ყბრ - დასავლეთი (غرب)
- ყბრ - სესხი, ვალი (قرض)
- ყბრ (მრ. ყორუნ) - საუკუნე (قرون)
- ყბრიბ - ახლო, ახლობელი (غریب)
- ყბსაბე - დაბა (قصبه)
- ყბსდ დაშთან - განზრახვა, სურვილი, მიზნად დასახვა (قصد داشتن)

- ყაფანსი - კარადა (قفسه)
 ყაფანსი - ლამაზი (قشنگ)
 ყაფანსი - ფასი (قيمت)
 ყაფანსი - წითელი (قرمز)
 ყაფანსი - წილი, ნაწილი (قسمت)
 ყაფანსი - ამბოხება (قيام)
 ყაფანსი - ძალა (قوت)
 ყაფანსი (ორ. ყაფანსი) - პოლუსი (قطب)
 ყაფანსი - მთის წვერი (قله)
 ყაფანსი - ბაყაყი (قورباغه)
 ყაფანსი - დისკო (მთვარის); აბი; მარჯვნივ/აღ (قرص)
 ყაფანსი ქაფანსი - ჩასვენება (غروب کردن)
 ყაფანსი დაფანსი - სიტყვის მიცემა (قول دادن)
 ყაფანსი - ყორი (قوچ)

8

- შაღ - შალი, კაშენი, ბაღდადი (شال)
 შაღანდუ - თექვსმეტი (شانزده)
 შაღანდ - იქნებ (شاید)
 შაღ - რქა, ტოტი (شاخ)
 შაღანდ (შოყანა) - პოეტი (شاعر)
 შაღ - ღამე (شب)
 შაღანდანდუ - დღე-ღამე (شبانه روز)
 შაღანდუ - მსგავსი (شبيهه)
 შაღანდანი - პროკლამაცია (شبنامه)

შენდრ - ძლიერი, მძაფრი (شديد)

შენმალ - ჩრდილოეთი, (شمال)

შენმს - მზე (شمس)

შენბე - შაბათი (شنبه)

შენრბ - ღვინო (شراب)

შენრთ - პირობა (شرط)

შენრთ ბასთან - პირობის დადება, დანაძღვევა
(شرط بستن)

შენრყ - აღმოსავლეთი (شرق)

შენსთ - სამოცი (شصت)

შენხს - პიროვნება (شخص)

შენხსან - პირადად (شخصاً)

შენჰრ - ქალაქი (شهر)

შენჰრნი - ქალაქელი/ური (شهری)

შენჰრივარ - წლის მიექვსე ოვე - 23/VII-22/IX
(شهریور)

შენ - სილა (شن)

შენაქრდან - ცურვა (شناکردن)

შენახთან (შენას) - ცნობა (شناختن)

შენაზარ - სილიანი ადგილი (شنزار)

შენაჰან (შენბე/შენრუ) - მოსმენა (شنیدن)

შენაჰე - ჭიხვინი (شبیوه)

შენაჰე (მრ. ბეჰაჰე) - ნივთი, საგანი (شبی)

შენაჰარდან - ნადირობა (شکارکردن)

შენაჰემ - მუცელი شكم

- შექპარ - შექრის ფხვნილი (شکر)
 შექლ - ფორმა, გარეგნობა (شکل)
 შემ - ექვსი (شش)
 შეშგუშუ - ექვსკუთხედი (ششگوشه)
 შიმი - ქიმია (شیمی)
 შირ - რძე, ლობი; ონკანი (شیر)
 შირინ - ტკბილი (شیرین)
 შირინი - ტკბილეული (شیرینی)
 შიხე - შიიტო (شیعه)
 შოდან (შანგ/შოუ) - გახდომა (شدن)
 შომან - თქვენი (شما)
 შომარე - ნომერი (شماره)
 შომორდან (შომარ) - დათვლა (شمردن)
 შორუხ ქარდან - დაწყება (شروع کردن)
 შოსთან (შუა) - რეცხვა, დაბანვა (شستن)
 შორუარ - საბჭო (شورا)
 შორუარე - საბჭოთა, საბჭოური (شوروی)
 შორუხ - სიხარული, აღტაცება (شوق)
 შოხმ ქარდან - ხვანა (شخم کردن)
 შოხპარ - იხ. შახერ (شعرا)
 შოხლ - ალი (شعله)
 შურ - მონდომება, სიყვარული, აღტაცება, მღაშე (شور)

ჩ

- ჩაა - ჩაი (چای)
ჩააჩი - სარაიეს ბატონი (გამგე) (چاپچی)
ჩაახანე - სარაიე (چایخانه)
ჩააქრდან - დასტამბვა (چاپ کردن)
ჩააყუ - დანა, ჯაყვა (چاقو)
ჩააჰ - ჭა (چاه)
ჩანგ - თათი, ტორი; კლანჭი (چنگ)
ჩანგალ - კლანჭი; ჩანგალი (چنگال)
ჩანდან - იმდენად, რამდენადმე (چندان)
ჩარბ - ცხიმიანი (چرب)
ჩარბი - ცხიმი (چربی)
ჩარიდან (ჩარ) - ძოვა (چريدان)
ჩასბიდან (ჩასბ) - მიწებება (چسبیدن)
ჩაშმ - თვალი (چشم)
ჩაშმე - წყარო (چشمه)
ჩახაყ - კაუთი (چخاق)
ჩაჰარ - ოთხი (چار)
ჩაჰარდან - ოთხმეტე (چاردار)
ჩაჰარშანბე - ოთხშაბათი (چارشنبه)
ჩე - რა? (چه)
ჩეკონე - როგორ/ი (چگونه)
ჩეჰორ - როგორ/ი (چطور)
ჩელჩელე - მერცხალი (چلچله)

- ჩენანქე - ისე რომ, იმდენად რომ (چنانکه)
 ჩერა - რატომ? (چرا)
 ჩეჰქელ - ორმოცი (چهل)
 ჩეჰრე - სახე (چهره)
 ჩიზ-რაიმე (چیز)
 ჩისტ - რა არის? (چيست)
 ჩომაყ - კომბალი (چماق)
 ჩონ/ჩუნ (ჩონქე) - რადგან, როდესაც (چون)
 ჩუბ - ჯოხი, ფიცარი (چوب)
 ჩუფან - მწყემსი (چوپان)

ბ

- ხაბ - ძილი (خواب)
 ხაბალუდ - ძილმორეული (خواب آلود)
 ხაბიდან (ხაბ) - დაძინება (خوابیدن)
 ხამ - უმი, დაუმუშავებელი (خام)
 ხამუშ - ჩამქრალი (خاموش)
 ხამუშ მანდან - გარუმება (خاموش ماندن)
 ხამუშ სახთან - ჩამქრება (خاموش ساختن)
 ხანდან (ხან) - კითხვა, ხმობა; მღერა (خواندن)
 ხანე - სახლი (خانه)
 ხანვადე - ოჯახი (خانواده)
 ხარეჯე - საზღვარგარეთ, საგარეო (خارجی)
 ხარეჯი - უცხო, საგარეო (خارجی)
 ხარეჯე შოდან - გამოსვლა (خارج شدن)

- ხარჯ ქმრდენ - განდევნა, გაგდება (خارج کردن)
- ხასთენ (ხაჰ) - ნდომა (خواستن)
- ხაქ - მიწა (خاک)
- ხაჰარ - და (خواهر)
- ხაბარ (მრ. ახბარ) - ამბავი (خبر)
- ხაზერ - ხაზარი (კასპიის ზღვა) (خزر)
- ხათარ - საშიშროება (خطر)
- ხათარნაქ - საშიში (خطرناک)
- ხათი (მრ. ხათი) - ხაზი (خط)
- ხაბან - მფრინავი (خلبان)
- ხაჯ - უბე (حلیج)
- ხანდიდენ (ხანდ) - სიცილი (خندیدن)
- ხარ - სახედარი (خر)
- ხარაბ შადენ - დანგრევა, გაფუჭება (خراب شدن)
- ხარაზი - ნესვი (خربزه)
- ხარაგუშ - კურდღელი (خرگوش)
- ხარვარ - წონის ერთეული უდრის 300 კგ-ს (خروار)
- ხარიდარ - მყიდველი (خریدار)
- ხარიდენ (ხარ) - ყიდვა (خریدن)
- ხარიდ-ო-ფორუშ - აღებ-მიცემობა (خرید و فروش)
- ხარმენ - კალო (خرمن)
- ხაშენ - უხეში (خشش)
- ხაშმ - სიბრაზე (خشام)
- ხაშმალუდ - ბრაზმორეული (خشام آلود)
- ხაშმნაქ - ბრაზიანი, გაბრაზებული (خشمناک)

- ხემღირ - ძაღვი (خيلي)
- ხერს - დათვი (خرس)
- ხიჯაბან - გაშხირი (خيابان)
- ხიჯანანთ - ღაღატი (خيانت)
- ხიჯანანთქარ - მოღალატე (خيانتكار)
- ხიჯარ - კიტრი (خيار)
- ხიშ - თვით, თვისი, ნათესავი (خويش)
- ხიშანთ - თვით, საკუთარი თვისი (خويشتن)
- ხოდ - თვით, თავად (خود)
- ხოდან - ღმერთი (خدا)
- ხოდანჰაჭეზირ - გამომშვიდობება (خدا حافظي)
- ხოდდარქარქან - თვისი შიკაგება (خودداری کردن)
- ხოდასან - მოკლე შინაარსი (خلاصه)
- ხორანდან (ხორან) - ჭმევა (خوراندن)
- ხორანქარ - საჭმელი (خوراک)
- ხორანქანან - საჭმლის მოხარშვა (خوراکپزی)
- ხორანდან - წლის შესაშე თვე-22/7 - 21/7 (خرداد)
- ხორანდან (ხორ) - ჭამა, სმა (خوردن)
- ხორთუმ - ხორთუმი (خرطوم)
- ხორდ შოდან - დამტყვევება, დაქვემდებარება (خوردن شدن)
- ხორდუმ - ჭამა, კერძი (خورش)
- ხორანან - აყვავებული (خرم)
- ხორანან - მზე (خورشید)
- ხოსუსან - კერძო, პირადი (خصوصی)
- ხომ - კარგი, კეთილი (خوش)

ხომ ამბდბნ-მოწონება (خوش آمدن)
პზ თო ხიშშამ ამბდ - შენ მიმდწონდ .

ხომბნდამ - ტანადი (خوش اندام)

ხომბუ - სურნელმეცანი (خوشبو)

ხომ გოზბშბნ - გართობა, დროის ტარება (خوشگذشتن)

ხომბბუ - გემრიელი (خوشمزه)

ხომბშუმ - კარგი მატყლის მქონე (خوشبشم)

ხომქ - მშრალი (خشک)

ხომქი - ხმელეთი (خشکی)

ხომქიბნ (ხომქ) - გახმობა (خشکیدن)

ხუბ - კარგი (خوب)

ხუბრუ - ლამაზი (خوبرو)

ხუნ - სისხლი (خون)

ხუნი - სისხლიანი (خونین)

ჯ

ჯა - ადგილი (جا)

ჯავდანი - მარადიული (جاودانی)

ჯალბ - მიმზიდველი (جالب)

ჯამე - ტანისამოსი (جامه)

ჯამედან - ჩემოდანი (جامه دان)

ჯანვარ - ცხოველი (جانور)

ჯარი შობან - დენა (جاری شدن)

ჯბდი - ახალი (جدید)

- ჯაბაბ დაბან - პასუხის გაცემა (جواب دادن)
 ჯაბან - ახალგაზრდა (جوان)
 ჯაბანსე - სხედ მა (جلسه)
 ჯამე შოდან - შეგროვება (جمع شدن)
 ჯამეიბათ - მოსახლეობა (جمعیت)
 ჯანგ - ომი (جنگ)
 ჯანგალ - ტყე (جنگل)
 ჯანგიდან (ჯანგ) - ბრძოლა, ომის წარმოება (جنگیدن)
 ჯანუბ - სამხრეთი (جنوب)
 ჯარიან - დინება, პროცესი (جریان)
 ჯარეყე - ნაპერწყალი (جرقه)
 ჯაშენ - დღესასწაული (جشن)
 ჯანან - მსოფლიო (جانان)
 ჯანანთ - მიმართულება, მხარე; მიზეზი (جهت)
 ჯანანთე - ნახტომი; კვესვა (ნაპერწყლის) (جهش)
 ჯანანიდან (ჯანან) - ხტომა (جهیدن)
 ჯელოუ - წინ (جلو)
 ჯელოუგირი ქანრდან - დაბრკოლება, დაბრკოლების შექმნა
 (جلوگیری کردن)
 ჯელოუ ოქთადან - გასწრება (جلوافتادن)
 ჯელოუ რაქთან - წინსვლა (جلورفتن)
 ჯიბ - ჯიბე (جیب)
 ჯოდან ქანრდან - მოცილება, გამოყოფა (جداکردن)
 ჯოზ - გარდა (جز)
 ჯოზე (მრ. ჰეზანე) - ნაწილი (جزء)

ჯოღბე - ვილი (جلگه)

ჯომჰურნი (მრ.ჯუმამჰირი) - რესპუბლიკა (جمهوری)

ჯომცე - პარასკევი (جمعه)

ჯოჟ - ქერი (جو)

ჯოჭთ - წყვილი (جفت)

ჯოყრაძაძ - გეოგრაფია (جغرافیا)

ჯურ - ნაირსახეობა, ჯური (جور)

ჯურაბ - წინდა (جوراب)

3

ჰალ (ჰაჰალ) - ვითარება, მდგომარეობა (حال)

ჰალა - ახლა, ამჟამად (حالا)

ჰად (მრ. ჰადჰ) - ზღვარი, ზომა (حد)

ჰადჰე აქსარ - მაქსიმუმი (حد اکثر)

ჰადჰე აყლ - მინიმუმი (حد اقل)

ჰავა - ჰაერი, ჰავა, ამინდი (هوا)

ჰავაჰემა - თვითმფრინავი (هواپیما)

ჰავას ქარაძან - სურვილი, წადილი (هوس کردن)

ჰათათ - ... - ც კი (حتی)

ჰაღაჰუნ - ლოკოკინა (حلزون)

ჰამ - აგრეთვე, - ც (هم)

ჰამამ - აბანო (حمام)

ჰამან - ის, სწორედ ის (همان)

ჰამე - ყვილა (همه)

ჰამეარ - გლევი, სწორი (هموار)

ჰამინ - ეს, სწორედ ეს (همین)

- შამინქე - როგორც კი *همینه*
 შამიშე - ყოველთვის *(همیشه)*
 შამლე - იერიში; ბნელა *(حمله)*
 შამლ-ო-ნაწყლ- ტრანსპორტირება *(حمل و نقل)*
 შამრანგ - ერთი ფერის *(هم رنگ)*
 შამსაჲ - მეზობელი *(همسایه)*
 შანუზშამ - ჯერ კიდევ *(هنوز هم)*
 შაჲათ - ეზო *(حیاط)*
 შარ - ყოველი *(هر)*
 შარარათ - ტემპერატურა *(حرارت)*
 შარგუზ - როდისმე (არასდროს) *(هرگز)*
 შარექათ - მოძრაობა *(حرکت)*
 შარექათე ენთეყალრ - დედამიწის ტრიალი მზის ირგვლივ
(حرکت انتقالی)
 შარექათე ვუზყრ - დედამიწის სადღეღამისო ბრუნვა
(حرکت وضعی)
 შარექათ ქარდან - მოძრაობა *(حرکت کردن)*
 შარზე - სარეველა *(هرزه)*
 შარირ - აბრეშუმის (ქსოვილი) *(حرير)*
 შარირბაჲი - აბრეშუმისაქსოვი *(حرير بافی)*
 შარჲ - სიტყვა *(حرف)*
 შარჲ ზანდან - ლაპარაკი, უბნობა *(حرف زدن)*
 შარჲანდ - თუმცა *(هرچند)*
 შაჲთ - შვიდი *(هفت)*
 შაჲთად - სამოცდაათი *(هفتاد)*

- შაბათი - კვირა (неделя) (هفتة)
 შაყიყატი - ჭეშმარიტება (حقیقت)
 შაყიყატიანი - ჭეშმარიტად (حقیقتاً)
 შაყყ (მრ. შაყყყ) - უფლება, სამართალი (حق)
 შაშარე (მრ. შაშარათ) - მწერი (حشره)
 შაშთ - რვა (هشت)
 შაშთანი - ოთხმოცი (هشتاد)
 შეზარ - ათასი (هزار)
 შელალ - ნახევარმთვარე (هلال)
 შენგამ - ჟამი, დრო (هنگام)
 შენდევანი - საზამთრო (هندوانه)
 შენდუსთანი - ინდოეთი (هندوستان)
 შეშანი (მრ. შეშვანათ) - ცხოველი (حيوان)
 შესს ქარდანი - გრძნობა (حس کردن)
 შეფაზათ ქარდანი - დაცვა, შენახვა (حفاظت کردن)
 შეფდამი - ჩვიდმეტი (هفده)
 შეფზ ქარდანი - დაცვა; დაზვიპირება (حفظ کردن)
 შეჟდამი - თვრამეტი (هجده)
 შიზომ - შეშა (هیزم)
 შირ - არა ... , არავითარ ... (هیچ)
 შოლუ - ატამი (هلو)
 შოქუმანი - მმართველობა, ხელისუფლება (حکومت)
 შოჟუმ ავარდანი - იერიშის მიტანა (هجوم آوردن)

ქართულ-სპარსული ლექსიკონი

- აბაზანა - ცან (وان)
- აბანო - ჰამამი (حمام)
- აბი - ყორსი (قرص)
- აბლაბუდა - თარ (تار)
- აბრეშუმი - აბრეშუმი (ابریشم), ჰარიის (حرير)
- აბრეშუმსაქსოვი - ჰარიისბაჭი (حرير بافی)
- აბსოლუტურად - ასლან (اصلاً)
- აგრეთვე - ჰამ (هم)
- ადამიანი - ენსან (انسان)
- ადგილი - ჯა (جا), მამალ (محل), მამამი (مقام)
- ადგილის შეცვლა - ნაყლი მამამი (نقل مکان)
- ადგილი/ად - ასან (آسان), რაჰატი (راحت)
- აეროპორტი - ფოროგაჰი (فرودگاه)
- ავადმყოფი - ბიმარ (بیمار)
- ავადმყოფობა - ბიმარი (بیماری)
- ავიჯი - მობილ (مبیل)
- ავტომობილი - ავომობილი (اتومبیل)
- ავტომობილსაშენი - ავომობილსაზრი (اتومبیل سازی)
- ავტორიტეტი - ეხთებარ (اعتبار)
- აზია - ასია (آسيا)
- ათასი - ჰეზარ (هزار)
- ათი - დეჰი (ده)
- აკადემია - ფრენგისტანი (فرهنگستان)

- აღბათ - ლაბრდ (لابد)
 აღი - შოხღმ (شعله)
 აღუბალი - აღუბალუ (ألوبالو)
 აღუმინი - აღუმინაღმ (ألومينيم)
 აღურა - აღური (ألوجي), გრუჯი (گوجه)
 ამალამ - ემშაბ (امشب)
 ამალღება (ღონის) - ბალა ბორღან (بالابردن),
 თარაყრ ქარღან (ترقی کردن)
 ამბავი - ხაბარ (خبر); დასთან (داستان)
 ამბარი - ანბარ (انبار)
 ამბოხება - ყიამ (قيام)
 ამერიკა-ამერიქა (آمریکا)
 ამერიკელი - ამერიქანი (آمریکائی)
 ამიერიდან - დიგარ (دیگر)
 ამინდი - ავან (اوا)
 ამნაირი/ად - ინაორ (اینطور), ინგუნო (اینگونه),
 ინჯურ (اینچور), ინსან (انسان)
 ამოვარდნა - დარ-რფთ (در رفتن)
 ამოთრევა - ბალა-ქეშიდან (بالا کشیدن)
 ამოსვლა - ბარ-ამადან (بر آمدن)
 ამოსვლა (მუის) - თლუყ ქარღან (طلوع کردن)
 ამოსხივება - თლუყ ქარღან (طلوع کردن)
 ამოწევა - ბალა ქეშიდან (بالا کشیدن)
 ამჟამად - აკნონ (اکنون), ჰალა (حالا)
 ამ ცოტა ხანში - თაზგირა (تا زگیرا)

ამხედრება - სავარ შოდან (سوارشدن)

ან - ან (یا)

აორთქლება - ბოხარ შოდან (بخارشدن)

არ, არა, არც - ნა (نه)

არავითარ ... - ჰიჩი (هیچ)

არაბი - არაბ (عرب)

არამედ - ბაღქე (بلكه)

არაუანი - სარაშირ (سراشیر)

არ არის - ნისტ (نیست)

არარეველებრივი - ფოუგოლსადრ (فوقالعاده)

არის - ასტ (است)

არსებობა - ვოჯუდ დაშტინ (وجودداشتن)

ასი - სად (صد)

ატამი - ჰოლუ (هلو)

აუჩქარებლად - აჰსინე (آهسته)

აფრენა - ბე ფარვანუ დარ-ამბდან

(به پرواز در آمدن)

აკ - ინჯა (اینجا)

აკცია (წილი) - სავამ (سهام)

ადება (ციხის) - ფაშე (گرفتني), გერეფთან (فتح)

ადებმიცემობა - ხარიდ-ფოროშ (خریدوفروش)

ადმოსადელითი - შარყ (مشرق), მავრეყ (مشرق)

ადმოჩენა - ქანუფ ქარდან (کشف کردن)

ადტაცება - შოუყ (شنور), შურ (شوق)

აცვაცვებული - ხორკან (خرم)

ახალბედა - ნოუაგპარ (نوآورد)
 ახალგაზრდა - ჯავან (جوان)
 ახალი - ნოუ (نو), თაზე (تازه), ჯადრიდ (جدید)
 ახლა - აკონ (اکنون) ჰალა (حالا), ალან (الآن)
 ახლად აშენებული - ნოსაზ (نوساز)
 ახლო/ს - ნაზ (نزد), ნაზიკ (نزدیک),
 ყარბ (قرب), ფარა (فرا)
 ახლობელი - ყარბ (قرب)

ბ

ბაგე - ლაბ (لب)
 ბადე - თორი (توری)
 ბავშვი - კოდაკ (کودک), ბაჩე (بچه)
 ბავშვური - ბაჩეგანე (بچهگانه)
 ბაზარი - ბაზარ (بازار)
 ბაღახი - ალფ (علف), საბზე (سبزه)
 ბალი - გილას (گیلاس)
 ბანი (სახურავი) - ბამ (بام)
 ბარდნა - ბარიდან (باریدن)
 ბატკანი - ბარე (بَره)
 ბატონი - არაბ (ارباب)
 ბაღდადი - შალ (شال)
 ბაღი - ბაყ (باغ), ბუსთან (بوستان)
 ბაყაყი - ყორბაყე (قورباغه)

- ბაღრა - ბაგრა (باغچه)
 ბგერა - სედა (صدا)
 ბეგრე - ბესიარ (بسیار), ზიად (زیاد),
 ფარავან (فراوان)
 ბერკეტი - ბჰრამ (برام)
 ბეწვი (борс) - ქორქ (کرک), მუა (موی)
 ბზე - ქაჰ (کا)
 ბიბლიოთეკა - ქეთაბხანე (کتابخانه)
 ბინა - მანზელ (منزل)
 ბინძური - ქანსაჰ (کثیف)
 ბიოლოგია - ზისთშენასი (زیست شناسی)
 ბირთვი - ქორე (کره)
 ბიჭი - ფესარ (پسر)
 ბნედა - ჰამელე (حمله)
 ბნელი - თარიქ (تاریک)
 ბოლი - დუდ (دود)
 ბოლო/ს - ახარ (آخر), სარ (سر)
 ბოლო (კუდი) - დომ (دم)
 ბორცვი - თეფფე (تپه)
 ბოსტანი - ბუსთან (بوستان)
 ბოსტნეული - მივედე ფადერბხთი (میوه پاد رختی)
 ბოჭკი (нит) - თარ (تار)
 ბრაზიანი - ხაშმნაკ (خشمناک)
 ბრაზმორეული - ხაშმალუდ (خشم آلود)
 ბრინჯი - ბერენჯ (برنج)

- ბრმა - ქურ (کور)
 ბროზურა - ქეთაბჩე (کتاچه)
 ბროწეული - ანარ (انار)
 ბრძანება - ამრ (امر), დასთურ (دستور), ჭარმან (فرمایش)
 (فرمان) ჭარმანაშ
 ბრძანების გაცემა - ჭარმოდან (فرمودن)
 ბრძოლა - მობარეზე (مبارزه), ჯანგიდანი (جنگیدن)
 ბრწყინვა - დერახშიდანი (درخشیدن)
 ბუდე - ლანი (لان)
 ბუზი - მანგას (مگس)
 ბუმბული - ფარ (پر)
 ბუნება - თაბიეათ (طبیعت)
 ბუნებრივი - თაბიევი (طبیعی)
 ბურთი - თუფ (توپ)
 ბუხარი - ბოხარი (بخاری)

8

- გაადვილება - თანჰირლ ჭარდანი (تسهیل کردن)
 გაბინძურება - ალუდანი (آلودن)
 გაბნეული - ფარაქმანდრე (پراکنده)
 გაბრაზებული - ხაშმანაქ (خشمناک)
 გაგდება - ბირუნ ჭარდანი (بیرون کردن), ხარუნჯ ჭარ-
 დანი (خارج کردن)
 გაგება (понять) - ჭარმეიდან (فرمیدن)
 გაგზავნა - ჭარსტადანი (فرستادن)

- გაგლეჯა - დარიდან (دریدن)
 გაგრძელება - დონბალე (دنباله)
 გაგრძელება - თულ ქეშიდან (طول کشیدن), ემთედად
 დადან (امتداد دادن)
 გადაადგილება - ენთეყალ (انتقال)
 გადაბრუნება - ზირორკრან (زیر و رو کردن)
 გადადგომა - ესთეყან დადან (استعفا دادن)
 გადაზიდვა - ენთეყალ (انتقال)
 გადალახვა - ფეამოდან (پیامودان)
 გადაწვევა - ნაყლე ვეჟან (نقل مکان)
 გადაცემა (რადიომაუწყებლობა) - ფანზუ ქანრდან
 (بخش کردن)
 გადმოსვლა (ქაფის, რძის) - სარ რაჟთან (سررفتن)
 გადნობა - ზოუბ ქანრდან (ذوب کردن)
 გაეღა - სარ ზანდან (سرزدان)
 გოზანთან (گذاشتن), ობურ ქანრდან (عور کردن),
 ფეამოდან (پیامودان)
 გაეღენის მოხდენა - თაყსირ ქანრდან (تأثیر کردن)
 გავრცელება - ნაშრ (نشر), მონთაშენ ქანრდან
 (منتشر کردن), ფანზუ ქანრდან (بخش کردن),
 რონყი აყთან (رونق یافتن)
 გაზაფხული - ბაჰარ (بهار)
 გაზეთი - როზნამე (روزنامه)
 გაზომვა - სანჯიდან (سنجیدن)
 გათავება - თამან ქანრდან (تمام کردن)

გათვალისწინება (предвидеть) - ფიზონინ ქარდან
(پیش بینی کردن)

გათხრა - ქანდან (کندن)

გაკეთება (საჭმლის) - დოროსთ ქარდან
(درست کردن)

გაკვეთილი - დარს (درس)

გამაგრებული - მოსთაქქან (مستحکم)

გამგზავრება - რაქსეფარ შოდან (رمسپارشدن)

გამზირი - ხიბან (خیابان)

გამოგონება - ეხთერაქ ქარდან (اعتراف کردن)

გამოვლენა - სარ-ზადან (سرزدن)

გამოკვლევა - ფაქუქეშ (پژوهش)

გამოკიდება - ნასბ ქარდან (نصب کردن)

გამომუღვენება - სარ-ზადან (سرزدن)

გამომშვიდობება - ხოდაჰაფეზი (خدا حافظی)

გამომცემელი - ნაშერ (ناشر)

გამორკვევა - მანსლეშ ქარდან (معلوم کردن)

გამოსვლა - ბირუნ-ამადან ბირონ ამან, დარ-ამან-
დან დარ ამან, ხარეშ შოდან (خارج شدن)

გამოყენება - ესთეფადრ ქარდან (استفاده کردن), ესთეჰ-
სალ (استحصال)

გამოყოფა - ჯოდან ქარდან (جدا کردن)

გამორენა - მანსლეშ შოდან (معلوم شدن)

გამორენილი - ბარჯანსთერ (برجسته)

გამოცდა - ემთეჰან (امتحان)

გამუღმებით - ფეჰეჰანსთერ (پيوسته)

გამჩინელი - აჭარბდგარ (آفریدگار)

გამძლე - მოჰქმნ (مکرم)

გამძლარი - სირ (سیر)

განა? - მგარ? (مگر)

განადგურება - აზ ბეზ ბორდან (از بین بردن)

განათება - როშქონ ქარდან (روشن کردن)

განაწილება - თყსიმ კარდან (تقسیم کردن)

განდევნა - ხარეჯ ქარდან (خارج کردن)

განედი - არზ (عرض)

განზრახვა - ყანდ დაშთან (تقصداشتن)

განთქმული - მშრო (مشترو)

განიაცება - ბად დადან (باد دادن)

განკარგულებაში ყოფნა - დარ ეხთიარ ბუდან (در اختیار بودن)

განკურნვა - აღაჯ (علاج)

განმეორებით ბეჭდვა - თჯდარდე ჩად (تجدید چاپ)

განსაკუთრებით - ბე ხოსუს (بخصوص)

განსხვავება - ფარყ (فرق)

განსხვავებული - მოხთლექ (مختلف)

განკურნებელი - აღაჯ (للاج)

განცხრომა - ლეზანთ ბორდან (لذت بردن)

გარგარი - ზარდალუ (زرد آلو)

გარდა ... - გოზანთე აზ (جز), ჯოზ (جز)

გარდაქმნა - თბდილ ქარდან (تبدیل کردن)

თბჰმვეროლ (تحول)

გარდაცვალება - ჭოთ ქმრდნ ფოტკრდნ, დარ-გოზმ-
თნ (درگذشتن)

გარე - ჭმრ (فرا)

გარეგნობა - შექლ (ظاهر), ზაჰერ (ظاهر)

გარეთ - ბირუნ (بیرون), ბირუნ აზ (بیرون از)

გარემო - მოჰინთ (محیط)

გარეული - ვმჰშინ (وحدثنی)

გარჯა - ზმჰმანთ (رحمت), ზმჰმანთ ქეშიდან
(رحمت کشیدن)

გასეირნება (катать) - სანვარ დან (سواری دادن)

გასწრება - ჯელოჟო ოჰთადან (جلو افتادن)

გაუქმება - თბჰთრ ქმრდნ (تعطیل کردن)

გაფართოება - თოუსეჰჰე აჰთან (توسعه یافتن)

გაფართოებული - მონბანეთ (منبسط)

გაფიქრება - გმან ქმრდნ (گمان کردن)

გაფიცვა - ეჰთესაბ (اعتصاب)

გაფლეთა - დარიდან (دریدن)

გაფრთხილება - მოვაზბ ბუდნ (مواظب بودن)

გაფუჰება - ხარაბშდნ (خراب شدن)

გაქცევა - გორიხთან (گریختن), ჭმრ ქმრდნ

(در رفتن), დარ-რჰთან (فرار کردن)

გადვიძება - ბიდარკრდნ (بیدار کردن)

გაყიდვა - ჭოროხთან (فروختن)

გაყოფა - თბჰსრ ქმრდნ (تقسیم کردن)

- გარენა - ფაქრდ ავარდან (پديد آوردن)
 გარეგებული - საქენ (ساکن)
 გარემება - ხამოშ მანდან (خاموش ماندن)
 გაცემა (ბრძანების) - სადრკ ქარდან (صادر کردن)
 გაწვენდა - თმირხ ქარდან (تمیز کردن)
 გაჭუჭყანება - აღუდან (آلودن)
 გახდა - ქანდან (گندن)
 გახდომა (сгаться) - შოდან (شدن), გეშთან,
 გარდიდან (گشتن, گردیدن)
 გახვრეტა - სურანს ქარდან (سوراخ کردن)
 გახმოზა - ხოშქიდან (حشکيدن)
 გახსნა - ბაზ ქარდან (باز کردن)
 გახსენება - ბე ჯად ავანდან (به یاد آمدن)
 გეგმა - ბერნამე (برنامه)
 გემი - ქანთი (گشتی), სანჰინე (سفینه)
 გემრიელი - ხოშმანე (خوشمزه)
 გეოგრაფია - ჯოყრაქა (جغرافيا)
 გეოლოგია - ზმინშენასი (زمین شناسی)
 გერმანელი/ული - აღმანი (آلمانی)
 გერმანია - აღმან (آلمان)
 გმირდი - ფაქლე (پهلوی), სანჰვე (صفحه)
 გზა - რაჰ (راه), თარყ (طریق)
 გლეხი - ბარზეგან (بزرگر)
 გლეგი - ჰემეარ (هموار)
 გოგო - დოხთარ (دختر)

- გოგონა - დოხტორქ (دخترک)
 გონება - ფაქმი (فهم)
 გორვა - ყაღტიდანი (غلطیدن)
 გრადუსი - დერაჯე (درجه)
 გრამი - გრამი (گرم)
 გრეხა (ბამბის) - თაბიდიანი (تابیدن)
 გრინვიჩი - გრინიჩი (گرینویچ)
 გრძელი - თულ (طول)
 გრძელი - დერაჯე (دراز), გრძელი თმა - მუჯე ბოლანი (موی بلند)
 გრძნობა - ჰესს ქარდანი (حس کردن)
 გუთანი - გავაჰანი (گاوآهن)
 გუმბათი - გონბანდი (گنبد)
 გულნარა - გოლნარა (گلنار)
 გუშინ - დირუზი (دیروز)
 გუშინწინ - ფერირუზი (پریروز)

დ

- და - ხაჰანი (خواهر), (კავშირი) ვა (و)
 დაარსება - თაყსის ქარდანი (تأسیس کردن)
 დააქრ ქარდანი (دایر کردن)
 დაახლოებით - თაყრიბანი (تقریباً)
 დაბა - ყაბაბე (قصبه)
 დაბალი - ფასთ (پست)
 დაბანდება - ეყბარ (اعتبار)

- დაბანა - შოსტან (شستنی)
 დაბერვა - ვაზიდან (وزیدن)
 დაბლა - ფაინ (پائین)
 დაბრკოლება - ჯელოუგირი (جلوگیری),
 მანაქ შოდან (مانع شدن)
 დაბრუნება - ბაზგაშთ (بازگشت), ბარ - გაშთან
 (پس دادن); возвратить ფას-დადან (پس دادن)
 დაგრეხილი - ფირიდე (پيچیده)
 დადგენა - თაყაინ ქარდან (تعیین کردن)
 დადგენილების გამოტანა - თასვიბ ქარდან (تصویب کردن)
 დადგმა - ნასბ ქარდან (نصب کردن)
 დავარდნა - ოფთადან (افتادن)
 ზამინ ხორდან (زمین خوردن)
 დავიწყება - აზიადრფთ (از یاد رفتن)
 დაზეპირება - ჰეფუ ქარდან (حفظ کردن)
 დაზუსტება - თადყირყ (تدقیق)
 დათანხმება - ყაბულ ქარდან (قبول کردن),
 ფაზირფთ (پذیرفتن)
 დათესვა - ქაშთან (کاشتن)
 დათესილი - ქეშთე (کاشته)
 დათვი - ხერს (خرس)
 დათვლა - შომორდან (شمردن)
 დაინტერესებული - ალაყემანდ (علاقمند)
 დაირა - დაჰერე (دایره)

- დაკავება - ბაზი-დაშობნ (بازداشتن)
- დაკავებობა - მიწვევა ქმრდნ (مربوط کردن),
ფრე ვებსაშნ (پیوستن)
- დაღეკვა - თბენეშინ (نه نشین)
- დამაღვა - ფენკონ ქმრდნ (پنهان کردن)
- დამატება - მთამმ (متمم)
- დამთავრება - თამმ ქმრდნ (تمام کردن)
- დამონტაჟება - ნებს ქმრდნ (نصب کردن), სანტა
ქმრდნ (سوار کردن), ქარ გოზაშობნ
(کار گذاشتن)
- დამტკიცება - ხორქ ქმრდნ (خرید کردن)
- დამტკიცება - თბენობ ქმრდნ (تصویب کردن)
- დამშვიდებელი - ასუდე (آسوده)
- დამწერი - ქათბ (کاتب)
- დამწერიება - სბ ქმრდნ (صف کشیدن)
- დანა - ჩაყო (چاقو)
- დანართი - მთამმ (متمم)
- დანაძღვევა - შმრთ ბებსაშნ (مشروط بستن)
- დანგრება - ხარბ ქმრდნ (خراب کردن)
- დანდაბა - ამან (امان)
- დაბატონება - ბაზი-დაშობნ (بازداشتن),
თოქიქრქ ქმრდნ (توقیف کردن)
- დაბუკება - ქბთბ (فتح), თბსანტრქ (تصرف)
- დარგვა - ქაშთნ (کاشتن)
- დარგი - რშთნ (رشته)

- დარდიანი - ანდუჭგინ (اندوچگین)
 დარიგება - ნასიჰან (نصیحت)
 დარტყმა - ზადან (زدن), ზერბე (ضربه)
 დარჩენა - მანდან (ماندن)
 დარჩენილი - ბაჟიმანდე (باقیمانده)
 დარწმუნებული ყოფნა - ეთმინან დაშთან (اطمینان داشتن)
 დასაბამი - მებდაჲ (مبدأ)
 დასაგლეოი - გარბ, მდჱგრბ (غرب, مغرب)
 დასაქმება - მშეჱლ ქარდან (مشغول کردن)
 დასაწყისი - აგაზ (آغاز), ებთედან (ابتدا),
 ევაჱლ (اول)
 დასვენება - ესთერაჱან ქარდან (استراحت کردن),
 რაჱან (راحت)
 დასტა - დანსთე (دسته)
 დასტამბვა - რაფ ქარდან (چاپ کردن)
 დასუფთავება - თმინჱ ქარდან (تسيز کردن)
 დასხივება - თაბიდან (تابیدن).
 დასხმა - რიხთან (ریختن)
 დატკობა - ლეზანთ ბორდან (لذت بردن)
 დაუშეშავებელი - ხამ (خام)
 დაუა - თანთე (تخته)
 დაფუძნება - გარარ დაშთან (قرار داشتن)
 დაფუძნა - საიდან (سائیدن)

- დაქუცმაცება - ხორდ შოდან (خر شدن)
 დაღლა - ბე სოთუჷ ამადან (به ستوه آمدن)
 დაღონებული - ანუღუჷგინ (اندو مگین)
 დაყრა - რიხიან (ریختن)
 დაყრდნობა - თბქიდე დადან (تکیه دادن)
 დაშლა (ქანების) - ჭარსადეშ (فرسایش)
 დაცემა - ოქთადან (افتادن)
 ზამინ ხორდან (زمین خوردن)
 დაცემა (ფარაზე) - ბე გბლღე ზადან (به گدازیدن)
 დაცვა - ჰეჭუ ქარდან (حفظ کردن)
 ჰეჭაზანთ ქარდან (حفاظت کردن)
 დაცვენა - რიზეშ (ریزش)
 დაძახება - ფიშ-ხანდან (پیش خواندن)
 დაძინება - ხაბიდან (خوابیدن)
 დაწესებულება - ბონგატჷ (بنگاه), მოყანესეგ
 (مؤسسه)
 დაწვრილებით/ი - მოჭანან (مفصل)
 დაწოლა - ჭეშარ (فتش)
 დაწყება - აგარკდან (آغاز کردن)
 შორუჷ ქარდან (شروع کردن)
 დანთ ბე ქარ შოდან (دست به کار شدن)
 დაწყებითი სკოლა - დაბესთან (دبستان)
 დაჭერა - გერეჭთან (گیرفتن)
 დახაზვა - ქეშიდან (کشیدن)
 დახარჯვა - მანსრანჭ ქარდან (مصرف کردن)

დრო - ვაყთ (وقت), ზამან (زمان)
მოდდბბ (مدت), მოუყბ (موقع), ჰბგბგ
(مقام)

დრო (сезон) - ფბსლ (فصل)

დროდადრო - გაჰ-გბჰ (گاه‌گاه)

დრობს გატარბბ - ხბზ გბზბზბბ (خوشگذشتی)

დღე - რუბ (روز)

დღეს - ემრუბ (امروز)

დღესბსწბული - ჯბზბ (جشن)

დღე-ღბმე - შბბბბბბ (شنبه‌روز)

0

ებრბელი - ბბჰუბბ (عبرانی)

ეგზემბლბრი (წბგბ) - ნბსბბ (نسخه)

ებრობბ - ბრუბბ (اروپا)

ებრობბელი/ული - ბრუბბ (اروپایی), ფბბბბბ (فرنگی)

ეზბ - ჰბბბბ (حیات)

ეკვბბბბ - ესბბბ (استخوان)

ეკლესბბ - ბბბბბ (کلیسا)

ეკბბბბბბ - ეყბბბბ (اقتصاد)

ეღბრუსბ - ბლ-ბბბ (البرز)

ელექტრო/ნბს - ელექტრბბ (الکتریکی)

ელექტრობბ - ელექტრბბბ (الکتریسیته), ბბბ (برقی)

ელგბ - ბბბ (برقی)

- ემიგრაცია - მოსახერხებელი (مهاجرت)
 ენა - ზნა (زبان)
 ეპოქა - ესერ (عصر)
 ერბო - როუგენ (روغن)
 ერთად - ბა ჰამ (با هم)
 ბა ჰეილდერ (با یکدیگر)
 ერთბაშად - ექემანტბე (یکمترتبه)
 ერთი - ექ (یک)
 ერთი ფერის - ჰემრანგ (همرنگ)
 ერი - მელტ (ملت)
 ეროვნული - მელი (ملی)
 ეს - ინ (این)
 ეს, სწორედ ეს - ჰემინ (همین)
 ეტაპი - მარჰლე (مرحله)
 ექვსი - შენშ (شش)
 ექვსკუთხედი - შენშგუშე (ششگوشه)
 ექიმი - თბიბ (طبيب)
 ექიმი ქალი - თბიბე (طبيبه)
 ექსპლუატაცია - ესთეჰსალ (استحصال)
 ექსპორტირება - სადერ ქანრდენ (صادر کردن)
 ეჭვიანი - ბედელ (بددل)

8

- ვადა - მოდლთ (مدت)
 ვალი - ყარზ (قرض)

- ვაჟი - ფესანკ (پسر)
 ვარდი - გოლ (گل)
 ვარდნარი - გოლზარ (گلزار)
 ვარსკვლავი - სეთარე (ستاره)
 ვაშლი - სიბ (سیب)
 ვეზირი - ვეზირ (وزیر)
 ველი - დანთ (دشت), ჯოღბე (جلگہ),
 სანკრას (صحرا), ბიბაბან (بیابان)
 ვითარება - ჰალ (حال)
 ვითარება - ბე ენენე ... (به عنوان)
 ვინ? - ქე, ქი (ک/کی)
 ვინ არის? - ქისტ? (کیست)
 ვიწრო - ბარეკ (باریک)

ზ

- ზაგროსი (მთაგრებილი) - ზაგროს (زاگرس)
 ზამთარი - ზემესთან (زمستان)
 ზარბაზანი - თუფ (توف)
 ზარბაზნის დაშენა - ბე თუფ ბანსთან (به توف بستن)
 ზარმაცი - თანბანლ (تنبل)
 ზაფხული - თაბესთან (تابستان)
 -ზე, ზედ — ბან (بر), რუდე ... (روی)
 -ზე (შესახებ) - დან ბარედე (در باره),
 რაჯბე (راج به)
 ზეზუნებრივი - ფოკალადე (فوق العاده)

- ზეგ - ფანჭარდს (پسفردا)
 ზეგავლენა - თანხრო (تأثير)
 ზეგანი - ქალათ (فلات)
 - ზე წინ — ფიშ აზ (پیش از)
 ზიანი - ასირბ (آسیب), ზიანს (زیان)
 ზიანის მომტანი - ზიანანავან (زیان آور)
 ზოგიერთი - ბანჯინ (بعضی), ბარხინ (برخی)
 ზოგჯერ - გაჰინ (گاهی)
 ზომი - ანდაზე (اندازه), ჰანდე (حد)
 ზომიერი - მოყთანდე (معتدل)
 ზორთასტრი - ზანთოშთ (زرتشت)
 ზრდილობა - ანდე (ادب)
 ზურგი - ფოშთ (پشت)
 ზღვა - დარჰა (دریا)
 ზღვარი - ჰანდე (حد)

•

- თავდაცვა - დეჩანს (دفاع)
 თავი - სარ (سر), ჩანს (فرق)
 თავი (სული) - რას (رأس)
 თავის დადწევა - რანინან (رهیدن)
 თავის დროზე - ბე მოწყენს (بموقع)
 თავისუფალი - აზანდე (آزاد)
 თავისუფლება - აზადინ (آزادی)

თავის შეცდევბა - ხოდდარკი ქანდან (خودداری کردن)

თავის შეფარება - ფანასჷ ბორდან (پناه بردن)

თათი (пата) - ჩანგ~ (چنگ)

- თან - ნანდღე ... (پیش), ფიშე ... (نزد)

ბა (با)

თანამდებობა - მანყამ (مقام)

თანამიმდევრობა - რეშთე (رشته)

თანახმად - ბანას ბან (بنابر), თეზე (طبق)

თანდათანობით - რანჭთე - რანჭთე (رفته رفته)

ბე თანდარიჯ~ (به تدریج)

თარგმნა - თანჯომე ქანდან (ترجمه کردن)

თარიღი - თარინ (تاریخ)

თაფლი - თანსლ~ (عسل)

თაყვანისცემა - ფანსთიდან (پرستیدن)

თბილი - განმ (گرم)

თბილისი - თებილისი (تбилиسی)

თევეზი - მანინ (ماهی)

თეირანელი/ული - თეჰრანი (تهرانی)

თეთეჰრანი (التهرانی)

თეირანი - თეჰრან (تهران)

- თეოლოგი - ალემ (عالم)
- თერმეტი - ჯაზდჷ (يازاد) .
- თესლი - თხმ (تخم), ბაზრ (بذر)
- თექვსმეტი - შანზდჷ (شانزده)
- თვალღ - ჩაშმ (چشم)
- თვალსაზრისი - ნაზარ (نظر)
- თვე - მაჷ (ما)
- თვით, თვისი, თავად - ხოდ (خود), ხიშ (خويش),
ხიშთან (خويشتن)
- თვითმპყრობელობა - ესთბად (استبداد)
- თვითმფრინავი - ჰაოაჷმა (هواپيما)
- თვის - ბარაჷ (برای)
- თერამეტი - ჰეჷდჷ (هفته)
- თითო-თითო - ჯეჷ-ბე-ჯეჷ (يك به يك)
- თმა - მუჷ (موی)
- თოვლი - ბარჷ (برف)
- თოხმეტი - ჩარდჷ (چارده)
- თორმეტი - დავაზდჷ (دوازده)
- თოხარიკი - სავარი (سواری)
- თრევა - ქეჷიდან (کشتیدن)
- თუ არა - გარან/ვარან (گرنه/ورنه)

- თუ - აგზარ / გარ (اگر/گر)
 თუთა - თუთ (توت)
 თუმანი - თუმან (تومان)
 თუმცა - ავარანდ (مرچند), აგვარა (اگرچه)
 თურქეთი - თურქიან (ترکیه)
 თქვენ - თუმა (شما)
 თქმა - გოჭთან (گفتن)
 თხელი (тонкий) - ნაზკ (نازک)
 თხუთმეტი - თანზდა (پانزده)

o

- იარაღები - ავარ (اسباب), ავარ (ابزار)
 იატაკი - კანაყ (کف اتاق)
 იაფი - არან (ارزان)
 იაქე - თაკ (تک)
 იგი - უ (او)
 იერიში - ავან (حمله)
 იერიშის მიტანა - ავარან (هجوم آوردن)
 იმამი - ემამ (امام)
 იმდენად - ავან (چندان)
 იმდენად რომ - ავანკე (چنانکه)
 იმნაირად/იმნაირი - ანთურ, ანჯურ (انطور, آنچون)
 (آنگونه), ანჯუნ (آنچون)
 იმპორტირება - ვარკან (وارد کردن)

იმ შემთხვევაში, როცა — დარ სურათიქე
(در صورتیکه)

ინგლისი — ენგლის (انگلیسی)

ინგლისური — ენგლისი (انگلیسی)

ინდოეთი — ჰენდუსტან (هندوستان)

ინფორმაცია — ეთელანც (اطلاع)

ინფორმაციის მიწოდება — ბე ეთელანც რესანდან
(به اطلاع رساندن)

ირანი — ირან (ایران)

ირგვლიც — დორ (دور)

ის — ან (آن)

ის, სწორედ ის — ჰამან (همان)

ისარი (საათის) — აყრბბე (عقربه)

ისე, რომ — ჩენანქე (چنانکه)

ისინი — ანჰა (آنها), იშან (ایشان)

ისლამი — ესლამ (اسلام)

ისპაჰანი — ესფჰან (اصفهان)

ისტორია — თარიხ (تاریخ)

იქ — ანჰა (آنجا)

იქნებ — შაიდ (شاید)

იშვიათად — ბე ნოდრთ (به ندرت)

იძულება — ვადარ კარდან (وادار کردن),

მეჯორკრდნ (مجبور کردن)

იხვი — მორყაბი (مرغابی)

კავშირის ქონება - ითესსლ დაშთან (اتصال داشتن)

კალათი - სპაზ (سبد)

კალამი - ყაღმა (قلم)

კალია - მელანხ (ملخ)

კალო - ხარმან (خرمن)

კანონი - ყანუნ (قانون)

კანცლერი - სანდრე აყუან (صدر اعظم)

კაპიტალი - სარმააი (سرمایه)

კაჟი - ჩახაყი (چخاق)

კარადა - ყაფანსე (قفسه)

კარაქი - ქარე (کره)

კარგი - ხუბ (خوب), ხოშ (خوش); ბეჰ- (به)

კარგი მატყლის, ბანჯგელის მქონე - ხოშფანში (خوش پیشم)

კარი - დარ (در)

კარი (სასახლე) - დარბარ (دربار)

კატა - გორბე (گربه)

კაფელი - ქაში (کاشی)

კაშენი - შალ (شال)

კაცი - მარდ (مرد)

კაცობა - მარდი (مردی)

კაცობრიობა - ბაშარ (بشر)

კაცუნა - მარდქ (مردک)

- კბენა (მაგ. ფუტკრის) - ნიშ ზანდან (نیش زدن)
- კბილი - დანდან (دندان)
- კდეილი - დივარ (دیوار)
- კეთება - ქანდან (کردن) ; სახთან ساختن,
ნემუდან (نمودن)
- კეთილად განწყობილი - აღაყემანდ (علاقه مند)
- კეთილი - ხოშ (خوش)
- კენ - ბე (به) ; ჭარან (فرا)
- კერვა - დუხთან (دوختن)
- კერძი - ხორეშ (خورش)
- კერძო - ხოსუსი (خصوصی)
- კვადრატი - მორბანც (مربع)
- კვალდაკვალ - ბარ სანარ (به) (بر اثر)
- კვალში გაყოლა - დონბალ გუშთან (دنبال گشتن)
- კვალი - სანარ (اثر)
- კვდომა - მორდან (مردن)
- კვება - თაყზიე (تغذیه)
- კვერცხი-თხმ (تخم)
- კვისვა (ნაპერწყლის) - ჯანეშ (جوش)
- კვირა (неделя) - ვანთე (هفته)
- კვირა - ექუნანბე (یکشنبه)
- კვიცი - ქორრე (کتره)
- კვლევა - თადყიყ (تدقیق)
- კიბე - ფილკან (پلکان)
- კიდე - ლანბე (لبه)

- კითხვა - ხანდაწ (خواندن)
- კილოგრამი - ქილო კილო, ქილოგრამი (کیلوگرم)
- კილომეტრი - ქილომეტრი (کیلومتر)
- კისერი - გარდაწ (گردن)
- კიტრი - ხიარ (خيار)
- კლანჭი - ჩანგ (چنگ), ჩანგაწ (چنگال)
- კლასი - ქლას (کلاس)
- კლუმბი - თანგერაწ (تیگل)
- კოლექტიურად - დასთეჯამეწ (داسته جمعی)
- კოლექცია - მანჯმუხეწ (مجموعه)
- კომბალი - ჩომაც (چماق)
- კომბლექსი - მოჯთამანს (مجمع)
- კომში - ბეჰ (به)
- კონსტიტუციური მონარქია - მანშრუთიანთ (مشروطیت)
- კონსტიტუციური მონარქიისათვის მეგრძოლი - მანშრუ-
თეთანბ (مشروطه طلب)
- კონცესია - ემთიანაწ (امتیاز)
- კოსმოსი - ფანა (فضا)
- კოლო - ფანე (پشته)
- კრებული - მანჯმუხეწ (مجموعه)
- კუ - ლაქანთ (لاک پشت)
- კუბური - მოქანანაწ (ملعب)
- კუდი - დომ (دم) ; დონბალ (دنبال)
- კუთხე - გუშე (گوشه)

კულტურა - ფარჰანგ (فرهنگ)

კურდღღლი - ხარღღოშ (خروش)

• ლ

ლაზადა - ლაზადე (لپادا)

ლამაზი - ზიბან (زيبا); ზაზანგ (زانشنگ)

ხუბრე (خوبره)

ლაპარაკი - ჰარჰ ზადან (حرف زدن)

ლექსიკონი - ფარჰანგ (فرهنگ)

ლენო - ქუბიდან (کوبيدن)

ლითონი - ფილზ (فلز)

ლიტერატურა - ადბიბიათ (ادبيات), ადბ (ادب)

ლიტრი - ლიტრი (ليتر)

ლიფტი - ასანსორ (آسانسور)

ლოკკინა - ჰაღღან (حلزون)

ლოკომოტივი - ლოკომოტივი (لکوموتيو)

ლომი - შირი (شیر)

ლონდონი - ლანდან (لندن)

ლორწო - ლაბ (لعاب)

ლოცვა - ებათკრან (عبادت کردن)

ლოლა - ლოლე (لوله)

ლოლათსაშენი - ლოლაზანი (لوله سازی)

მავალთად - მასანან (مثلاً)

მაგარი/ად - სანა (سخت), მოჰქვემ (محکم),
ყოს (قرص)

მაგიდა - მიზ (میز)

მაგიდაზე დასადები (გადასადარებელი) - რუმინი
(رومیزی)

მაგრამ - ამამ (اما); ვაღი (ولی),
ბაღქვე (بلکه)

მაგთული - სიმ (سیم)

მაზანდარანი - მაზანდარან (مازندران)

მათემატიკა - რიამათი (رياضیات)

მათ შორის - მაბინ (ما بین)

მათხოვრობა - გედანი (گدائی)

მათხოვარი - გედა (گدا)

მამა - ფედა (پدر)

მამალი - ნარ (نر)

მანქანა - მაშინ (ماشین)

მანძილი - ფასელე (فاصله)

მარადიული - ჯავდანი (جاودانی)

მარილი - ნამქ (نمک)

მარტო - თანა (تنها)

მარტი - მარს (مارس)

მარტველი - დანი (دانه)

მასა - თუდე (توده)

მასალა - მასალე (مصالح)

მასწავლებელი - მოხაღე (معلم)

- მასწავლებელი ქალი - მოცაღიმიე (معلمه)
 მასწავლებლობა - დარს დადან (درس دادن)
 მატყუარა - დორუყგუ (دروغگو)
 მატყლი - ფაშე (پشم)
 მაქსიმუმ - ჰანდდე აქსარ (حداکثر)
 მაღალი - ბოლანდ (بلند), მორთაქანც (مرتفع)
 მაღალი ზნეობის - ბოზორგვარ (بزرگوار)
 მაღლა - ბალა (بالا)
 მაშინ - ანგაჰ (آنجا)
 მაშინ, რაჟა - დარ სურათიქე ... (در صورتیکه)
 მეცხოვრებელი - საკენ (ساکن)
 მაწონი - მასთ (ماست)
 მახე - დამ (دام)
 მაჯა - მოჩ (میچ)
 მაჰმადიანი - მოსალმან (مسلمان)
 მგელი - გორგ (گرگ)
 მგზავრობა - მოსაქერათ ქარდან (مسافرت کردن)
 მღაბიო - ამეე (عايمه)
 მდგომარეობა - ჰალ (حال), ვაჰც (وضع)
 - მდე/-მდის - თა (تا), თა ბე (تا به),
 ყაბლ აზ (قبل از)
 მდელო - დაშთ (دشت)
 მდინარე - რუდ/რუდხანე (رود/ رودخانه)
 მე - მან (من)
 მეგობარე - ბაყბან (باغبان)

- მეგზური - რაჰმა (راهنامه)
- მეგობარი - დუსთ (دوست), რაფიყ (رفیق)
- მეგობელი - ჰამსაი (همسایه)
- მეზღვაური - მელაონ (ملوان)
- მელია - რუბაჰ (روباہ)
- მემაგულე - მალკ (مالک)
- მეოთხედი - რაჰ (راح)
- მეორეხარისხოვანი - ფარყი (فرعی)
- მეორედ - დობარე (دوباره)
- მერიდიანი - ნესფონნაჰარ (نصف النهار)
- მერცხალი - ჩილჩილე (چلچله)
- მერხი - ნიჰკთ (نیمکت)
- მესია - მასიჰ (مسیح)
- მეტალურგიული ქარხანა - ზაჰაბე აჰან (ذوب آهن)
- მეტრი - მეთრ (متر)
- მეურნეობა - ეყთვად (اقتصاد)
- მეფე - ფადეშაჰ (پادشاه), მალკ (ملك)
თეზარ (تزار)
- მერიეთი - მასჯიდ (مسجد)
- მეცადინეობა - თლაშ (تلاش)
- მეცნიერება - დანეშ (دانش), ილმ (علم)
- მეცნიერი - დანეშმანდ (دانشمند), ალმ (عالم)
- მეხსარიდი - ბარყაირ (برقگیر)
- მეხსიერება - ადა (یاد)
- მეჯლისი - მასჯლეს (مجلس)

მზადყოფნაში მოყვანა - ამადრე სახადან (آماده سافتن)

მზარდი - რუზაფრუნ (روز افزون)

მზე - ხორშინდ (خورشید), აფთაბ (آفتاب)

შამს (شمس)

მზიანი - აფთაბი (آفتابی)

მთა - ქუჰესტან (کوهستان)

მთავარი - ქოლლ (کل), ომედ (عمد)

მთავრობა - დოლტ (دولت)

მთელი - თამ (تمام)

მთვარი - მამ (ماه)

მთვარის ნათება - მამაბ (متاب)

მთის კალთა - ქუჰეფადრე (کوهپایه)

მთის წვერი - ყოლღრე (قله)

მთიანეთი - ქუჰესტან (کوهستان)

მთლიანად - ბე ქოლღრე (به کلی)

მიგნება - ფე ბორდან (پی بردن)

მიზანი - მამყოდ (مقصود)

მიზეზად ქცევა - მოჯბანდანი (موجب شدن)

მიზეზი - ჯამათ (جهت), საბაბ (سبب)

დალღრე (دلیل)

მიზნად დასახვა - ყანად დაშთან (قصدداشتن)

მიითთება - დანსტორ (دستور), ნეშან დადან

მიკითხვა - სარდანი (سرزدن) (نشان دادن)

მიკრობი - მიკრობ (میکروب)

მილი - მილ (میل), მილ (میله), ლულე (لوله)

მილიმეტრი - მილიმეტრი (მილიმეტრი)

მილიონი - მილიონი (მილიონი)

(...ის) მიმართ - ნებსბათ ბე (نسبت به)

მიმართულება - ჯბჰბბ (جهت), სბმბ (سمت),
მბჰბბ (مكتب)

მიმზიდველი - ჯბლბ (جالب)

მიმოსვლა - რბჰბ-ბ-ბმბბ (رفت و آمد)

მიმოწერა - მოჰბბბბ (مکاتبه)

მინარეთი - გოლბბსბბ (گلدسته)

მინიმუმი - ჰბბბბ ბბბბ (حد اقل)

მიპარვით - ბოზბბბ (دزدکی)

მისვლა - რბსბბბ (رسیدن), (ბოზბ) ჰბბბ რბსბბბ
(فرا رسیدن); (ბბბბ, ბბბბ) ჰბბბ რბბბბ
(فرا رفتن)

მიუხედავად ამისა - ბბ ბოზბბბბ (با وجود این)

მიღება - ბბბბბბ (پذیرفتن)

ბბბ-ბბბ (برخورد)

მიღებული შედეგი - მოსბბბბბ (مستحصل)

მიღწევა - რბსბბბ (رسیدن)

მიყენება (ბბბბბ) - ვბბბბ ბბბბბ (وارد آمدن)

მიცემა - ბბბბ (دادن)

მიწა - ბბჰ, ზბბბ (زمین, خاک)

მიწათმოჰმეღება - ზბბბბ (زراعت)

მიწათმოჰმეღი - ზბბბ (زارع)

მიწებება - ბბსბბბ (چسبیدن)

- მკა - დეროჭუ ქარდან (درود کردن)
- მკვლელობა - ყბთლ (قتل)
- მკითხველი - ქეთაბხან (کتابخوان)
- მკურნალი - თაბიბ (طبيب)
- მლაში - შურ (شور)
- მმართველი - მოდირ (مدیر)
- მმართველობა - ჰოკუმთ (حکومت)
- მნიშვნელობა (важность) - აჰმით (اهمیت)
- მნიშვნელოვანი - მოჰემ (مهم)
- მოგება - სუდ (سود)
- მოვალეობა - ვაჰიფე (وظیفه)
- მოვლა-მოვაზეგან ქარდან (مواظبت کردن)
- მომთინების ფილის აცსება - ბე სოთუჰ ამადან (به ستوه آمدن)
- მოკვდინება - მირანდან (میراندن)
- მოკვლა - ქოშთან (کشتن)
- მოკლე - ქოთაჰ (کوتاه)
- მოკლე შინაარსი - ხოლასე (خلاصه)
- მოკლება - მჰორომ ქარდან (محروم کردن)
- მოლა - მოლა (ملا)
- მომარაგება - ანდოხთან (اندوختن); ჭარაჰან ქარდან (فراهم کردن)
- მომზადება - ამადე სახთან (آماده ساختن), თაჰიჰე ქარდან (تأیید کردن), ჭარაჰან ქარდან (فراهم کردن)

- მომწიფება - რასიდან (رسیدن)
 მონა - ბანდე (بند)
 მონახვა - ფეად კარდან (پیدا کردن)
 მონღომება - შურ (شور)
 მონოპოლია - ენჰესარ (انحصار)
 მონოპოლისტი - ენჰესარჩი (انحصارچی)
 მოპარვა - დოზიდან (دزدیدن)
 მორიელი - აყრბ (عقرب)
 მორჩენა - ალაჯ (علاج)
 მორწყვა - აბიარი (آبیاری)
 მოსახლეობა - ჯამეით (جمعیت)
 მოსადელი - მოსთჰსაღლ (مستحصل)
 მოსვლა - ამადან (آمدن); (წვიმის) რიზეშ (ریزش)
 მოსკოვი - მოსკოუ (مسکو)
 მოსმენა - შენიდან (شنیدن)
 მოსპობა - აზის ბრდან (از بین بردن)
 მოსწავლე - მოჰსაღლ (محصل)
 მოტანა - ავარდან (آوردن)
 მოღალატე - ხიანთარ (خیانتکار)
 მოღვაწეობა - ფაალით (فعالیت)
 მოყვარული - დოსტარ (دوستدار)
 მოცვა (содержать) - დარ ბარ-გერეფთან (دربرگرفتن),
 ფარა-გერეფთან (فراگرفتن)
 მოცილება - ჯოდან კარდან (جدا کردن)
 მოძრაობა - ჰარეჰან კარდან (حرکت کردن)
 მოწიფვა - კთნიდან (کشتیدن)

მონწილეობის/ად მორატობა (مرتب)

მონწილევა - ფიშ ხანდან (پیشخواندن)

მონწინავე - ფიშრო (پیشرو)

მონწინება - ხოშ ამადან (خوش آمدن), აზ თო ხრუშა

ამად- შენ მომეწონე

მონხარება - ფოხთან (پختن), (საჭმლის) ღორისთ ქარ-

დან (درست کردن)

მონხარება - მანსარქ ქარდან (مصرف کردن)

მრავალი - ფარავან (فراوان)

მრეწველობა - სანააქც (صنایع)

მსგავსი - მანანდ (مانند), მესლ (مثل),

შებნო (تشبیه)

მსოფლიო - დონა (دنيا), ჯეჰან (جهان)

მსუბუქი - სანბოქ (سبک)

მსუბუქი (მანქანა) - სანვარი (سواری)

მსხალი - გოლაბი (گلابی)

მსხვილი - დორრუთ (درشت)

მტვრევა - ქუბიდან (کوبیدن)

მუსულმანი - მოსანლმან (مسلمان)

მუშა - ქარგარ (کارگر)

მუშაობა - ქარ ქარდან (کار کردن)

მუცელი - შექმ (شکم)

მფლობელი - მალქ (مالک)

მფრინავი - ხანლან (خلبان)

მქადაგებელი - ვააქც (واعظ)

- მღერა - ხანდაწ (خواندن)
 მღვიმე - ყარ (غار)
 მღვიძარე - ბიდარ (بیدار)
 მყიდველი - ხარიდარ (خریدار)
 მყისვე - ბელაჭასელე (بلافاصله)
 მყუდრო - საკინ (ساکن)
 მშვიდი - არამ (آرام)
 მშიერი - გოროსნე (گرسنه)
 მშიშარა - თარსუ (ترسو)
 მშობლები - ფედარომადარ (پدر و مادر)
 მშრალი - ხოშკ (خشک)
 მშრომელი - ზაჰამთქეშ (زحمتکش)
 მძაფრი - შადიდ (شدید)
 მძიმე - სანგინ (سنگین)
 მძიმედ - აჰესთე (آهسته)
 მცენარე - გიაჰ (گیاه)
 მცირე - ანაკ (انداک)
 მწარე - თონდ (تند)
 მწერი - ჰანშარე (حشرات), (რომელიც დაფრინავს) -
 ფარანდე (پرنده)
 მწერალი - ნევისანდე (نویسنده)
 მწერლობა - ნევისანდეგე (نویسنده گی)
 მწვანე - სანბე (سبز)
 მწვანე ადგილი - სანბე (سبزه)
 მწვანელი - სანბინ (سبزی)
 მწკრივი - სანფ (صاف)

მწყემსი - ჩუღან (چوپان)
 მწყერი - ბელდერჩინ (بلدرچین)
 მხარე - სუ (سو), თბრძჭ (طرف), ჯბჭბთ (جهت)
 სამთ (سمت),
 მხარი - დუშ (دوش)
 მხოლოდ - ჭბყბთ (فقط), თბნჭბ (تنها)
 მხარზე წამოსხმა - დუშ ქბრდბნ (دوش کردن)

6

ნაგავი - ზობალე (زباله)
 ნაგებობა - სახთემბნ (ساختمان)
 ნაგლეჯი - თექბ (تکه)
 ნადირობა - შექბრ ქბრდბნ (شکار کردن), სეშ (صید)
 ნავთი - ნბჭთ (نفت)
 ნავთობქიმური - ფთროშიმინ (پتروشیمی)
 ნაზი - ლბთრჭ (لطیف)
 ნათება - თაბიდბნ (تابیدن)
 ნათელი - რუშბნ (روشن)
 ნათესავი-ხიშ (خویش)
 ნათესი - ქბშთბ (گشتن), ქბშთბ, ზბრ (گشتنزار)
 ნაირსახეობა - - ჯურ (جور), ნრუც (نوع)
 ნაღებები - ბარბდბგბ (بارندگی)
 ნამდვილად - ბე რასთბ (به راستی)
 ნამი - ნბმ (نم)
 ნამიანი - ნბმნბქ (نمناک)

ნაპერწყალი - ჯპრპყე (جرقة)

ნაპირი - ლპბე (لب), ქენარე (كناره),
საპელ (ساحل)

ნარინჯი - ნარეჯე (نارنج)

ნარჩენი - ზობალე (زباله)

ნატრიფი - ლპთიქ (لطف)

ნადები - სპრ-შირ (سرشیر)

ნაშთი - ბაყიმანდე (باقیمانده)

ნაწარმოები - აწრ (اثر)

ნაწილი - ყესმანთ (قسمت), ჯოზყ (جزء)

ნაჭერი - თექე (تکه); (მაგ.საზამთროს ნაჭერი)
ყარ (قاج)

ნახევარი - ნიმ (نیم)

ნახევარმთვარე - ჰელალ (هلال)

ნახევარსფერო - ნიმქორე (نیمکره)

ნახტომი - ჯპეშე (جوش)

ნახშირი - ზოყალ (ذغال)

ნდობა - ხასთან (خواستن)

ნება - მელ (میل)

ნების დართვა - გოზაშთან (گذاشتن)

ნელ-ნელა - რპქთე-რპქთე (رفته رفته)

ნერგი - ნპპალ (نوال)

ნესვი - ხპრბოზე (خربزه)

ნეტავ - ქაშ (کاش)

ნესტიანი - მპრთებ (مرطوب)

ნივთი - შედეგ (تسبيئي)
 ნივთიერება - მადდღე (ماده)
 ნიუარა - სბდბჭ (صدف)
 ნისლი - მბჭ (م)
 ნისკარტი - ნოქ (نوگ), შენყარ (منقار)
 ნიორი - სირ (سبير)
 ნიშანი - ბლაშბთ (علامت)
 ნოველა - დასთან (داستان)
 ნომერი - შომარე (شماره), ნომრე (نمره)
 ნოტიო - მბრბუბ (مرطوب)
 ნული - სეჭრ (صفر)

o

ობსერვატორია - რბსბდბხანე (رصدخانه)
 ოთახი - ოთბყ (اتاق)
 ოთხმოცდაათი - ნბებდ (نود)
 ოთხმოცი - ჰბშბბდ (چهل و پنج)
 ოთხშაბათი - რბჰბრშბნბე (چهارشنبه)
 ოკეანე - ოყბანუს (اقیانوس)
 ომი - ჯბნგ (جنگ)
 ომის წარმოება - ჯბნგრბბნ (جنگیدن)
 ონკანი - შირ (شیر)
 ოპერაცია - ბმბლ (عمل)
 ორბქლი - ბოსბრ (بخار)
 ორი - დო (دو)

ორმოცდაათი - ფანჯაბი (پنجاب)
 ორმოცი - ჩიქორლ (چهل)
 ორშაბათი - დოშენბე (دوشنبه)
 ოფიციალური - რასმი (رسمی)
 ოქრო - ზარ (زر)
 ოქრომჭედელი - ზარგარ (زرگر)
 ოცდაათი - სი (سی)
 ოცი - ბისთ (بیست)
 ოცნება - არეზუ (آرزو)
 ოჯახი - ხანვაღე (خانواده)

ბ
 პარაღელი - მადარ (مدار)
 პარაღელურად - ბე მოვაზათ (بهموازات)
 პარაღელური - მოვაზინ (موازی)
 პარასკევი - ადინე (آدینم), ჯომცე (جمع)
 პარკი (ჭიის) - ფილე (پیله)
 პასუხის გაცემა - ჯბეზბ დაღან (جواب دادن)
 პასუხისმგებელი - მასხულ (مسئول)
 პატარა - ქუჩიქ (کوچک)
 პატროსანი - ნაჯიბ (نجیب)
 პეპელა - ფარვანე (پروانه)
 პერანგი - ფირაჟინ (پیراهن)
 პერიმეტრი - მოჰინ (محیط)
 პერიოდი - დორე (دوره)

პერიოდული/ად - მორანთბ (مرتب)

პირადად - შახსან (شخصاً)

პირადი - ხოსუსი (خصوصی)

პირდაპირ - რუ ბე რუ (رو به رو)

პირველადი (პირველყოფილი) - ავლი (اولی)

პირველადი მასალა - მადდ (ماده)

პირველი - ნოხოსთინ (نخستین), ავლი (اول)

პირველი პერიოდი - ავალ (اول)

პირი - დჰან (دهان); რუ (رو); ლბ (لب)

პირიქით - ალის (عکس)

პირობა - შართ (شرط)

პირობის დადება - შართ ბასთან (شرط بستن),
ყარა ღაშთინ (قرار گذاشتن)

პიროვნება - შახს (شخص)

პირსაბანი - რუშუნი (روشویی)

პირუტყვი - დამ (دام)

პლანეტა - სპარე (سیاره)

პლანტაციის - კეტზარი (کشتزار)

პოეტი - შაერ (شاعر)

პოვნა - ფედაკრანი (پیدا کردن)

პოლუსი - ყოთბ (قطب)

პამიდოორი - გოჯე ფრესი (گوجه فرنگی)

პრესა - მათბუცათ (مطبوعات)

პრეცედენტი - საბეყ (سابقه)

პროგრესი - ფიშ-რანფთ (پیشرفت)

პროგრამა - ბარნამე (برنامه)
 პროკლამაცია - შაბნამე (شبنامه)
 პროტესტის განცხადება - ეცთერაზ ქარდან (اعتراف کرد)
 პროტესტის ნიშნად მერეთში ჯდომა - ბასთ ნეშასტან
 (بست نشستن)
 პროცესი - ჯარბან (جریان)
 პუნქტი - ნოყთ (نقطه)
 პური - ნან (نان)

შ

შამი - ზამან (زمان), ჰენგამ (هنگام)
 შურნალი - მჟალღ (مجله)

რ

რა - რე (چه)
 რა არის - რისტ (چيست)
 რადგან - ზირა (زیرا), რონჯონ (چون)
 რაიმე - რიზ (چيز)
 რაიონი - ნაჰიე (ناحیه)
 რამდენადმე - რანდან (چندان)
 რაოდენობა - მეყდარ (مقدار), ანდაზე (اندازه),
 თეყდად (تعداد)
 რასაკვირველია - ალბათ (البتة)
 რატომ - რერა (چرا)
 რაღაცა - რიზ (چيز)

რბენა - დავიდან (دویدن)

რბილი - ნაწმ (نرم)

რევოლუციონერი - ენცილაბი (انقلابی)

რელიგია - მამბა (مذهب)

რესპუბლიკა - ჯომჰური (جمهوری)

რეში (ქალაქი) - რაში (رشت)

რეცხვა - შოსტან (شستنی)

რვა - შამთ (مشت)

რიგი - საჭ (صف), თარბიბ (ترتیب)

რიფი - სოხრე (صخره)

რიცხვი - ედად (اعداد), თეხდად (تعداد)

რკინა - აჰან (آهن)

რკინიგზა - რაჰან (راه آهن)

რკინის - აჰანის (آهنین)

როგორ/ი - რეგონე (چگونه), რეჰორ (چطور)

როგორც კი-შამინქე (همینکه)

როდის - ქე (کی)

როდისმე (არასდროს) - შარგეზ (هرگز)

რომ - ქე (که), აგრ/გრ (اگر/گر)

რომელი - ქოდამ (کدام)

როსტომი - როსთამ (روستم)

რუბის გაკეთება - მარზ ბასტან (مرزبستنی)

რუსეთი - რუსიე (روسیه)

რუსი - რუს (روس)

რუსული - რუსი (روسی)

რქა - შახ (شاخ)

რჩევა - ნესიჰან (نصیحت)

რძე - შირ (شیر)

ს

საადი - სანადი (سعدی)

საავადმყოფო - ბიმარესთან (بیمارستان)

საათი - საცათ (ساعت)

საათმზომი - საცათშომარ (ساعت شمار)

საამტრო - ქარგაჰ (کارگاه)

საბაბი - სანბან (سبب)

საბაუო - გომრქა (گمرک)

საბუთი - დალილ (دلیل)

საბჭო - შორა (شورا)

საბჭოთა/საბჭოური - შორანგი (شوروی)

საგანი - შენეი (شئی)

საგარეო - ხარეჯი/ხარეჯი (خارجی/خارجی)

სად - ქოჯა (کجا)

სადილი - ნაჰარ (ناهار)

საერთაშორისო - ბენოლმელან (بین المللی)

საერთო - ომუმი (عمومی)

საერთოდ - ასლან (اصلاً)

საექსპლუატაციოდ მომზადება - ქარ გოზაშთან (کار گذاشتن)

საზამთრო - ჰენდეგანე (هندوانه)

- საზოგადო - ომუმრ (عمومي)
- საზოგადოება - ანჯონ (انجمن)
- საზღვარგარეთ - ხარჯე (خارجہ)
- საზღვარი - მარზ (مرز)
- სათაური - ენვან (عنوان)
- სათაყვანებელი - მოყბდანს (مقدس)
- სათესი - ბაზრ (بزر)
- სათლი - სბთლ (سطل)
- სათნო - ნაჯიბ (نجيب)
- საიდან - პო ქოჯა (از کجا)
- საით/საითკენ? - ბე ქოჯა (به کجا)
- საიუბილეო თარიღი - სალგანრდ (سالگرد)
- საკცეები - აზოყე (آذوقه)
- საკლასო ოთახი - ქელანს (كلاس)
- საკმარისობა - ქეჭაჭ-დადან (كفایت دادن)
- სალამი - ასსალამ (السلام)
- სამართალი - ჰაყყ (حقیق)
- სამარილე - ნამდან (نمکدان)
- სამზარეულო - აშპიზხანე (آشپزخانه)
- სამი - სე (سه)
- სამკითხველო - ყბრაყბთხანე (قرائت خانہ)
- სამკუთხედი - მოსალანს (مثلث)
- სამლოცველო - ებადტგაჲ (عبادتگاہ)
- მეცბანდ (معبد)
- სამოცდაათი - ჰაჭთანდ (ہفتاد)

- სამოცი - შანსთ (شخصت)
- სამყარო - ქეჲჰან (كیهان)
- სამშაბათი - სეშენბე (سه شنبه)
- სამშობლო - ეტან (وطن)
- სამხრეთი - ჯანუბ (جنوب)
- სანტიმეტრი - სანთიმეტრ (سانتیمتر)
- სარგებლობა - სუდ (سود), ჭაჲედე (فايده);
ბარხორდარ ბუდან (برخوردار بودن),
ესთეჲადრ ქარდან (استفاده کردن)
- სარდაფი - ზირზამინ (نیرزمین)
- სარეველა - შარზე (هزاره)
- სართული - ოშქუბ (اشکوب)
- სარქველის მქონე - დარდარ (داردار)
- სასარგებლო - ბაჲაჲედე (با فایده)
- სასახლე - დარბარ (داربار)
- სასულიერო - რუჲანი (روحانی)
- სასულიერო პირი, რომელიც კითხულობს ლოცვის ტექსტს,
ხოლო მრევლი იმეორებს მის წაკითხულს—ფიშნამაზ
(پیشناز)
- სასულიერო სკოლის მასწავლებელი - მოდარეს
(مدرس)
- სასუქი - ქუდ (کود)
- სატვირთო - ბარქეშ (بارکش)
- საუღის არაბეთი - არაბესთანე საჲყუდნი
(عربستان سعودی)

- საუკუნე - ყბრნ (قرن)
- საფარი - ფუშტუშ (پوشش)
- საფეიქრო - ნსაჯი (نسا جي)
- საფეხური - ფაჲ (پايه)
- საფრანგეთი - ფბრანსე (فرانس)
- საფუძველი - ფაჲ (پايه), ასას (اساس)
- საქართველო - გორჯესტან (گرجستان)
- საქმე - ქარ (كار), ამალ (امال), ამო (امر)
- საქმეში ჩარევა - დეხაღბთ ქბრდბნ (دخالت كردن)
- საქმიანობა - ფბცალიღბთ (فعاليت)
- საქმის კეთება - ქარ ქბრდბნ (كار كردن)
- საქონელი - ქალა (كالا)
- საღამო - ასრ (عصر)
- საყურადღებო - ყაბლ თოჯე (قابل توجه)
- საშიში - ხბთბრნტქ (خطرناك)
- საშიშროება - ხბთბრ (خطر)
- საშუალება - ვბსილე (وسيله)
- საშუალო სკოლა - დბბირესტან (دبيرستان)
- საჩაიეს პატრონი (გამგე) - ჩაჲჲი (چايچي)
- საწინააღმდეგო - ალეჲჲ (عليه)
- საწყისი - მბბდბც (مبداء)
- საწყობი - ანბარ (انبار)
- საჭირო - ლაზმ (لازم)
- საჭიროება - ბაჲესტბნ (بايستني);
ეჲთიღბჯ დაშბნ (احتياج داشتن)

- საჭმელი - ხორაკ (خوراك), ყვანა (غذا)
აზუყე (آذوقه)
- საჭმლის მოსახარში - ხორაქჴან (خوراكپزى)
- სახე - რუ (رو), ჩეჴრე (چهره), სიმა (سيما)
- სახეღარი - ხარ (خر)
- სახელი - ნამ (نام), ესმ (اسم)
- სახელის დარქმევა - ნამიღან (ناميدان)
- სახლი - ხანე (خانه), მანზელ (منزل)
- სეზონი - ჴასლ (فصل)
- სეირნობა - გაჴთან (گشتن)
- სესხი - ყარზ (قرض)
- სიარული - რაჴ რაჴთან (راه رفتن)
- სიბინძურე - ჴესაჴან (كثافت)
- სიბრაჴე - ხაჴმ (خشيم)
- სიგანე - არზ (عرض)
- სიგრძე - თულ (طول)
- სიერცე - ჴანა (فضا)
- სილა - მასე (ماسه)
- სილიანი ადგილი - შენზარ (ششزار)
- სიმაღლე - ბალ (بالا), ერთჴანც (ارتفاع)
- სიმი - სიმ (سيم)
- სიმშვიდე - სჴან (صفا); რაჴან (راحت)
- სინაგოგა - ჴენჴთ (كنشست)
- სინათლე - რუჴანანი (روشنائي)
- სინი - სინი (سيني)

სისხლი - ხუნ (خون)

სისხლიანე - ხუნინ (خونین)

სიტყვა - ჰაბიბ (حرف) , ჰაბიბი (كلمه) ,
სოხანი (سخن)

სიტყვის მიცემა - ყოულ დადანი (قول دادن)

სიფხიზლე - ბიდარი (بیداری)

სიყვარული - შურ (شور) ,
დუსთ დაშანი (دوست داشتن)

სიშორე - დური (دوری)

სიჩქარე - სორეტი (سرعت)

სიცილი - ხანიდიანი (خندیدن)

სიძე - დამად (داماد)

სიხარული - შოყ (شوق)

სკამი - სანიდლი (صندلی)

სკოლა - მანქანა (مکتب)

სმა - ხორდანი (خوردن)

სოკო - ყარჩი (قارچ)

სოლომონი - სოლიმანი (سلیمان)

სომეხი - არმანი (ارمنی)

სორო - ლანი (لان)

სოფელი - დეჰ (ده) , რუსთა (روستا)

სოფელი - დეჰათი (دهاتی)

სოფლის მეურნეობა - ჰეშავარზი (کشاورزی)

სოციალისტი - სოსიალისტი (سوسیالیست)

სოციალისტური - სოსიალისტი (سوسیالیستی)

- სპეციალისტი - მოთესანს (متخصص)
- სპილო - ფილ (فيل)
- სრული - თამამ (تمام)
- სრული/სრულყოფილი - ქამელ (كامل)
- სტატია - მწყალე (مقاله)
- სტუდენტი - დანეშეჟ (دانشجو), მოჰანსელ (محصل)
- სული - რუჰ (روح)
- სული (ნუმერატივი) - ნაჰარ (نفر)
- სუნთქვა - ნაჰარს ქეშიდან (نفس کشیدن)
- სუნი - ბუ (بو)
- სუნიტი - სონნი (سنی)
- სურვილი - მეელ (میل), ყანსად დაშთ (قصدداشتن),
ჰანს ქარან (موس کردن)
- სურნელოვანი - ხოშბუ (خوشبوی)
- სუფთა - საჰ (صاف)
- სუფრა - სოჰრე (سفره)
- სფერული - ქორავნი (کروی)
- სფერო - ქორე (کره)
- სქელი - ზანხიმ (ضخیم)
- სქელი მაცთული - მილ (میل)
- სწავლა - დარს დადან (درس دادن)
- სწავლა - თანჰსირ (تحصیل),
აად გერეჰან (یادگرفتن)
- სწორი - საჰ (صاف)
- სწრაფი(ად) - ზუდ زود, თანდ (تند)
- სწრაფმავალი - თანდრო (تندرو, თიფც (تیزی)

სხეული - ბაღან (بدن)
სხვა - სააერ (سایر)
სხვა - დიგარ (دیگر)
სხვადასხვა - მოხთაღეჭ (مختلف)
სხდომა - ჯალასე (جلسه)
სხივი - ნურ (نور)

თ

ტალა - მოჯ (موج)
ტანადი - ხოშანდამ (خوش اندام)
ტანსაცმელი - ჯამე (جامه), ლეზას (لباس),
ფოშაქ (پوشاک), ფოშეშ (پوشش)
ტახტი - თახთ (تخت)
ტბა - დარაჟე (دریاچه), აბგერ (آبگیر)
ტბორი - აბგერ (آبگیر)
ტელეფონი - თელეფონ (تلفن)
ტელეფონსაშენი - თელეფონსაზი (تلفن سازی)
ტემპერატურა - ჰარათ (حرارت)
ტვირთი - ბარ (بار)
ტიტული - ენვან (عنوان)
ტკბილეული - შირინი (شیرینی)
ტკბილი-შირინ (شیرین)
ტოლი - მოსავი (مساوی), ბბრაბარ (برابر)
ტონა - თონ (تن)
ტორი - ჩანგ (چنگ)

- ტოტი - შახ (شاخ)
 ტრადიცია - საბეჭდო (سابقه)
 ტრანსპორტირება - მანქანა-ნაწილი (حمل و نقل)
 ტრიალი - გარდამან (گردیدن)
 ტურჩი - ლბ (لب)
 ტყავი - ფოსტა (پوست)
 ტყე - ჯუნგლ (جنگل)
 ტყვი - ასირ (اسیر)
 ტყუილი - დროუც (دروغ)

უ

- უბე - ხაღირჯი (خلیج)
 უბნობა - ჰაერის ზონა (حرفزدان)
 უდაბნო - ქვევრი (كوير), ბიბაბან (بيابان)
 საჰაერო (صحرا)
 უცვლელი - ნაგავი (نالمان), დემონსტრაცია (يکمرتبه)
 -უკან - ბაზ (باز)
 უკან - აყბ (عقب)
 უკან დახევა - ფოსტის რეგისტრაცია (پس رفتن)
 უკან მოტანა - ბაზ - ადამიანი (باز آوردن)
 უკეთესი - ბეჭეტი (بشتر)
 უკეთესი - აგრ/გრ (اگر/گر)
 უმაღლესი - ალი (عالی)
 უმი - ხამ (خام)
 უმიზეზოდ - ბისებბ (بی سبب)

უმრავლეს შემთხვევაში - ავლანბ (اغلب)

უმცირესობა - ავლიანბ (اقلیت)

უნივერსიტეტი - დანეშგანბ (دانشگاه)

უპირატესობა - ემთიანბ (امتیاز)

ურალი - ურალ (اورال)

ურემი - გარ (گاری)

ურჯულო - ლამანბანბ (لامذهب)

უსარგებლო - ბიჭანბედე (بیفایده)

უსაფრთხოებაში ყოფნა - იმანბ ბუდანბ (ایمن بودن)

უსაშველო - ლაქანბანბ (لا علاج)

უფალი - რანბ (رَبّ)

უფლება - ჰანბყყ (حَقّ)

უფროსი - რეჰანბ (رئیس)

უფულო(დ) - ბიფანბ (بی پول)

უქმე დღით სარგებლობა - თანბთირლ ქანბრდანბ (تعطیل بودن)

უცხო - ბიგანბ (بیگانه), ხარეჰანბ (خارجی)

უხეში - ხანბშანბ (خشن)

ფ

ფაიტონი - დორანბქანბ (درشنده)

ფანქარი - მანბდანბ (مداد)

ფანჯარა - ფანბანბანბ (پنجره)

ფარა - განბლანბ (گله)

ფართო - ფანბანბანბ (پهن‌آور)

ფართო - ფანბანბ (وسیع)

ფრქვიცხა - აჭხანდან (افشاندن)

ფსკერი - თქ (ت)

ფული - ფულ (پول)

ფურცელი - (ქალაქის) - ბარჯ (برج)

ფურცარი - ზენბურ (زنبور)

ფეცილი - არდ آر

ქ

ქალაქელი (ური) - შანქრი (شهری)

ქალაქი - შანქ (شهر)

ქალი - ზან (زن)

ქალიშვილი - დოხანქ (دختر)

ქართველი (ული) - გორჯი (گرجی)

ქარი - ბად (باد)

ქარხანა - ქარხანე (کارخانه)

ქაფი - ქაქ (کف)

ქალაქი - ქაქან (کاغذ)

ქერი - ჯო (جو)

ქერი - ფოსთ (پوست)

ქვა - სანგ (سنگ)

ქვაბი - დიგ (دیگ)

ქვევით - ფორუ (فرود)

ქვეყანა (страна) - ქეშეორ (کشور)

მამლუქანთ (مملکت)

ქიმი - შიმი (شیمی)

ქლიავი - ალუ (آلو)
ქონება - მალ (مال), დაშთან (داشتن)
ქრისტე - მასიჰ (مسیح)
ქრისტიანული - მასიჰი (مسیحی)
ქროლა - ცეზუშ (وزش)
ქსელვა - თანიდან (تنیدن)
ქსელი - თარ (تار)
ქსოვა - ბაფთან (بافتن)
ქსოვილი - ფარჩე (پارچه)
ქულა - ემთიასუ (امتیاز)
ქურა - აჯაყი (اجاق)
ქურდი - დოზდ (دزد)
ქურდულად - დოზდქი (دزدکی)
ქურა - ქურე (کوچه)

ღ

ღაღატი - ხიანთი (خیانت)
ღამე - შაბ (شب)
ღარიბი - ფაყირ (فقیر)
ღერძი - მეჭვან (مخور)
ღვინო - შრაბი (شراب), შანსი (می)
ღია - ბაზ (باز)
ღილაკი/ღილი - დოგმე (دگمه)
ღმერთი - ხოდ (خدا), რაბი (رَب),
აფრიდგარ (آفریدگار)

ღონიერი - ფორზურ (پرزور)

ღრმა - აზრი (عمیق)

ღრუ - ყარ (غار)

ღრუბელი - აბრ (ابر)

ჰ

ჰვაგილი - გოლ (گل)

ჰვარება - დუსთ დაშთან (دوست داشتن)

ჰვილა - ჰანე (همه), ქოლ (كل)

ჰვილი - ფანირ (پنیر)

ჰვითელ - ზარდ (زر)

ჰვირილი - ფარად (فرايد)

ჰიდვა - ხარიდან (خریدن)

ჰინული - აბხ (بخ)

ჰოველ შემთხვევაში - ზე ჰარ ჰალ (بهر حال)

ჰოველთვის - ჰამიშე (همیشه)

ჰოველი - ჰარ (هر)

ჰოლა - ნეგაშთან (نگاه داشتن)

ჰოფნა - ბუდან (واقع بودن), ვაყრხ ბუდან (واقع بودن)

ჰარარ დაშთან (قرار داشتن)

ზე სარ ბორდან (بهر سردان)

ჰორი - ყოჯ (قوچ)

ჰრუ - კარ (کر)

ჰურადღობა - დეყმანთ (دقت)

ყურადღების მიქცევა - მოვაზებ ბუდან (مواظب بودن)
ნეგატ დაშთან (نگاه داشتن)

ყური - გუშ (گوش)

ყურძენი - ანგურ (انگور)

შ

შაბათი - შაბატი (شنبه)

შავი - სიამა (سیاه)

შალი - შალ (شال)

შალსაქსოვი - ფაშაბატი (پشمباف)

შაქრის ფხენილი - შაქარი (شکر)

შეზრდება - ამა (امان)

შეზრუნებული /ად - აქს (عکس)

შეგროვება - გერდ ავარდანი (گردآورده)

ჯამატი ქარდანი (جمع کردن)

შედარება - მოყაყესე ქარდანი (مقایسه کردن)

შედარებით - ბენაესატი (بالنسبه)

შედგენა - თაშქირლ დადანი (تشکیل دادن)

შედგომა (состоять из) - ებარათ ბუდანი აზ

(عبارت بودن از)

შედევად - ბარ ასარ (بر اثر), დარ ნათიჯე (در نتیجه)

შედევი - ნათიჯე (نتیجه)

შეზღუდული - მადად (محدود)

შეთანხმება - ყარარადაშანი (قرار گذاشتن)

შეიარაღებული - მოსალატი (مسلح)

- შეკვრა - ბასან (بستنی)
 შეკითხვა - ფოკსეშ (پرسش), ფოკსიდან (پرسیدن)
 შეკუმშვა - ფეშოდან (فشردن)
 ...(-ის) შემდეგ - ფან აზ (پس از), ბაჟად აზ (بعد از)
 შემთხვევა - ეთაყ (اتفاق)
 შემთხვევით - ეთაყა (اتفاقاً)
 შემოდგომა - ფაჟიზ (پائیزی)
 შემოზღუდული - მჰჰსურ (محصور)
 შემოსავალი - დარამანდ (درآمد)
 შემოფარვლული - მჰჰსურ (محصور)
 შემჭიდროება - ფეშოდან (فشردن)
 შენ - თ (تو)
 შენახვა - ანდოჟთნ (اندوختن)
 შენახვა - ანდოჟთნ (اندوختن)
 შენება - სახთნ (ساختن)
 შენობა - სახთმან (ساختمان)
 შეპყრობა - თოჟიფოდან (توقیف کردن)
 შეპყრობილი - გრეჟთარ (گرفتار)
 შერყეული - მთეზალ-ზეღლ (متزلزل)
 შესაბამისად - თეჟე (طبق)
 შესაბამისობა - ვეჟე (وفاق)
 შესაფერი - მონასე (مناسب)
 შესაძლებელი - მემკენ (ممکن)
 ...(-ის) შესახებ - რაჯე (راجع به),
 დარბარე (درباره)

- შესვლა - გარეშდ შოდან (وارد شدن)
დახრელ შოდან (داخل شدن)
- შესრულება - ანჯამ დადან (انجام دادن)
ეჯრას ქარდან (اجرا کردن)
- შესწავლა - ჭარს გერეჭთან (فراگرفتن)
აად გერეჭთან (یادگرفتن)
- შეფასება - სანჯიდან (سنجیدن)
- შექმნა - თოლრდ توليد, იჯად ქარდან (ایجاد کردن),
აჭარიდან (آفریدن),
ბე ამანლ ამანდან (به عمل آمدن)
- შელწევა - გარეშდ შოდან (وارد شدن)
- შეცვანა - გარეშდ ქარდან (وارد کردن)
- შეცრა - მოვანჯუჭ შოდან (مواجهه شدن)
- შეცვარება - დუსთ დაშთან (دوست داشتن)
- შეშა - შიზომ (همیزم)
- შეშინება - თარსიდან (ترسیدن)
- შეჩვივა - თნს გერეჭთან (آنس گرفتن)
- შეცვლა - თაჭარარ ქარდან (تغییر کردن)
- შეძენა - თაჭსარლ (تحصیل), თაჭიგო ქარდან (تربیه کردن)
- შეძლება - თანგანთან (توانستن)
- შეწუხება - ბე თანგ ამანდან (به تنگ آمدن)
- შეწუხებული - დელ-თანგ (دلنگ)
- შეხედვა - ნაჭარ (نگاه کردن), ნეჭან ქარდან (نگاه داشتن)
- შეხედვრა - ბარ-ხარდ (برخورد), ბარ-ხორდან (برخور کردن),
მოვანჯუჭ შოდან (مواجهه شدن)

- შეჯდომა - სავარზოდან (سوارشدن)
 შეება - ფარაყან (فراقت)
 შეელა - ნეჯან (نجات), რუჰიდან (رهمیدن)
 შეელი - აჰე (آه)
 შეიდი - ჰეფთ (هفت)
 შეილი - ფარზანდ (فرزند)
 შიგ/-ში - თუ (تو), დარ (در), მიან (میان)
 შიიტი - შიეე (شیعه)
 შიმშილი - გორსნეგინ (گرسنگی)
 შიში - თარს (تارس)
 შორი - დურ (دور)
 შრომა - რანჯ (رنج),
 ზანჰანთ ქეშიდან (زحمت کشیدن)
 შუა - მიან (میان)
 შუადღე - ზოჰრ (ظهر)
 შხაპი - დუშ (دوش)

ა

- ჩავარდნა (მაგ. საფრთხეში) - დარან შოდან (دچارشدن)
 ჩაი - ჩაე (چای)
 ჩაღმა - ემამე (عمامه)
 ჩამორჩენა - ეყბ მანდან (عقب ماندن)
 ჩამოსვლა (ზევიდან ქვევით) - ფორუღ ამანდან (فرود آمدن)
 ჩამქრალი - ხამუშ (خاموش)

- ჩანგალი - ჩანგალ (چنگال)
 ჩარჭობა - ჩორჭუ ქანკან (فروکردن)
 ჩასვენება - ყორჭუ ქანკან (غروب کردن)
 ჩაქრობა - ხამჭუ სახხან (خاموش ساختن)
 ჩაყლაპვა - ჩორჭუ ბორკან (فروبردن)
 ჩაცემა - ჩორჭუ ქანკან (فروکردن)
 ჩაცემა - ჟუშიდან (پوششیدن)
 ჩემოდანი - ჟამედან (چامه دان)
 ჩვარი (დაფის გასაწმენდი) - თხთეფაქქან (تخته پاک کن)
 ჩვენ - მა (ما)
 ჩვენება - ნემუდან (نمودن)
 ნემან დადან (نشان دادن)
 ჩვიდმეტი-ჰეფდანჰ (هفتده)
 ჩლიქი - სომ (سبعم)
 ჩრდილი - საჰე (سایه)
 ჩრდილოეთი - შამალ (شمال)
 ჩუქება - ბახშიდან (بخششیدن)
 ჩქარა - ზოდ (زود)

3

- 3 კი - ჰანთას (حتی)
 ცა - ასმან (آسمان)
 ცალი - თქ (تک), ედედ (عدد), ნოსხე (نسیه)
 ცამეტი - სიზდე (سیزده)
 ცარცი - გარ (گری)

ცდა - ქუშრუ (كوشش), თაღაშ (تلاش),

ქუშიდან (كوشیدن)

ცემა - ზადან (زدن), ქუზიდან (كوبیدن)

ცემენტი - სიმან (سیمان)

ცენტრი - მარკანა (مركز)

ცეცხლი - ათაშ (آتش)

ცეცხლთაყვანისმცემელი - ათაშჟარანსთ (آتشپرست)

ცეცხლის წაკიდება - ათაშ ზადან (آتش زدن)

ცვარი - ჟალ (زال)

ცვილი - მუმ (موم)

ცივი - სარა (سر)

ციკლი - დორა (دور)

ცისფერი - აბი (آبی)

ცნობა (ინფორმაცია) - ეთელაყ (اطلاع)

ცნობა - შინაყთა (شناختن)

ცნობილი - მანაშორ (مشهور)

ცოდნა - დანაშ (دانستن)

ცოდნით დაინტერესებული პირი - მოსთაყღე

ცოტა - კან (کم), ანაკ (اندک)

ცოტ-ცოტა - კან-კან (کم کم)

ცუდი - ბად (بد)

ცურვა - შინაკრან (شنا کردن)

ცქერა - ნიგანაშ კანაკრან (نگاه کردن)

ცხელი - გარმა (گرم)

ცხენი - ასბ (اسب)

ცხვარი - გუსჴანდ (گوسفند)
 ცხვარი (დედალი) - მიშ (میش)
 ცხვირი - ბინი (بینی)
 ცხიმი - ჩარბი (چربی)
 ცხიმიანი - ჩარბ (چرب)
 ცხოველი - ჰეჴვან (حيوان) , ჯანორ (جانور)
 ცხოვერება - ზენდეგნი ქარდან (زندگی کردن),
 ზენდეგანი ქარდან (زندگانی کردن)
 ცხრა - ნოჴ (نه)
 ცხრამეტი - ნოზდჴ (نوزده)

d

ძალა - ზურ (زور) , ყოვეთ (قوت)
 ძალადობა - ზოლმ (ظلم)
 ძალზე - ხეჴლი (خیلی)
 ძალით - ბაზურ (بازور)
 ძარცვა - აეყმან (بغما)
 ძაფი - ნახ (نخ)
 ძეგლები - ასარ (آثار)
 ძეწკვი - რეშენ (رشته)
 ძველი - ყადიმ (قدیم)
 ძვირი - გერან (گران)
 ძილი - ხაბ (خواب)
 ძიღმორეული - ხაბალჴდ (خواب آلود)
 ძირგამოთხრილი - მოთეზანლჴელ (متزلزل)

ძირი (корень) - რიშე (ریشه)

ძირი - თბე (تبه)

ძირითადი - ომდე (عمده), ოსასნი (اساسی),
ქოლღ (كل)

ძირს - ფანს (پائین), ჭორუ(დ) (فرو)

ძლიერი (ღონიერი) - ბაზურ (بازور)

ძლიერი/ად - სბხო (سخت), შადრდ (شدید)

ძმა - ბარადარ (برادر)

ძნელი/ად - ღოშვარ (دشووار), მოშქენლ (مشکل),
სბხო (سخت)

ძოვა - ჩირიდან (چریدن)

ძროხა - გავ (گا)

ძუ - მადდე (ماده)

წ

წადილი - შანგან ქარდან (موس کردن)

წამმზომი - სანიღეშომარ (تانیه شمار)

წამი - სანიღე (تانیه)

წამოსასხამი (უსახელოებო) - აბა (عبا)

წასვლა - რჭთან (رفت)

წარმოდგენა - თანგვორ ქარდან (تصور کردن)

წარმოდგენის შექმნა - ბე ნაზარ რანსიდან (به نظر رسیدن)

წარმოება - თოღრდ توليد, სანგათ (صنعت),

ბე ამანლ ამდან (به عمل آمدن)

წარმომადგენელი - ნემაანდე (نماینده)

- წარმოჩენა - ფაქტად აცხადებს (پیدا آوردن)
 წარუმატებლობა - ნაქამი (ناکامی)
 წადება - ბორდან (بردن)
 წახნაგი - ზელც (ضلع)
 წელი (год) - ქანმარ (گهر), მიან (میان)
 წელი - სალ (سال)
 წელს - ემსალ (امسال)
 წერა - ნევეშთან (نوشتن)
 წერილი - ნამე (نامه), მანქოშ (مکتوب)
 წერტილი - ნოყორ (نقطه)
 წესი - თანთიბ (ترتیب), რანს (رسم), ასლ (اصل)
 წვა - სუხთან (سوختن)
 წვალება - რანჯ (رنج)
 წვერი - რიშ (ريش)
 წვერი (მაგ. კალმის) - ნოკ (نوک)
 წვიმა - ბარან (باران)
 წვიმის მოსვლა - ბარიდან (باریدن)
 წვრილი - ბარიქ (باریک), ნაზქ (نازک)
 წიგნაკი - ქეთაბჩე (کتابچه)
 წიგნი - ქეთაბ (کتاب)
 წიგნის მაღაზია - ქეთაბჩოროში (کتابفروشی)
 წიგნის მოყვარული - ქეთაბხან (کتابخوان)
 წითელი - სორხ (سرخ), ყერმეზ (قرمز)
 წილი - ყესმანთ (قسمت), სანჯე (سهم)
 წინ/წინაშე - ფიშ (پیش), ჯილო (جلو)

- წინასწარმეტყველი - ფეხეშმბარ (پيغمبر)
- წინდა - ჯურაბ (جواب)
- წინსვლა - ფიშ-რეჰტან (پيش رفتن),
 ჯელორე-რეჰტან (جلورفتن)
 თბრანყრ ქვარდან (ترقی کردن),
 რონეანყრ ააჰტან (رونی یافتن)
- წინქვილი - ასაა (آسيا)
- წინხლის კვრა - ლანგანდ ზანდან (گلگردان)
- წლის პირველი თვე - ჭარეგარდინ (فروردین)
- 21/III-20/IV
- წლის მეორე თვე - არდებეშტ (اردیبهشت)
- 21/IV-21/V
- წლის მესამე თვე - ხორდად (خرداد)
- 22/V-21/VI
- წლის მეოთხე თვე - თირ (تیر)
- 22/VI-22/VII
- წლის მეხუთე თვე - მორდად (مرداد)
- 23/VII-22/VIII
- წლის შეექვსე თვე - შანკრიგან (شهریور)
- 23/VIII-22/IX
- წლის მეშვიდე თვე - მეჰრ (مهر)
- 22/IX-22/X
- წლის მერვე თვე - აბან (آبان)
- 23/X-21/XI

წლის მეცხრე თვე - აზრ (آذر)

22/XI-21/XII

წლის მეათე თვე - დეზ (دی)

22/XII-20/I

წლის მეთერთმეტე თვე - ბაჰმან (بهمن)

21/I-19/II

წლის მეთორმეტე თვე - ესფანდ (اسفند)

20/II-20/III

წლისთავი - სალვანდ (سالگرد)

წმინდა - მოყბდან (مقدس)

წნევა - ჭეშარ (فشار)

წოვა - მჰქინდან (مکیدن)

წრე - დაირე (دایره)

წუთი - დჰყიყე (دقیقه)

წუთმზომი - დჰყიყეშმარ (دقیقه شمار)

წუწნა - მჰქინდან (مکیدن)

წუხელ - დინთბ (دینتنب)

წყალი - აბ (آب)

წყარო - ჩანმე (چشمه)

წყება - მჯუმესრ (مجموعه)

წყენინება - ბზრ-ხორდან (برخوردان)

წყვილი - ჯოჭთ (جفت)

წყლიანი - აბდარ (آبدار)

წყნარი - არამ (آرام)

- ჭიბა - ჩაბა (چاه).
 ჭიამა - ხორბეშ (خورش), ხორდენ (خوردن)
 ჭერამი - ზინდალუ (زر آلو)
 ჭიქა-ქუხილი - რბედ (رعد)
 ჭიქმარიტად - ჭიქციტონ (حقيقتاً)
 ჭიქმარიტება - ჭიქციტონ (حقيقت)
 ჭია - ქერმ (كرم)
 ჭიანჭველა - მურ/მურჩე (مور/مورچه)
 ჭიქური - ლეცბა (لعاب)
 ჭიხვინი - შიქვი (شيبه)
 ჭიკა - ჭიქვი (خم)
 ჭიქვა - ხორანდენ (خوراندن)
 ჭრა - ბორიდენ (بریدن)
 ჭრილი - ბორეშ (برش)
 ჭუჭყი - ქესაჭი (كثافت)
 ჭუჭყიანი - ქესაჭი (كثيف)

- ხაზი - ხატი (خط)
 ხალხი - მარდომ (مردم), თუდე (توده)
 ხანგრძლივი - თულანი (طولانی)
 ხარისხი (სამეცნიერო) - დერჯე (درجه)
 ხე - დერხტი (درخت)

- ხედვა - დიდან (دیدن)
- ხევი - დარბ (درب)
- ხელი - დასთ (دست), აბდ (يد)
- ხელის გული - ქანჭი დასთ (كف دست)
- ხელის შეშლა - მანჯეშ შოღან (مانج شدن)
- ხელისუფლება - ჰოქუმან (حکومت)
- ხელმოკლე - ნიამანდ (نيازمند)
- ხელნაწერი - ნოსხე (نسخه)
- ხელოვნება - სანეჰა (صنعت)
- ხელსაქმე - დასთბაჰი (دست بافی)
- ხელჯობი - ასან (عصا)
- ხერხი - თარეჰ (طریق)
- ხეხილის ხილი - მივეჰე სარდერახანი (میوه سردرختی)
- ხვადი - ნარ (نتر)
- ხვალ - ჭარდა (فردا)
- ხვევა (ჭიის, ობობის მიერ) - თანიღან (تنبیلان)
- ხვნა - შოხმ ქანდან (شخم کردن)
- ხილი - მივე (میوه)
- ხმა - სედა (صدا)
- ხმელეთი - ხოშქი (خوشکی)
- ხმოზა - ხანდან (خواندن)
- ხომალდი - სანჰინე (سفنینه)
- ხორბალი - განდამ (گندم)
- ხორთუმი - ხორთუმ (خرطوم)
- ხორცი - გუშე (گوشت)

ხსნა - ნეჯათ (نجات)

ხტომა - ჯბჰიდან (جويدان)

ხუთმაბათი - ფანჯშანბე (پنجشنبه)

ხუთი - ფანჯ (پنج)

ჴ

ჯანმრთელად ყოფნა - საღემ ბუღან (سالم بودن)

ჯანმრთელი - საღემ (سالم)

ჯარისკაცო - სარბაზ (سر باز)

ჯაყვა - ჩაყო (چاقو)

ჯგუფი - დანბე (دسته)

ჯეიჩანი - აჴე (آه)

ჯორ - ავებელ (اقل) ; ბარ (بار)

ჯორ კიდომ - ჴანჯუჴან (هنوز هم)

ჯიბე - ჴიბ (جیب)

ჯოგი - გბლელ (گله)

ჯოხი - ჩუბ (چوب)

ჴ

ჴადრი - ჴანბ (هوا)

ჴაფა - ჴანბ (هوا)

ძირითადი ლიტერატურა

1. ი. აბულაძე, სპარსული ენის სახელმძღვანელო, თბილისი, 1953.
2. А. Азери, Г. Ализаде. Персидский язык, Баку, 1961.
3. А. Шафай, Г. Махмудов. Книга для чтения по персидскому языку, Баку, 1972.
4. А. Шафай, А. Рзаева. Фарсидский язык, Баку, 1962.
5. В. Alavi, M. Lorenz, Lehrbuch der persischen Sprache, Leipzig, 1973.
6. J. Boyle, Grammar of Modern Persian, Wiesbaden, 1966.
7. Ch. de Fouchécour, Éléments pour un manuel de Persian, Paris, 1978.
8. S. Obolensky, K. Yazdan Panah, E. Khaje Nouri, Persian basic course units, Washington, 1963.
9. علوم ، دۆم دبستان ، تهران ، ۲۵۳۶
10. علوم ، سوم دبستان ، تهران ، ۲۵۳۶
11. فارسی ، دۆم دبستان ، تهران ، ۲۵۳۶

შინაარსი

წინასიტყვაობა	3
სპარსული ენა და მისი ადგილი ირანულ ენათა ჯგუფში	6
სპარსული ენის ბგერითი სისტემის ზოგადი დახა- სიათება	7
გაკვეთილები	
№ I	10
№ 2	11
№ 3	12
№ 4	13
№ 5	14
№ 6	15
№ 7	16
№ 8	17
№ 9	18
№ 10	19
№ 11	20
№ 12	22
№ 13	23
№ 14	25
№ 15	27
№ 16	29
№ 17	31
№ 18	33
№ 19	35
№ 20	36
№ 21	39
№ 22	42

N 23	46
N 24	48
N 25	53
N 26	57
N 27	61
N 28	67
N 29	70
N 30	73
N 31	77
N 32	81
N 33	85
N 34	88
N 35	92
N 36	95
N 37	99
N 38	105
N 39	108
N 40	110
N 41	114
N 42	117
N 43	121
N 44	124
N 45	127
N 46	131
N 47	134
N 48	137
N 49	139
N 50	140
N 51	142
N 52	143

№ 53	I 44
№ 54	I 46
№ 55	I 47
საკითხავი ტექსტები	I 50
დაცალეზადა პასუხები	I 55
არასწორი ზმნები	I 76
ტაბულები	I 81
სპარსულ-ქართული ლექსიკონი	I 93
ქართულ-სპარსული ლექსიკონი	259
ძირითადი ლიტერატურა	333

გამომცემლობის რედაქტორი **ა. გაბელაია**
 კორექტორი **ი. ცახტანგიშვილი**

სბ I 042

ხელმოწერილია დასაბეჭდად 25.10.84

შე 04160

საბეჭდი ქაღალდი 60X84

პირობითი ნაბეჭდი თაბახი 2I ფ.

საადრ.-საგამომც. თაბახი 10,64

ტირაჟი 500

შეკვეთის № 3827

ფასი 60 კაპ.

თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა,
 თბილისი, 380028, ი. ჭავჭავაძის პროსპექტი, 14.

Издательство Тбилисского университета,
 Тбилиси, 380028, пр. И. Чавчавадзе, 14
 საქ. სსრ. მეცნ. აკად. სტამბა,

თბილისი 380060, კუტუზოვის 19.

Типография АН ИССР,

Тбилиси, 380060, Кутузова, 19.